דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ו', ט' בתשרי תשל"ד, 5 באוקטובר 1973 ● גליון 14800 ● השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" ● המחיר 140 אג'

טעם החיים.

ברכה לשנה החדשה מרבה של מוסקוה

רבה הראשי של מוסקוה הרב פישמן שלח מברק בר־כה לרב הראשי לישראל של־מה גורן.

במברק שנתקבל בלשכת הרב גורן בירושלים נאמר: „לקראת השנה החדשה, מבר־כים אתכם וכל אחינו ומאח־לים שנה טובה, בריאות, אריכות שנים ושלום לכל העולם. הרב פישמן, מוסקוה".

היום ב„דבר"

ראיון עם גולדה מאיר / דן פתיר ● נאום ראש הממשלה במועצת אירופה ● הדינאר האריש מרוצה סקברה כמשלה / ז'אק מוריק, וינה ● פיסטר־שאלה באוסטריה / א. קן, וינה ● המאבק נגד הכניעה / חגי אשר ● הקרקפיל בבגדאד / אהוד יערי ● מותר לומר „ארץ ישראל"? / עוזיה אלון ● לקראת בחירות אזוריות ב־1977 / גד יעקבי ● דור המשך בלי כנוונה / חיים ליפשיץ ● מיכל צורש / אריה ל. אבנרי ● יהדות על שום מה? / ק. שבתאי ● מה קרה ל„תודעה היהודית" / אהרן גבע ● בסתר הסרדנה / משה בן־אלול ● קצרות / ז. דויד ● שחמט ● גולים — עמוד 15 ● כוסף לספרות ואמנות „משא" ● „דבר השבוע".

מובוטו הודיע בעצרת על ניתוק יחסיו עם ישראל

בירושלים סבורים שהצעד נעשה בהשראת פקין

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

מרכז־או"ם (מיוחד ל„דבר"). — זאיר מנתקת את יחסיה עם ישראל — הודיע אתמול הנשיא מובוטו בנאומו בעצרת או"ם. מובוטו אמר, שארצו לא תחדש את יחסיה עם ישראל, עד שיוחזרו השטחים המוחזקים למצרים ולמדינות ערב האחרות.

„על זאיר היה לבחור בין מדינה ידידה, ישראל, לבין מדינה אחות, מצרים" — אמר מובוטו. הבחירה בין ידידה לאחות ברורה.

מובוטו, שנאומו הארוך שוסע במחיאות כפיים תכופות מספסלי הערבים והאפריקאים, דחה את „המיתוס" על השלכת הישראלים לים כ„לוחזי ובלתי מציאותי". „אומה של ישראל קיים ויש לו זכות להתקיים. אבל נכון גם, שלעם הפלשתינאי יש זכות שוה כמו לעם הישראלי לחיות במולדת ובמדינה שלו".

בדברו על התרחבות גבולותיה של ישראל אמר: „עכשיו סבור העם הערבי, שהוא עומד בפני סכנה שיודחק לים — אבל הפעם לאוקיינוס ההודי".

ביקור שר הפנים הדרום־אפריקאי בישראל

מובוטו כתא על הכרזות ישראליות, שהאשימו מדינות אפריקאיות שניתקו יחסיהן בכניעה לכסף הערבי. הוא גינה במלים בוטות את ביקורו של שר הפנים הדרום־אפריקאי ד"ר קוני מולדר בישראל בשבוע שעבר, ואמר, שלא הופתע לראות שר של מדינה גזענית מבקר בישראל. „הביקור גרם למדינות אפריקה העצמאיות להרהר מחדש ביחסיהן עם ישראל" — אמר מובוטו.

הנשיא מובוטו, כפי שצולם במדי צניחה ישראליים, בעת שעבר קורס צניחה בצה"ל.

מאת הגי אשר סופר „דבר"

מקורות משרד החוץ בירושלים נמנעים מתגובה על הודעת הניתוק של היחסים הדיפלומטיים עם ישראל מצד נשיא זאיר גנרל מובוטו והם ממתינים לתגובה שיפרסם בניו יורק שר החוץ אבא אבן שנפגש שם אמש עם שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר.

יחד עם זאת מזכירים מקורות בירושלים את תחילת הרעת היחסים בין ישראל לבין זאיר. הנסיגה בביקורו של גנרל מובוטו בסין ופגישותיו עם ראש ממשלתה צ'ו־אן־לאי. בביקור זה, שהתקיים בתחילת השנה, קרא צ'ו־אן־לאי למובוטו לפעול כדי לגרש את ישראל מאפריקה. לא כן הנמנע כי תחילת התהליך של התרחקות זאיר מישראל, כמו של מדינות אפריקאיות אחרות, נפוצה בניתוק היחסים עם ממשלתו של צ'אן קיי שק וההכרה בסין העממית כתוצאה מכך השתפרו היחסים בין זאיר לבין שכנתה קונגו ברזוויל, שבה יש משטר פרו־סיני.

בירושלים מזכירים גם, כי רק לפני זמן קצר נפגש גנרל מובוטו עם השגריר היוצא של ישראל הגנ־ מוראס ובהזדמנות זאת הוא הביע דברי ידידות והערכה לישראל. כתוצאה מכך קיוו במשרד החוץ, כי יחזור בו בכוונתו הקודמת לנתק את היחסים עם ישראל. אך עתה נראה, שהשתתפותו בוועידת המדינות הבלתי מזדהות באלג'יר נתנה לשכנועו הערבים, הרעיון לניתוק היחסים, והרעיון זה לא הרפה ממנו מאז.

גנרל גיאפ לדמשק ואולי גם לקאהיר

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

שר ההגנה של צפון וייטנאם גנראל נגוין גיאפ יבוא בחודש הבא לדמשק ואולי גם לקאהיר, כדי לבחון בקרוב את בקשותיהן של מצרים וסוריה לשלוח יועצים צבאיים מהאנוי.

כזכור, נפגש גיאפ ביולי עם שר ההגנה הסורי גנראל מוסטפא טלאס ובחודש שעבר היה אצלו הגן נשיא מצרים חוסיין א־שאפעי, שפמלייתו כללה קצינים בכירים אחדים.

זה מכבר נפוצו ידיעות, כי מספר קטן של מומחים צפון־וייטנאמיים הגיעו למדינות ערב, כדי לסייע בתחזוקת מערכי־הטילים. האנוי — שלא כדוגמת צפון־קוריאה — לא הכחישה ידיעות אלה, אם כי מצרים עשתה כן.

נודע, שבמוחינו קאהיר ודמשק מעריכים, כי עם סיום הלחימה בווייטנאם, משתלת האנוי לשחרר קבוצות גדולות יותר של מומחים למשימות־ייעוץ במזרח התיכון. נוסף לאנטי־טילים בעניינים הערבים גם ללמוד כנסיונם של טייסי ה„מיג" הצפון־וייטנאמים מול ה„פאנטומים" האמריקאיים.

כניעות עם ערבים

גיאפ עצמו, שקנה את שמו עוד בביין־דיין־פו ב־1954, נפגש בקביעות בשנים האחרונות עם אישים ערבים המבקרים בהאנוי ולפחות שלוש פעמים כבר הוזו לו שיחות ממושכות עם יאסר ערפאת לבטל. כתביו תורגמו לערבית בידי ה„פתח" עוד באמצע שנות ה־60. בצורתו של גיאפ אף אוכנו מתבלים בצפון־וייטנאם.

גנרל גיאפ

הידיעה על ביקורו הצפוי פורסמה ב„א־נהאר" הבירותי. שנתן מהימן בדרך כלל, אך לא אושרה מבקורות רשמיים.

„א־נהאר" מציין, כי הפנייה הסורית להאנוי באה בשעה שבתמכה הזעה ביחסי דמשק עם ברה"מ.

„נשרי המהפכה" מאיימים על ברה"מ

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

המחבלים, הפועלים תחת השם „נשרי המהפכה הפלשתינאית" איימו אתמול לתקוף שגרירויות סובייטיות ברחבי העולם, אם לא תופסק עליית היהודים לישראל. בהודעתם כלולה התקפה חריפה על ברה"מ בצרוף אזהרה, כי יפגעו גם באינטרסים סובייטיים במזרח התיכון.

הנהגת ה„פתח" ביורה להביע „תדהמה" על הודעה זו ולגנות את „לשון האיומים כלפי ידידים". ההודעה פורסמה בעתון הלבנוני „א־נהאר", ולא ב„אל־מוחרר" הלאומני, שפירסם את דעות הקודמות בהתיכות „נשרי המהפכה".

בניגוד להתקפות „פתח"

ראוי לציין, כי בהודעתם הראשונה של „נשרי המהפכה" הודגש, כי הפעולה בווינה כלל לא היתה מכוונת נגד ברה"מ „מטום קיום סיוע צבא קרבים".

זוהי פעם ראשונה, שקבוצת מח־

(סוף בעמוד 2, טור 8)

אבן נועד עם קיסינג'ר

לא הועלו כל רעיונות חדשים

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ניו יורק, (מיוחד ל„דבר"). — מקור מהימן אמר אמש כי עקבות פגישת שרי החוץ של ארה"ב וישראל, כי לא הועלו כל הצעה או רעיון חדשים בשאלת המזרח התיכון, משום צד.

הפגישה בין אבא אבן להנרי קיסינג'ר נמשכה כשעה במלון „ואלדורף אסטוריה" בניו יורק.

המקור אמר, כי ד"ר קיסינג'ר לא העביר כל רעיון חדש מצד הנציגים הערביים, שאיתם נפגש עד כה. הוא נפגש אתמול עם שר החוץ הסעודי וייפגש היום עם שרי החוץ של מצרים, ירדן ולבנון.

המקור המהימן אמר, כי שיחות אבן־קיסינג'ר היתה בבחינת חילופי דעות כלליים. השניים ייפגשו שוב בנובמבר.

בשיחה נדונה סגירת שנאו. אבן הביע את הערכתו לנציגי של הנשיא ניקסון ולקריאתו הפומבית שלשום.

סוריה חידשה יחסיה עם ירדן

דמשק (א.ס.). — סוריה חידשה את יחסיה הדיפלומטיים עם ירדן, אחרי ניתוק של 26 חודשים.

בהודעה קצרה, שפירסם משרד־החוץ הסורי, צויין כי חידוש היחסים הוא תוצאה של ועידת הפיסגה, אשר התקיימה לא מכבר בקאהיר בהשתתפות נשיא מצרים אנואר סאדאת, נשיא סוריה האפז אל־אסד והמלך חוסיין מלך ירדן.

גבתי צופה צורך בקיצוץ מכסות המים

אם גם השנה הבאה תהיה שנה שחונה, צפוי משבר בהספקת המים — אמר שר החקלאות והפיתוח חיים גבתי בפגישתו אתמול עם 50 מאנשי הצמרת המינהלי של „מקורות" בתל־אביב.

בכינוס הועלו בעיות הספקת המים בקיץ האחרון בעקבות החורף השחון.

גבתי אמר, כי לא יהיה מנוס מקיצוץ במכסות המים בשנה הבאה, אם תהיה זו שנה שחונה. הוא הוסיף, כי צריך להכין תכנית לקיצוץ של 5—10 אחוזים בכמויות המים.

תכנית אוסטריה: רכבת אוירית לעליה מברה"מ

בקרוב ייפתחו מגעים על סידורים אלטרנטיביים למחנה שנאו

וינה, (יופ"ע וע"ר). — ממשלת אוסטריה מנסה עתה לארגן רכבת אווירית ממוסקוה ליהודים סובייטיים העולים ארצה — אמר אתמול מקור אוסטרי רשמי. המקור אמר, כי התוכנית להטיס את העולים היהודיים, במקום להסיעם ברכבות, טעונה אישור סובייטי (ראה ידיעות קודמות בעמוד 3)

אם תאושר התכנית, תבטל הרכבת האווירית את הצורך להפסיק את נסיעתם של העולים בוינה לזמן ממושך. ויהיה רק צורך להחליף מטוסים בבירת אוסטריה.

שר הפנים האוסטרי אוטו רוש אישר, כי „הממשלה בעבודת עתה תכנית, אשר תבטל את הצורך בהתוקת מרכז כמבר באוסטריה".

הקאנצלר קרייסקי לא שינה את עמדתו על אף גל המחאות הבינלאומי. פקידים אוסטריים אמרו, כי מחנה שנאו ייסגר „תוך זמן קצר מאד". על אף קריאתו של הנשיא ניקסון לשקול מחדש החלטה זו ועל אף דרישת ממשלת ישראל להתיר את מעברם של העולים „בצורה חופשית ובלתי מוגבלת" „הבהרנו את עמדתנו" — אמר דובר הממשלה. „הקאנצלר לא ישנה את עמדתו".

„אחר סגירת שנאו"

כאשר נשאל הדובר, מי יטפל בסידורי העולים לאחר סגירת שנאו הוא השיב, כי הגנת היהודים מתחנת הרכבת של וינה אל נמל־התעופה תוכל להיות מוסדרה על ידי השלטונות הישראלים, הסוכנות היהודית, הקהילה היהודית בוינה או ארגונים יהודיים אחרים.

הוא הוסיף, כי מוכב שמבקרים זרים יחדלו מהתקפותיהם על אוסטריה ובמקום זה יצלו „פתרונות יצירתיים".

הדובר האוסטרי הטעים, כי „אתכן בהחלט להטיס את העולים במישרין מברה"מ לישראל".

בהגיבו על דברי הדובר אמר מנהל משרד הסוכנות היהודית בוינה מנחם וילבר: „לא עלינו לתת פקודות, איך להעביר את האנשים. לא עלי לעשות זאת באוסטריה. „אני יכול רק לשתף פעולה עם אחרים כדי למצוא את השיטה המהירה ביותר להעביר אנשים אלה. אני מסכים, כי עליהם לצאת במהירות האפשרית. אך יש לתת לנו את האפשרויות".

דובר הממשלה אמר, כי המחנה

(סוף בע' 2, טור 5)

מאת הגי אשר, סופר „דבר"

בד בבד עם המשך קולות המחאה והזעם בישראל ובעולם היהודי על התנהגותה של אוסטריה בפרשת העליה מברה"מ, נראה כי יתקיים בשבוע הבא בירושלים על סדרי מעבר לעולים יהודים מברה"מ במקום מחנה המעבר בשנאו, לאחר שיוסכמו.

הפעילות המקבילה בנושא זה תגרום, אולי למבוכה מסויימת, מאחר שישראל אינה יכולה להסתפק רק במחאות ובהפגנות, מה עוד שאלה ייעשו על ידי ארגונים ולהתריים שהגים בישראל ובמדינות השונות והם לא יאורגנו על ידי הממשלה, אשר הצטרך לשאת ולתת עם אוסטריה על סידורי המעבר החדשים.

בירושלים מעריכים שהקאנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי וחברי ממשלתו כבר לבדו לקח בחשבון בגלל הביקורת החריף שנמתחה בעולם על התנהגותם בפרשה זו, ואשר לא היה מוגבל רק ליהודים. אין ספק שהביקורת האמ־

(סוף בעמוד 2, טור 7)

בראיון מיוחד ל„דבר"

ג. מאיר: יהיה טבעי אם הקולות בעולם ישיגו השפעה

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

ראש הממשלה גולדה מאיר הצהירה אתמול, בראיון מיוחד ל„דבר" בעקבות ההחלטות שנתקבלו בישיבתה המיוחדת של הממשלה, כי אין לצפות שממשלת ישראל תחדל מתביעתה שלא יהיה כל שינוי לרעה בתנאים הניתנים ליהודים העוברים את וינה בדרכם לישראל.

בראיון (המתפרסם במלואו בעמוד 11 של גליון זה) מציינת ראש הממשלה בחיוב כי התביעה הישראלית זכתה לתמיכה במועצת אירופה, וגם ממשלות, גורמים מדיניים, אישי ציבור ועתונות בעולם, וכי היא מייחסת ערך רב להצהרת נשיא ארה"ב כי אסור לה למדינה קטנה או גדולה להיכנע לטירור.

בקביעתה של ראש הממשלה, כי „יהיה זה טבעי אם קולות כנים וצודקים אלה ישיגו את מבוקשם והשפעתם" בהתמצמת הציפיה לפעולה בקיפה בעתיד הקרוב להפעלת לחצים על ממשלת אוסטריה לשנות את עמדתה.

ראש הממשלה גלה בראיון, כי בשיחתה עם ברונו קרייסקי, התחייב הקנצלר האוסטרי כי „כל יהודי יקבל אשרת מעבר, כמו עד כה". ראש הממשלה מדגישה בדבריה כי בקיומה של אשרה זו על־ידי ממשלת אוסטריה היא רואה דבר מאד חיובי.

על נסיעתה לווינה, לקיום השיחה עם הקנצלר האוסטרי ביום ב', אומרת ראש הממשלה: „תשובה לי ההרגשה, כי עשינו כל שאפשר; שהבהרתי למר קרייסקי את יחסנו להחלטתו המגונה. אין לי סיבה להצטער על נסיעתי משטרסבורג לפגישה עם ראש ממשלת אוסטריה. הנושא הוא כה יקר, שיש לטפל בו בלי התחשבות בטעמים של יוקרה".

אוסטריה צריכה לראות זכות במעבר היהודים

סופר „דבר" בגוש דן מוסר: „אני מצטערת שלא הצלחתי לשנות את החלטת ממשלת אוסטריה. אך אינני מצטערת על נסיעתי לוינה" — זאת אמרה אמש ראש הממשלה גולדה מאיר בעצרת המערך־מפ"ם שנערכה באיצטדיון המרכזי בגבעתיים. בפג־ הסיבה לבוחרות „הליכוד" בעתונות ביקאו כנגד הכנסת.

„אינני מרגישה עצמי בבושה או מושפלת", אמרה גולדה מאיר, „לא הבאתי בנסיעתי נזק למדינה. עניין אוסטריה ומעבר היהודים כרוך במספר סיבות. כניסה לסידור יכולה להיות בהלה מדבקת. רציתי לעשות כל מה שאפשר, בלי הרבה אשליות".

להלן אמרה ראש הממשלה, כי היו לנו הרבה אכזבות במדינות באירופה, שקיחררו טירוריסטים שנתפסו עם נשקם. אך כאן, בפעם הראשונה נכנעת ממשלה

(סוף בעמוד 2, טור 8)

דיין מגנה בחריפות התנהגות ר"מ אוסטריה

שר הבטחון משה דיין, גינה בחריפות את כניעתו של הקאנצלר האוסטרי ד"ר ברונו קרייסקי, למחבלים הערביים שחטפו את בני הערובה מקרב עולי ברה"מ. דיין אמר, כי אי אפשר לקבל בהבנה את כניעתו של ראש מדינה ללחצם של גאנגסטרים ולעשות תחת איום אקדחיהם את מדיניות ממשלתו.

בראיון מיוחד לתכנית „השבוע" של הטלוויזיה העצמאית הבריטית, שהוקרן אמש ברשתות טלוויזיה בבריטניה ובמדינות מערב אירופה, אמר שר הבטחון, כי הדרך היחידה לטפל בטרוריסטים היא להתגבר עליהם ולפרוק אותם מנשקם, כדי להחזיר את בני הערובה לביתם.

בתשובה על שאלת המראיין אמר שר הבטחון, שאמנם קיים סיכון לחיי אדם בפעולת התגברות על טרוריסטים, אך במקרים כאלה אין מנוס מסיכון כזה. לדעת שר הבטחון, אין מדינה יכולה להרכין לאיומי טרור בקביעת מדיניותה והתנהגותה. זהו העקרון שצריך להנחות ראשי מדינה אחראיים.

הדרך השוודית

שר הבטחון הביע את הערכתו לאופן טיפולה של משטרת שוודיה בשודדי בנק שחטפו בני ערובה ואיימו לרצחם. והעיר שגם לרשות ממשלה וינה עומדים שוטרים במספר מספיק שיכלו להתגבר על המחבלים. אבל מספרם לא נמדד בדיוויזיות, אלא בסך הכל בשני אקדחים.

בתשובה על שאלה אחרת הביע דיין את תקוותו, שדעת הקהל בעולם הגוללת את כניעתו של הקאנצלר האוסטרי למחבלים, תשפיע על עמדתה של ממשלת אוסטריה, וכי זו תוסיף לספק את הסידורים לעולים מברה"מ בדרכם לישראל.

בלתי־מעשית והפרת־ההגיון

את החלטתו של הקאנצלר קרייסקי לסגור את מחנה המעבר בשנאו הגדיר דיין כבלתי מעשית וחסרת הגיון. הסיכון הבטחוני — אמר — ייכאב בעינו לגבי העולים שינסו ברכבת וירצו להמשיך לישראל בדרך האויר. „מה הבטחון הבריף ליהודים אלה ברחובות וינה החשופים, לעומת מחנה מעבר מוגן?" שאל שר הבטחון.

דיין אמר, כי ישראל מוכנה להביע לאוסטרים סייע בשמירת הבטחון על העולים. אך הביע ספק אם תרצה ממשלת אוסטריה להסתייע במדינה אחרת. אולם עם זה, שר הבטחון הוסיף, כי ישראל תהיה מוכנה לכסות את ההוצאות הכספיות של האוסטרים, הכרוכות בתכנון הסידורים לעולים.

למר חיים ליבטמן
מנכ"ל חברת דיור לעולה
ולרעיתו
לרבקה ופנחס גולדברג

מיטב האיחולים
להולדת הנכדה—הבת

מועצת המנהלים
חברי המנהלה ועובדי החברה

דלב ניקוטין בעישון עשירת טעם וארומה

עם אירופה לכל מקום

VOLVO '74
ראה עמוד 11

בית ציון — תכנית השבוע

יום א' 7.10.73
בשעה 8.30 בערב — מכון אדלר — מרכז יצוג לזהרים.

יום ב' 8.10.73
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — „האופנוען הורוד" — הרפתקאות.
בשעה 7.30 בערב — מוסיקה בבית ליסין. תכנית א' — בתכנית — להקת קצב, רקדנים, סרטים, תקליטים חדישים, תצוגת אור (Light Show).
בסוף התכנית יתקיים ג'ם־סשין עם אמנים אורחים.

יום ה' 11.10.73
חוג לאמנות הקולנוע — בשעה 7 בערב — „בבעד לזכי־בית האפלה" — ברגמן.
בשעה 9.30 בערב — „ביתה ועד צולס" — פרנק סינטרה.

יום ו' 12.10.73 בשעה 10.00 בערב — הפגישה עם המלחין־זמר — שלמה גרוניך, ליד הפסנתר. גיטרה — יוסי פיאמבסה.

שבת 13.10.73
בשעה 7 בערב — מועדון הסרט הטוב — „הלילה הפירוזי" — ברגמן.

מרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
המחלקה לתרבות הנוער במועצת פועלי ת"א

הננו מודיעים בצער על פטירת אבינו וסבנו היקר
גרשון הלבן ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום שישי ט' תשרי תשל"ד (5.10.73) בשעה 10.00 לפנה"צ בקבוץ רמת־יוחנן.
המשפחה ובית רמת יוחנן

לידיעת קוראינו
מספר הטלפון החדש של בית **דבר.**
תל אביב רח' שיינקין 45:

286141

טיולי בית ברנר לאוקטובר החג־סוכות
דרום־סיני: לאילת ושרם־א־שייך (3 ימים), יוצאים בשלושה תאריכים 13—15—18.10.73. „נוף שוורצדי" בגליל המערבי, יום אחד (14.10) למצדה (כולל עליה ברגליים), יום אחד 15.10 לירושלים הבנכה ולהברון: יום אחד 15.10 לסנבלה־קטרינה וצפון סיני 4 ימים (10 אח), שתי ועירב בגליל וברמה: 4 ימים (17.10), הקפת הגליל התחתון והצפוני, בריכת המשושים, יבשר דבורה, לאילת, יקנים האדים, ימים (3 ח 10).
פרטים והרשמות בבית־ברנר חדר מס' 7 8.30—12.00 16.00—18.00 טלפון 283211

במלאות שנתיים למותו של יקירנו
אלקה ורמשטין ז"ל
נתייחד עם זכרה בבית העלמין בחולון ביום האשה, 7.10.73, י"א בתשרי תשל"ד בשעה 4 אחרי הצהרים.
נפגשים על־יד השער החדש.
התחבורה יוצאת מרמת־יצחק שדרות ירושלים 37 בשעה 3.30
המשפחה

על מות
חנה צילברמן
(אמא של חברתנו מרים ארד)
אבלים
חברי חולתה

ביום השנה למות יקירנו
אהרן סלע
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי, י"ג תשרי (9.10.1973) בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית הקברות הצבאי בקרית שאול.
המשפחה

ביום ראשון, י"א בתשרי תשל"ד (7.10.1973)
במלאות שלוש שנים למות בעלי, אבינו וסבנו
משה זהר ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 4.00 אחר הצהריים בבית הקלכין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן
המשפחה

ביום שלישי, י"ג תשרי תשל"ד, 9.10.73
תתקיים אזכרה לחברנו
משה רבינוב ז"ל
ביום השנה הרביעי לפטירתו. נפגשים ליד שער בית הקברות קרית שאול בשעה 15.15.
אוטובוס ייצא מבית הוועד הפועל בשעה 14.45.
המשפחה
הארגון הארצי לעובדי צה"ל
המזכירות הארצית

יהדות העולם נקראת לתפילה ביו״כ למען העליה מברה״מ

הנהלת הסוכנות החליטה: יימשך הלחץ על ממשלת אוסטריה

מאת א. בנתי, כתב „דבר"

הנהלת הסוכנות היהודית שהתכנסה אתמול אחה״צ בתל אביב, לישיבה מיוחדת, לפרשת וינה, החליטה להמשיך ולהפעיל לחץ על ממשלת אוסטריה שתבטל את החלטתה...

אסיר־ציון ארקדי שפילברג בקבוצת עולים מברה״מ

שולץ לא שבר במוסקוה הקיפאון בענין העליה

נציגי הקה״מ נפגשו עם ספיר בעניין בן־אהרן

סוריה מצטרפת ל„אזעקת ההתקפה"

כאת כתב „דבר"

איטליה ניצחה את ישראל 94:73

תכנית אוסטריה

(המשך מעמוד 1)

יהודיה ובנה הורשו לעזוב את לוב

מפעל הפיס

בסך — 150.000 ל״י זכו המספרים: 062910 ; 778801.

בסך — 50.000 ל״י זכה המספר: 064064.

בסך — 12.500 ל״י זכו המספרים: 197710 ; 768230.

בסך — 6,250 ל״י זכו המספרים: 053532 ; 533742 ; 602624 ; 723376.

בסך — 600 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־00808 ; 03686 ; 12603 ; 33164 ; 35535 ; 42587 ; 58936 ; 63160 ; 83339 ; 84310.

בסך — 250 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־05606 ; 08646 ; 11969 ; 16092 ; 23352 ; 26890 ; 39032 ; 43015 ; 43304 ; 44086 ; 50359 ; 52574 ; 53293 ; 55620 ; 56700 ; 56756 ; 63060 ; 64323 ; 67073 ; 70159 ; 72703 ; 77568 ; 83756 ; 87435 ; 93320.

בסך — 100 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0617 ; 2797 ; 4416 ; 7111 ; 8683 ; 9241 ; 9313.

בסך — 50 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0232 ; 0615 ; 0654 ; 0761 ; 0771 ; 0939 ; 1247 ; 1336 ; 1769 ; 2242 ; 2595 ; 2931 ; 3202 ; 3598 ; 3907 ; 4034 ; 4300 ; 4535 ; 4756 ; 4953 ; 5018 ; 5174 ; 5369 ; 5719 ; 5741 ; 6169 ; 6325 ; 6326 ; 6391 ; 6747 ; 7440 ; 7468 ; 7717 ; 7830 ; 7932 ; 8170 ; 9051 ; 9079 ; 9770.

בסך — 4 ל״י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 8.

בסך — 1.250 ל״י זכו הכרטיסים הבאים: 049188 ; 090830 ; 158653 ; 258989 ; 272262 ; 295983 ; 338919 ; 343823 ; 364831 ; 371467 ; 410536 ; 414473 ; 454973 ; 533476 ; 594437 ; 665058 ; 672842 ; 742522 ; 745181 ; 751498 ; 796492.

ספיר מבטיח סיוע לזוגות צעירים במושבי הגליל

בקרוב ייפתחו

(המשך מעמוד 1)

ג. מאיר

(המשך מעמוד 1)

„נשרי המהפכה"

(המשך מעמוד 1)

קצרות

„עבודת־היום"

„והבים מעביר ולבנים לובש, כי עבודת־היום בכלי־לבן" — כך היתה עבודת הכהן הגדול במקדש ביום־הכפורים.

ומה להב ולבית־המקדש בכל ימות השנה, האם אף אינו כי־כיר את עוון עגל הזהב?

„ועל אבני השוהם היה הכהן הגדול אומר בתפילתו הקצרה שבתוך קודש הקדשים: יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו שלא יהיו בתהום קבורתנו".

יום טוב היה עושה כהן גדול לכל אוהביו כשנכנס בשלום אל קודש־הקדשים ויצא בשלום בלי פגע.

אגו עם הדמוכינו בתפילתם: „יקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ והביאנו לציון עירך ברינה ולירושלים בית־מקדשך בשמחת עולם".

ואנו גם בתפילת היום: „ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו והסידים ברינה יגילו ועולתה תקפוץ פיה וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ".

„אשרינו ומה טוב חלקנו, מה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו שלא נאמר עוד עם הפיכת הקדמון בתפילת־נעילה: „ארכה אלהים ואהביה בראותי כל עיר על תלה בנויה ועיר האלוהים מושפלת עד שאול תחתיה".

לא מושפלת עוד ירושלים, בנויה היא להלפיות על ראש ההרים שסביב לה הגלה מאותה לגו והגולה כולה.

ז. דויד

מפלגת העבודה הישראלית / מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך

מחוז תל־אביב

7.10.73 — 16.10.73

אסיפות וכינוסים

יום ראשון — 7.10.73

בשעה 19.30 — אסיפה — סניף ב׳ — אהרן ידיב.

יום שני — 8.10.73

בשעה 16.30 — אסיפה — רמת־אביב — ח״כ ד״ר אריה אנקוריון.

בשעה 19.30 — כנס — בעלי מלאכה — ישראל קרגמן.

יום שבת — 13.10.73

בשעה 10.30 — אסיפה — קרית שלום — ד״ר ברוך פרימור.

יום שלישי — 16.10.73

בשעה 19.30 — אסיפה — רמת חייל — יצחק רבין, אהרן אפרת.

חוגי בית

51 חוגי בית ומפגשי בחירים

בימים 7 — 16 באוקטובר

באזור סניף יפו תל־כביר 28 חוגי בית ומפגשים.

באזור סניף גבעת עליה 23 חוגי בית ומפגשים.

בהשתתפות המרצים והמסבירים

יום ראשון — 7.10.73

בשעה 20.00 — קרית שלום — בן־שאול פנחס.

בשעה 20.00 — קרית שלום — ח.ב. עדי אמוראי.

בשעה 20.00 — קרית שלום — אבל עוזר.

בשעה 20.00 — קרית שלום — י. מנדלסון.

בשעה 20.00 — קרית שלום — שרגא קנטור.

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — חיים בר־לב.

בשעה 21.00 — ת״א — יצחק רבין.

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — ח״כ שלום לוין.

בשעה 20.30 — שכונת שפירא — צעירים — אבי רוז.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — גבי דאון.

בשעה 20.00 — רמת החייל — צעירים — מיכה חריש.

בשעה 20.30 — ת״א — אתיד — י. רבינוביץ.

יום שני — 8.10.73

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — ח.ב. שלמה רוזן.

בשעה 20.00 — ת״א — מאיר פינס.

בשעה 20.00 — ת״א — נתן פלד.

בשעה 19.00 — שכונת שפירא — אסתר הרליץ.

בשעה 20.30 — רמת־אביב — צעירים — זאב שרף.

בשעה 20.00 — ת״א — חברות — אורה נמיר.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — אמנון נויבך.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — חיים הרזוג.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — אבי רויך.

בשעה 21.00 — ת״א — אתיד — י. רבינוביץ.

יום שלישי — 9.10.73

בשעה 20.00 — נוה עלם — יוסף שמיר.

בשעה 20.00 — ת״א — חיים שחורי.

בשעה 20.00 — רמת הטייסים — ש. אבידן.

בשעה 20.30 — ידאליהו — צעירים — מיכה חריש.

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — שלמה רוזן.

בשעה 19.30 — גבעת עליה — צעירים — א. גוזן.

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — נתן פלד.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — משה כהן.

בשעה 20.00 — ת״א — חברות — אורה נמיר.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — יצחק פנאי.

בשעה 21.00 — ת״א — בר־לב.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — רפאל בש.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — אורי אלפרט.

בשעה 20.30 — ת״א — אתיד — י. רבינוביץ.

יום שישי — 12.10

בשעה 21.00 — ת״א — י. רבינוביץ.

יום שבת — 13.10.73

בשעה 20.00 — ידאליהו — פנחס ספיר.

בשעה 20.00 — ת״א — י. שושני.

בשעה 21.00 — ת״א אתיד — י. רבין.

יום ראשון — 14.10.73

בשעה 20.00 — שכונת התקוה — שרגא קנטור.

בשעה 20.00 — שכונת התקוה — אליעזר מטלון.

בשעה 20.00 — נוה שרת — י. בקר.

בשעה 20.00 — ת״א — וילי ברנהוליץ.

בשעה 20.30 — רמת ישראל — צעירים — ח.ב. עדי יפה.

בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — מיכה חריש.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — בן שאול פנחס.

בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — ח.ב. שלום לוין.

בשעה 21.00 — ת״א — אתיד — י. רבינוביץ.

יום שני — 15.10.73

בשעה 19.30 — שכונת שפירא — לילי מנחם.

בשעה 20.00 — ת״א — רוסים — אהרן ידיב.

בשעה 21.00 — ת״א — אתיד — י. רבינוביץ.

יום שלישי — 16.10.73

בשעה 20.30 — ת״א — אגודה סבסים — חיים בר־לב.

גולדמן התנגש עם קרייסקי בעניינים יהודיים

לגולדמן היה חלק בהסדר מעבר־העולים

מאת נחום ברנע, כתב „דבר" בארה״ב

בוסטון. (מיוחד ל„דבר"). — על התנגשות בין נשיא הקונגרס היהודי העולמי ד״ר נחום גולדמן לבין הקאנצלר האוסטרי ד״ר ברונו קרייסקי במעמד אתמול כפי חוגים יהודיים.

גולדמן נפגש עם הקאנצלר האוסטרי לדיון בתביעות פיצויים של יהודים מומן השואה. ובמפגשם הקשורים בתפקידה של אוסטריה כתחנת מעבר לעולים יהודים. קרייסקי אמר בפתח אחת הישיבות: „אל תחשוב שמשום שמוצאי יהודי אני אסכים לבקשות יהודים".

אך כי קרייסקי מעולם לא התכחש למוצאו גילה בהזדמנויות רבות אי נוחות בפגישה עם נציגים ישראלים ויהודים על רקע מוצאו היהודי.

אותם חוגים ידעו לספר על חלקו החשוב של מזכיר ארגון הקונגרס היהודי העולמי בהסדר שפעלה לרווחת את שערי אוסטריה לפני עליית יהודי ברה״מ ב־70—1969. ואלוהיים היה עד־ההוץ האוסטרי שעה שהמפלגה הסוציאליסטית היתה באופוזיציה. ואלוהיים ואחרי״כ של ההוץ הנוכחי והחלק קירכשלגר תיווכו למעשה בין ישראל להסים בקביעת ההסדרים שאיפשרו העלאת יהודים דרך אוסטריה.

אושרו התייקרויות חוטי־כותנה רהיטים וגפרורים

ועדת המחירים הציבורית אישרה אתמול העלאת מחירים...

● **חוטי כותנה** — ...

● **רהיטי חתבת „עוגה"** — אישרה העלאה של 4 אחוזים.

● **רהיטי עץ „עוגה"** — אישרה העלאה של 9 אחוזים.

● **דשנים להקלאות** — („כר ביקלים ופוספטים") אושרה העלאה של 10 אחוזים.

● **גפרורים** („גורים") — הועדה אישרה מחיר של 70 אג׳ לצרכן לגבי הפיסה בת תריסר קופסאות גפרורים במקום מחיר של 64 אגורות עד כה. מחירה של קופסה בודדת לצרכן לא ישתנה וישאר 6 אגורות.

דבר
DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו״ל — „דבר" בע״מ
נדפס בדפוס „דבר" בע״מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת״ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642112-2-3.

קרייסקי: הערבים תיכננו מינכן בשנאו

...ד נימק הקנצלר האוסטרי את החלטתו – מלפני החטיפה – לסגור את מחנה המעבר; ...שיב באיגרת לסאדאת על ביקור שר־התיירות המצרי; „ניו־יורק טיימס" מגלה סימנים למעורבות ברה"מ וצ'כוסלובקיה בפרשה

שטוקהולם, (צ'ר, יופ"ע ...נ"ין). — ...אנצלר אוסטריה ...רונו קרייסקי אמר בראיון ...עתון השוודי „דאגנס ני־ סר", כי ההחלטה לסגור ...ת שנאו נתקבלה למעשה, אחר שנתגלו תכניות ל־ התקפה טרוריסטית נוסח ה־ ...בח במינכן. הוא גילה, כי ...ל תכניות אלה נודע לשל־ ...ונות אוסטריה לאחר מע־ ...רם של ארבעה ערבים ...פני זמן מה.

„התכנית לפגוע נוסח מינכן שיכ־ ...נה אותנו שיש לסגור את הכתנהי־ — אמר קרייסקי. הוא הוסיף, כי ...רוב הגדול של תושבי אוסטריה ...חייב את החלטתו וכי בעקבות ההחלטה לא נוצר כל מכשול פר־ ...יסי פנימי באוסטריה. ביקורת על ההחלטה, הנשמעת מחוץ, נובעת ...עיקרה מאי הבנת ההחלטה.

עוד אמר קרייסקי, כי האוסטר־ ...יה האוסטרית נגד הסדור אינה ...כולה להיות זהה לזו של מדינה ...מצב להחמה.

...שיב בכתב לאיגרת סאדאת

הקאנצלר קרייסקי אמר ב...ם לליוו האישי של הנשיא סא־ ...את, שר התיירות איסמעיל פהמי, ...י ישיב בכתב על איגרתו של נשיא מצרים שבה בירך אותו על ההחלטה לסגור את שנאו. באיגרת התשובה יטעים קרייסקי, כי הוא תומך בכינון שלום במזה"ת, מבו־ סס על החלטת מועצת הבטחון, שכן רק השלום יאפשר לשים קץ לפעולות טרור.

„אל אהראם" מציין, כי השיחה בין קרייסקי ופהמי היתה ידידותית ופורה והיא נגעה גם לשאלות ה־ כלליות של המזה"ת. קרייסקי הס־ ביר לשליח הבכיר, כי ההחלטה בעניין סגירת שנאו לא נתקבלה בלחץ ולא תשונה בשום תנאי ובי־ שום עילה. לדברי העתון המצרי אמר קרייסקי לפהמי, כי הוא הב־ היר את עמדתו זו לראש ממשלת ישראל גולדה מאיר.

דובר משרד החוץ האוסטרי הול־ פגנג שלנברג הצהיר באזני שליחו המיוחד של העתון המצרי „אל־ אחבאר", כי אוסטריה רואה את בטחון אירופה קשור הדוקות בש־ לומו של המזה"ת.

יוחש מעבר היהודים

שר הפנים האוסטרי אוטו רדש אמר אתמול, כי ממשלת אוסטריה מקווה להחיש את מעבר היהודים הסובייטיים דרך אוסטריה בדרכם לישראל, כדי שלא יהיה עוד צורך בהחנה כבעבר. בממשלת אוסטריה בהכנות תיאום עם הרשויות אוס־ טריה במוסקה בעניין מספרם של היהודים הסובייטיים המגיעים ל־ וינה, כדי שמיד עם בואם לאוס־ טריה יועברו לנמל התעופה למי־ טוסים, שיעבירו אותם לישראל.

„ניו־יורק טיימס", סימנים למעורבות צ'כיה וברה"מ

סימנים מעידים, כי צ'כוסלובקיה ואולי גם ברה"מ היו מעורבות ב־ תכנון ההתקפה על רכבת העולים בגבול צ'כוסלובקיה — אוסטריה — כתב אתמול „ניו יורק טיימס".

במאמר מערכת, שבו נמתחה בי־ קורת גם על החלטתה של ממשלת אוסטריה, כותב העתון, כי צ'כוס־ לובקיה היא מדינת משטרה ובכל זאת הצליחו שני ערבים חמושים לעלות על רכבת ולחצות את הג־ בול, בלי שיתגלו. זה היה מוזר ב־ כל הנסיבות. הדבר מרמז, כי קיי־ מת אפשרות של מעורבות צ'כוס־ לובקית ואולי גם סובייטית בתכנון פעולת הטרור, שהשיג את מטרתו בלימת זרם המהגרים היהודיים מב־ רה"מ.

צדק ניקסון

העתון כותב, כי צדק הנשיא ניק־ סון, כאשר הכריז שאסור לממש־ לות להיכנע לסחטנות טרוריסטים שכן כניעה מזמינה נסיון לסחטנות נוספת. „האם הברכות, שבהן זכה הקאנצלר קרייסקי מידי מצרים, ש־ קולות כנגד התגובה ההמומה של ידידיה האמיתיים של אוסטריה?" — שואל העתון.

בלונדון כתב „טיימס", כי החל־ טתה של ממשלת אוסטריה היתה טעות חמורה ביותר. המאמר נושא את הכותרת „אסור להיכנע לסחט־ נות" ונאמר בו, כי אסור להתיר לעולם בכלל ולעולם הערבי בפרט להעלות על הדעת, כי אפשר להי־ שיג מטרות באמצעות סחיטה. אם הקאנצלר קרייסקי עומד על קיום הבטחתו לטרוריסטים, הרי הוא מפ־ גין את רגש הכבוד שלו במקום הבלתי מתאים ביותר.

שר ההגנה האוסטרי: הבקורת — בעתוני היהודים

באוסטריה הגיב העתון „זלצ־ בורגר נאכריכטן" על הצהרתו של שר ההגנה האוסטרי גנראל קארל לידגנפרוסט, לפיה הביקורת על החל־ טת ממשלת אוסטריה נמתחת ב־ עיקר בעתונות „הנמצאת בידי יהו־ דים". העתון כותב, כי זה טיעון ברמה של הפרוטוקולים של זקני ציון והוא משפיל ומבזה את אוס־ טריה.

ברבת עמון כתב העתון „אל־ סבאח", שאם הקאנצלר קרייסקי יחזור בו מהחלטתו לסגור את מח־ נה שנאו, תהיה זו תבוסה לצדק, לאנושות ולעניין הערבי. העתון מג־ נה את „המסע הנמרץ" שמנהלים ארגונים ציוניים נגד הקאנצלר ה־ אוסטרי האמיץ וממשלתו המפוכ־ חת. העתון „אל ראי" כותב, כי גישתה הנאצלת של אוסטריה מחי־ יבת את הערבים לנקוט מיד עמ־ דה כלפי בעיית ההגירה היהודית מברה"מ לישראל, שהיא בבחינת סכנה לבטחונם הלאומי של הער־ בים.

בתוניס כתב העתון „אל־צבאח", כי הישגם של המחבלים בוינה אינו נצחון מיוחד במינו. מכיוון שמקומם של המחבלים הוא לאורך קווי החזית. הנצחון הפלשתינאי ה־ אמיתי יהיה שובם של לחופי הארץ, ...הפלשתינאים אל ה... במדינות הציונות.

„פראבדה": אות לבדידות של ישראל

החלטתה של ממשלת אוסטריה לסגור את שנאו מאשרת, כי הולך וגובר מספר המדינות, המבקשות להסתייג מן המדיניות הישראלית — כתב אתמול „פראבדה" במאמר פרשנות תחת הכותרת „בדידות ה־ בין לאומי הגובר של תל אביב". העתון מזכיר בדרך אגב את „סיבוב הכשלון" של ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר לשכנע את הקאנצלר קרייסקי לחזור בו מהחלטתו.

כדוגמה נוספת לבדידות של יש־ ראל מביא העתון את החלטת טוגו לנתק את יחסיה עם ישראל.

העתונות הסובייטית לא הזכירה כלל, שמחנה המעבר בשנאו משמש בראש ובראשונה עולים יהו־ דים מברה"מ.

שליחו האישי של הנשיא סאדאת, השר איסמעיל פאהמי לוחץ ידיים עם קאנצלר אוסטריה ברונו קרייסקי בפגי־ שתם שלשום. צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס".

הארגונים היהודיים דחו הצעת קרייסקי לממן פיצויים ממכירת מיליוני בולים נאציים

מאת סופר „דבר" בחיפה

קנצלר אוסטריה ד"ר ברונו קרייסקי, הציע לפני כמה חד־ שים לארגונים יהודיים של ני־ צולי השואה מיליוני בולים של ממשלת הרייך הנאצי, שנמצאו באוסטריה, כדי למכרם ולממן בהם פיצויים לניצולי השואה — זאת גילה אתמול מנהל המכון לדוקומנטציה בחיפה טו־ ביה פרידמן, שעמד בקשר מכ־ תבים בנושא זה עם קנצלר אוסטריה.

הצעתו של קרייסקי באה ב־ עקבות פניה של הארגון היהו־ די העולמי של ניצולי השואה אשר ביקש מממשלת אוסטריה לסייע בהקמת בית הבראה ל־ ניצולי השואה בישראל. בתשו־ בה לפנייתו של יו"ר הארגון טוביה פרידמן, הודיע קרייסקי במכתב כי בארכיוני המדינה הממשלתי באוסטריה נותרו מיליוני בולים של ממשלת ה־ רייך השלישי אשר הודפסו ב־ אוסטריה ולא נלקחו עד לתום המלחמה ב־1945. קרייסקי מ־ ציין במכתבו, כי בולים אלה הועלו כמה פעמים לדיון ב־ פרלמנט של אוסטריה, אך ה־ מפלגה הסוציאליסטית תבעה להשמידם מחשש שאם ייעשה בהם שימוש כלשהו, עלול ה־ דבר לפגוע בתדמיתה של ממ־ שלת אוסטריה. הוחלט להשמיד את הבולים. אך בגלל קשיים החוקתיים הדבר לא בוצע. עתה הציע קרייסקי שתוקם קרן נאמנות אשר תטפל במכירת הבולים ותחלק את התמורה בין הקונגרס היהודי העולמי ובין הארגונים היהודיים של ניצולי השואה.

ההצעה נדחתה על ידי ד"ר נחום גולדמן בשם הקונגרס היהודי העולמי וכן על ידי רא־ שי הארגונים היהודיים הא־ חרים.

במכתב נוסף אל טוביה פרי־ דמן, שנשלח בחודש יוני הש־ נה, מודיע קרייסקי כי הוא מסיר את הצעתו לאור התנג־ דותם של הארגונים היהודיים.

ג'קסון ויעביץ מברכים ועידת ההסת' בארה"ב

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). הסנאטורים הנרי ג'קסון וד"ר יעקב יעביץ שלחו מברקי ברכה לוועידת הוועדה למען ישראל העובדת, העומדת להתכנס בחודש הבא בניו־ יורק.

„תנועת עבודה מתקדמת ודינא־ מית חיונית להתפתחות דמוקרא־ טית בריאה" — כותב ג'קסון. „ההסתדרות גילמה מאז הקמתה את רוח השיתוף, שסייע להפוך את ישראל למדינה גדולה. אני יודע ממקור ראשון את הישגיה הנפלאים של ההסתדרות בשיפור איכות־החיים של יהודים וערבים בישראל".

יעביץ כותב, שההסתדרות מש־ משת דוגמה לעמים רבים. ההס־ תדרות, שעשתה כל כך הרבה לבניית ישראל, היא מקור השראה להתקדמות ולצמיחה בארצות אח־ רות.

משרד ההגנה האמריקאי הו־ דיע, כי 2,250 טונות של גאז עצ־ בים המאוחסנים במחסנים ברוקי מאונטינס, ישמדו כנראה במחס־ נים עצמם.

אלפי בני־נוער בעצרות מחאה על החלטת אוסטריה

יו"ר הוועד הפועל הציוני וחברי ההנהלה הציונית צופים ממרפסת המוסדות הלאומיים היהודיים בהפגנת בני נוער.

שלוש עצרות־מחאה, בהשתתפות אלפי בני־נוער, נערכו אתמול בירושלים, חיפה ובבאר־שבע, לאות מחאה על החלטת אוסטריה להפסיק את שירותי־המעבר לעולים יהודים, תוך כניעה לסחטנות המחבלים הער־ ביים.

בירושלים נערכה העצרת בחצר המוסדות הלאומיים בהשתתפות כ־5000 תלמידי בתי־ספר תיכו־ ניים. העצרת קראה לבני הנוער של אוסטריה להציל את כבודה הלאומי והאנושי של ארצם ולע־ שות למען שינוי ההחלטה.

דיברו יו"ר הוה"פ הציוני וה"ל יצחק נבון, ויו"ר עמית של מח־ לקת העליה והקליטה של הסוכ־ נות היהודית ד"ר מרדכי קירשנ־ בלום. הנואמים קראו לממשלת אוסטריה לבטל את החלטת הכני־ עה לטרור ולהמשיך במפעל ה־ אנושי של הגשת סיוע ושירותים לעולים מברה"מ.

עצרת־מחאה בחיפה

בחיפה נערכה ההפגנה לפני רחבת העיריה, בהשתתפות אלפי תלמידים של בתי־הספר התיכו־ ניים. המפגינים, שהגיעו למקום בהמוניהם, נשאו כרזות שונות, כגון: „קרייסקי, אל תשכח ש־ אתה יהודי", „הנכנע למחבלים פעם אחת סופו להיכנע לסחט", ועוד.

ההפגנה אורגנה על ידי המוע־ צה הציונית ועיריית חיפה, ופתח אותה יהודה עוזיאלי, מזכיר ה־ מועצה הציונית בחיפה והצפון.

אחריו נאם מרדכי בר־און, ראש מחלקת הנוער והחלוץ בסוכנות היהודית, שציין, כי אוסטריה חיי־ בת לעם היהודי חוב מוסרי כבד.

עצרת־מחאה בבאר־שבע

בבאר־שבע נערכה העצרת ב־ השתתפות כאלפיים בני־נוער ו־ עולים מברה"מ, ביזמת המועצה הציונית בישראל. דיברו ראש מחלקת עליית הנוער בסוכנות ה־ יהודית יוסף קלרמן, ויו"ר הת־ אחדות עולי ברה"מ בבאר־שבע, שקרא מברק ששלחה ההתאחדות אל יהודי ברה"מ, ובו כתבה: „אנו מבטיחים לכם שלא ננוח ולא נשקוט עד אשר תובטח הזכות לכל יהודי הרוצה להצטרף לעמו וארצו להגשים את משאת נפשו. עמנו לא נרתע בעבר מפני תכנים פוליטיים, התנכלויות ו־ טרור, ולא יכנע להם גם בעתיד".

בעצרת נאם גם ראש העיריה אליהו נאווי.

עצרת נוספת נערכה ביוזמת הת־ אחדות עולי ברה"מ גם בשדה־ בוקר. שלוש מאות תלמידי המד־ רשה קראו לאוסטריה לחזור בה מהחלטתה בדבר סגירת מחנה שנאו. (ע)

ארה"ב לא מציעה תחליף לאוסטריה

הוכחש שיגור איגרת מניקסון לקרייסקי

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ניו־יורק, (מיוחד ל„דבר"). — דובר משרד החוץ האמ־ ריקאי הודיע אתמול, שארה"ב אינה מציעה בשלב זה תח־ ליפים לאוסטריה, כארץ מע־ בר לעולים מברה"מ. ארה"ב מעוניינת מאוד בפתרון ה־ בעיה באוסטריה עצמה ו־ היא מבטיחה להוסיף ולמלא תפקיד בסיוע להגירה.

שגריר ארה"ב מינה קיים את־ מול התייעצויות במשרד החוץ בוואשינגטון. השגריר נמצא באר־ ה"ב בביקור פרטי הודיע. שאין לייחס לביקור כל משמעות של מחאה.

דובר הבית הלבן הכחיש אתמול ידיעות, כי הנשיא ניקסון שלח איגרת לקאנצלר קרייסקי המשדלת אותו לחזור בו.

ועידת הנשיאים מתכנסת

נשיא מועדון הנשיאים יע־ קב שטיין בירך אתמול על הצעתו של שר החוץ אבא אבן לכינוס ועידה בין לאומית של המדינות המתי־ נגדות לטרור. שטיין העלה בפני סגן שר החוץ קנת ראש הצעה דומה, להכרזה אמריקאית, אליה יצטרפו מדינות אחרות, שתודיע מר־ אש על סירוב גמור להיכ־ נע לטרור.

ועידת הנשיאים תדון היום ב־ הצעות שונות להיאבק בהחלטה האוסטרית. רוב ההצעות אינן מרכזות על חרם יהודי על סחר והתיירות עם אוסטריה, אלא על הבעת מורת הרוח של הקהילה היהודית בפני גורמים המקיימים סחר ותיירות עם אוסטריה, בצד המשך ההפגנות ומשלוח המכת־ בים לאוסטרים.

שטיין מאמין, שרק לחץ של דעת הקהל בעולם ישכנע את אוסטריה. היהודים חייבים לכוון מאמציהם לכיוון זה.

במברק למ"מ מזכיר ההסתדרות

פועלי הרכבת של אוסטריה מבטיחים סיועם לעליה

גינוי חריף של מעשה ה־ חטיפה שבוצע על־ידי המח־ בלים הערבים באוסטריה ו־ הבטחה לפעול להמשך חו־ פש המעבר של העולים מ־ ברה"מ דרך אוסטריה בת־ נאים של בטחון „וברוח תפי־ סתם של חברינו הישראלים" — כלולה במברק ששיגר אתמול יו"ר איגוד פועלי הרכבת באוסטריה, שהוא גם נשיא אינטרנציונל פוע־ לי התחבורה, פריץ פרכ־ טל, למ"מ המזכיר הכללי של ההסתדרות, ירוחם משל.

המברק נשלח בתשובה לפנייתו של משל, בו ביקש מפרכטל להת־ ערב אצל ממשלתו למען הבטחת המשך המעבר הסדיר של העולים מברה"מ דרך אוסטריה.

במברקו של פרכטל נאמר, בין היתר: אנו מגנים בחריפות טרור ומעשי סחיטה כאמצעי במאבק הפוליטי. הזדעזענו עמוקות ממע־ שה החטיפה של שלושת העולים היהודים ועובד המכס האוסטרי ואנו מברכים על הצלתם הודות לפעולה השקולה של הממשלה האוסטרית.

בהמשך המברק נאמר:

בתוקף תפקידי כיו"ר איגוד פועלי הרכבת באוסטריה וכנשיא האינטרנציונל פועלי התחבורה, אתערב „באורח פעיל אצל כל הגורמים הנוגעים בדבר על מנת להבטיח שגם בעתיד יינקטו באוס־ טריה האמצעים הדרושים להבטחת המעבר והיציאה של כל המהגרים היהודים מברה"מ.

שה"ח המזרח־גרמני מכחיש תמיכה במחבלים

מרכז או"ם, (יופ"ע). — שר החוץ המזרח גרמני או־ טו וינצר אמר במסיבת עתו־ נאים במרכז או"ם, כי לש־ כת „הארגון לשחרור פלש־ תין" בברלין המזרחית אינה עוסקת אלא בהסברה ומע־ סיקה שני אנשים בלבד. הוא הכחיש טענות, שגרמניה ה־ מזרחית מעניקה תמיכה ל־ טרוריסטים הערביים.

לדבריו, כל הטענות, כי גרמניה המזרחית נותנת חסות לטרוריס־ טים פלשתינאיים, או שהיא מאמנת אותם — הן כזבות, חסרות בסיס וחסרות יסוד.

על השאלה בעניין פיצויים מז־ רח גרמניים לישראל חזר וינצר ואמר, כי עניין הפיצויים הוסדר לגבי מזרח גרמניה בהסכם פוטס־ דאם ב־1945 וכי מיליארדי ה־ מארקים, ששולמו כפיצויים לבר־ ה"מ ולפולין, נועדו גם ליהודים החיים בארצות אלה.

האפיפיור הביע אהדתו לפלשתינאים וחרדתו לירושלים

קריית הוואטיקן, (י. פ.). — שגריר סוריה בוואטי־ קן קרא אתמול לאפיפיור פאולוס השישי לצאת בגלוי לטובת הפליטים הערבים. ה־ שגריר סירואנו סאמי אל־ דרובי דיבר בהגישו את כתב האמנתו.

בדברי תשובתו הביע האפיפ־ יור את שאיפתו לשלום במז־ רח התיכון, את אהדתו ל„פלש־ תינאים העקורים" ואת דאגתו הנמשכת לעמדתה של ירוש־ לים.

„ספטמבר השחור" תובע מאיטליה שחרור אחד מעצורי טילי הכתף

מאת גיליו דרזנר, סופר „דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל„דבר"). — עתון הערב האיטלקי „ג'ור־ נאלה ד'איטליה" הודיע את־ מול, כי בשבוע שעבר שיגר „ספטמבר השחור" דרישה אולטימאטיבית למשרד ה־ חוץ האיטלקי להשגת שח־ רורו היחידי של גבריאל תו־ די, אחד מחמשת הערבים שנעצרו באוסטיה, לפני ש־ ניסו לפגוע בטילי־כתף מ־ תוצרת סובייטית במטוס „אל־על".

בהודעתו מאיים „ספטמבר ה־ שחור" „בפעולות־תגמול חמורות", אם לא ישוחרר תודי.

בידיעה נאמר, כי תודי ידוע כ„יד ימינו" של ערפאת. הוא החליט להשתתף בנסיון הפיגוע ברגע האחרון כדי לחזק את מע־ מדו ולהתהפך ליורשו המיועד של ערפאת. לפיכך באמת הגיע לרומא אחרי יתר ארבעת המחבלים.

העתון מטעים, כי ערפאת אישר במלואה את התכנית לפגוע באמצעות טילי כתף במטוס „אל־על".

דובר משרד החוץ האיטלקי אמר בתשובה על שאלה, כי „זהו דבר אינו יודע על כך במחלקה הנוגעת בדבר". אולם דבר זה אינו מוציא מכל אפשרות, ששר החוץ אלדו מורו או אחד מעוזריו הקרובים, אכן יודעים יותר על כך.

העתון האיטלקי מודיע עוד, כי לישראל ולשירותי־הבטחון שלה נמסר מיד על האולטימטום של „ספטמבר השחור". בתגובה על כך הזהירה ישראל מפני שחרורם של טרוריסטים מסוכנים.

הוועדה המתמדת של או"ם אישרה הערבית כשפה רשמית

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

מרכז־או"ם, (מיוחד ל„דבר"). — הוועדה המתמדת של או"ם אישרה את בקשתן של 19 מדינות, ששפתן הרשמית ערבית, להוסיף את הערבית כשפה רשמית באו"ם, נוסף לאנג־ לית, צרפתית, ספרדית, רוסית וסינית. הבקשה תועלה עתה לדיון בוועדת התקציב של או"ם.

הערבים טוענים, שמספרם הרב באו"ם מחייב שימוש בערבית כאחת השפות הרשמיות. לדבריהם משמשות הסינית והרוסית שפות רשמיות, אף שרק חברה אחת באו"ם דוברת סינית ורק שתי חברות דוברות רוסית. הערבים מוכנים לממן את הוצאות התרגום בערבית ולערבית.

אם תאושר ההצעה סופית, כפי שיש להניח, עשוי שר־ החוץ של ישראל, הדובר ערבית, לשאת נאום בשפה זו מעל בימת או"ם. לאחר הכל, ערבית היא אחת משתי השפות הרש־ מיות בישראל. אף כי ישראל לא הצטרפה לדרישת מדינות ערב.

תנועת העבודה למען ארץ־ישראל השלמה

קווי היסוד

שנתקבלו בכנס היסוד של תנועת העבודה למען ארץ־ישראל השלמה, שהתקיים בבית סוקולוב בתל־אביב, כ' באלול תשל"ג, 17 בספטמבר 1973.

כנס היסוד מכריז בזאת על הקמת תנועת העבודה למען ארץ־ישראל השלמה (להלן: תנועת עלא"י).

תנועת עלא"י תארגן בתוכה את אנשי תנועת העבודה בישראל, תומכיה, חבריה על אירגוניהם ומפלגותיהם, כמו גם אזרחי ישראל בלתי־מפלגתיים — המאוחדים על בסיס העקרונות הבאים:

א. **נאמנות לדרכה ההיסטורית של תנועת העבודה הציונית** — לדרך הציונות הגדולה, וריכוז העם היהודי בארץ־ישראל, ההתיישבות בכל חלקי המולדת, פיתוחה וגאולת אדמותיה, החלוציות במשק ובחברה, ברוח וביצירה, ביסוסה של חברת עבודה יהודית חופשית ועילויו של האדם העובד; לדרך השרשתה של תרבות יהודית היונקת ממורשת ישראל ומחזון תחייתו בדורנו, מיזוג גלויות וקירוב עדות תוך חתירה לצדק סוציאלי וקיום תנופה מתמדת לקידום כוחנו הלאומי והממלכתי.

ב. אמונה, כי בשלב זה בתולדות תחיית ישראל בארצו הדרך להגשמת ערכיה של תנועת עבודה היא בראש ובראשונה בשמירה על הישגי מלחמת ששת הימים ובמימושם. מאבק נגד חלוקתה מחדש של הארץ; מעשה חלוצי רב־היקף של התיישבות כפרית ועירונית; שילוב רצוף ועקבי של כל חלקי הארץ במשק, פיתוח, תחבורה, בטחון ומדיניות; הכוונת העליה ופיזור האוכלוסיה לכל רחבי ארץ ישראל; ביצור איזורי הגבול על תעלת סואץ, על ים סוף, על הירדן ובמרומי הגולן; התנחלות צפופה ומפעלי פיתוח — אלה הם הסעיפים האקטואליים בהגשמת חזון תנועת העבודה בדורנו.

ג. תביעה לקו אקטיביסטי רב־תנופה בעליה, כמאבק על שחרורם של יהודי ברית המועצות ויהודי ערב, בעידוד עליה מארצות העולם החפשי, שקידה על תקנתה של קליטת העליה בישראל על ידי שילובה במעשה החלוצי וההתיישבותי בכל רחבי הארץ.

ד. העלאת הצדק הלאומי והאנושי אשר במפעל הציוני במאבקנו המדיני בזירה הבינלאומית, גיבוש קו הסברה ברור ותקיף כלפי חוץ וכלפי פנים — וזאת מתוך הדגשה כי סיכויי היציבות והשלום באיזורינו מבוססים בראש ובראשונה על עוצמתה של מדינת ישראל ועל גידול ניכר באוכלוסייתה היהודית: השאיפה להגשמתו המלאה של החזון הציוני בארץ ישראל אינה עומדת בניגוד לשלום — אלא היא התנאי הראשי להשגתו.

ה. שאיפה לחידוש פני הדמוקרטיה בישראל, תוך התנערות מכפייתן של מסגרות אירגוניות נושנות ופתיחת המערכת הפוליטית, החברתית והכלכלית בישראל לכוחות חדשים ורעננים, לפעולתם החופשית של רעיונות וכשרונות.

תנועת עלא"י, בהתבססה על העקרונות המנויים לעיל, מצטרפת אל „הליכוד" אשר הוקם זה עתה על ידי גח"ל, הרשימה הממלכתית והמרכז החפשי — כחטיבה עצמאית ב„ליכוד" במערכת הבחירות לכנסת השמינית ובמאבק הפרלמנטרי במסגרת הכנסת וועדותיה, ובכל צורה אחרת של פעולה פרלמנטרית או אחרת, לרבות ממשלתית וממלכתית־ כמו גם במסגרת ההסתדרות הציונית.

תנועת עלא"י תשלח את נציגיה לכל מוסדות הליכוד, תשתף פעולה במערכת הבחירות ותפנה אל הציבור הרחב של אנשי תנועת העבודה ואל אזרחי ישראל בקריאה לתת תמיכתם וקולם בבחירות אלו ל„ליכוד" בהתאם לאמנת „הליכוד" אין תנועת עלא"י משתתפת במערכות הקשורות בהסתדרות וברשויות המקומיות.

תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה
המזכירות הארצית

אוהדים, תומכים ומצטרפים — נא לפנות לת.ד. 6102, תל־אביב.

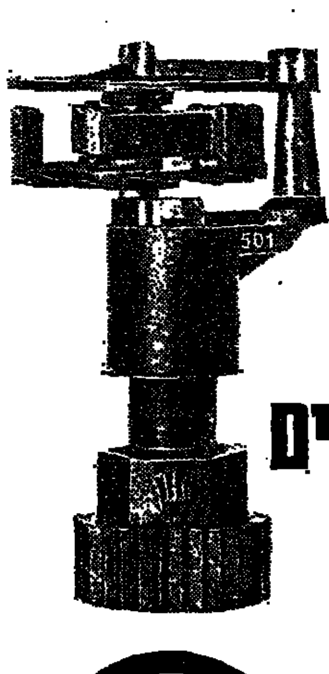

ממטרת נען דגם 501
להשקייה קבועה במטעים
עם שלושת המעלות

1 סמל האיכות של נען
נען

2 אישור של הגוף המוסמך
אושר ע"י הוועדה לאביזרי השקייה

ועכשיו גם

3 סימן ההשגחה של מכון התקנים הישראלי

• הממטרה הקומפקטית מיוצרת מחומרי פלסטיק העמידים בתנאי אקלים קשים וכל סוגי מים.
• הממטרה החסכונית, הפועלת בלחצים נמוכים בלתי־רגילים.

מפעלי מתכת נען
טלפון 96 51 83

אושרה העלאת מחירי כותנה, גפרורים ודשנים

בשתי בקשות הכירה ועדת המחירים גם בקריטריון השכר; מחלוקת סביב הגדרת קריטריון הרווח

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

ועדת המחירים הציבורית אישרה אמש העלאה נוספת של מחיר חוטי כותנה ובכך קיבלה את עקרונם של נציגי הממשלה על החלטה קודמת להתפקד רק בהתייקרות של 15 אחוז. הוועדה אישרה גם העלאת מחירי גפרורים, דשנים, רהיטים בחברת "קונג" וכו'. בכמה מקרים נמנעה לאשר את ההתייקרות (בשל בקשות מופרזות — לדעת הוועדה) והעבירה את ההכרעה למועצה על המחירים.

ועדת המחירים פעלה אתמול לפי הקריטריונים החדשים כל ההתחשבות מלאה בהתייקרות הנגרמת המיובאים או המקומיים ובהתחשבות ברווח או הפסד. בשתי בקשות תרגה הוועדה בין הקריטריונים האלה והתחשבה גם בהעלאת השכר ולכך התנגדו נציגי ההסתדרות שתבעו להיות צמודים לקריטריונים שנקבעו. בבקשות אלה נתגלתה מחלוקת בין נציגי משרדי הממשלה לבין נציגי ההסתדרות, כאשר הרוב מבין נציגי משרדי הממשלה בתמיכת היו"ר, מכה קשה, הכריעו בעד התחשבות בקריטריון השכר. נציגי התאחדות התעשיינים לא הוצעו לישיבה.

במהלך הישיבה נתגלעו חילוקי דעות גם לגבי פירוש הקריטריון של הרווחים: האם ניתן הפיצוי למפעל על פי קריטריון זה, בנוסף לפיצוי על התייקרות חומרי גלם. הממונה על המחירים ד"ר משה מנדלבום, הסביר שבמקרה זה מגמול הקריטריון של הרווחיות את שני הקריטריונים על חומרי גלם. כאן הנסמרה בעיה כיצד יתייחסו לרווח המופיע במאזנים — האם יש להתחשב ברווח מאזני או ברווח כלכלי. לאור אי־ההבהירות, סוכם שבאחת מהישיבות הקרובות של ועדת המחירים ינוהל בירור מקיף לגבי סעיף זה.

מחירי כותנה יתייקרו ב־7 אחוז

לפני ועדת המחירים התייצבו אתמול נציגי איגוד המטווחות שערערו על החלטה הקודמת של הוועדה המחירים לאשר העלאת מחירים של 15 אחוז. מנהל המסחר והתעשיה המליץ כידוע על העלאה של 22 אחוז, וכלל בזה פיצוי על שכר עבודה. הצעה מקורית זו הועלתה אתמול כחוזר, אך נציגי ההסתדרות הורו ודרשו שלא להכיר במרכיב השכר. בערכה הצבעה נתקבלה ההחלטה להעלות את מחירי חוטי הכותנה בעוד 7 אחוזים, כך שהתייקרות חוטי הכותנה תהיה 22 אחוז.

מחלוקת דומה פרצה בקשר לבקשת "כימיקלים ופוספטים" לייקר את הדשנים ב־10 אחוזים. בקשה זו בנוספת על התייקרות של חומרי־גלם בשיעור של 5.7 אחוזים ואילו היתר כפיצוי על עליית שכר עבודה. גם כאן עיינו נציגי ההסתדרות של הכללת שכר העבודה במסגרת הפיצוי, ונצבו כאשר המבקשים על מצבו הקשה של המפעל. הרוב החליט אישור את ההצעה של התייקרות של 10 אחוזים.

בקשה לייקור מזון קיק ב־56 אחוז

לוועדה הובאה בקשה של ייקור מזון קיק רפואי ובמבר בשיעור של 56 אחוז. חברי הוועדה הגיבו בשלילה על בקשה להעלאת מחירים בשיעור זה. לוועדה הוסבר שהתעשיינים מאיימים לייבא כל המצרכים אם לא יקבלו פיצוי. הוכלל שהממונה על המחירים ייקבע את שיעור העלאת המחירים וכי מנהל המסחר והתעשיה לא יוציא רשיונות ליבוא, כל זמן שהשוק המקומי לא יקבל אספקה במחירים סבירים.

לוועדה הובאה בקשה של "אל־פרי" לייקור תרחישים המיובאים בבולגריה. בהיות שהחברה זו כבר קיבלה אישור להעלאת מחירים בשנה זו, הוחלט לבקש נתונים עדכניים על מחזור והרווחיות ולדון בבקשה בישיבה הבאה. הוועדה אישרה העלאה במחירי רהיטי עץ של "שגב" ב־9 אחוזים ורהיטי ביתות בתוצרת אותו מפעל ב־4 אחוזים.

ייקור הגפרורים

הוועדה אישרה העלאה במחירי גפרורי "גורי" ב־8.7 אחוזים. מחיר לליטר קופסאות יהיה 70 אג', לא יעלה מחיר הקופסה הבודדת שמחירה ישאר 5 אג'.

הוועדה אישרה העלאה נוספת:
- מוצרי כביסה והוקיה מפלסטיק של "אבגדי" — 12 אחוז. העלאה זו כחול על כל העקה.
- אבקת כביסה "מרפאן" — 15.6 אחוז.

"תרכאוילי" מבקשת העלאה נוספת

לוועדה הובאה בקשה נוספת של "תרכאוילי" להעלות את מחירי טירחי חימום מים והסקה ב־5 אחוזים. במכור אישרה הוועדה רק לפני זמן־קצר העלאה. הוועדה סירבה להתייחס לבקשה.

בקשה אחרת היתה של מפעל "קריבלי" לייקר כלי זכוכית בשיעור של 29 אחוז. גם כאן החליטה הוועדה להשאיר בידי הממונה על המחירים את ההכרעה לגבי שיעור ההעלאה, לאור ההתייקרות הגדולה המבוקשת.

מסיבתה של חברת ההפצה ההודית "בי.פי.איי." לישראל יהיה ביום שני, 15 באוקטובר. עם סיומה של הפגישה הראשונה ב־30 שנות קיומה של החברה.

משק וכספים

7 וחצי אג' — תוספת לליטר חלב לרפתנים — המחיר לצרכן ללא שינוי

מאת סופר "דבר"

יצרני החלב יקבלו החל ב־1 באוקטובר השנה עוד שבע וחצי אגורות לליטר חלב, אך במחיר החלב לצרכן לא יחול בשלב זה שום שינוי.

שרי החקלאות והאוצר סיכמו אתמול ביניהם להגדיל את הסובסידיה לחלב בעוד 9 אגורות לליטר, מהן 7 וחצי אגורות לכיסוי התייקרות היצור ברפת, ואגורה וחצי לכיסוי התייקרות העיבוד במחלבות. בכך נענו השרים, חלקית, לתביעות יצרני החלב בדבר ירידה הרווחיות בענף ונוכח העליה הגדולה במחירי המספוא ושאר הוצאות הייצור.

יצרני החלב שקיבלו עד כה 65 אגורות לליטר חלב, בהוכן סובסידיה ישירה של 31 אגורות, יקבלו בעתה 72 וחצי אגורות לליטר, מהוכן סובסידיה ישירה של 38 וחצי אגורות. הצרכן ימשיך לשלם 63 אגורות לליטר חלב, ב־9 וחצי אגורות פחות ממה שיקבל היצרן — וזאת בלי להביא בחשבון את הוצאות ההובלה, העיבוד במחלבות, ההפצה והשיווק.

סופר "דבר" מעיר כי יצרני החלב שתבעו תוספת גדולה יותר, אינם מרוצים בהגידול הנוסף בסובסידיה. הם היו מעדיפים לקבל את ההוספה מהשוק. כידוע, טענה באחרונה "תנובה" כי המחיר הזול, יחסית, של החלב ומוצריו גרם לעליה גדולה בצריכה שלעתים קשה לספקה בגלל חוסר ציוד המגביל את כושר העיבוד של המחלבות. יש איפוא להניח כי המחיר הנוסף לחלב הן ליצרן החקלאי והן לצרכן הוא זמני בלבד. ייתכן כי יחול בו שינוי כבר בינואר 1974, ובודאי שיחול שינוי בהרכב המחירים והסובסידיות החל באפריל 1974.

140 אלף ל"י — הפסד "ישפרו" בשנתה הראשונה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "ישפרו", שהוקמה לצורך השכרת מבנים, סיימה את שנת העסקים הראשונה שלה בהפסד של כ־140 אלף ל"י. לדברי ההנהלה, נובע ההפסד מפעולות ההתארגנות החברה.

"ישפרו" הוקמה על־ידי האחים רובינשטיין, כאמור, להקמת מבנים והשכרתם. בסוף פברואר 1973 פנתה החברה לציבור לגיוס הון מניות ואג"ח הניתנות להמרה וכך גייסה 7.65 מיליון ל"י. שני שלישים מכספי ההנפקה הושקעו בניירות ערך צמודים למדד. בתחילת ספטמבר החליטה "ישפרו" להשקיע את השליש הנותר בניירות ערך צמודים. החברה טרם החלה בפעולת בניה כבנית עד לתאריך המאזן 31.3.73. בתאריך המאזן היה תיק ההשקעות של "ישפרו" מורכב כדלקמן: במלוות סחירות בבורסה — 1 מיליון ל"י, אגרות חוב — 2.15 מיליון ל"י, פקדונות לזמן קצוב — 1.76 מיליון ל"י ומלוות חובה ממשלתיים — 1,888 ל"י.

החברה ביצעה מספר רכישות קרקע. ברכישת קרקע בחולון השקיעה החברה 595 אלף ל"י וברכישת זכויות למקרקעין באיזור התעשיה בקרית נורדאו בנתניה — 629 אלף ל"י. מנהלי "ישפרו" מציינים בדו"ח השנתי של החברה, כי ערך הקרקעות שהחברה רכשה עלה וכי באוגוסט החל בבנייה על הקרקע בנתניה. מקווים להשלים את בניית המבנים הראשונים בתוך שנת 1974. לגבי הקרקע בחולון נבדקות עתה תכניות בנייה שונות.

"מקורות" תבצע 60 קידוחי־מים

חברת "מקורות" תבצע בשנת הכספים הנוכחית 1973/74 60 קידוחי מים. מהם השלימה כבר החברה 10 קידוחים ועוד 11 קידוחים נמצאים בביצוע. שאר הקידוחים יבוצעו עד סוף חודש מארס 1974 — פרטים אלה מסר אתמול כמנכ"ל "מקורות" המהנדס ... בישיבת מועצת המנהלים של החברה.

הודעות לציבור

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 94/73/10

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
מיקרופונים — ... — ... גנרטורים, מאווררים, ... חיבורים, מתלאלקטרוניה, חלקי חילוף ... שונות — ...
הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 94/73/10 לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ב' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי 25.10.73 שעה 10.00 לפנה"צ.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה. בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד והמעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לשובתם לרישום במשרדנו, עד יום 10.10.73. המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 8.10.73 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשיעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לביטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 95/73/10

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
גרוטאות: נחושת, פליז, אלומיניום, ברזל, פלדה וכו'.
הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 95/73/10 לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ב' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי, 25.10.73 שעה 10.00 לפנה"צ.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה. בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד והמעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לשובתם להירשם במשרדנו, עד יום 10.10.73. המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל מתאריך 8.10.73 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשיעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לביטול ההצעה.

מכרז 126/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, ביטוי ומשק

מוצעים בזה למכירה 8 ראשי בקר, לחלן פרטיהם:
א) 4 פרות חלב מאה ספר העדר במשקל ממוצע 375 ק"ג: מספריהן: 66/609/62900, 198/643/7590, 321/654/68882, 814/678/24251346.
ב) 4 פרות מגזע ערבי במשקל ממוצע 260 ק"ג: מספריהן: 589/696/7579, 753/794/32879, 512/670/24276, 822/120/18858.

את הנ"ל ניתן לראות בתחנת ניה יער בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

על המצע יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה. במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר לגבי כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור. אולם אין באמור לעיל כדי לגרוע מהממשלה בלמכור את הבקר לאדם אחר. במקרה של איחור במכר ומלתבוע מהזוכה כל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.

שקילת ומסירת הנ"ל תבוצענה בתחנה הנ"ל יער בהתאם לנהלים המקובלים.

על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג במשקל חי לכל סוג בנפרד.

על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מספר 126/73 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, ביטוי ומשק הקריה, תל־אביב, רחוב ד', בית מספר 10ב', קומה ב'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה. מועד אחרון להגשת ההצעות הוא, 15.10.73 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הבקר ליותר מגורם אחד.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מניות ושערים

עליות נוספות במניות

מגמת המסחר קיבלה תנופה בשלב הפתיחה ובשלבים הראשונים של המשתנים. לאחר מכן נראה ש"גברי הכסף" בעוד לקראת הסגירה הופיעו שוב קונים אך אלה פעלו בזהירות. בשוק אג"ח צמודים למדד היתה המגמה מעורבת, ונראה שהעליות החדות שנרשמו ביומיים שלושה האחרונים קוזזו על ידי נסיגות מתאימות אתמול. היו גם התאמות תשואה כלפי מטה, כך שהמגמה נראתה מאוזנת ויציבה למדי.

היתה דרישה לניירות הדולאריים ושערי כל הסדרות היו אתמול בעליה. לנתיך הופיע היצע של כ־200 אלף דולאר אך נקלט. קיימה השתתפות מגונת של חברי הבורסה במסחר. המחיר נשאר, כאמור, ללא שינוי — 4.24 ל"י.

במניות הארכנו בפתיחה ביקושים לרוב. בפיננסיות — בלל סטוק — 13 אלף ל"י ע"נ; טפחות — 6; סהר — 6; בשירותים: דלק עש — 6; במקרקעין — אזורים — 3, שים לב לעליה החדה; אפריקה — 7; הכשרת הישוב — 7.5; ישרס — 9.1; בתעשיה — אלקו — 15.5; ארגמן — 5.5; אתא משנה — 6.3 קרנים בלבד; נייר חדרה — 10.2; בהשקעות — פז — 6.2; וולפסון — 6; דיסקונט — 11.9.

באמצע המסחר נחלש הביקוש וחלו מספר נסיגות בעוד לקראת השלב האחרון נסתמנה נכונות לקנות, בזהירות ובהתאפקות. הבנקים מכרו מעט, לשם איזון, כנראה. בענף ההכרה היו מחזורים גדולים במספר ניירות (בעיקר החדשים). המוכר הגדול היה נציג דיסקונט שפעל בניירות "עליה", "משב' שכון" וכלל השקעות.

אכזבה ב"פריון": בניגוד לציפיות לגמר עיסקת המכירה של מאפיית כ"ץ בחיפה הודיעה אתמול החברה על המשך המו"מ עם מרכז הקואופרציה. כן הודיעה על דיווידנד בהון של 4% לשנת 1972/73.

המדד הכללי של שערי המניות עלה אתמול ב־0.82 אחוז. המחזור הסתכם ב־2.11 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב שערים משתנים 1.48 מיליון ל"י.

בשוק אגרות החוב המחזור היה 6.19 מיליון ל"י.

הדולר־בתי"ר נשאר יציב. נסחר ב־4.25 ל"י תוך מחזור של 157 אלף דולאר.

בנקים מסחריים וחברות האחזקה הבנקאיות

שם הנייר	השער	שינוי
א.ה.ה. ש	246	—
א.ה.ה. מ	249	—
אי.די.בי. בב'	238	—
אי.די.בי.	196.5	—
אי.די.בי. ב'	193.5	—
אגוד	308	—
איי בריטניה מב'	350	—
איי בריטניה ש	327	—
איי בריטניה מ	329	—
דיסקונט	930	—
דיסקונט א	545	+5.0

המזרחי ש	152	—
המזרחי מ	154.5	—
הפועלים מב'	347	—
הפועלים ש	332	—
הפועלים מ	333	—
בל"ל	295	+3.0
בל"ל — 60% דיב'	292	+2.5
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	224	+0.5
אפותיקאי מ	226	+0.5
כרמל מ	131	+1.5
משכנת' בבנין	263.5	—
פת' משכנת' ש	267	—
פת' משכנת' מ	260	—
שכון בב'	152	+1.0
שכון ב'	182.5	—
טפחות מב'	221	—
טפחות	218	+1.5
מוסדות מימון ענפיים		
שלטון	108	—
אוצר לתעשיה	206.5	—
חקלאות	79	—
פת' תעשיה מב'	73	−0.5
ביטוח		
אריה	237.5	+1.0
הסנה	209	+1.0
סהר	216	+6.0
צור	171	—
מסחר ושירותים		
בית הרכב	71.5	+0.5
דלק ש	157	+2
דלק מ	161	+2.5
קרור 1	237	—
קרור 10	186	—
חשמל	58.5	+0.5
כפנות	194.5	+8.0
מקרקעין, בנין, פיתוח והדרים		
אזורים	200.5	+9.0
אפריקה 1	335	—
אפריקה 10	283	+5.5
הכשר' הישוב ש	199	+7.0
הכשר' הישוב מ	203	+7.0
כר"ב ש	140	—
כר"ב מ	150	+2.5
כר"ב ג'	125	+0.5
נכסים	231	+6.0
ישרס	170	+5.0
מהדרין	182	—
מעשי הדר	98.5	+2.0
משקיעים	131	—
נאות אביב	73	+2.0
פרי אור	181.5	+1.5
רסקו מב'	93	—
רסקו	72	−0.5
תעשיה		
אליאנס	520	+2.0
אלקו 1	124	—
אלקו 2.5	109.5	+2.5

אלקטרה 1	124	—
אלקטרה 5	109.5	+2.5
ארגמן מב'	325	+10.0
ארגמן מ	326	+8.0
ארגמן — 30% דיב'	308	—
אתא ב'	120	+2.0
אתא ג'	119	+2.5
אתא משנה	111.5	+5.5
דובק	336	−2.0
כבלים	206	+5.0
סבע ש	1050	+19.0
סבע מ	1150	+46.0
כימיקלים	51	—
לי אפשטיין	63.5	—
מולר	253	—
פניציה ש	101.5	—
פניציה מ	107	+2.0
פניציה 10	111.5	—
נייר חדרה	335	+2.0
עסיס	227.5	+7.0
נחושתן	327.5	—
פוליגון	220.5	+2.5
שמן	147	+1.0
תעל	317	+8.0
עלית	336	−1.5
חברות להשקעה ולאחזקות		
אלגר מ	86.5	—
אלרן מ	186.5	+4.5
אמישר	56	—
מרכזית	256	—
פועלים השקי'	229	—
פז	94.5	+1.0
וולפסון 1	158	—
וולפסון ש	107	—
וולפסון מ	110.5	+0.5
ירדן	89.5	—
אמפא	124.5	+1.5
דיסקי' השקי' ש	240	+1.0
דיסקי' השקי' מ	242.5	+1.0
מזרחי השקי'	114	—
בל"ל השקי'	198.5	+1.0
פריון	121	−8.0
חסותה	93	−1.0
יצוא השקי'	68	+1.5
כור	165.5	+0.5
כלל השקי'	200	—
כלל תעשיות	195	—
עוז השקי'	174	—
פמה	59	—
מניות נפט		
נפטא	64	+0.5
לפידות ש	130	—
לפידות מ	150	—
אגרות חוב		
ניתנות להמרה במניות		
אי.די.בי. ש"ה	88	—
אגוד ש"ה	100	—
הפועלים ש"ה 1	101.5	—
בל"ל ש"ה	140	—
מזרחי ש"ה	100	—
אפותיקאי — 80	95.5	—
פ. משכנתאות — 35	115	—
פ. משכנתאות 41 —	95.5	—
ספחות — 39	102	—
אוצר לתעשיה — 55	93	—
הכשרת הישוב	92	+0.5
ישפרו	100.5	—
ארא	86	—
דיסקונט השקי' — 59	107	+1.5
דיסקונט השקי' — 72	92	—
מזרחי השקי' — 19	100	—
בל"ל השקי' — 102	90	—
כלל — תעשיות	100	—
עוז	100	—
עלית	93	−0.5

שערי המטבע־חוץ בין־בנקאיים באירופה
יום ה', 4.10
מסירה מיידית

דולר ארה"ב	2.4122/26	ל"י 1 לירה שטרלינג
מרקים גרמניים	2.4130/50	ל"י 1 דולר ארה"ב
פרנקים שוויצריים	3.0145/75	"
פרנקים צרפתיים	4.2350/4.2400	"
לירות איטלקיות	564.25/565.25	"
פרנקים בלגיים	36.88/93	"
גולדנים הולנדיים	2.5080/2.5120	"
ינים יפניים	265.85/266.00	"

זהב
מחיר אונקית זהב 99—100 דולר

מסירה מאוחרת

	פר"ש	מר"ג	לי"ש
חודש	2.9970/3.0015	2.3985/2.4020	2.4063 4072
3 חודשים	2.9785/2.9830	2.3855/2.3890	2.3880/2.3889
6 חודשים	2.9575/2.9635	2.3715/2.3765	2.3657/2.3666
12 חודשים	2.9145/2.9225	2.3510/2.3580	2.3197/2.3211

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על המשך ההרשמה ללימודים להכשרת הנדסאים וטכנאים במקומות הבאים

המקום	הנדסאים טכנאים	שם המוסד	כתובת ומספר טלפון	שעות ההרשמה	מסלול הלימוד: יום	מסלול הלימוד: ערב	מקצועות הלימוד
ירושלים	הנדסאים	בי"ס להנדסאים "אורט"	רח' הנביאים 42, טל. 02-233675	08.00—16.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, מכונות, בניה, קדם
ירושלים	טכנאים	בי"ס לטכנאים "אורט"	רח' הנביאים 42, טל. 02-225919	08.00—16.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, מכונות, בניה, קדם
ירושלים	הנדסאים	בי"ס גבוה לטכנולוגיה	רח' הרב פרנק 25, טל. 02-37997	08.00—14.00	יום	—	מחשבים, פיסיקה, אלקטרוניקה, אלקטרו־אופטיקה
ירושלים	הנדסאים	מכללה הדסה בי"ס סליסברג	רח' הרב קוק 16, טל. 02-222215	08.00—14.00	יום	—	מחשבים, אלקטרוניקה
ירושלים	טכנאים	מכללה הדסה בי"ס סליסברג	רח' הרב קוק 16, טל. 02-222215	08.00—14.00	יום	ערב	מחשבים, צילום
באר־שבע	הנדסאים	מכללה טכנולוגית	רח' בזל 71, שכונה א', טל. 3290	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, מכונות, בניה, כימיה
באר־שבע	טכנאים	" "	רח' בזל 71, שכונה א', טל. 3290	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, חשמל, בניה, כימיה, מכשור ובקרה
באר־טוביה	טכנאים	מכללה אזורית	המועצה האזורית באר־טוביה, טל. 055-96971	08.00—14.00	יום	ערב	תעשיה וניהול, מכונות, בניה
חולון	טכנאים	בי"ס למדידות	תל־גבורים, טל. 03-844594	08.00—14.00	יום		מדידות
תל־אביב	הנדסאים	בי"ס להנדסאים ליד אונ' ת"א	רח' האוניברסיטה 31, טל. 03-414096	08.00—14.00	יום		מכונות (תעשיה, נפט) אלקטרוניקה, מחשבים, בקרה ואכו
תל־אביב	הנדסאים	בי"ס להנדסאים ליד אונ' ת"א	רח' האוניברסיטה 31, טל. 03-414096	08.00—14.00		ערב	אלקטרוניקה, מכונות
תל־אביב	הנדסאים	מכללה טכנולוגית "אורט" סינגלובסקי	דרך הטייסים 28, טל. 03-763291	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, חשמל, מכונות
תל־אביב	טכנאים	המרכז להכשרה טכנולוגית	שד' דוד המלך 39, טל. 267436 261687	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, חשמל, מתכת, בניה, מכשור ובקרה, צילום הסרטה, תעשיה וניהול
רמת־גן	הנדסאים	מכללה לטקסטיל ע"ש שנקר	רח' אנה פרנק 24, טל. 723359	08.00—14.00	יום		טקסטיל
גבעתיים	הנדסאים	מכללה טכנולוגית "אורט"	רח' גולומב 15, טל. 729795	08.00—14.00	יום	ערב	בניה, אדריכלות, מכונות
גבעתיים	טכנאים	" " "	רח' גולומב 15, טל. 729795	08.00—14.00		ערב	מכונות (התבחות בקורוזה)
נתניה	טכנאים	מכללה טכנולוגית "אורט"	אזור תעשיה חדש, טל. 053-22923	08.00—14.00	יום	ערב	מכונות, אלקטרוניקה, קדם הנדסאי
חדרה	הנדסאים	מכללה אזורית מנשה	הנשיא 74, טל. 063-22676	08.00—14.00		ערב	מכונות, קדם הנדסאים
כפר־סבא	טכנאים	בי"ס להנדסאים "אורט"	ליד משכרה כפר סבא, טל. 03-923130	10.00—12.00 17.30—19.00		ערב	חשמל, אלקטרוניקה
קרית־ביאליק	טכנאים	בי"ס לטכנאים "אורט"	רחוב גיר־עם, טל. 04-727724	17.00—19.00		ערב	מכונות
חיפה	טכנאים	מכון ללימודים מתקדמים	חנה סנש 12, טל. 04-81780	08.00—14.00		ערב	צילום (טכני, תעשייתי, מסחרי)
חיפה	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	הדר הכרמל, חצר הטכניון, טל. 04-66843	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, חשמל, כימיה, בניה, פלסטיקה, מכונות
חיפה	טכנאים	בי"ס ארצי להנדסאים	הדר הכרמל, ק. הטכניון, טל. 04-66343	08.00—14.00	יום	ערב	אלקטרוניקה, חשמל, כימיה, בניה, מכשור ובקרה, מדידה, מכונות
אילת	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מתנ"ס רשף, מכרות תמנע, טל. 059-2121	08.00—14.00	יום	ערב	מכונות, קדם הנדסאים
אילת	טכנאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מתנ"ס רשף, מכרות תמנע, טל. 059-2121	08.00—14.00		ערב	מכונות, קדם הנדסאים
עמק חפר	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מדרשת רופין עמק חפר, טל. 053-8983	08.00—14.00	יום		מיכון חקלאי (מכונות, קדם הנדסאים)
אוהל שרה	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מועצה אזורית עמק יזרעאל, טל. 065-22956	08.00—14.00		ערב	אלקטרוניקה, מכונות, קדם הנדסאי
אוהל שרה	טכנאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מועצה אזורית עמק יזרעאל, טל. 065-22956	08.00—14.00		ערב	מכונות, חקלאות
טבריה	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	מול תחנת אגד, טל. 065-54831	08.00—14.00		ערב	בניה, קדם הנדסאות
צפת	הנדסאים	בי"ס ארצי להנדסאים	בי"ס עמל ע"ש בלאאילה, טל. 067-302843	08.00—14.00		ערב	אלקטרוניקה, קדם הנדסאים
עמק הירדן	הנדסאים	מכללת עמק הירדן	מועצה אזורית עמק הירדן, צמח, טל. 076-50430	08.00—14.00		ערב	אלקטרוניקה, קדם הנדסאים
תל־חי	הנדסאים	מכללת תל־חי	מועצה אזורית גליל עליון, טל. 067-40696	08.00—14.00	יום		מיכון חקלאי (מכונות וחקלאות)

תנאי קבלה

למגמות הלימוד השונות יתקבל מי שעונה לתנאים הבאים:
1. בעל תעודת בגרות רגילה או חיצונית.
2. בוגר בית־ספר תיכון עיוני, או מקצועי ארבע־שנתי (בהתאם למגמות הלימוד).

לקבלת פרוספקטים נא לפנות בכתב: אל המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית, תל־אביב, הקריה, רחוב ד' 19, ת.ד. 20122.

הפעם הבחירה היא אישית

הצבע
חל
טעם

הליכוד
להט לתל אביב־יפו

[...]ו״ד ישראל יהודה כופר [...]אשמה של מעילה ברבבות [...]ירות — כספי לקוחותיו

[...]רך־הדין החיפאי [...] ישראל יהודה, המואשם במעילה [...]בות ל״י בכספי לקוחותיו כפר אתמול בבית המשפט [...]זי בחיפה בכל העובדות ו[...]אשמות המיוחסות לו על־ידי [...]ביעה.

[...]שיבת בית המשפט אתמול דחה [...]פט ז. בכור את בקשתו החוזרת [...]פרקליט הנאשם להשתחרר ב[...]ת. השופט נימק את החלטתו [...], כי בשלב זה לא נתגלו נסי[...]תרשות בנידון זה.

[...]אשם, הנתון במעצר זה לבע[...] חודש, מאז שובו לישראל מ[...]יה, קבל שוב על תנאי מעצרו. [...] ציין, כי התנאים אמנם הוטבו [...]דע האחרון בעקבות המלצת [...] המשפט בעניין זה, אך עדיין [...] באפשרותו לנהל הגנה הוגנת [...]מת, באשר לא ניתן לו לעיין [...]קים ומסמכים רבים הקשורים [...]רדי המפתורים עתה במקומות שונים. „לא תיתכן הגנה יעילה ומשפט הוגן כל עוד אני במעצר" — אמר הנאשם.

סגן ניצב ח. פרנקל הציג בפני השופט על סדרי בית המעצר בו כלוא הנאשם. הוא ציין כי הורה למפקד בית המעצר להועיד חא מיוחד לנאשם כדי לאפשר לו להיות לבדו — כבקשתו — ולהתרכז בהכנת הגנתו. כן מסר קצין המשט[...]רה, כי שלטונות בית המעצר יאפשרו לנאשם להיפגש כל יום עם אדם שברצונו להיפגש עמו ואף להשתמש במכשיר הטלפון של בית המעצר.

השופט בכור קבע בהחלטתו, כי ברור שיש קשיים ולא קל לנהל הגנה במשפט מסוג זה כשנאשם נמצא במעצר. אך מאידך, נראה ש־שלטונות בית המעצר עושים כמיטב יכולתם כדי לאפשר לנאשם להכין הגנתו. עניין מעצרו של הנאשם נדון הוכרע בבית המשפט העליון, אשר נתן דעתו לקשיים הכרוכים לנאשם בהכנת הגנתו, ובכל זאת קבע כי הנאשם ישאר במעצר. אמנם — ציין השופט — יש טעם בדברי הנאשם כי עדים לא יהיו מוכנים ברצון לבוא לבית המעצר כדי להתראיין בקשר להגנה, אך עד עתה לא נתגלו נסיבות חדשות שיאפשרו שחרורו.

בית המשפט נענה לבקשת הנאשם ויישמע ביום ה׳, 7 באוקטובר — כחודש ימים לפני המועד ש־נקבע לתחילת המשפט — עדות הגנה שהנאשם ביקש לזמן טרם צאתה את הארץ בדרכה להודיה.

הנאשם דחה בשלב זה מינוי סני־גור מטעם המדינה, בטענה כי כל עוד לא הצליח לעיין בחומר התביעה אין לכפות עליו מינוי סני־גור. (ע)

צפויה השבתת הלימודים בכל בתה״ס היסודיים בשכונה ג׳ בבאר־שבע

מאת משה״ם עד, כותב „דבר"

בשכונה ג׳ בבאר שבע צפוי־יה השבתת כל בתי הספר ה־יסודיים — ארבעה במספר — שבהם לומדים כ־2,000 תלמי־דים והמלמדים כ־120 מורים — בגלל הקפאת עמדתו של משרד החינוך לגבי דרישות הורי ה־תלמידים, ההסתדרות המורים ו־העירייה כי בבי״ס „דגניה" ב־שכונה ג׳ תהודש הכיתה ה־שלישית במסגרת כיתות ה׳ של משרד החינוך כבר בתחילת שנת הלימודים זו.

בבית־הספר „דגניה" למדו בש־לוש כיתות ה׳ בשנה שעברה 86 תלמידים, השנה ירד מספרם ל־84 ומשרד החינוך החליט לסגור את הכיתה השלישית ולהשאיר את התלמידים בשתי כיתות. הס־תדרות המורים המנגדת לכך ב־טענה שהתקן המקסימלי הוא 40 תלמיד לכיתה אחת. בצורה הה־גון טען כי את ארבעת התל־מידים שמעל לתקן אפשר להע־ביר לבי״ס „נטעים" בשכונה ג׳. לכך התנגדו בתוקף הורי ה־תלמידים, כיוון שבי״ס „דגניה" הוא מוסד בעל מוניטין בבאר שבע שקלט במסגרת תכנית ה־אינטגרציה של משרד החינוך תל־מידים מבי״ס „נטעים". העירייה אף הציעה כי מבי״ס „נטעים" יועברו גם השנה תלמידים לכי־תה ה׳ השלישית בבי״ס „דגניה". הצעה זו לא נענתה כשורה מצד משרד החינוך וכך התריק ה־סכסוך.

לאחר תפוגה ימי השבתה בבי״ס „דגניה" שבו לומדים 700 תל־מידים הוליכה אתמול ההסתדרות המורים בבאר שבע, בתיאום עם מזכ״ל הסתדרות המורים ה־ב שלום לוין, כי יש להרחיב את השבתת הלימודים ולהחילה ב־שלב זה על כל ארבעה בתי הספר בשכונה ג׳. הודעה על כך מסר אתמול מזכיר הסתדרות המורים בבאר שבע יצחק ולבר למשגה על יתר הצבעה בבכורי הנבחר זה.

80% הצביעו למועצת העובדים בתעשיה האווירית

קרוב ל־80 אחוז מבין כ־14,000 עובדי התעשיה האווירית השתתפו בבחירות למועצת העובדים האר־צית, שנערכו אתמול במפעלי ה־חברה ברחבי הארץ — כך אמש שמואל קיסלה, מזכיר הארגון ה־ארצי של עובדי התעשיה האווי־רית.

הקלפיות נסגרו בשעה 8 בערב, ומיד הוחל בספירת הקולות. אך קיסלה מסר, כי התוצאות אינן צפו־יות לפני השעה 4—5 לפנות־בוקר.

הבחירות הן חשובות במיוחד, מאחר וועד העובדים מהווה גורם חשוב במאבק המתנהל בין מנכ״ל החברה אל שווימר לבין הנודדים המבקשים למנות את מרדכי הוד ליו״ר מועצת המנהלים על הנפ־על.

ציבור העובדים הוכן בנהל ה־כללי. (ע)

נציג ע״מ תובע לפסול רשימת הליכוד בצפת

מאת יהושע עשני, כותב „דבר" בצפת

אהרון הרצל, בא כוח הר־שימה הממלכתית בצפת, שנקבע על ידי מפלגתו כשר־לישי ברשימת המועמדים מ־טעם הליכוד בבחירות לעי־ריית צפת, דשכו נמחק מ־הרשימה על ידי משה שטרן מגיש הרשימה מטעם הלי־כוד, שלה מבקשים למנותה על הבחירות לרשויות המ־קומיות במשרד הפנים ופ־קיד הבחירות, בתביעה לפ־סול את רשימת הליכוד.

בבדקו מציין הרצל, כרשימת הליכוד למועצת עיריית צפת הוג־שה בתאריך 30 לספטמבר בשעה 21.15 — דהיינו, אחרי תום המו־עד החוקי להגשת הרשימות. הוא, הרצל, היה מוצב במקום השליש־י ברשימה באישורם ובחתימתם של באי כוח מרכזי המפלגות המרכי־בות את הליכוד, וזה הוגש את הרשימה כחוק את שמו בטופס רשימת המועמדים והציב אחר במ־קומו, בלי ידיעתו, הסכמתו או אי־שורו.

מבוקשים היום בהכנס הצביר הר־צל לדו״ל שהם, הממונה על הבחי־רות לרשויות המקומיות במשרד הפנים, ולאבינרעם יחזקאלי, פקיד הבחירות בצפת שמושבו בעפולה.

משה שטרן, בא כוח רשימת ה־ליכוד למועצת עיריית צפת, אמר לי כי הוא מחק את שמו של הרצל לפני הגשת הרשימה מאחר שזהו לא מסר לו „כתב הסכמה", ובלי כתב הסכמה היה פקיד הבחי־רות מוחק את שמו, ולכן היתה לו זכות חוקית למחוק את שמו של הרצל.

הועדה המקומית לבנין ולתכנון עיר בני־ברק הודעה עפ״י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה — 1965

כי יוסף מוסמן הגיש בקשה לועדה זו להוספת שתי דירות בקומה ד׳ להגות צעירים בגוש 6187 חלקה 345 רחוב אמרי ברוך 8 אזור ב׳, ת.ב.ע. 194, וזה שלא בהתאם לתכנית המתאר מספר 105א׳, לבני־ברק.

כל מי שיש לו ענין בקרקע הנ״ל, רשאי להגיש את התנגדו־תו המנומקת תוך 14 יום מתאריך מודעה זאת. לאחר מכן תתן הוע־דה המקומית את המלצתה לאי־שור הבקשה לועדה המחוזית לבנ־ין ערים תל־אביב, כראות עיניה.

י. גוטליב

יו״ר הועדה המקומית לבנין ולתכנון עיר בני־ברק

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 2620/73

בענין: ירושת המנוח פנחס שטרן ז״ל, מרחוב ההסתדרות 177, חולון, שנפטר ביום 16.3.1973

המבקשת: הלינה שטרן, ת. ז. 4173924 מרחוב ההסתדרות 177, חולון.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בתל־אביב—יפו בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ״ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעד בין המנוח והרוצה להתנגד להכ־רזה, להגיש, תוך חמשה עשר יום מיום פרסום ההזמנה זו, התנג־דות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד דהן, שופט

רשם בית המשפט המחוזי

טקס אזכרה לצנחנים

הנשיא אפרים קציר נואם ליד אנדרטת הצנחנים בכביש בילו־גדרה

משפחות שכולות, חברים ל־נשק וקהל גדול התייחדו אתמול אחר הצהריים עם הללי ה־צנחנים, בטקס שנערך ליד אנ־דרטת הצנחנים בכביש בילו—גדרה. זמן קצר לפני תחילת הטקס הגיעו למקום נשיא המד־ינה פרופ׳ אפרים קציר ורעיי־תו, שר הבטחון משה דיין ו־הרמטכ״ל רב־אלוף דוד אלעזר.

הטקס נפתח בהדלקת אבוקת זכ־רון ואמירת „קדיש" על־ידי אב שכול. הרב הראשי לצה״ל, תת־אלוף מרדכי פירון, קרא מזמור תהילים. לאחר מכן עלה נשיא המדינה לרחבה האנדרטה, מלווה על ידי קצינת צה״ל בדרגת סגן־מיכה. בפנותו למשפחות השכולות אמר הנשיא: „מאז הוקמה החטיבה 101, לפני עשרים שנה, עוקבת ה־אומה בהערצה וגאון אחרי אומץ ליבם ומסירות נפשם של הצנחנים, שהפכו דוגמה לצה״ל כולו ולכל נער ונערה בישראל. גבורתם לא היתה מעשה של איש יחיד והיא נבעה מהיותם יחד, מהיותם מש־פחה אחת".

הטקס נסתיים בהנחת זרים רבים על לוחות האבן של האנדרטה, עליהם הוקקים שמות החללים. (ע)

המורים השביתו הלימודים בתיכון עיוני בצפת

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

300 תלמידים בבי״ס תיכון עיו־ני בצפת הושבתו אתמול כליי־בידיהם לאחר שמורי המורים הכ־ריזו על שביתה בשל הפיגורים התכרויים בתשלום משכורות. הס־תדרות המורים אישרה את ה־שביתה.

יו״ר ועד המנהל דן איסק, אמר כי המורים לא קבלו עדיין מש־כורת אוגוסט כאחר ובית הספר הגיע לגרעון כללי של 120 אלף ל״י. משרד החינוך התחייב להע־ביר 80 אלף ל״י לכיסוי הגרעון, אך לא עמד בהבטחתו.

מאמצים להדביק הפיגור בנמל אילת

רשות הנמלים עושה מאמצים ל־הדביק את הפיגור שנוצר בנמל אילת עקב השביתות שנקטו עובדיו לפני כשבוע.

האחות תאה אהרון מחיפה — אורחת ג׳ונסון־את־ג׳ונסון בלונדון

תאה אהרון, אחות אחראית ב־חדרי ניתוח בבית החולים „רמב״ם ילדי" בחיפה, זכתה בתחרות ש־נערכה בין אחיות חדרי הניתוח מטעם בתי חולים של משרד הב־ריאות ומרכז קופת חולים בהסות ג׳ונסון את ג׳ונסון גדול יצרני מו־צרי חבישה והספקות סטריליות לבתי חולים בעולם.

תאה אהרון תהיה אורחת החברה בלונדון במשך שבועיים במסגרת סיור הכתלבות מקצועית והיא תצ־פוד בקרוב על ההתפתחות הטכניקה של חדרי הניתוח בכלל המוצרי ג׳ונסון את ג׳ונסון בפרט.

כמו כן תשתתף האחות מחיפה בכינוס אחיות חדרי ניתוח בו תוד־כן לספר על החידושים בתחום הטכניקה של מקצועה בארץ ובמו־כן ללמוד מניסיון של חברותיה בעולם.

חברת „איטוסט אימפקס", המ־ייצגת את „ג׳ונסון את ג׳ונסון" ב־ישראל ובהפצת פעולה בארגון ה־נסיעה. תארגן עם שובה של תאה אהרון את העברת הכידע הנכסין שצברה בחו״ל בקרב עובד חדרי הניתוח של בתי החולים בארץ.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

גדליהו קרביצקי ז״ל

הלויה תצא היום, יום ששי, ט׳ בתשרי תשל״ד 5.10.73 בשעה 10.00 לפנה״צ, מבית החולים רמב״ם לבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.

אוטובוסים מיוחדים ייצאו בשעה 9.30 מנוה־שאנן רח׳ התיכון 65 ליד דירת המנוח ובשעה 9.45 מכבר פלומר

המשפחה המתאבלת

הננו מודיעים בצער רב על פטירת אבינו וסבנו היקר

רחמים נתן מזרחי

הלויה תתקיים היום, יום ששי, ט׳ בתשרי תשל״ד 5.10.73 בשעה 10.00 לפנה״צ בבית העלמין בקרית שאול

המתאבלים:
משפחות: דורון, ברונקין ומלמד

במלאות שלושים לפטירת חברנו

אלי שויאר ז״ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום שני, י״ב בתשרי תשל״ד, 8.10.73 בשעה 15.30.

בשעה 21.00 תתקיים אזכרה בחדר האוכל בקבוצת דברת.

המשפחה
ובית דברת

ביום הזכרון לנפילת בננו לשחרור הנגב

אביב ברזילי ז״ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו בקיבוץ דורות יום ב׳ י״ב תשרי תשל״ד. 8.10.73

ההסעה תצא בשעה 9.00 בבוקר מראשון והמושב ב־9.30

המשפחה ומושב נטעים

עירית חיפה

האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט

בשלושים לפטירתו של

משה יונגשטיין ז״ל

מנהל מדור הספריות

תיערך אזכרה לזכרו ביום ראשון, י״א בתשרי תשל״ד, 7.10.73 בשעה 18.00 באולם מרכז התרבות ע״ש פבזנר, רח׳ פבזנר, חיפה.

לקבוצת קרית ענבים ולמשפחה

המתומים בכות

מאיר מנדל ז״ל

בית סולל בונה ירושלים

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

ד״ר **רחל אביגדורי**

תרמה את גופה לצרכי מדע

הלויה לא תתקיים

המשפחה

הננו מודיעים בצער על מותו של ידידנו היקר באדם

ד״ר **אברהם כתבן** ז״ל

מתחמים למשפחה השכולה

הדיירים בשכון עובדי הוועד הפועל
רח׳ לסין תל־אביב

הננו אבלים על מותה של

פנינה לוסטיג ז״ל

מתחמים למשפחה השכולה

הדיירים בשיכון עובדי הוועד הפועל
רח׳ לסין תל־אביב

במות ידיד ביתנו

דוד רז ז״ל

משתתפים בצער

לאה ומשפחתה ובית רמת־יוחנן

בית גבעת חיים איחוד

לזכריה קיקיון

השתתפותנו הכנה באבלך
בהלקח ממך ללא עת רעיתך

יהודית ז״ל

מפעלי פלדה
ישראליים בע״מ

לזכריה קיקיון

אתך באבלך הכבד בהלקח ממך
אשתך היקרה

יהודית ז״ל

בית „פניציה"

ליצחק, נלי וצביקה גרומן

קבלו את תנחומינו במות

פפה היקרה

משפחות
אורן, ברוניצקי,
גרנות, זקהים, כפתורי,
סיני, סלע, סלונימצר,
עשירי, פולישציק,
פרנסקי, הלייב.

לידידנו

זכריה קיקיון ומשפחתו

המומים מהאסון הכבד
בהילקח מכם הרעיה והאם

יהודית ז״ל

ומשתתפים באבלכם הכבד

אולגה וטוביה קליין
מ. וינוגרודסקי
בית „חמת" ארמטורות

לזכריה קיקיון ומשפחתו

תנחומינו:
במות רעיתך

יהודית ז״ל

אליהו (לוטיק) בר
והנהלת ספן

ליגאל ברזילי

משתתפים בצערך הכבד
במות רעיתך

שרה ז״ל

„סוגת"
מפעלי סוכר בע״מ
ההנהלה והעובדים

ליגאל ברזילי

משתתפים בצערך הכבד
במות הרעיה

שרה ז״ל

עירית קרית־גת
ההנהלה וועד העובדים

לרחל בר־לביא

אתך ביגונך

בית אלישבע

עירית תל־אביב־יפו

שביתת נהגי מכוניות לאיסוף אשפה

הנהגים שמתפקידם לנהוג במכוניות לאיסוף אשפה ולהובילה למזבלה הפירוניות פתחו בשביתה, ללא כל הודעה מוקדמת ובניגוד מוחלט לעמדת הארגון הכללי של עובדי העירייה. הנהגים העלו דרישה בלתי סבירה יחסית: תגמלים נוספים עבור הובלת האשפה למזבלה הפירונית.

עירית תל־אביב—יפו מבקשת שיתוף פעולה של הציבור; למניעת נזק תברואי עקב השביתה:

- ✱ אין להוציא גזם, פסולת וגרוטאות לרחוב.
- ✱ את האשפה הביתית יש לאסוף בשקיות ניילון, לסגרן היטב ולשים את השקיות בתוך האשפה של הבית.
- ✱ הבה נשמור על הנקיון ובריאות הציבור.

עלינו להודות התנצלותיה של שביתה זו שנכפתה על תושבי העיר ללא כל הצדקה!

עירית תל־אביב־יפו

סולל־בונה בע״מ

החברה לבנין ועבודות צבוריות
מיסודו של סולל בונה בע״מ
ועדת מכירות

מכרז מס׳ 5/73

החברה מכריזה על מכירת

מפלס (מוטוגריידר) קטרפילר
דגם 16

שנת ייצור 1967.

ניתן לראות את המפלס בחצר מחלקת ציוד מכני אזור, רח׳ הפלד מס׳ 1.

טופס הצעה אפשר לקבל במשרדי סולל בונה, רח׳ אלנבי 111. המועד עד תאריך 19.10.1973.

על דעת רבני ישראל

נקרא צבור המתפללים בארץ, בירושלים ובמיוחד ליד הכותל המערבי להוסיף שעה אחת של צום במוצאי יום הכפורים להתפלה ולהתחנן להילוץ אסירי ציון אשר ברוסיה ממאסרם.

גמר הצום בשעה 6.33.

לשכת רב הכותל — המועצה למען יהודי ברית המועצות

אסיר ציון שפילברג ישתתף בתפילה מיוחדת למען שלומם של סילבה ולמכסון.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — מועצה אזורית

המכון הממשלתי להכשרה טכנית — באר־טוביה

מכללה בין אזורית „אחוה"

מודיעה על

המשך הרשמה לשנת הלימודים תשל״ד בלימודי יום ערב

בנגמות:

הנדסאות מכונות — בנין
טכנאות מכונות — תעשייה וניהול

קדם הנדסאות: ערב
מדריכים מקצועיים מוסמכים
מורים מקצועיים מוסמכים

תנאי הקבלה:
להנדסאות וטכנאות מתקבלים בוגרי בתי הספר המקצועיים 4 שנתיים, או בוגרי תיכון שיקבלו הכשרה מעשית תוך כדי הלימודים.

הכנה להנדסאות וטכנאות:
מתקבלים בוגרי י״א כתות או בוגרי תלת שנתי מקצועי בעלי תעודת גמר ממשלתית

משך הלימודים:
הנדסאות — לימודי יום: שנתיים, לימודי ערב: 4 שנים.
טכנאות — לימודי יום: 13 חודש, לימודי ערב: שנתיים וחצי.
הכנה להנדסאות — קורס חצי שנתי.

הלוואות:
בלימודי יום ינתנו הלוואות כמקובל במכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית.

● פרטים והרשמה:
מכללה בין אזורית „אחוה" בימים א׳—ה׳ בין השעות 16.00—0800 ת.ד. 85 קרית מלאכי. טלפון: 96283—055.
התחבורה נוחה וקבועה מרחובות, אשקלון, אשדוד, קרית־גת.

נסיעה טובה במחלף מבואות־חיפה

מיתקן תעבורתי ברמה בין־לאומית

בשנים האחרונות חל שיפור ניכר ברמת הכבישים הבין־עירוניים בארץ. עם פתיחתו לתנועה של מחלף מבואות חיפה, [illegible] הכבישים בישראל, מתקן תעבורתי נוסף, ברמה בין־לאומית.

פיתוחו של מחלף מבואות חיפה השלים הקמת [illegible] בחוף המקשר את תל־אביב לחיפה [illegible]. בהקמת פרויקט זה — [illegible] — הוחל כבר בשנת 1961.

עורק התנועה תל־אביב–חיפה [illegible]: הכביש מתל־אביב דרך חדרה, [illegible] הצפוני, מחדרה לחיפה. [illegible] החלק הדרומי [illegible] — אך [illegible] ברמה של כביש בין־ארצי. אורכו של חלק זה 38 ק"מ [illegible] 12 מיליון לירות.

הקטע הצפוני, מחדרה לחיפה, [illegible] ברמה של כביש מהיר, [illegible]. אורכו של קטע זה — 40 ק"מ והושקעו בו כ־65 מיליון לירות.

בימים אלה מבצעת מ.ע.צ. [illegible] פעולה [illegible] של החלק הדרומי; הקמת מערכת מחלפים [illegible] את הצמתים [illegible]. [illegible] מ.ע.צ. מחלפים נוספים [illegible] הקמת מחלפים אלה [illegible] נסיעה רצופה ובטוחה [illegible] תל־אביב עד חיפה.

שר העבודה יוסף אלמוגי, מכריז על פתיחת מחלף מבואות־חיפה הגדול ביותר בארץ.

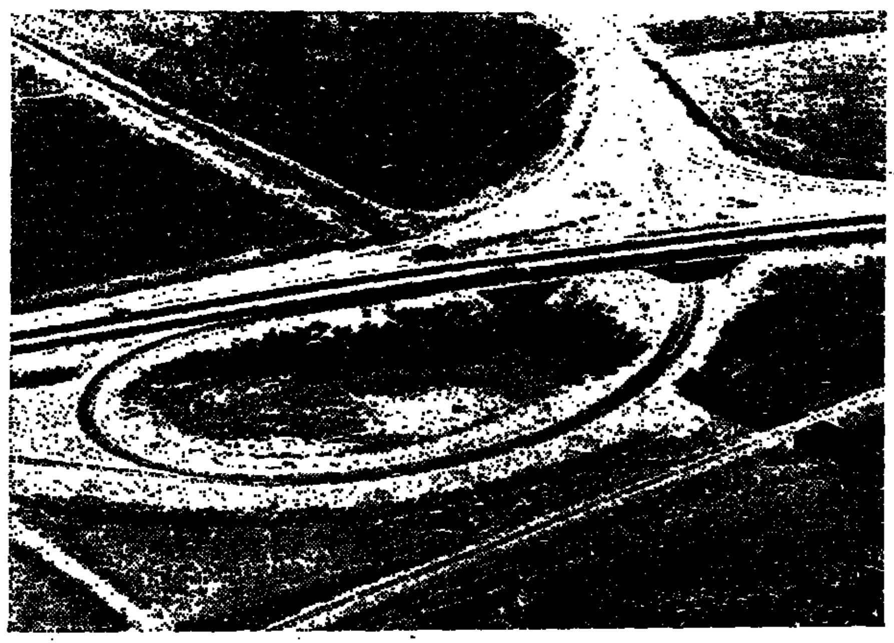

מחלף זכרון־יעקב, מעל הכביש המהיר לחיפה

מחלף מבואות חיפה מורכב ממערכת צמתים מרחביים (צמתי קומות) המאפשרים תנועת רכב לכיוונים שונים: התנועה בעורק חיפה—תל־אביב תוצה בגשר את מסילת הרכבת; מעל האוטוסטראדה ממוקם גשר המזרים את התנועה לכביש הישן, חיפה—ת"א: גשר כפר סמיר, מעל מסילת הרכבת, מקשר את חוף הים הדרומי של חיפה, גשר נוסף — המרכיב את המחלף — מחבר את השטחים שבותרו על־ידי המחלף.

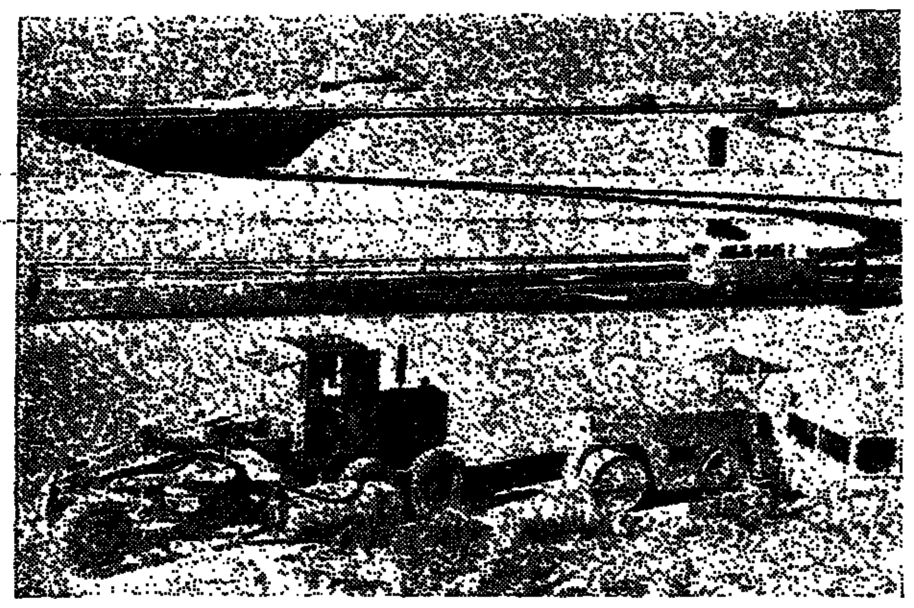

מחלף קיסריה בקטע המהיר — חדרה חיפה

שר העבודה, יוסף אלמוגי וראש עירית חיפה, ירוחם ציזל מברכים על המוגמר. ברקע: אחד הגשרים המרכיבים את מחלף מבואות חיפה — הגדול ביותר בארץ.

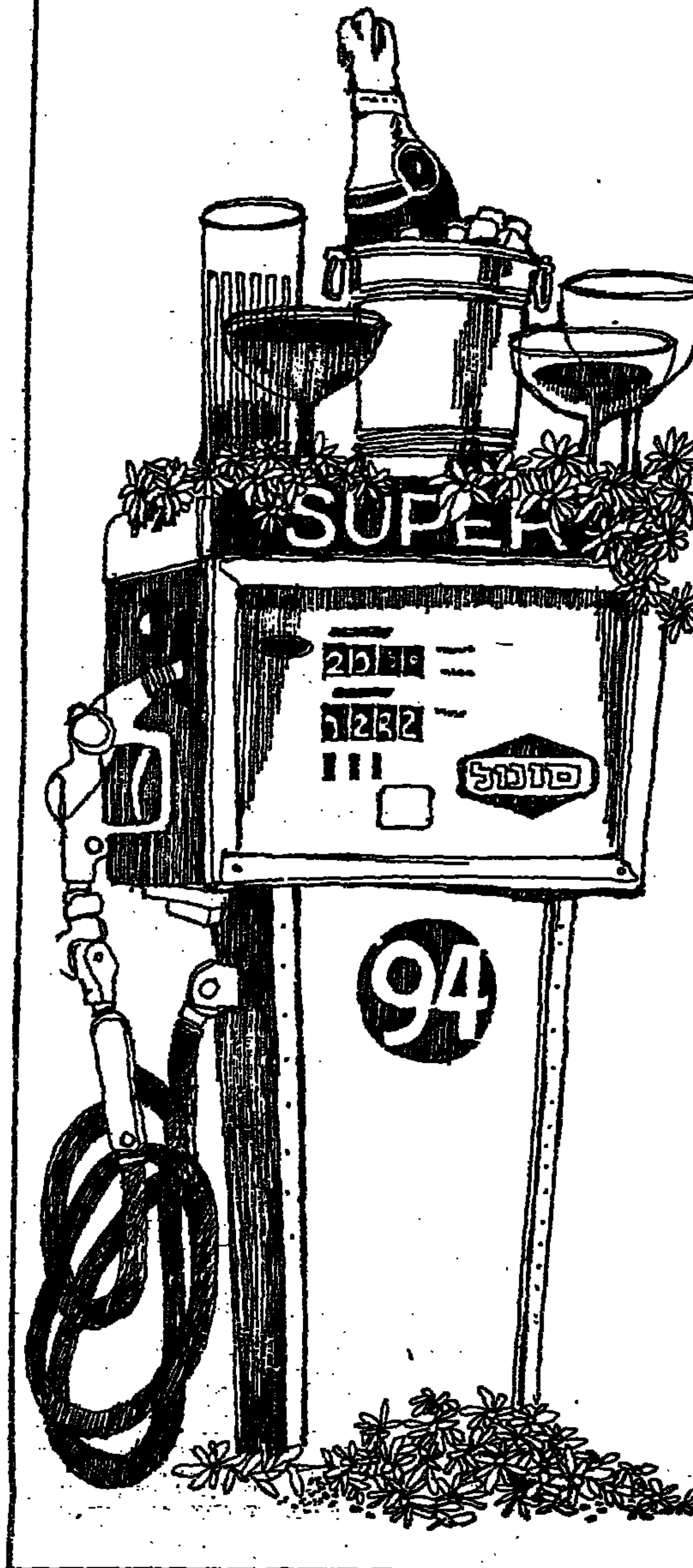

סונול

מרימה

כוס ברכות

להצלחת

מ.ע.צ.

במשימותיה

סונול

א.א. שורץ

למשרד העבודה
המחלקה לעבודות צבוריות
למהנדס מחוז חיפה

עם פתיחת מחלף
מבואות הדרומיים של חיפה
שאו ברכה

הנדסת חשמל
בכלית בע"מ
חיפה, קרית־מוצקין
רח' ההגנה 8, ת. ד. 140
טלפון 712042

לשר העבודה מר יוסף אלמוגי
למשרד העבודה
למע"צ ולעובדים

ברכת כה־לחי!

מיצרני מעקות הבטיחות
במבואות חיפה

יקר פלדה

למשרד העבודה
המחלקה לעבודות צבוריות
למהנדס מחוז חיפה

עם פתיחת מחלף
מבואות הדרומיים של חיפה
מיטב הברכות
והאיחולים

מחצבי אבן בע"מ
חיפה, רח' הבנקים 3, טל 523833
מפעלים: תל־חנן, טל. 224196
ספקי אבן, חצץ ואספלט לכביש

למחלקת עבודות ציבוריות
לרגל הפתיחה של
מחלף מבואות חיפה
ברכות
בני משה קרסו בע"מ
סוכני חברת 3M COMPANY
A 55101
Scotchlite® BRAND
REFLECTIVE SHEETING

למחלקת עבודות צבוריות
למשרד התחבורה
ברכות
לרגל פתיחת מחלף מבואות חיפה
שנת שגשוג ופיתוח הארץ

טיקטינר - טמיר
טלפון 063/77151

לשר העבודה מר יוסף אלמוגי
למשרד העבודה
המחלקה לעבודות צבוריות
למהנדס מחוז חיפה

עם פתיחת מחלף
מבואות הדרומיים של חיפה
מיטב הברכות

אלכסנדר שורצבורד
קבלנים לעבודות עפר
ואספקת ציוד כבד בע"מ
חיפה, שער פלמר 1,
טלפון 525169
מען: רח' הספורט 16, טל. 87213

לשר העבודה מר י. אלמוגי
למשרד העבודה
למנהל מחלקת עבודות צבוריות
מר מיכאל גולן
ולעובדים

ברכת שנה טובה
הצליחו במשימתכם

אחים לנדסמן בע"מ
רח' פנקס 10 ת"א

לשר העבודה מר יוסף אלמוגי
למשרד העבודה
למחלקת עבודות צבוריות
ולעובדים

עם פתיחת
מחלף מבואות חיפה
מיטב הברכות
הצליחו במשימתכם

החברה הארצית לעבודות עפר בישראל
"חריש" בע"מ

למשרד העבודה
המחלקה לעבודות צבוריות
למהנדס מחוז חיפה

עם פתיחת מחלף
מבואות הדרומיים של חיפה
מיטב הברכות
כה־לחי!

מועצה אזורית חוף הכרמל
שותפות מחצבות קורקר
חוף הכרמל
וישובי חוף הכרמל

למחלקת עבודות צבוריות
למשרד התחבורה
ברכות לרגל פתיחת
מחלף מבואות חיפה
שנת בטיחות ושלום בכבישי ישראל

אחים רוייבמן בע"מ
טלפון מש' 063/22263

למחלקת עבודות צבוריות
למשרד התחבורה

לרגל פתיחת מחלף מבואות חיפה
ברכותינו הלבביות
לשנת שלום ובטחון בכבישי ישראל

חברת שגב
טלפון 063/24956

תכנית עבודה ל-4 שנים

(1973-1977)

בעירית תל-אביב-יפו

13 עיקרי התכנית

אזרח יקר,

אני בא להניח בפניך 13 עיקרים בתכנית העבודה של עירית תל-אביב יפו ל-4 השנים הבאות (1973-77).

13 עיקרים אלה מוצגים בתמצית, ואין הם מפרטים כל הפעולות שיתבצעו בתקופה שלפנינו. לעיקרי התכנית והמובאים בזה מתלווה מסמך נוסף, המפרט את תכנית העבודה כולה. נשמח לשלוח מיסמך זה לכל המעוניין.*

13 העיקרים והתכנית המפורטת כולה אינם אוסף של רעיונות מקריים וכוונות טובות. כל פעולה שסימנו לביצוע ב-4 השנים הבאות, יש לה כבר יסוד, שהונח ב-4 השנים שעברו. במיסמך זה נמנענו מלהזכיר מעשינו בעבר; הורכזנו אך ורק בתכניותינו לעתיד.

אולם, יודגש שוב, אין לך כאן אפילו תכנית אחת, שאין לה התחלה מבטיחה במציאות – ולעיתים קרובות – הרבה יותר מהתחלה בלבד (גם על פעולותינו בעבר תוכל ללמוד מהמסמך הנוסף, המפורט).

אני מאמין, כי תקרא בעיון עיקרי התכנית שלנו, כדי שתוכל לעמוד על היקף העבודה, הממתינה לנו לעשותה.

ב ב ר כ ה,

יהושע רבינוביץ'

*לקבלת המיסמך המפורט נא לפנות אל מטה ההסברה של המערך בטבור תל-אביב, ככר דיזנגוף, בנין "המשביר לצרכן" לשעבר.

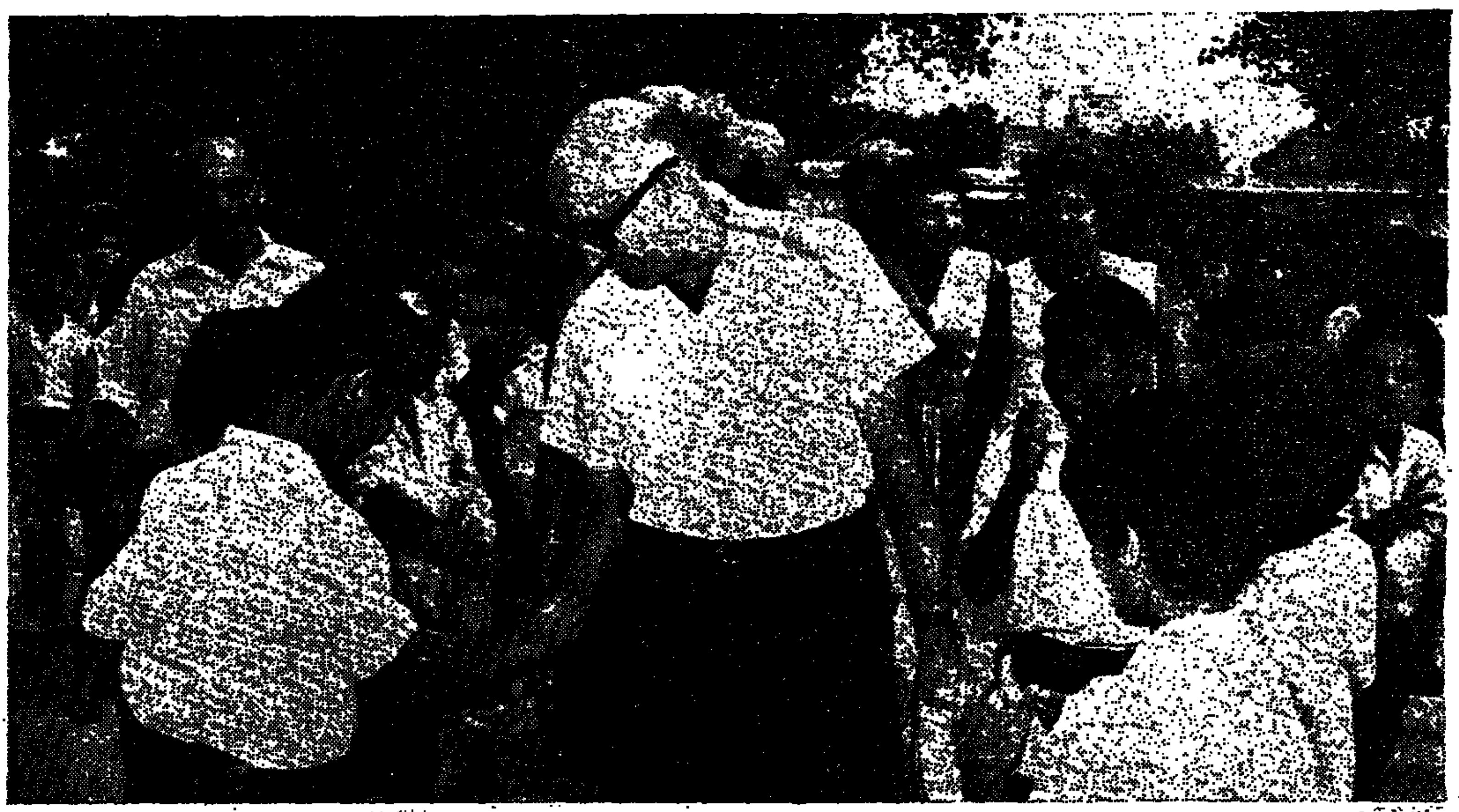

כינון עיריית גג

נציגי המערך בתל-אביב-יפו יחישו הקמת עירית גג לערי גוש דן, לאחר שמשרד הפנים סמך ידו על המלצות ועדת המומחים, בראשותו של פרופ' חיים בן-שחר. אין עוד סיבה ענינית, המונעת את תחילת ההכנות המעשיות לכינון עירית גג.

לנציגי המערך בעירית תל-אביב אין ספק, כי כל דחייה רק מביאה לקביעת עובדות נוספות בגוש דן, שהן „בכיה לדורות", כתוצאה מתכנון עצמאי וביצוע בלתי מתואם של שש עיריות שכנות. נציגי המערך אינם מוכנים, שתושב תל-אביב יממן את השירותים היקרים הניתנים למאות אלפי אנשים, הנכנסים לתל-אביב בכל יום, והמשלמים מיסיהם לעיריות אחרות.

נציגי המערך משוכנעים, כי חלק מבעיותיה של תל-אביב, ובעיקר בעיות התחבורה ואיכות הסביבה, אינו ניתן לפתרון מניח את הדעת בלי הסמכויות הרחבות של עירית גג.

לכן, ינהל המערך בקדנציה הבאה מסע ציבורי ופרלמנטרי להזרזת הליכי ההקמה של עירית גג.

פארקים וגנים – הרחבת „הריאות הירוקות"

בארבע השנים הבאות ייקבע בתל-אביב השיעור העירוני הגבוה ביותר לאיזורי ירק ציבוריים.

● יושלם פארק הירקון, שיהיה עם גני התערוכה, קרית המוזיאונים, שמורת הטבע במגדלות שייך מונים וגן החיות המתוכנן יחזיקו למעלה מ-4500 דונם של איזור ציבורי רצוף, פתוח וירוק.

● יוכשרו פארקים בדרומה של העיר, בסביבות שכונת התקוה ושכונת עזרא, דרומה לנפל יפו ובמערב איזור „ל".

● נציגי המערך בעיריה ייאבקו על שמירת איזור הכפר הירוק בצפון העיר ומקוה ישראל בדרומה כ„רזרבות ירוקות" של גוש דן.

● נציגי המערך ישלימו את תכנית הכשרת הגינות האיזוריות ופינות המשחקים בכל שכונה בעיר.

ניהול העיר – פישוט הליכים והגברת הנוחיות לאזרח

בארבע השנים הבאות:

● משרדים נוספים המשרתים את הקהל הרחב ייפתחו מחוץ לשעות הקבלה הרגילות.

● יושלם ההסדר לפישוט ההליכים להוצאת היתרי-בניה.

● יפורסמו מדריך לציבור והוראות-קבע לעובדי העיריה להנחיה ברורה בעניני רישוי עסקים, מלאכות ותעשיות.

● ייקבעו נציגים מיוחדים של הלשכה לתלונות הציבור באיזורי העיר השונים.

● יוכשרו פקידי תקשורת שיוצבו במקומות של קבלת קהל — למניעת בזבוז זמנו של האזרח הנזקק לשירותי העיריה השונים.

● ישיבות מועצת העיר תהיינה פתוחות לציבור והציבור יוזמן להשתתף בהן.

● הודעות לציבור על שינויים בתכנון ועל הקמת שירותים קהילתיים יפורסמו בשפה ברורה ובמונחים רווחים.

● יוסדרו הליכי הבחירה של ועדים מקומיים הנקבע בשכונות.

● ייקבעו מועדים קבועים לקבלת קהל ע"י נציגי המערך הנבחרים בעיריה.

● תורחב מסגרת השירותים בלשכות המודיעין העירוניות, במגמה לשרת את האזרח בשכונתו ולחסוך ממנו את הצורך להגיע אל בית העיריה.

שירותי רווחה – תרבות נוער וספורט

שירותי רווחה – עבודה סוציאלית

בארבע השנים הבאות:

● תושלם בניית הספריה המרכזית הגדולה — חלק נוסף בקריית התרבות החדשה של העיר.

● בקריה מוזיאון הארץ — יוקמו מוזיאון „אדם ועבודה" וביתן התצוגה של הספירות הלוקסילה, ישלם בביתן המוזיאון לתולדות המדע והטכנולוגיה.

● פסטיבל האביב של תל-אביב ופסטיבל הריקודים יהפכו לאירוע קבע שנתי. יגדל מספר הירידים, ההצגות, הקונצרטים והאירועים התרבותיים המתקיימים בכיכרות ובפארקים העירוניים.

● הונה של קרן תל-אביב לספרות ולאמנות יוכפל ויגיע לכדי כ-25 מיליון לירות.

● נציגי המערך ישקדו על אספקת שירותי דת לתושבי תל-אביב-יפו הנדרשים לשירותים אלה.

בארבע השנים הבאות:

● יוקם מרכז הנוער והמרכז הקהילתי הגדול בשכונת התקוה (ע"ש דני מושביץ ז"ל).

● יוקם מרכז נוער קהילתי בהדר-יוסף.

● יופעל מבנה ברגר בדרום העיר — כמרכז קהילתי.

● ייבנה מרכז הספורט הלאומי ליד פארק הירקון.

● בריכות שחיה נוספות יוקמו במרכז הקהילתי בשכונת התקוה, בהדר יוסף, במבנה ברגר (בין קריית שלום לשכונת שפירא) ובמרכז הנוער בנווה שרת.

● קביעת אוכלוסיה חזקה הקמת בריכת שחיה שכונתית ייהנו גם דור הבא מסיגת העיריה.

● יוקם מרכז נוער לספורט ימי, ויוגש סיוע ניכר לעידוד הפעילות הספורטיבית של נוער ומבוגרים בירקון ובים.

● יוקמו ארבעה מרכזי-פעילות חדשים לתנועות הנוער, ויוקצו משאבים לפעולתן של תנועות הנוער האחרות.

● יוקם מרכז מיוחד להכשרת מדריכים, שימלא צרכי תל-אביב והסביבה לכוח אדם מיומן בהדרכת נוער.

● יוכשרו מרכזים מיוחדים, בשיתוף המועצה העירונית למען הקשיש, שיספקו לאזרח הקשיש בתל-אביב שירותים בגוונים שהוא נזקק להם.

בארבע השנים הבאות:

● יוכללו מבני הלשכות הסוציאליות הקיימות ויוקמו מבנים נוספים שיתוכננו במיוחד ליעודם.

● יורחבו וישופרו שירותי הרווחה בעיריה.

● יוצבו עובדים סוציאליים לתחנות אם וילד ולכל מוסדות החינוך ממעונות יום ועד לבתי ספר על-יסודיים.

● יורחבו השירותים ליעוץ למשפחה, לאוכלוסיה פגיעה ולקידום נוער.

● יורחבו פעולות שיקום של צעירים ומבוגרים המוגבלים בגוף, בנפש ובתפקוד החברתי.

● תורחב העבודה הסוציאלית הקהילתית, בעיקר באזורי מצוקה, ותוגבר עבודת המתנדבים בשירותי הרווחה.

טיהור הים והירקון – ופיתוח החוף

★ בארבע השנים הבאות תופסק הזרמת השפכים לים וים תל-אביב יטוהר כליל.

לאחר שהולקו הרוזבי (מרוהר מדמפלוזר עד לבתיים) כמוהר בהשקעה של 100 מיליון לירות, ישקעו בקדנציה הבאה עוד 300 מיליון לירות להשלמת הטיהור.

★ בארבע השנים הבאות יושלם פיתוח חוף יפה של תל-אביב — משטחי חול רחבים, טיילת לכל אורך החוף, שירותי רחצה חדישים, שוברי גלים ומעגני סירות, כבישים ובתי-קפה, כיכרות, גנים ותחנות, מרכזי תיירות ואלוהית בידור.

★ נציגי המערך בעיריה יתבעו מהממשלה ומהרשויות האיזוריות הפסקת הזרמת השפכים בערוצי האיילון ומעלה הירקון.

נמשיך בהחייאת הירקון וטיהורו כאחד ספורט, שיט ונופש.

חזות העיר ונקיונה

בארבע השנים הבאות יודגש עוד יותר הצד האסטתי בחזות העיר

● יופעל חוק העזר לשיפוץ בתים משותפים. היה כתון סיוע במימון השיפוץ מקרן מיוחדת ו־ייעוץ מקצועי מטעם מהנדס העיר.

● נציגי המערך בעיריה יפעלו להשפעתם של הכבשים למען פירסום התקנות של חוק השימור, גם על בתים שחוק הגנת הדייר חל עליהם.

● ברישיון הבניה יוהגה, כי יש להשתמש בחומרים עמידים, שאינם מתבלים במהרה, בעבודת הגמר של בניינים חדשים.

● יוחקק חוק עזר, שיחייב הקדשת אחוז אחד מהוצאות ההקמה של בניין ציבורי לעיצוב דקורטיבי־אמנותי.

● יוקמו כיכרות נוספות בעיר, גם גדולות יצוגיות וגם קטנות שכונתיות, להגברת זיקת התושבים למקום מגוריהם.

● יוצבו עוד פסלים ויצירות אמנות אחרות ברחובות העיר ובפארקים שלה.

● ריהוט הרחוב ישוכלל ויהפוך חלק בלתי-נפרד מחזות העיר: ספסלי רחוב בעיצוב חדיש, עציצים, פחי-אשפה מסוגננים, לוחות מודעות, דוכני עיתונים ופרחים, תחנות הסעה, שלטי הדרכה ותאורה — כולם בעיצוב חדש.

● ייסגרו צביונה ואפיה היחודיים של שכונת צדק, אשר תשוקם ותהפוך אתר בעל ערך היסטורי מיוחד לתל-אביב. יטופחו בניינים בעיר, שנודעת להם חשיבות היסטורית וארכיטקטונית.

בארבע השנים הבאות יוחל שיפור נוסף בתחום הנקיון העירוני: ישונו שיטות הפינוי והאיסוף ותועלה רמת הנקיון.

● המכוניות הפתוחות לאיסוף האשפה יוחלפו במכוניות סגורות, המקטינות את צורת הפסולת ואת המיפגעים התברואתיים.

● צי מכוניות האיסוף והפינוי יגדל ויותאם לבעלה כבאה מכוניות חדישות.

● יונהג מיכון חדיש נוסף לטאטוא בין שולי הכבישים לבין מכוניות חונות.

● רחובות ראשיים ינוקו פעמיים ביום.

● מערכת הפיקוח תתוגבר ותופעל כל יום עד חצות באיזורי הבידור המרכזיים.

● תיפעל סיירת מיוחדת לבריצת הלכלוך בעיר, ויוטלו קנסות גבוהים על אלה המוציאים ערימות אשפה לרחוב.

● יאושר ויופעל חוק העזר העירוני המחייב ניקוי המדרכות.

● עם הקמת השוק תוסדר בעיית הרוכלות בתל-אביב.

● נציגי המערך בעיריה יפעלו, בתיאום עם הרשויות הממלכתיות, להעברת ביסוד חוליה דרומה — אל השטח שאותר ליד נחל הירקון.

שמירת מרכזיותה של תל-אביב-יפו

נמשיך במאבק לשמירת מרכזיותה של תל-אביב-יפו. נצא נגד כל נסיון להקפיא את התפתחותה.

השקעות הפיתוח בעיר בארבע השנים האחרונות היו הגדולות ביותר בהשוואה לכל קדנציה קודמת; הן הבטיחו את עתידה של תל-אביב כעיר הראשית בישראל בכל תחומי החיים הפעילה. התוצאות של השקעות אלה כבר ניכרות בכל חלקי תל-אביב-יפו. הן ישנו את פני העיר בארבע השנים הבאות.

בשנים הבאות ניתן יהיה, איפוא, להעתיק בהדרגה את הדגש מתחום הפיתוח הפיזי אל תחום השיפור הנוסף בשירותים לאזרח; לאחר שהונחה תשתית פיזית רחבה ומגובשת, תוכל הנהלת העיר להקדיש יותר משאבים להעלאת רמתה של איכות החיים בתל-אביב.

ב-4 השנים הבאות ישלמו המפעלים הגדולים, המבטיחים את עתידה של תל-אביב כמטרופולין ראש לשכו בתחומי הכלכלה, התעשייה, המסחר, התיירות, החינוך והתרבות. בין המפעלים שיושלמו:

● שיכונים חדשים בכל רחבי העיר למפוני שכונות עוני ולזוגות צעירים ● רשת מעונות יום וגנים לכל ילד ● מרכז הבריאות העירוני ● הפארקים הגדולים ● חוף הים המשוקם ● נתיבי איילון ● התחנה המרכזית החדשה ● מרכז הספורט הלאומי ● השוק החדש ● הקריה לתעשיית עתירות מדע ● קריות החינוך בצפון העיר ובדרומה ● הספריה המרכזית.

תחבורה מטרופוליטנית – לטווח קצר, בינוני וארוך

המערך יתנגד בכל תוקף לכל „פתרון" לבעיית התחבורה על חשבון מרכזיותה של תל-אביב-יפו ועל חשבון רווחתה הכלכלית, העיסקית והתרבותית. המערך ייאבק על העברת יותר סמכויות מיד הממשלה אל יד העיריה בתחום הניהול של סדרי התחבורה בתל-אביב. המערך מציע תכנית פעולה לטווח קצר, בינוני וארוך, שהשלבתה על-פי לוח זמנים קבוע, תבטיח את תקינותה של מערכת התחבורה בעיר.

● לטווח קצר: הפעלה מהירה של קבוצת פרוייקטים, המשלים את מערכת התנועה במרכזי העיר ובמבואותיה. 10 פרוייקטים אלה, שסוכמו ותוכננו יחד עם משרד התחבורה, תכליתם להבטיח זרימת תנועה תקינה יותר במבואות העיר בשעת השיא: הקמת מערכת חניה, שתאפשר אישורי חניה ברחובות צירי התנועה הראשיים.

● לטווח בינוני: השלמת נתיבי איילון, שיספגו כשליש מתנועת הרכב ברחובות תל-אביב: הפעלת התחנה המרכזית החדשה, הגישה אליה; התקנת כיפלפים בחלפים במבנים החניים בביתוד; עצי תכנית שעובדה עלידי העיריה ומשרד התחבורה: הכשרת הצירים ביתהיים לרכב כבר כהיו לעיר; הוספת 12,000 מקומות חניה בפרוייקטים עירוניים, ציבוריים ופרטיים הנמצאים בבניה.

● לטווח ארוך: הקמת מערכת הסעה המונית — רכבת תחתית. זהו הפתרון היסודי לבעיות התחבורה בתל-אביב.

נציגי המערך בעיריית תל-אביב מאמינים, כי יעלה בידם לשכנע את עמיתיהם בממשלה בצורך החיוני לבצע את השלבים המעשיים, הדרושים להתחלת הביצוע.

שיכון – חיסול הצפיפות

בארבע השנים הבאות:

★ יסופקו פתרונות דיור לכל המשפחות המתגוררות בשכונות מצוקה, בצפיפות של למעלה משלוש נפשות בחדר, ולמשפחות המתגוררות בדיור פגום — בסה"כ ל-8,000 משפחות (עד כה ניתנו פתרונות דיור ל-35,000 נפשות ממשכנות עוני).

נציגי המערך בעיריה יתבעו מהממשלה להחיש מיבצעים של פתרונות דיור נוספים, במגמה לחסל את משכנות העוני בתל-אביב.

● יורחב היקפו של מפעל הדיור לזוגות צעירים (עד כה נבנו 5,000 יחידות דיור).

● יורחב גם מפעל הדיור בשכירות - זוגות צעירים בעציבי יוקלת, בעבר ל-1,000 הדירות שכבר הובטחו.

● יינתנו פתרונות ל-1500 משפחות מרובות ילדים, המתגוררות בשכונת התקוה בתנאי צפיפות ובדיור פגום.

● נציגי המערך יתבעו מהממשלה ל„העשיר" שכונות, היוזמים להרחבת מפעלי התעשיה והמלאכה בעיר, כדי לבצע גידולם בתל-אביב ופזיבת המועלים בעקבותיהם.

● יוקמו עוד שתי קריות מלאכה, שיהיו עם הקריה הקיימת. יאכלסו 2,500 בתי מלאכה כרגע היום.

● תופעל הקרן המשותפת, לממשלה, לעיריה ולאגוד המסחר הנזוד לשיקום בתי המסחר הקמעוני ולהעלאת רמתם.

שירותי רווחה – חינוך

בארבע השנים הבאות:

● יובטח מקום במעון יום לכל ילד, כאמו מעוניינת בעבודה מחוץ למשק ביתה.

● כל בני 4 ייקלטו בגני ילדים עירוניים.

● תורחב רשת בתי-הספר הקיימים יום לימודים ארוך ומערכת תזונה.

● יותקן מיזוג בכל בתי-הספר.

● יוצאו מכלל שימוש מבני החינוך המיושנים.

● תושלם רשת אולמי ההתעמלות בבתי-הספר.

● תושלם הריפורמה בחינוך היסודי ותוגבר האינטגרציה בחינוך.

● תורחב רשת בתי הספר הטכניים-מקצועיים.

● יושלמו שתי קריות החינוך בצפון העיר (ליד ה„קאונטרי קלוב") ובדרומה — (ליד „יד סינגלובסקי").

● תגובש סופית התכנית להקמת מיכללות (קולג'ים) ויוחל בביצועה, ותפותח מערכת ההשכלה התיכונית למבוגרים.

● יורחבו לימודי הטכנולוגיה הגבוהים באוניברסיטת תל-אביב.

חיזוק מעמדה של העיר בישראל

ארבע השנים הבאות יוקדשו למאבק בלתי פוסק לשיחרור העיריה מכבלות מיותרת ברשויות השלטון המרכזי, גרתום כל כח ציבורי לחיזוק המעמד האוטונומי של העיריה.

נציגי המערך בעיריית תל-אביב ייאבקו לשינוי המצב של אחריות בלי סמכות בתחומים חשובים כהתחבורה, התכנון והבניה, והמימון.

נציגי המערך בעיריית תל-אביב-יפו יפעילו, איפוא, את כל השפעתם הפוליטית כדי ליצור רוב פרלמנטרי, שיחוקק חוק עיריות חדש, אשר יקפיד בהרבה את ההלות בממשלה, יגדיר את סמכויות השלטון המקומי בהתאם לצרכי הזמן ויבטיח מקורות הכנסה מספיקים לביצוע התפקידים המוטלים על העיריה למעשה.

בריאות – פתרון מצוקת האישפוז

בארבע השנים הבאות:

● תושלם הקמתו של המרכז הרפואי הגדול ברחוב ויצמן, הכולל 1000 מיטות.

● תוגדל הקמתו של בית-החולים הברכבר ביפו, המכיל כ-500 מיטות: יחד עם בית החולים החדש בתל-גיבורים (600 מיטות) תחוסל מצוקת האישפוז בתל-אביב יפו.

● בנוסף ל-24 התחנות לטיפול באם ובילד הקיימות, תוקמנה תחנות חדשות בתל-כביר, גבעת עליה, אפקה וברובעים אחרים של אוכלוסיה צעירה.

● ייפתח מכון אודיולוגי משוכלל לגילוי מוקדם של מומים בשמיעה.

● יורחב המרכז להערכת התפתחות הילד, ויוקם מרכז רפואי מיוחד לקשישים.

● 500 מיטות סיעוד במוסד גבעת השלושה ובהוסטל מעונות אהרים יכבסו לצרכיהם של הקשישים הבריאים.

מניעת זיהומים ושיפור איכות הסביבה

תחום זה, אולי יותר מכל תחום אחר, מבהיר את הצורך החיוני בכינון מהיר של עירית גג. עיריה כזאת תוכל לטפל ביתר יעילות ותוקף בקביעת תקנים לזיהום, בהרחבת רשת תחנות המדידה, בפיקוח על הפליטה באיזור.

— החוק הסימנאי, כוח הדגים התעשיה, ההפלות הברכותיות — כמו התנועים של „דן" ו„אגד", ממשבי רכב המבוקקים בצמתים סואנים, ריכוז השירותים במקום זה, ימנע רעש, זיהום אויר.

בארבע השנים הבאות:

● נציגי המערך בעיריה יתבעו מהממשלה להוציא את השטח של הפארק הלאומי ברמת-גן, בשטח דרך לוד וכביש נתה (כ-4,000 דונם), לצרכי השירותים המרכזיים של תל-אביב.

● יופעל דרך קבע מטה מבצעי במיתקף לעריסת הצבכת כדי לבצע ביעורים (רמשים, יתושים וכו') בהרשבי האיזור המטרופולי.

● יתוגברו יחידות הפיקוח העירוניות למניעת רעש וזיהום אויר בכוח אדם מקצועי ובאמצעים.

● נגדש את פניתנו אל הגורמים הממשלתיים לסתימת הפרצות בחוק למניעת, כדי שרשות יהיה להכוחה הלכה למעשה.

אמת
המערך לעירית תל-אביב יפו

הלוח החדש דבר

מכוניות

● סאאב 69 בהזדמנות. גלגלי — טל. 51052 ת"א בעבודה.

● רנו 10, 71—1970, 49.000, יד ראשונה. 260948.

● אופל רקורד 69 דה לוקס במצב מצוין. טל. 774082.

● פריגן 4 1971 במצוין — 11500 טלפון 414669 אחה"צ.

● למכירה יגואר X.J.6 אוטומט' גגה ובריקס בה. 37.000 ק"מ מצב חדש עם כיסוי אקי, אנטנה חשמלית, אזעקה מכשולים, נגד גביה עם מירגה 58.000 ל"י. ללא בתווך ... טל. 238897 15.30 — 17.30.

● פיאט 600/63 במצב מצוין מסם 9 חודשים טל. 03—850285.

● סוסיתא סטיישן 68, מסם ל' שנה ובפיבציב. טל. 754571.

● בהזדמנות! 2500 איפל 57 בגר צב טבר מצוין, צריך צבע. 324607 (8.00 — 16.00).

● פולקסואגן 1962 + רדיו. מצב טוב, מסם חצי שנה טלפון 419619.

● פג'ו 504 דגם 1970 למכירה. טלפון 04—251535.

● רוצה להיות כרונה. קנה כבר ... במ.ה.ב. כל תוצרת אוטוקרים חדשות או משופצות בכל צבע ... תיבה. רח' בן-ציון 10 ויציאה בשער נחלת יצחק) טל: 251980.

● בהזכנסך למ.ה.ב. לרכישת רכב בית מתוצרת אוטוקרס חדשה או משופצת. תקבל את מיטב השרות בצידנו. מ.ה.ב. רח' בן-ציון 10 ויציאה בשער נחלת יצחק) טל: 251980.

● קנית אצלנו — קנית מכונית וקנית ידידים. כל תוצרת אוטוקרס הדשות או משופצות ה.ה.ב. רח' בן-ציון 10. (יציאה בשער נחלת יצחק) טל: 251980.

● מ.ה.ב. שמו הולך לפניו. גב בזכות השרות והיחס לאחר הקניה. כל תוצרת אוטוקרס. חדשות או משופצות. רח' בן-ציון 10. (יציאה בשער נחלת יצחק) טל: 251980.

● נסיעת נסיון ושרות אישי ב"סובארו", בפיין בניה "סובארו", דובנובסקי 69, רמת-גן. 796061.

● "סובארו" רמת-גן. בפיין מכירה "סובארו", דובנובסקי 69, רמת גן. טלפון 796061.

● סימקה 1963 1000 במצב טוב. טלפון 244807.

● חיפושית 70 — 17.500 ל"י בעבודה — 59196 בבית — 756080.

● ניסאן די.אס. 64 במצב מצוין — 11.500 מסם 9 חדשים בעבודה 755083 — בבית 236987 —

● חיפושית 70 1200 + רדיו מצב מצוין יד ראשונה שלוש צבים על הכביש 904082.

● לרציניים!! פיאט 850 1968 מסם 83.000 ק"מ. 239006.

● פג'ו 504 דגם 1970 למכירה טלפון 04—251535.

דירות למכירה

● בחולון, 3 חדרים + פינת אוכל + ארון קיר, דירה חדשה. רח' צבי שץ 8, דירה 9, טלפון 842132.

● דירת פאר, קומה ב', 80 מ"ר פרק 41 624104 (אחה"צ).

● בהזדמנות! ליד גנה אביבים 3 + פ"א הסנהדרין 11, רוגן.

● דירת 2 חדרים מחולים ... בהדר-יוסף, ק"א. טלפון 776581 ב־16.00.

● 2½ חדרים + פ"א. מים חמים מרכזיים. מקום מרכזי ושקט ק"א. חולון 121.000.— טלפון 856541.

● 5 חדרים בבנין בן שתי דירות. בסביבה מסודרת. 240.000 34683.

● ברמת-גן במקום שקט דירת 3½ יפה. טל. 741534 .— 150.000 ק"ב.

● בצפון 3 מעלית חימום והגייה 455079 ל"י 210.000.—

● ברמת אביב בהזדמנות 3 חדרים + פ"א ושפורים ליד האוניברסיטה. כניסה מיידית. 419861 מ־19.30.

● בדרך חיפה דירת 4 חדרים קומה חמישית + מפסים + חדר שינה — 180.000 טל. 235782.

● ברחוב פנקס ת"א 2½ חזית ג"צ 160.000.— 15.00 ב־447122.

● בשדה דוד המלך 3½ חדרים + טלפון למסירה מיידית 226285 מרוהטת. מוגן. 1200.— להודש ק"ב + מעלית.

● בתלפיות דירת לוקסוס 3 חדרים 104 מ"ר + פ"א + תוספות קפלנסקי 43 דירה 3.

● בר"ג 2 + ½ ק"א צ"צ ברחוב שקט וברכוב. 3 מהנ-אחוזה. לפנות בערב 737078.

● 3 חדרים + פ"א עם הלון. הדרכה בבנים הסיסים. קומה 8 עם מעלית מעקה לנוף יפה. טלפון 226658.

● ברמת אביב 3 חדרים + פ"א + שפורים טלפון 410986.

● ברמת אביב דירה 3 + פ"א ק"א טל. 416805.

● בגבעתיים 4 חדרים בבניה + מעלית הסקה 614319 8.30—13.00 למ־16.00—18.00.

● דירה 3 חדרים ברמת אליהו 180 בניסה 1/8 בובליטרו ב־16.00.

● ברמת-יוסף 3 חדרים חזית ק"ד פינה + הרבה תוספות כולל חדר שינה 80.000 ל"י טל. 874795.

● חברת "גף" בונה למכירה דירות בכל הגדלים ובכל חלקי פתח תקוה. בתכנון ובביצוע המעולים של "חברת גף" (הלוואה ובכך בנתאות לא צבודה). "גף" חברה לבניה, חיים צור 20, פתח-תקוה.

מקררים

● מקור המקררים!!! מכבר, קונה, מחליף ומתקן. ההובנות אמקור 10 — 390.— ל"י. "קורדי-לוינסקי" לוינסקי 92 תל-אביב. 829554.

חקלאות

● במשתלת כפר סילבר בית-ספר חקלאי ליד אשקלון נמצאים שתילי פכתי גני למכירה במבאים גידים.

הצעות עבודה

● דרושים: כבנאי ארכיטקטורה בדשם ארכיטקטורה, לפנות אדריכל גרינברג רח' פקיא אריה 4 טל: 260962.

● דרושה פקידה בתבנית אנגלית עברית ב־16.00 — 8.00. הבאים מוכים, להתקשר טלפונית בין 8.30 — 14.00 448502.

● לפנתן להעתקה ... דרושה ... לעבודה. גליברינסקי, רח' ... 12 ת"א.

● לסטודיו אדריכלים דרוש מודליסט למודלים ארכיטקטוניים עם נסיון להתקשר לטלפון 51402 מ־7.30 — 14.30.

● דרושה פקידה כתבנית לעבודה ליד ... יפו. 612593.

● דרושה בעצילה להנהלת חשבונות ... 282349.

● לבית מסחר לציוד ... קודם ... ת.ד. 884 תל-אביב.

● דרושה מטפלת למשפחה ... 3 מנבים בעברית. טל. 622944 תל-אביב.

● לספר הירוק ... דרוש: מספר בכבי (לציבוד ...) ב'. לפנות בכתב: הספר הירוק 60974.

● דרוש ... לדירת הסטודנטים. אוטובוס לאוניברסיטה גז + טלפון 130 לחודש. 829513.

● ברחוב בזל מרוהטת קומפלט בשכ"ת ק"ב 1½ טל. 244564.

● ת"א, צבי ברוך 14, צ"י בר כוכבא, מטפי אברמוביץ. 2½ חדרים מרוהטים עם טלפון גם לתיירים — 700. להודש. טל. 225656.

● בתורה / אשה דרושה לעבודות יד בקונפקציה בגרות. 5 ימי עבודה 223774 — ביום ראשון.

● דרושה צורה למטבח יום א-ד לדיורב 62 בגבעתיים 727098.

● בגבעתיים למורה במטפלת ... בדות ביה. טלפון 221703 בערב.

דירות להשכרה

● להשכיר בהרצליה דירת 3½ מרוהטת, חדשה ויפה. 750.— בצרך טל. 243165.

● בשכ"ה ליד ... דירת 3 מרוהטת + טלפון להקסם 445746 — 900 לחודש.

● דירת פאר בצפון תל-אביב 3½ + הול, הסקה מרכזית + מעלית + הגיה. 56287, (בעבודה), 756422.

● בפתח תקוה דירת 3, יפה, הר-יפה בשכ"ה, ק"ב 854405.

● בצפון אביב דירה 3 בשכ"ת. מרוהטת 779970. — 600 ק"צ.

● דירה נאה 3 חדרים בשכ"ה עבורים / בשדר בדיזנגוף. טלפון, ארונות, מוגן. 223889, 263634.

● דירת 3 חדרים ריקה בשכ"ת — 450 ל"י. 220070.

● דירה חדשה 3 חדרים ... לשנתיים 288701.

● בדמ"ש 2½ חדרים + פ"א ב... סביבות הבימה. טל. 225704.

● בשדה דוד המלך 3½ חדרים. טלפון למסירה מיידית 226285.

● בשכ"ה דירה 4 חדרים ק"א שתי כניסות. גאולה 19 ת"א למש... דר/בגהדים. 918939 55617.

● ברהובות פנטהאוס חדש ... בד ושקט כניסה מיידית. 955692 — 954146.

שידוכים

● אשה בגיל 40 מעונינת להתכתב עם אדם אקדמאי בצל נפש ... ת.ד. 102 רחובות.

● חדש! חדש! חדש! הבדידות מיוהדות בבנין. ת.ד. 23104 ת"א.

● גבר 50 מצוין בהתאימה ת.ד. 1334 ת"א ל' 52238.

● נאה בן 30 מצוין בהחודה נאה להיכר ... ת.ד. 6359 ת"א.

● פרסי. ... 26/181 ת.ד. 26232 ת"א.

● פרסי 33/172 סולידי ומסודר היטב. ... ת.ד. 12009 תל-אביב.

● פקידה בגוסה להנהלת חשבונות ... 15 — 7 ב־820455.

● כסורד אסטרולוגית ודרה של הורוסקופ, גרפולוגיה וחכמת היד ... טל' 04־642887 בשעות 4—6 אחה"צ מלבד ימי שישי ושבת.

שעורים

● ... גימרה בין כולל ואו קורדים טל. 236335 פלק.

משרדים

● 50—200 מ"ר ... להשכרה בבנין יוקרה באזור הקריה. עם או בלי ריהוט ... כניסה תוך 3—6 חודשים טלפון: 418071.

כלי נגינה

● הקלישים במבחר בגודו החל ב־12 לירות. אבילאה, הנביאים 6.

תריסים

● התקנת תריסים מפלסטיק ד מסגרות ומכירה. ביצוע מיידי ... לצרכן. בה"ר "הדר", שלמה המלך 99, טלפון: 228213. בשעות 8.00—16.00.

שרותים

● "הבריק" פלטים ופבריקים ... 150.— ... 283772.

[illegible]

● למכירה מטבעות ישראליות זהב וכסף. טלפון 04—234547 בערב.

דירות מרוהטות

● בבבלי דירה לזוג 3½ ח' + טלפון מרוהטת. בבניה לשנתיים — 1200 ל"י להודש. ... בר תן 118.

● ברמת אביב 3 — טלפון לזוג, מיידי. 225743 12—10, 19—17. — 600 לחודש. ק"צ.

● בבבלי דירת 3½ חדרים לזוג ... טלפון. 445879 ב־12.00 — 1200 ק"א ...

● ליד כבר דן דירה 4½ חדרים גדולים לזוג לשנתיים מרוהטת יפה + טלפון. הסקה מרכזית. ... 287060 229415 ב־14.00 — 1200 לחודש.

● ליד כבר דיזנגוף 3 + טלפון ובוגן ... טל. 288476 230478.

● דירת 1½ מרוהטת בצפון + טלפון — 450 ק"צ 443426.

● דרושה שותפה לדירת 3½ + טלפון. בצפון. להצי שנה. 228620.

● שותף/ה לדירה 2 בצפון+טלפון. 250.— להודשים ... 220591.

● חדר בדרום לאיטה בפינסקר 47 + ... טל. 280427 ב־16.00—19.00.

● מיידי! 2 מרוהטים + טלפון, סוקולוב 85 ספיר. 440357.

● ברמת-חן דירת 3, חדרים מרוהטת + טלפון, מקרר, גז. להתקשר 745718, בשעה 16.00. — 600 להודש.

● דירת 1½ + טלפון בהבבלי ציון 41, פרטר. מתאימה גם למשרד. 286998. — 550 להודש.

● בצפון ת"א דירת 3 חדרים + טלפון. טל. 262969.

● קפאות דרושה לעבודה בין השעות 7.30—3.30 אחה"צ. רק עם המלצות מתאימות. "בבייג'ל" דיזנגוף 99 בין השעות 11.00—13.00.

● בצפון דירת 2 חדרים מרוהטת + טלפון 228203.

● בצפון הדר השם 23, כל תנאי הנוחות + טלפון 226019.

עסקים

● דרושים לכספים בריבית 24% ... 283656.

● ברמ"ש סלון התפירות מבוסס במרכז רמת-גן. 38102 נסים.

● למכירה במרכז הצר ... הוזת זהב. ת.ד. 1334 תל-אביב. ד/54060.

● מוכן להשקיע עד 150.000 ל"י בעסק בבסיה ובטוח. פרטים לת.ד. 1334 תל-אביב למספר — ד/54082.

● דרוש שותף פעיל ושקט לעסק ... 100.000 — 50.000 ל"י. ת.ד. 1334 תל-אביב למספר ד/54083.

● עסק מבוסס של מוכרות ... ת.ד. 1334 תל-אביב, ד/54203.

● לגלריה ... דרוש מיד משקיע אפשרות לשותפות 250.000 ... ת.ד. 1334 תל-אביב ל/52251.

שטיחים

● "בזר-שטיחים". מבחר ענק של שטיחים פרסיים, סיניים ו אחרים, כמו כן אנו קונים שטיחים פרסיים יפים במחירים גבוהים. "בזר" דיזנגוף 184, דיזנגוף 190. טלפון 243598.

ביקוש מכוניות

● מעוניינים בפורד אסקורט 70—71 יד ראשונה. טלפון 053—96046.

אבידות

● אבדו 2 טבעות יהלומים בקופסה ביהודה הלוי 86. פרס למוצא! 288868.

● אבדה כלבה ... בראשון לציון ... 947128.

חנויות

● חנות + גלריה + טלפון למכירה. ברמ"ש. לוינסקי 73. 754571.

רהיטים

● רהיטים בהזדמנות. יד ראשונה במצב מצוין. 417068 ב־16.00 רהיטים —

● למכירה ארון לתינוק במצב חדש. טל. 415634.

● 2 מיטות מוצר 170/80 180/80 .774461

● ריהוט סלון + ... טל. 280403, 446009.

ביקוש עבודה

● צעירה רצינית ומוסמכת + בגרות, מעוניינת בקבלת הלואה 2000 ל"י ... עזרה בעבודה בכל ... ת.ד. 4549 ת"א. מיכל.

מכונות כביסה

● למכירה "צבר" ... במצב טוב. בהזדמנות. 763127.

חיות בית

● למכירה גור ... 972502 גם בשבת.

● בהזדמנות דובר-מן זכר 8 חודשים. ... 615650 — 623674.

● מעוניינים לקנות ולשלם מחיר גבוה ... 955284.

● תוכי ... 4½ חודשים טל' 231637 גוריפלה.

חדרים מרוהטים

● בצפון הדר השם 23, כל תנאי הנוחות + טלפון 226019.

● חדר להשכיר לבחורה. ישראל 20, תל-אביב 239792.

● בצפון 2 ק"ב לזוג לשנה ויותר. 240737 ב־14.30.

● להשכיר חדר במ"ש ... 261357.

● דרוש שותף/ה לדירת 3 בצפון + טל. 253568 בערב.

● לתיירים דירה יפה ... ליד כבר דיזנגוף 823624 ... 284472 ... 54, 800 ל"י להודש.

● חדר ברחוב — ... בהדינג 2, תל-אביב, אחה"צ.

● 2 חדרים ... ליד כבר דיזנגוף, טל' 285879.

● דירה ... 2 חדרים ... 110 858325.

● לתיירים בצפון ת"א חדר ... יפה. טל' 449060.

מגרשים

● בסביבות צפונית לבירה, ליד ... 43000.— 282656.

● בחולה — מגרשים לקוטג'ים לבניה להשקעה 750 ביחד. 36.000 ל"י. טל. 282656.

● בתל השומר מגרש זהב ... 747670 22—30 בלבד.

● בתל השומר מגרש זהב לבנייה ... 747670 20—22 בלבד.

מכירות

● מכונות סריגה ... 775554 בבית.

● מקרנה 8 (רגיל) אידיאלית לימי הולדת ומסיבות 202716 אחה"צ.

● סלריא!!! ... 615567 ... ת"א. אפשרי בבית.

● עגלת תינוק ... במצב מצוין. 241298 גם בחג.

● סרבלים הלבשות לבנין ... 31757.

● מפיסון דראל מודל ... 40 1229 747033.

● למכירה ... 948986 בשעות הערב.

וילות ובתים

● בסביון בית יפה במקום מצוין למכירה ב־500.000 ... 754336 03 (אחרי 1900).

● קוטג' בהרצליה הצעירה + טלפון ... 449305.

● בית בברכו כפר שמריהו 2½ חדרים, מרוהט, גינה, להשכרה. 932133.

● בהרצליה פיתוח להשכרה וילה ריקה 3 חדרי שינה 225279 ב־1.00—3.00 ... 1300 — 1400 ל"י ... 600 מ"ר ב־1.11.73.

● להשכרה במהדרסקו וילה דו-משפחתית מרוהטת חלקית 925144 — 776116.

● בהרצליה פיתוח ליד הים, וילה ריקה 3½ חדרים 2 חדרי אמבטיה לשנתיים 445438.

● בהרצליה פיתוח ליד הים וילה ריקה 3½ חדרים, 2 חדרי אמבטיה לשנתיים 445438.

אספות והרצאות

הועד הדתי ... תל-אביב מועצת פועלי ת"א—יפו

● המניין לתפילות יום הכיפורים ... תשל"ד יתקיים ... "בית ההיכל" ... לפני התיבה יעבור י. ... מקומות ישיבה ... 17 ... 10.30 ... 17.30.

ארגון אמהות עובדות תל-אביב

בית פולה בן-גוריון, ... 153, יפו — בשעה 8 בערב, ארוחת ערב בהשתתפות ויקטור שם-טוב, שר-הבריאות.

חוגים

● לבני המושבים והקיבוצים!!! ... ב"רעים" תל-אביב בן-יהודה 58 א' 282932 — חיפה ירושלים 16 א' 667348.

● להורים המודאגים! הכרות לילדיכם ... ב"רעים" תל-אביב בן-יהודה 58 א' — 282932, חיפה ירושלים 16 א' 667348.

● משרד "רעים" בן-יהודה 58 א' טלפון 282932 תל-אביב. רחוב ירושלים 16 א' טלפון 667348 חיפה.

● חדש! חדש! חדש! הבדידות מיוחדות בבנין. ת.ד. 23104 ת"א.

נתניה

דירות למכירה

● מודל בונה נתניה בונה למכירה ... 053—23958 ... 053—28934.

מכוניות

● ב"פיאט" נתניה תמצא כל מכונית חדשה או משומשת. ... רח' הרצל 44. טל. 053—23456.

הלוח החדש חיפה

מכונות כביסה

● מכונת כביסה הובר חצי אוטומטית במצב מצוין, טל. 234054.

● למכירה מכונת כביסה הובר חצי אוטומטית, במצב מצוין, טל. 234054.

● מכונת כביסה פרידמן — סול אוטומטית במצב מצוין, טלפון: 88347.

מכירות

● מלנזיה "גלרקי" 2 ... 3—6 ... טל. 728120.

● הבוכות ... צייר ישראל למכירה ... 242095.

● מקרר-ארון לבכלת 4 דלתות חדשה, מכונת צילום ... 727781.

● מקרר-ארון לבכלת 4 דלתות ... 727781.

● למכירה ... טל. 83888.

● קוזה 6 אס.אל.אר. ... 254530 בערב.

דירות למכירה

● במרכז ק. מוצקין 3 + פ.א. במצב טוב 77.000, טל. 717390.

● דירה 2 חדרים + 2 מרפסות + פינת אוכל ביד אליהו, טלפון: ...

● דירה 3½ חדרים בדב"ש ... 530188 ... 525448.

● למכירה דירה בת שני חדרים ומרפסת סגורה בקרית חיים הגפיה 25, כניסה 3, טל. 714907.

● בבת גלים 2 חדרים + הול + ארונות, מרפסת סגורה ק.א. ... 643891.

● דירה למכירה 3 חדרים בקריה ... 717135.

● בקרית-חיים ... דירה בת 4½ חדרים + ... 3½ ... 726423 642593.

● בקרית-חיים ... 3½ חדרים 4 ... 85.000 ל"י + 20.000 ... 642593 726423.

● דירת 4 חדרים חדשה בסביבה דירת 2 חדרים בקרית ביאליק, ההגנה 15, ... בקרית ביאליק.

● דירה למכירה 3 חדרים כסדרת הבסטיליה 5 537697.

● 3 חדרים ברוממה הישנה 75 ... 253582.

● 2 חדרים + 2 מרפסות במסוה, ק"ב 665079.

● 3 + פ"א בהדר ... 714572.

● בקרית-מוצקין אהרון 34 3½ חדרים ק.ב. טלפון 717183.

● 3 חדרים + פ"א בקרית ים ... 29/7 טלפון 710787.

● בכרמל צרפתי (רח' בית לחם) 3 חדרים + פ"א ... 538412.

● בכרמל, 2½ + מרפסות ... 251122.

● ברח' רות 23 דירה מפוארת + הסקה ... 644476 83683.

● ברוממה החדשה — הפרחים. שלושה חדרים ... 255745.

● ברוממה, 3 חדרים 106 מ"ר ... 152,000 ... 251909.

● 2 חדרים עם טלפון 225250 ... 14/4 רמת רמז.

● בהדר עליון 2½ חדרים 80.000 ל"י טלפון 531447.

● בבת-גלים 3 + שיפורים ... 512379.

● ברוממה הפרחים 5, 3 חדרים + ארון קיר + מרפסת סגורה, כתפנית בברך 1974, 98.000 ... 241674.

● דירה 3 חדרים, שיפורים ב קרית חיים, רוברט סולד 35, ...

מכוניות

● קברולט איפלה סטיישן 1964 במצב מצוין בהזדמנות 04־242513.

● סוסיתא ... 66 יד ראשונה ... 6,000 ל"י טל. 243000.

● חיפושית שנת 70, טלפון 535721 בין השעות 7—9 בערב.

● סאאב 1966 מצב מצוין, 12.500 ל"י. טל. 89555.

● מיניקה 101 אס.אר.סי. ... 221524.

● פריגן 4 מודל 66 צבע + רדיו + ... 731452.

● וולבו 144 ... 38.000 065—54654 אחה"צ.

● ב.מ.וו. 69 1000, יד ראשונה ... 10 חודשים ... 233274.

● פורד פרפקט 1958 במצב מצוין מסם באפריל 662366 בעבודה.

● אוסטין א' 40 1962 מסם רדיו טל. 669230 — 82572.

● ב.מ.וו 4 מודל 69, מסם לשנה + רדיו. טל. 511098 בין 8.00—18.00.

● פיאט ... 850 ספורט ... 73 7.000 ק"מ 04־221910.

● חיפושית 1961 1200 מסם לשנה + רדיו 714091.

● איפל רקורד 72/73 במצב ... 35.000 712988.

● פולקסווגן חיפושית 65 70.000 ק"מ, ... יד ראשונה. מצב טוב. מסם באפריל 720539 רק בשבת.

● 6500 דופין אלפא רומאו 64 אוברל + מסם + רדיו 231973.

● 6500 דופין אלפא רומאו 64 אוברל + מסם + רדיו 231973.

● 3½ פינתית + שיפורים רבים + ארונות. בשדה רוטשילד טל. 526694.

● פיאט 600, 1969, 9,700 ל"י, טל. 920094.

● סוסיתא סטיישן 1966, פרטי, פורדס מסם, אוברול, 251971.

● אוטלקדס 64 ... 12.000 ... 931810.

● דופין שנת 61, מסם 11 חודש טל. 722393.

● פריגן 4, 70, מסם לשנה מצב מצוין, 87288. אחרי הצהרים.

● פריגן 4, 70 מסם לשנה מצב מצוין, 87288 אחרי הצהרים.

● הנורג הנשל כודל 73 קבינה כפולה במצב מצוין, טלפון: 065—54000.

● פיאט 125 שנת 1968 מסם לשנה. מצב מצוין טל. 84933—04.

● בצוסה, סימקה 1000 מודל 1973 17,000 ק"מ, טל. 82488.

● למכירה ... הנשל 1972 ... 80.000 ... 530008 666218 בשעות עבודה.

● פיאט 850 1967 גג פתוח רדיו, מסם, טל. 88596.

● חיפושית 1200, 1971 33.000 ק"מ, בגלל נסיעה. טל. 221049.

ביקוש עבודה

● בעל טנדר סוסיתא מעונין בהובלות ... 20.000. 512510.

● מטפלת מצוינת מעונינת לטפל בתינוק. ילדי בביתה 660857.

רהיטים

● ארון בגדים 5 דלתות פוליסטר במצב טוב. הרצל 12 קומה א' אסם.

קטנועים

● וספה סופר במצב מצוין, מסם לשנת 1967, 713010.

● וספה ראלי 70 מצב מצוין, מסם לשנה. 931650.

● וספה ראלי 69 עם סירה במצב מצוין. 644793.

עסקים

● דרוש שותף פעיל למכבסת ... הלקת גן בסביבות חיפה טל' 931010.

● בעיר התחתית לדרישה חנות 150 מ"ר בערך + גלריה ודירה ... 527680 ב־8.00—20.00, לא בשבת.

הצעות עבודה

● דרושה מטפלת לתאומים בדרך ... 241698 או 067־20053.

● למשרד עורכי דין דרושה ... ליום שלם לפנות 645114.

● למשרד ... פקידה כללית ... 04־643555.

● למשרד עורכי דין בהדר דרושה מזכירה כתבנית (עבודה מפוצלת) טלפון 0—641719.

● לבוזה דרושה מטפלת עם או בלי צורה בבית. טלפון 731556.

● ל"הבלילהיום" דרושים לעבודה 1) גבר עד גיל 45 2) אשה בערך גיל 30. העבודה מעניינת. ... 8.00—16.00 טלפון 663194.

● ברוממה, דרושה אשה לנהל בית ומטפל בילד לעבודה מלאה. לבתאבה תנאים טובים. 255040.

חיות בית

● למכירה גורות זאב ... ללא תשדות טל' 726773.

שעורים

● מתמטיקה לתיכון ולבגרות ע"י מורה תיכון בנוסה. טל. 232658.

● מתמטיקה לתיכון ולבגרות ע"י מורה תיכון בנוסה. טל. 232658.

משרדים

● במרכז הדר בשכ"ת 5 חדרים + 3 חדרונים. טלפון 660465.

● חנות מפוארת במרכז הכרמל למכירה, טל. 535556.

● למכירה חנות בנוה שאנן. פרטים טל. 256640 או 223088.

שירותים

● "גבירה" חידוש אמבטיות בכל הצבעים עם אחריות!!! 529737.

דירות להשכרה

● בדב"ש 2 חדרים + מטבח ... בהדר, 662320, בערב.

● להשכיר דירה 3 חדרים + פ.א. ברחוב רמז טלפון 253469.

● בבן-יהודה רח' התיכון 10/5 1½ חדרים רצוי בלי ילדים ב־16.00—18.00.

● דירה 4 חדרים חדשה בסביבה דירת 2 חדרים בקרית ביאליק, ההגנה 15. צובה. פרטים בקרית ביאליק.

כלי נגינה

● דרושים פסנתרים משומשים, אבילאה פסנתרים, שמריהו לוין 3 טל. 644393.

● דרושים אקורדיונים משומשים עד 80 בסים בכל מצב. אבילאה הנביאים 6 טל. 663395.

וילות ובתים

● בית בודד בקרית מוצקין, הרצוג 4, 150.000, מסירה מיידית, טל. 712726.

● בית בודד בקרית מוצקין הרצוג 4, 150.000, מסירה מיידית. טל. 712726.

● קוטג' 4½ חדרים 150 מ"ר מרפסות גינה מבוטחת + תוספות. 04—729095.

● למכירה וילה בודדת 153 מ"ר בניה באזור הוילות כרמיאל טל. 988670.

דירות מרוהטות

● דירת חדר וחצי מרוהט בקרית יובל, טל. 522436 אחה"צ.

● בשכ"ה 3 חדרים מרוהטת + טלפון בשדרות רוטשילד 31 מול הסופרפרקט. לטלפן חול בשעה 18.00 04—521702.

אספות והרצאות

ארגון יוצאי ... (הסביבה)

● ביום ג' ... 14.10.73 אספת אזכרה שנתית לקדושי ... לברכה במועדון קואפרטיה, רח' הנביאים 24, חיפה. בשעה 6.30 בערב. פגישת רעים משעה 5.30.

כל יוצאי ... לא קבלו ... מתבקשים להביא עמם ... אזכרה ... לידי ישראל כרמי. כל החומר ... "הועד".

עיריית חיפה, האגף לתרבות נוער, חברה וספורט

● קרית חיים המזרחית — בית ... ליבשיץ
יום ראשון, 7.10.73, שעה 7.30, ד"ר ... בנושא תוצאות הסתיו בישראל.

● מרכז להרבנה "גנים", רח' הגנים 21, קרית-אליעזר
יום שני, 8.10.73, שעה 8.00 בערב. ד"ר אהרון ... בנושא: "פילוסופיה של התנהגות ..."

●● המרכז להשתלמות מדעית: נפתח אולפן אינטנסיבי לעברית לעולים חדשים. נמשכת ההרשמה לכיתות תיכון ערב וכיתות הכנה לבגרות. פרטים והרשמה: במרכז אורנשטיין, רח' י. ל. פרץ 20, טל: 662044.

מועצת פועלי חיפה

בהסתדרות קריתיים

ההסתדרות בקריתיים ... [illegible]

● בימי א' בשעות 17.00—18.00 — שעורי מתכת הכפל לאלקטרוניקה.

● בימי ב' בשעות 17.00—18.30 — שעורי ... פקידים ...

● בימי ב' בשעה 17.00 — 18.30 — פרקי בנין.

● בימי ג' 16.30 — 18.00 — פרגלים וקלאיים.

● בימי ד' בשעה 17.00 — 19.00 — ציורי מכבתים.

● בימי ב' וה' בשעה 18.00 — 20.00 — מבטן.

● כ"כ בתקופת קבלת קהל ... בכל החדרים ... בבלך כל השבת בין השעות 8.00—13.00 ו־17.00—20.00.

חוגים בבית ההסתדרות

● בימי א' בשעות 18.00—20.00 — חוג לדוברי ...

● בימי ג' בשעות 19.00—20.30 — חוג אנגלית.

● בימי ד' בשעות 19.00—20.30 — חוג ... בבית התרבות רח' א. כהן.

אולפני נגינה ומחול

● נמשכת ההרשמה לחוג לנגינה ומחול אשר יפתח ב־24.10.73.
הלימוד כולל: נגינה, חינוך מוסיקלי ... 15, בין השעות 8.00—13.00 ו־17.00—20.00.

בנה הפועל קריתיים

● ... ביום שלישי 9.10
שעה 19.30 — "הפועל" קריתיים — רבת יפו.
כל פעילות החברה בשיתוף עם המועצה ...

הלוח החדש ירושלים

בית-זגן ובצפון תלפיות בנות 3—4—5—6—7 חדרים. בא לפנות למשרד "זיזה" רח' דורות ראשונים 3 טלפונים 225779 222758

מכוניות

● פולקסוואגן קרמן-גיאה. גג נפתח 23.000 ל"י 1969, מצוינת 521963.

● מיניפורד 13/60, כפורים מתוחה, (1969) 63.000 ק"מ, מסם ביוני. צמיגים רדיאלים חדשים גג חדש אחרי אוברול. המחיר 14.500, טלפון 02־287085 אחרי 2.00.

כלי נגינה

● פסנתר גרמני במצב ... טוב טלפון: 225860. בערב.

דירות מרוהטות

● דירת חדר מרוהטת. גג, פרטי ליד בדרך חברון טלפון 525961 מ־15.00.

חדרים מרוהטים

● דרוש שותף לדירה 3 הנטקה 70 קרית-יובל. טלפון 533021 מ' שעה 19.00, 215 ל"י.

● דרושה שותפה לדירה מרוהטת קטמון בלינקולן 35900 — בערב.

שונות

● ... "קדימה" ... טל: 234996 רח' אבן ישראל 8 ... קרית-יובל, רח' אורגואי 3 ירושלים.

● "שרותי דור" צרות להפצת ביתם לדיור ורכב. דורשים ... דירות, הגירות, חדרים ומשרדים, קניה, מכירה, שכ"ח מרוהטות. ההרשמה לפנות "שרותי דור" רח' יפו 31 טל: 225808 ירושלים. ללא דמי תיווך.

● הכר דעת הבית! הכן לקראת החורף את מיתקן ההסקה שלך. טיפול שוטף ואחזקה מובטח. טל. 225850 ירושלים.

דירות למכירה

● דירה מודרנית בת 3½ חדרים, מקום מצוין במרכז ירושלים. קרקע פרטית, 250 אלף ל"י. לפנות טלפון 02/233395 או לכתוב ת.ד. 199 ת"א — צבור שלומית.

● למכירה 2 חדרים והול גדול במרכז, קומה גבוהה. לבודדים/במסדר. טלפון: 232603 — ירושלים.

הצעות עבודה

● דרושה אשה לטיפול בזקנה תמורת מגורים בדירה בודדה ... בצפון תל-אביב ... טל: 30/410375 בשעות 12.00—18.00.

קבלנים

● האחים "ישראל בצ"מ מציעים דירות ... למכירה 4½ חדרים בקרית משה. גבעה שאול 3 ו־4 חדרים. ... המשרד רח' בן יהודה 2 בנין סנסור, טל: 233588 — 221694 ירושלים.

● "האחים זיזה" מציעים לקנות מגרשים בבית הכרם. בתלפיות, בבית וגן. אפשרי תמורת דירות בכל חלקי העיר. לפנות לטלפון 225779 — 222758 ירושלים רח' דורות ראשונים 3 ירושלים.

● דירות לוקסוס למכירה ברחוב הולדין 63 של 4 ו־5 חדרים. טל: 225779 לפנות לאחים "זיזה" רח' דורות ראשונים 3 ירושלים.

● דירות של 4—5—6 חדרים ברחוב הרב עוזיאל בבנין ברושים, לפנות ל"אחים זיזה" רח' דורות ראשונים 3 ירושלים טלפון 02/225779.

● בצפון תלפיה רח' מרדכי כספי דירות של 3—4—5—6—7 חדרים וגם פנטהאוס. לפנות ל"אחים זיזה" דורות ראשונים 3 ירושלים, טל: 02/225779.

● חברת האחים "זיזה" מציעים דירות מפוארות בבית-הכרם, ב...

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית — מחוז תל-אביב — לוח התורנויות

א. תורנויות לילה
מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעה 8 בערב עד 12 בלילה (פרט למוזר-יוסף מ־8—11) במרפאות דלהלן:

1. מרפאת אילון התורנות ... באורה ... רים מסניפי: אילון, ... ורמת-ישראל. יפנו למגן דוד אדום, רח' מוזאיה 13 טל' 101.
על הדרום התורנות בדרום כומן.

2. מרפאת התקוה ... רחוב ... טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' וב', נסקה, כפר שלם וחלק הקרוב לדיר-אליהו.

3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת ורשה מספר 10—12 טלפון 178095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת החיל, תל-ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרובה לסניפים.

4. מרפאת נוה שאנן רחוב יסוד המעלה 61 פינת לוינסקי טל' 33483 לחברים מסניפי: נוה-שאנן, ושינגטון ופלורנטין.

5. מרפאת קטוביץ, רח' ... קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי. טל. 444404 — לחברים מסניפי קטוביץ, רבינוביץ, רמת-אביב, ... לפי רצון החברים, היכולים לפנות לקטוביץ או תל נורדוי — לפי בחירתם.

6. מרפאת תל נורדוי, רח' ... פינת בוגרשוב 21, טלפון 248233 — לחברים מסניפי: תל-נורדוי, ... לפי רצון החברים, היכולים לפנות לתל נורדוי או קטוביץ לפי בחירתם.

7. מרפאת קרית שלום, רחוב ... 12, טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית-שלום והסביבה.

הערה:
א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א רח' מוזאיה 13 טלפון 101.
ב. החברים מסניפי: מונטיפיורי, בר-אור, ... שבזי, יונה הנביא ומונטיפיורי — הנזקקים לתורנות בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר, יפנו למגן דוד אדום, רח' מוזאיה 13, טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת
בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת התורנות במגן דוד אדום רחוב מוזאיה 13, טלפון 101.
1. בית מרקחת במרפאת מנדלבורג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 9.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת ביתו ומנהל 42, טלפון 289221. בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה במנהל בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג.
1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ במרפאות: ... א' שדרות ושינגטון 24, הדר יוסף, יד אליהו, יונה הנביא, כפר שלם, מנדלבורג — רחוב אלנבי 75. טלפון 614467 נוה שאנן, קרית שלום, רמת החייל, קטוביץ, רמת אביב ותל נורדוי.
משעה 8.00 בבוקר עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מוזאיה 13, טלפון 101.
2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, במרפאת מנדלבורג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.
א. רופאי א. א. ג, ו... עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ.
ב. כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז במנהל רחוב ומנהל 34 טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחר הצהרים.

בית מרקחת מחוזי
במרפאת מנדלבורג רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ, 4.00 — 5.00 אחה"צ.

הערה:
ב. בית המרקחת מנדלבורג, רח' אלנבי 75 פתוח בימי א'-ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

קופת-חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת-חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות
מהסניפים: קרית חיים מזרח:
1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. מ־12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום. טלפון 101 ובמפרץ חיפה, טלפון 713232, רחוב סטיף 8.
3. בימי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.
4. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ ומ־4 עד 5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות
1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחד העם, שדרות ... ד"ר גליקה, ברזילי, ... הליסה, ו... גליזה.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צהיל, טלפון 535226, לחברים מהסניפים: קרית אליעזר, ... טלפון 222121. לחברים מהסניפים: נוה שאנן, יולוס בירגר, גלבוע, ורמת רמז.
3. מרפאת ים במרכז הכרמל, רח' אלהנן, טלפון 86868, לחברים מהסניפים: ... — אחוזה, רמ"ש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי ודניה.
4. מרפאת נוה שאנן גלבוע, ... קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמואל וכפר שלום.
5. מרפאת קרית חיים מערבית, טלפון 721331, לחברים ... עזה, קרית אליהו, בת גלים, עין הים, מחנה דוד, וקרית שפרינצק.
6. מרפאת קרית ים א', שדרות הדבורה, טלפון 721553, לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים ... וקרית חיים מערבית.
7. מרפאת עתיאל — קרית אתא, טלפון 723384, לחברים מהסניפים: עתיאל, בן עמי, ..., קרית נחום, קרית בנימין ושיכון המגינים.
8. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:
א. בתחנת מגן דוד אדום, של עירית חיפה, פרט למפרץ. החברים הגרים בשטח שיפוטה המשתייכים למרפאות המפורטות בסעיפים 1, 2, 3, 4.
ב. במפרץ חיפה "מקסי ביאליק", טל' 713232, לחברים הגרים במפרץ חיפה ה... המשתייכים למרפאות המפורטות בסעיפים 5, 6.
ג. בכל יתר המרפאות בעיר חיפה קיימים סדרי התורנות קבועים בהתאם למודעות בלוחות המודיעין במרפאות ובאזורי התורנות.

ה. תורנות מעבדה:
במעבדה המחוזית שדרות ... 64, טלפון 532107, לחברים בכל סניפי המחוז.

ה. תורנות לבקרים
רופאים בשבתות ובחגים, כירורגיים לפנה"צ.
שעות תורנות: בימי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5.30 אחה"צ.
בימי שבת וחג מ־9 עד 11.30 במחלקה הכירורגית רח' אבא סינא 8.

דבר לחקלאות

תפוחי־אדמה כתחליף למזון מרוכז לבעלי חיים

מדור פ רשומי

מאת בנימין לב, שה"ם

ביודוע, בתקופה האחרונה דובר על עודפים גדולים של תפוחי אדמה בארץ. תפוחי אדמה אי אפשר לשמור גם בקירור לתקופה ממושכת וגם נשה הקירור מיגבל. ולכן אם רוצים לנצל העבודתם יש להאכיסם לבעלי החיים. גם בעונות רגילות, כאשר אין עודפים, יש תפוחי אדמה סוג ב' או בריה שאפשר להשתמש בהם להאכלת בקר. להלן נסקור את הערך המזון של תפוחי אדמה טריים ואת צורות השימוש הנכונות.

תפוחי אדמה טריים

תפוחי אדמה הם מזון עשיר בי עמילן, דל חלבון ודל תאית. הם נעכלים בקלות רבה. מקדם העיכול מגיע קרוב ל־90%. במיגנן יש להביא בחשבון את תכולת המים הגבוהה כ־80%.

4.8 ק"ג תפו"א טריים הם יחידת מזון אחת (שהנה אחת מכילה 208 יחידות מזון). תפוחי אדמה מכילים כ־0.4% חלבון כללי נעכל. יחידה מזון מכילה כ־20 גרם חלבון כללי נעכל. תכולת התאית בממוצע כ־50—60 גרם תאית. כ־1000 גרם חומר יבש תפו"א הם יחידה מזון אחת.

בעיות בהאכלת תפוחי אדמה טריים

- סכנת חנק — אם הבקר בולע תפו"א שלמים, הם עלולים להתקע בגרון ולגרום חנק, לכן יש להאכיל כשהם מקוצצים. בחו"ל נהוג להאכיל תפוחי אדמה לאחר בישול בקיטור, המונע גם את סכנת החנק, אך בארץ הבישול הוא מסובך.
- אדמה ואבנים — תפוחי אדמה מכילים לעיתים כמויות גדולות של אדמה ואבנים, הגורמים פחת רב. האבנים גם גורמות תקלות אם רוצים לקצץ את תפוחי האדמה בצורה מכנית.
- סולנין — תפוחי אדמה שנחשפו לקרני השמש נעשים ירוקים, ולעיתים הם מתחילים לנבוט. החלקים הירוקים של תפו"א, הנבטים וגם עלים וגבעולים מכילים סולנין הנחשב כאמור רעיל. בשנים האחרונות נערכו ניסויים המוכיחים שלא נגרם נזק לבקר שהואכל תפו"א ירוקים, ואף נבטים, עלים וגבעולים ירוקים של תפוחי אדמה. כנראה שהסולנין מתפרק בכרס.
- קלקול קיבה ושלשולים — האכלת כמויות גדולות של תפו"א עלולה לגרום שלשולים וקלקולי קיבה. לכן יש להרגיל את הבקר באופן הדרגתי למזון זה, ומומלץ לא לעלות על כמות של 15—20 ק"ג ליום לעגל גדול או פרה. תפוחי אדמה טריים אינם משתמרים זמן ממושך בתנאים רגילים והם נרקבים. האכלת תפו"א רקובים עלולה לגרום קלקולי קיבה ו־ הרעלות.

תחמיץ תפוחי אדמה

בבהינת הרכב החומר מתאימים תפוחי אדמה להתחמצה, אולם תכולת המים בהם גבוהה מן הרצוי, ואם אין מוסיפים חומרי ספיגה — הפחת בזמן נגר החומרים בסיסים גדול, והערך המזון יורד. לשם התחמצה טובה חייבים להגיע לתנאים אנאירוביים (בלי אוויר), ולכן חייבים לקצץ את הפרי לפני הכנסתם למיכל. כדי למנוע פחת ע"י כי נגר, יש להוסיף חומר ספיגה. החומר מספוא יבש עד 20%, שזה אי קש קמח, פת"ג, סמיס סלק סוכר, גרגרים, סובין וחומרים אחרים. אפשר גם לצרכב תפוחי אדמה עם סוגי ירק שונים שמביאים סתם התמיץ.

לפי מקורות מחו"ל נחשב התמיץ מתפוחי אדמה טריים התחמיץ בעייתי, ומומלץ להכינו רק אם אין ברירה אחרת. אפשר להכין תחמיץ טוב בתפוחי אדמה אם קבלו קודם לכן טיפול בקיטור (מה שלא נראה לי כמעשי בתנאים שלנו).

בהכנת תחמיץ בתפוחי אדמה יש להביא עוד שלושה גורמים בחשבון:

א) לתחמיץ תפוחי אדמה משקל סגולי גבוה, לכן יש להכין תחמיץ כזה בבור בעל קירות חזקים ולא במגדל.

ב) מהתחמיץ עלולה להיות נגירה רבה של נוזלים, לכן יש לבטיח ניקוז טוב מהבור, ובמקים, הגירה אליו תהיה רצפה קשה.

ג) אדמה מפריעה להתחמצה טובה, לכן יהיו תפוחי האדמה נקיים מאדמה.

מבחינת הערך המזון של החומר היבש — ערך התחמיץ של תפו"א הוא נבוך בבקצת לעומת תפו"א טריים, ואילו תכולת החומר היבש בהיום 4 ק"ג יחידת מזון אחת הו"ל — בתכולה של 26.5% החומר יבש שמהוים 4 ק"ג יחידת מזון אחת (1060—1100 גר' חומר יבש מהווים יחידת מזון אחת) ותכולת החלבון הכללי הנעכל — 0.6% (כ־25 גרם ביחידת מזון אחת).

יש להרגיל את הבהמות באופן הדרגתי לאכילת התחמיץ, והכמות המכסימלית ליום לא תעלה על 10—15 ק"ג לפרה או עגל בוגר.

תפוחי אדמה מיובשים

בגלל הקשיים בהחמצת תפוחי האדמה פותחו שיטות שונות לייבוש תפוחי האדמה ע"י ייבוש מלאכותי.

פותחו שלוש צורות עיקריות של ייבוש:

- קיצוץ וייבוש.
- בישול וייבוש בצורת פתיתים;
- טחינה מוכנה.

המיפעל בהם הושר חלק מן העמילן לעמילין ולדקסטרין. הערך המזין של שלוש הצורות דומה. הוא גבוה מבחינה אנרגית ב־5% לעומת הערך של גרגירי שעורה ובכ־100% בהשוואה לגרגירי תירס. כ־1.05 ק"ג מהווים יחידת מזון אחת ותכולת החלבון הכללי הנעכל היא כ־1.8%. הבעיה היא המחיר הגבוה של הייבוש בגלל תכולת המים הגבוהה של תפוחי האדמה.

(מתוך "המשק החקלאי")

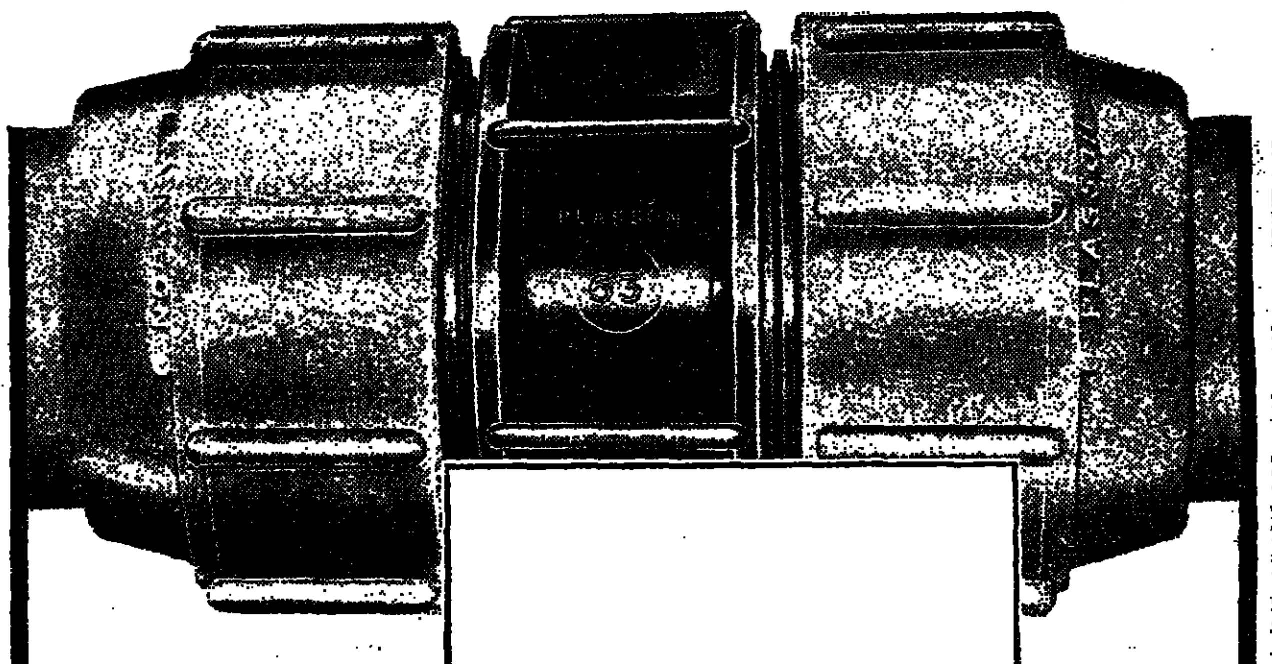

מתי

סימן השגחה

אבזרי פלסאון לצנרת פוליאטילן הוכיחו את אמינותם ואושרו לציון בסימן ההשגחה של מכון התקנים הישראלי.
תוך תקופה קצרה רכשו אבזרי פלסאון את אמון הצרכנים בשל יעילותם וקלות הפעלתם.

פלסאון

המפעל: מעגן־מיכאל, טלפון 063-99781
מכירות: תל־אביב, רח' קבוץ גלויות 26, טל. 827845
ובכל סניפי המשביר המרכזי — המחלקה הטכנית

פרסום אי. קי. ←— ABC

הלוח החדש דבר

מוסך תלמי הנגב

ד. נ. חוף אשקלון
ע"י שדרות

לרגל הרחבת מוסכנו לקראת העברתנו למבנה החדש
דרושים לנו בעלי מקצוע הבאים:

מנהל מוסך

הכישורים: בעל הסמכה מתמחה בטרקטורים מכל הסוגים, בעל נסיון בניהול ויחסי ציבור.

מכונאים בכירים לטרקטורים

הכישורים: כושר ביצוע עצמאי של תיקונים.
ו — או ניהול צוות עובדים.
עדיפות לאנשי כפר או הקשורים בחקלאות.
לקביעת ראיון נא לפנות למזכירות תלמי הנגב
טל. 051—94311, בין השעות 7.00—16.00
סודיות מובטחת

למקהלה מקצועית גדולה
דרושים זמרים וזמרות

קוראי תווים ומשוחררים מצה"ל
תנאי עבודה טובים ונוחים
המעוניינים מתבקשים לפנות עם פרוט נסיון
לת.ד. 1412 תל־אביב עבור מקהלה.

המועצה המקומית יקנעם עלית

מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) התשכ"ב 1962 מכריזה בזה המועצה המקומית יקנעם עלית על משרה פנויה כדלקמן:

מכרז מס' 3/1973

תואר המשרה:

פסיכולוג בשרות הפסיכולוגי חינוכי

דרגת המשרה: דרוג מקצועי.
שעור המשרה: 1.0.
תואר התפקיד: פסיכולוג במסגרת בתי הספר.
נתונים אישיים:
תואר מ. א. בפסיכולוגיה חינוכית או קלינית או בשלבים מתקדמים בלימודים לתואר שני בפסיכולוגיה באחת מהמגמות הנ"ל.
רצוי נסיון קודם ביעוץ חינוכי.
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורים והנסיון.
הבקשות לכבוד יש להגיש להנהלה המועצה עד יום ג' 9 באוקטובר 1973.
טפסים להגשת הבקשה אפשר להשיג במינהלים המחוזיים והמפתיים של משרד הפנים ובמשרדי המועצה המקומית.

איתן גבריאלי
ראש המועצה המקומית יקנעם עלית

דרושות
אחיות מוסמכות ומעשיות

בית אבות מלבין
דרך חברון 107, ירושלים, טלפון 262545

VOLVO
המחלקה לטרקטורים ומנועים

תל־אביב, רח' קרליבך 25, טל. 289191

דרוש
מכונאי לטרקטורים

בוגר צבא
לפנות במקום, לפר שבים

למוסד חינוכי על־תיכוני בירושלים

דרוש
אחראי אחזקה

כישורים:
ידע בתיקונים שונים
נסיון באחזקת משק
כושר ארגוני וניהול צוות עובדים
נא לפנות לת.ד. 3578 ירושלים 91033
בצרוף תולדות חיים ונסיון בעבודה.

למפעל מתכת באזור בית שמש

דרושים

א. מנהל מחסן בעל נסיון של לפחות שנה בניהול מחסן וידע בניהול באופן עצמאי.

ב. מנהל אחזקה בעל נסיון של 3 שנים במפעל מתכת.

ג. מבקר איכות: לעבודה עצמאית בעל נסיון של לפחות שתי שנים.

להתקשר למנהל כח אדם לטלפון 911518 בשעות העבודה לקביעת ראיון או בכתב לת.ד. 144 בית־שמש בצירוף פירוט הנסיון.

למושב כפר ויתקין

דרוש
גזבר ובא־כח

המעוניינים מתבקשים להציע מועמדותם בכתב
לפי המען: ועד כפר ויתקין.
סודיות מובטחת.

לכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרוש
חשמלאי אחזקה

דרגה התחלתית י"ב של הדירוג האחיד
לפנות טלפונית 03-772231

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

דרושה
אם בית

לבית ספר לאחיות שליד בית החולים קפלן רחובות.
תנאי קבלה:
- השכלה תיכונית
- גיל בין 30—50
- נסיון בעבודה הנהלת משק.

מגורים מובטחים בחצר בית הספר.
המעונינות מתבקשות לפנות למחלקת האחיות במרכז קופת חולים ברח' ארלוזורוב 101 ת"א חדר 432 טל. 262211.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

טרקטורים D-6,D-5,D-4
"Special Application" (מיוחד לחקלאות)

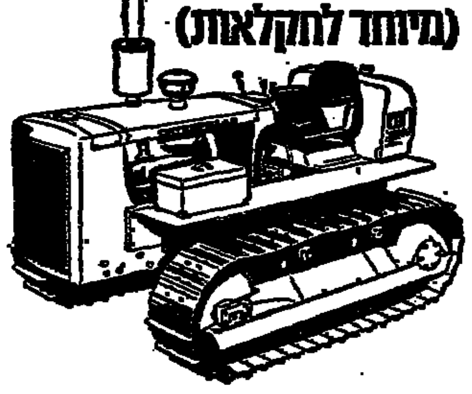

טרקטורים מיוחדים לחקלאות עם המסורות, משקל ומרכז כובד מותאמים במיוחד לעיבודי יטור.

דגם	כ"ס במוט גרירה	כ"ס במנוע
D4D S.A.	68	90
D5 S.A.	90	120
D6 S.A.	125	165

משרד ראשי
אזור התעשיה חדש, חולון
רח' סנור 8 טל. 858125

סניף חיפה
שד' ההסתדרות, מפרץ חיפה
טלפון: 729161 ת.ד. 10097

Caterpillar, Cat and ⓒ are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3924/73

בענין עזבון המנוח: הלפרין חיים ז"ל (ת. ז. 6758357).

המבקשת: אידלסון בתה (ת. ז. 758356) ברחוב רמברנדט 22, תל־אביב, ע"י ב"כ עוה"ד ש. גולדברג ו/או מ. י. דיקה, אשר כתובתם למסירת כתבי בי דין היא:

תל־אביב, רחוב לבונטין 13.

הואיל ידוע כי המבקשת הגישה לבית משפט בקשה למתן צו הר־ מבדין על ירושת המנוח ומינוי מנהל עזבון;

הריני מכריז בזה כל אדם ל־ התייצב בפני בית המשפט, תוך הביעה־עשר יום מיום פרסום הו־ דעה זו, וליתן טעם — אם יש לו טעם כלשהו — מדוע לא יי־ נתן צו המבדיק על ירושת הו־ מנוח ומינוי מנהל עזבון, שאם לא כן, יתן בית המשפט הצווים כ־ טוב בעיניו.

דוד דוק, שופט
ראש בית המשפט המחוזי

דרושים פוקדים

לצרכי סטטיסטיקה
באגד
בכל הארץ

באים בחשבון גם פנסיונרים
- לפנות: באזור המרכז לבמה לויבסון, במחלקה הסטטיסטיקה, בית אגד, דרך פתח־תקוה 142 ת"א. באזור הצפון
- לגמר חיים לוי, במחלקה הסטטיסטיקה, במשרדי אגד, דרך העצמאות 120, חיפה.

דלתות עץ מספרד

מגולשות בשני הצדדים
מבחר דוגמאות המתאימות לדירה ולבית
כארמא בע"מ
רח' יהודה הלוי 77, ת"א
בשעות 8.00 — 16.00

14 מתוך 17 ישובי רמת הגולן נכנסו למגורי־קבע

14 מבין 17 הישובים שהוקמו ברמת־הגולן מאז מלחמת ששת־הימים, כבר עברו לבנייני־קבע שהוקמו למענם על־ידי מחלקת ההתיישבות. ישוב נוסף עומד לעבור למבנים קבועים ב־15 בנובמבר. בשני הישובים הנותרים, גשור ואניעם, יחל בבניית דירות־קבע עוד במקצים השנה הנוכחית.

זאת מסר שר השיכון זאב צור, בסיור שערך ביום ד' בישובי רמת־הגולן. נילוו אל השר סגני כ"ל משרדו שלמה אבני, אלוף פיקוד הצפון יצחק חופי, קצינים בכירים, נציג תנועות ההתיישבות ועתונאים.

במסיבה שנערכה בקיבוץ מרום־גולן סיפר השר, כי לאחר שבנייה־לם כל הבניה שתקציבה אושר עד כה, אפשר יהיה להכפיל את האוכלוסיה היהודית של רמת־הגולן המונה כיום כ־1,300 נפש. לפי הערכת השר, תהיה אפשרות להכפיל את האוכלוסיה שנית בתוך שלוש שנים, כך שמספר המתיישבים יגיע עד כדי 5,000 נפש.

בהמשך דבריו גילה השר, כי מאז מלחמת־ששת־הימים עד 1973 הושקע במשרד־השיכון בבניה ברמת־הגולן סכום של 150 מיליון ל"י. הוסבר, כי כל הבניה ברמת הגולן היא בטחונית, דבר המגדיל את ההוצאות במידה רבה. הבניה הבטחונית מתבטאת בכך, שכל הקירות והתקרות יצוקים מבטון מזוין ואינם עשויים מבלוקים. כמו־כן ישנם מקלטים בכל ישוב, וחלק מן הבתים אף בנויים עם מקלט תת־קרקעי נפרד לכל דירה.

האופי הבטחוני של בניית הדירות מגדיל את ההוצאה לכל יחידת־בנין בשעור של כ־20 אחוז. אך אם יביאו בחשבון גם את הבניה הבטחונית שמסביב, הרי שהשיעור גבוה עוד יותר. משרד־השיכון מעריך, שלולא הבניה הבטחונית אפשר היה להשלים במחיר של 90 עד 100 מיליון ל"י את כל הבניה שבתנאים הקיימים הסתכמה ב־130 מיליון ל"י.

בסך־הכל ניבנו מאז תום מלחמת־ששת־הימים 61 ישובים חד־שים, מהם 49 מעבר לקו הירוק. האגף לבניה כפרית של משרד השיכון עשה את כל עבודות ההשקיה והפיתוח בישובים אלה, כולל הכשרת השטח, הכמל, כבישים, כבישים, בבני בכהן, מקל־טים ותאורה. כמו־כן בונה האגף את מבני המגורים, מיבני הצי־בור, מוסדות החינוך ומגרשי הספורט.

המסיירים הביעו התרשמותם מן העובדה, שהפיתוח התקדם ביישובים אלה נעשה בתנאים המוכיבים ביותר שניתן להעלות על הדעת, בניגוד לתנאי הרעב והמגפה בהם התחבטו ראשוני הישוב. הושם לב לעובדה, כי ההבעה שהועלו על־ידי המתיישבים בפני שר־השיכון התייחסו לעתים קרובות לנושאים שאינם צרכי־יסוד. כך, למשל, העלו בהיישבי כרום־גולן את בעיית הקבעה של בריכת־השחיה. המסבים הדרהים להקמת בריכה רגילה כבר הוב־כחו להם. אולם בגלל האקלים המקומי יש צורך בבריכה מכו־סה, ובגלל המצב הבטחוני יש לעשות את הכיסוי בבניה בטחו־נית. המתיישבים ביקשו, איפוא, לסייע להם בכיסוי ההוצאות ה־נוספות הכרוכות בכך.

17 הישובים שהוקמו ברמה עד כה כוללים 8 קיבוצים, 5 מוש־בים, 2 מושבים שיתופיים ושני מרכזים איזוריים. אלה האחרונים נועדו לשמש כמקום־מגורים ל־בעלי מקצוע שישרתו את יושבי הגוש שמסביבם. המדובר ב־רופאים, מהנדסים, מורים, חובשים ובעלי מקצועות אחרים.

בויאר — למאבק גלוי נגד סניף המפד"ל בת"א

י. רפאל מאיים בנקיטת צעדים

מאת סופרת „דבר" בתל־אביב

„אברהם בויאר לא קיבל מרות שהיתה והקים רשי־מה פרטית־אישית ובהתנ־הגותו זאת הוציא את עצ־מו ממסגרת המפד"ל" — הודיע ראש רשימת המפד"ל למועצת עיריית תל־אביב עו"ד ח. מ. בסוק במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בהשתתפות נציגי הנהלת הסניף על כל סיעותיה ופלגיה.

הדובר ציין, כי בבחירות למו־עצת העיריה יש רק רשימה אחת של המפד"ל, זאת שאושרה על ידי מוסדות המפלגה ואין כל מקום להצבעות אישיות ובחירות אישיות. במצב זה פנתה אתמול הנהלת סניף המפד"ל לראש עי־ריית תל־אביב י. רבינוביץ והו־דיעה לו, כי בויאר אינו מייצג יותר את התנועה בוועדותיה ה־שונות של העיריה. עו"ד בסוק מסר גם לעתונאים העתק מכתבו של יו"ר הוועדה המוניציפאלית של המפד"ל שליד מטה הבחירות הארצי, ח"כ ד"ר י. רפאל, ששוגר לבויאר אתמול. ח"כ רפאל מציין במכתבו, כי רשימה פורשת תביא נזק לתנועה בבחירות בתל־אביב ולכנסת והוא מבקש ממנו לחזור בו, „כדי למנוע נקיטת צעדים משפטיים־משמעתיים, כנהוג לגבי כל פורש ומפר משמעת".

מכתבו של ח"כ רפאל הגיע כבר לידיו כאשר קיים א. בויאר מסיבת עתונאים, שנערכה שעה קודם למסיבת עתונאים שנקראה על ידי נציגי הנהלת הסניף. בויאר הודיע בתקיפות, שלא ייכנע ל־לחצים המופעלים עליו ועל המו־עמדים שמופיעים ברשימתו ואף לא יתפתה להבטחות השונות כדי לוותר על רשימתו. „החלטתי על הצעד הנועז של רשימה עצמאית רק לאחר תגובות נזעמות בצי־בור, כאשר נתברר ששמי לא מופיע בראש רשימת המפד"ל ו־כשנוכחתי לדעת מתוך מאות ה־תגובות, כי הדברים עלולים להבי־א נזקים למפלגה גם בבחירות לכנסת" — הסביר בויאר את הופעתו ברשימה עצמאית. כן אמר שאי, יסיקו נגדו מסקנות משמע־תיות יהיה צורך להוציא מהתנועה גם יותר המועמדים. עם זאת הביע את בטחונו, כי למחרת לבחירות יפנו אליו בהצעה להצטרף לסי־עת המפד"ל בעיריה אך את עמ־דתו ישקול „לפי צורת הפנייה".

בסוק: האופציות לקואליציה פתוחות

ראש רשימת המפד"ל למועצת העיריה עו"ד בסוק אמר בתשובה לשאלות, כי אין עדיין בסניף עמדה לגבי אפשרות שיתוף פעו־לה עם רשימת בויאר, במקרה ויבחר למועצת העיריה.

לגבי שאלת הקואליציה העירו־נית אמר בסוק, כי האופציות פתוחות. כן אמר שאין כל החל־טה לגבי רוטאציה בסיעת ה־מפד"ל והוא עצמו יהיה מוכן להשתחרר מעיסוקיו כעורך דין, אם יהיה צורך בכך.

במצע שלה לעיריה דוגלת ה־מפד"ל בשמירת סטטוס קוו ב־עיר, מניעת תחבורה ציבורית, ה־צגות קולנוע ומופעי בידור אח־רים, בשבתות ויחוסל הרוכלות.

במסיבת עתונאים השתתפו יו"ר המועצה הדתית בתל־אביב—יפו פ. שיינמן, אברהם ויצחק פישלר, שמואל גפן, עו"ד א. נביאי (ש־הוא מועמד ברשימת המפד"ל ל־עיריה) ולאה עדיני.

ביה"ד לעבודה הורה לנהגי התברואה בת"א לחזור לעבודה

בית הדין האזורי לעניני עבודה בתל־אביב, בראשות השופט הרא־שי ב־רניב הוציא אתמול צו המ־חייב את נהגי המכוניות לאיסוף אשפה בתל־אביב לחזור מיד לעבו־דה תקינה. לפי פסק־דין יהיה צו זה בתוקף עד 23 באוקטובר ב.ג. ב־21 לחודש יקיים בית הדין דיון נוסף.

בדיון שנערך אתמול נכחו נציגי הנהלה עיריית תל־אביב, מועצת פועלי תל־אביב—יפו, באי־כוח ה־ארגון הכללי של עובדי העיריה ו־נציגים של ועד נהגי התברואה.

נחתם הסכם־עבודה עם עובדי בתיה"ח הציבוריים

מאת שמעון פינס, סופר „דבר"

הסכם נחתם, על תנאי עבודתם של העובדים בבינוי, נקיון, משק, בר תוה־עור בבתי־החולים בישראל — אשר בגללו עמדה לפרוץ שביתה ובבוקר בחג האחרון אחרי משא ומתן במשך כל הלילה בהשפעתם של מ"כ מזכיר ההסתדרות י. משל ראש המחלקה לאיגוד המקצועי א. אברהמוביץ — נוהם אתמול. אותם הסעיפים אשר עליהם חלו־קות עדיין הדעות, יידונו בוועדה זוה בשנה, שצריכות לסיים את עבודתם בימי חול־המועד של סו־כות. על ההסכם חתמו מטעם מנ־הל־הבריאות הממשלתי בנהל הכללי צ. אסלס, בשם נציבות שירות ה־מדינה א. אסטמר, בשם ההסתדרות עובדי המדינה חתם ת. ברנשטיין, ובשם ברנה קופת־חולים ז. פרנקל. בשם העובדים חתמו ר. שלום וי. בריזורי.

ביום א' התקיים ישיבה של ה־ועדה לקידום המסלול, אשר נתב־קה אתמול אך לא סיימה את עבו־דתה. כן נקבעה ישיבה נוספת ל־יום ב'.

הרוג ו־7 פצועים בתאונה בצומת ג'למי

אדם אחד נהרג ו־7 אחרים נפ־צעו בתאונה שאירעה אתמול סמוך לשעה 7.30 בבוקר בצומת ג'למי, בדרך לעמק יזרעאל.

נשלמות ההכנות לקראת יום הכיפורים

התנועה הבין־עירונית תיפסק בין השעות 2—3 אחה"צ

ההכנות לקראת יום הכיפורים הולכות ונשלמות. חברת אגד מ־סיימת את שירותיה בערב יום כי־פור בסביבות השעה 2—3 אחה"צ, ואילו תנועת המטוסים תיפסק החל משעות הצהרים היום ותתחדש רק במוצאי החג. בסביבות השעה 8 בערב. חברת „אל על" מקרקעת ביום זה את עשרת מטוסי הבו־אינג מדגם 707 ושלושת מטוסי הג'אמבו. כולם מוחזרים לבסיס האם בנמל התעופה לוד.

הראשון לציון הרב הראשי ל־ישראל הרב עובדיה יוסף שיגר אמש דברים לקראת יום הכיפורים וקרא לכל אדם „להקדיש תשומת לב ומחשבה שקולה על דרכו ומ־עשיו בחיים וימצא שיש מקום ל־הקדיש עוד מחשבה והתבוננות ל־עתים יותר תכופות".

מיהלת נמל התעופה פנתה אל כל חברות התעופה הבין לאומיות המקיימות קשר עם ישראל וביקשה מהן להקדים בסוף שבוע זה את הטיסות הנכנסות והיוצאות. לחב־רות התעופה הובהר, כי מטוס ש־ייכנס לישראל ביום ו' אחה"צ לא יוכל כבר לצאת מכאן, אפילו בש־עות המוקדמות של אחה"צ. יינת־נו רק שירותי חירום למקרים יוצ־אים מן הכלל או בלתי צפויים מראש.

סא"ל עמי גדיש — למנוחות

סגן־אלוף עמי גדיש (גולד־שטיין) בן 34, שנפל במילוי תפ־קידו, הובא אתמול למנוחות ב־בית העלמין הצבאי בקרית־שאול. בהלוויה השתתפו בני המשפחה, קצינים בכירים, חבריו ביחידה וקהל רב ממוקיריו זכרו. ליד ה־קבר הפתוח ספד מפקד החיל, שאמר, כי עמי שימש בדרכו המיוחדת כל התכונות הטובות ש־יכולות להיות בחיל. היה איש מדע, חבר מסור ומפקד מעולה שחינך דור כדמותו.

המנוח, מבני קרית־חיים, הש־איר הורים, אשה ושלוש בנות, בהן תינוקת שנולדה רק לפני שבועיים.

הסדר בין המהנדסים לנציבות שירות המדינה

בעקבות ההסכם הפסיקו אתמול המהנדסים את הסנקציות וחזרו לעבודה תקינה

נציגי ההסתדרות המהנדסים ו־נציבות שירות המדינה הגיעו אתמול לסיכום בדבר פתיחת מו"מ על דרכי הקידום המקצועי בשנת 1973 במילוא השכר ההדדי על כל דרגותיה, כולל דרגות 3 ו־8. המו"מ יכהיים לא יאוחר מ־25.10.73. הסיכום הושג ב־פגישה שהתקיימה ביוזמתו של מ"מ מזכיר ההסתדרות י. משל ובהשתתפות.

הוחלט כי אם לא יגיעו הצד־דים להסכמה בדבר תהולת הקידום המקצועי לדרגות 3 ו־8 ואם יתעוררו חילוקי דעות אחרים, יועבר הנושא לטיפולה של ועדת שלושה בהרכב י. משל, א. אברהמוביץ וי. ושציינה, שתפעל בתיאום עם נציבות שירות המדינה והסתדרות המהנדסים. אם לא תושג הסכמה בעניין התחולה, ימסר הנושא להכרעה. קביעת דרכי ההכרעה תיעשה בתיאום עם הסתדרות המהנדסים.

בפגישה השתתפו יו"ר הוועדה ל־ענייני אקדמאים א. אברהמוביץ, נציב שירות המדינה י. ניצן, עוזר יו"ר הוועדה לענייני האקדמאים כ. נגור ונציגי הסתדרות המהנד־סים ש. וסרמן, א. מנדס ומ. גלר.

13 „כושים עבריים" שהוסתו בתל אביב נעצרו על ידי המשטרה כחשודים בשהיה בישראל שלא כ־חוק ובהתראות כאחרים.

לשר העבודה יוסף אלמוגי

למשרד העבודה, למע"צ

ולעושי המלאכה

עם פתיחת

מחלף מבואות – חיפה

ברכת

כה־לחיו

מחצבות כפר־גלעדי

אורה ורן דגן

מודיעים בשמחה על הולדת

הבת נורית,

אחות לאיל וטל

נכדה

לפנינה ואיסר גבורי הלה ושלום הולצשטיין

נינה

לשרה גבורי וחנה רביב

30.9.1973 ד' תשרי תשל"ד

תודה

100

שנות התיישבות

תערוכה ואירועים

מועצת המנהלים והנהלת תערוכת 100 שנות התישבות

מודים לחברות:

- בת־שבע גרפיק—ארט בע"מ
- ש. גרונדמן בע"מ
- קיבוץ כברי—המחלקה לתערוכות רבקה בר־יהודה
- שמואל צמח בע"מ – תערוכות ובמות
- סטודיו גילה שקין
- הסתרון – אירועים
- יריד המזרח—חברה לתערוכות בע"מ
- פרסום שיפרין את נעמן בע"מ

ולכל האמנים, היועצים, העובדים והמוסדות שתרמו להקמתה ולהצלחתה של התערוכה.

אמבולנס וציוד רפואי למגן דוד אדום בחיפה נתרם על ידי יצחק אידודו שכמר מארה"ב לזכר אחיו כציר הקונגרס הציוני. שכמר הוסיף תרומה כספית בסכום של 10.000 ל"י להשלמת הבנין החדש של מ.ד.א. בעיר.

המשביר המרכזי

חברה קואופרטיבית לאספקה של העובדים בישראל בע"מ

האגף החקלאי — מחלקת יבולים

הודעה

על מכירת חומצה (חומוס)

מיבול מקומי של השנה, מנוקה, ממויינת וארוזה בשקים של 50 ק"ג כל שק.

נא לפנות למחלקת היבולים בהמשביר המרכזי בתל־אביב ובחיפה.

מפלגת העבודה הישראלית | מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך - מטה יום הבחירות

פגישת

האחראים והרכזים לנפות

הפגישה תתקיים ביום ראשון 7 באוקטובר בשעה 9.00 בחדר הישיבות במטה המערך, רחוב הירקון 110 תל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

הדסה שפרבר ז"ל

(מראשוני בת־ים)

שהלכה לעולמה לאחר מחלה ממושכת.

הלויה תצא היום, יום ששי, ט' תשרי תשל"ד, 5.10.73 בשעה 9.30 בבוקר מבית המנוחה רח' ירושלים 15 בת־ים, לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

המשפחה

משרד ראש הממשלה

ההנהלה ועובדי המשרד

משתתפים באבלו של

מר שמחה דיניץ

שגריר ישראל בארה"ב

על פטירת אביו

יוסף ז"ל

ומביעים תנחומיהם למשפחה האבלה

במלאות 25 שנים לנפילת בננו היקר בשחרור הנגב

אמנון ליבוביץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בראשון לציון ביום שני, י"ב בתשרי תשל"ד, 8.10.73.

מתאספים ליד רחבת בית הכנסת הגדול בשעה 4.00 אחר הצהריים

ההורים

אנו אבלים על מות חברנו

יהודה פרנקל ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה האבלה

ארגון הפועלים הציונים, הקבוצים המתכנתיים | הנהלת כולל־בתה הסיעת הבנישים

כולל בתה, סניף תל־אביב

אנו מודיעים בצער על פטירתה של החברה

פנינה לוסטיג - הירשהורן ז"ל

מותיקי עובדי מועצת הפועלות

ועד עובדי הוועד הפועל ומוסדותיו

לנעמי מנדל ומשפחתה ולבית קרית ענבים

אנו משתתפים באבלכם הכבד במות

מאיר מנדל ז"ל

אלקה וחיים

בית יוסף

ירושלים

לחבר

יגאל ברזילי היקר ולבני המשפחה

קבלו נא את תנחומי באסונכם הכבד בהלקח ממך

רעיתך ז"ל

עמוס ערן

מנכ"ל מבטחים

לדורית והמשפחה

אתכם באסונכם הכבד

במות האם, חברתנו

פנינה לוסטיג ז"ל

בית מועצת הפועלות

הופיע

לקראת הבחירות

הספר היחיד המספק מידע מושלם לכל המתעניין בבחירות לכנסת והקשור בהן:

דיני בחירות

מאת

עו"ד צבי יפה

(סגן יו"ר ועדת הבחירות המרכזית)

הספר מביא את כל החוקים העוסקים בבחירות לכנסת ומנתח אותם בצורה ברורה ומאירת עינים.

החומר מעודכן עד הרגע האחרון וכולל את כל התקנות החדשות שהוצאו בשבועות האחרונים.

ספר עזר חשוב וללא תחליף לכל פעילי הבחירות!!!

240 עמוד ✱ —.20 ל"י בלבד

הוצאת עם עובד

רח' מזא"ה 22 ת"א טל. 611526

מועצת פועלי חיפה

המחלקה לתרבות ולחנוך

מתוך לוח ארועי השבוע:

בביתנו

ביום ראשון 7.10.73 — ב־9 בערב, מועדון חברתי לאקדמאים צעירים. ביום רביעי 10.10.73 — ב־9 בערב — ערב עם המלחין — זמר שלמה גרוניך והגיטריסט יוסי פיאמנטה. ביום חמישי 11.10.73 — ב־8.30 בערב ריקודי עם ועמים בהדרכת מוסה אשכנזי.

מקהלת ילדים — החלה הרשמה למקהלת הילדים בניצוחו של צמוס מלר. פרטים והרשמה ב„ביתנו" בשעות 5—7 אחה"צ.

תיאטרון „סדנאי" לילדים — הרשמת מועמדים חדשים לשנת תשל"ד. קבוצה א' לגילים 12—14, קבוצה ב' לגילים 15—16. פרטים והרשמה ב„ביתנו" בימים א'—ה' בשעות 5—7 אחה"צ. או בכתב: תיאטרון סדנא, ת. ד. 5233 חיפה. „בימת משחק" — אולפן לאמנות הבמה. החלה הרשמה לשנת תשל"ד. פרטים והרשמה ב„ביתנו" בשעות 5—7 אחה"צ.

ביה"ס לפעילים

ביום שני 8.10.73 — יום עיון מטעם האגודה לפרישה מתוכננת.

בסניפים ובשכונות

(בשיתוף המחלקה לסניפים ולשכונות)

נפתחה הרשמה לחוגים ב„בית עשת" קרית שפרינצק. פרטים והרשמה בבית ההסתדרות בשעות הערב. צור שלום — הרשמה לחוגי השתלמות בבית התרבות החדש.

בתיקומות עבודה

טיולים — ב־8.10.73 — פנסיונרים מבטחים — לירושלים. ב־10.10.73 — לסיני — עובדי אסקו. חברי ההסתדרות בודדים.

טיולי סוכות — לירושלים — בית לחם — גוש עציון — חברון ביום א' 14.10.73. לחוף כנרת המרחצאות והגולן — ביום א' 14.10.73 לנכו הצלבנית — ראש הנקרה — טיפוס „שירת יחיעם" — המבצר — פקיעין — כרמיאל ביום א' 14.10.73. פרטים והרשמה בבית הפועלים רח' החלוץ 45, חדר 104, בשעות 10—12 לפנה"צ, ו־4—6 אחה"צ פרט לימים ד' ו־ו'.

עיש סוכות בסיורות „פונך" לילדי עובדים. בנמל חיפה ובמפרץ, בימים 16.10.73 — 14 — 12. ההפלגות בשעות 10 — 11 — 12 לפנה"צ. כרטיסים לילדי פועלים ועובדים אפשר לקנות בבית הפועלים רח' החלוץ, בשעות 10—12 לפנה"צ, ו־4—6 אחה"צ. פרט לימי ד' ו־ו'.

הצגות לפועלים

באולם קולנוע שביט

בשבת 6.10.73 — כסביבל הנפש

ביום רביעי 10.10.73 — הפוס את הגנב

ביום חמישי 11.10.73 — פאפא ליאון

באולם קולנוע אורה

ביום רביעי 10.10.73 — אילנית

ביום חמישי 11.10.73 — בני הרוקסור

בהיכל התיאטרון העירוני

ב־7.10.73 — 6 — אנשים קשים

ב־9.10.73 — 8 — שעיר לעזאזל

ב־14.10.73 — 13 — 11 — אנשים קשים

כרטיסים להשיג בבית הפועלים חדר 104, בימים א'—ו' בשעות 10—12 לפנה"צ ו־4—6 אחה"צ. פרט לימי ד' ו־ו'.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

המרכז לתרבות ולחינוך — ת. ד. 303, ת"א

הספריה למוסיקה

עם תחילת שנת הלימודים, הננו מתכבדים להודיע על הספרים שהופיעו בהוצאתנו:

אהוד ברקין:	מדריך מתודי לשירי מקהלה ישראליים בשניים ובשלושה קולות 148 ע'
אבנר בבלי:	מזמורי תהלים (מוטטה — אקפלה)
ביק משה:	10 שירי מקהלה גבוהים 56 ע'
בן־חיים פאול:	„ליובלי" — שירים ליחיד ולמקהלה בשלושה וארבעה קולות
בראון יחזקאל:	שיר השירים פרק ג' (מוטטה אקפלה)
זהבי דוד:	קובץ שירים בשני חלקים ובו מדורים: שירי ילדים — שקי־עם — חברה — שירים לידיים שונים — שירים לשניים ולשלושה קולות
זעירא מרדכי:	א) מבחר יצירותיו ובו המדורים: עבודה ובנין, נוף ומולדת, אהבה ועוגה — עולם הילדים — מגן ותקומה — פסוקי המקרא — דמויות. 111 שירים 186 ע' ב) גם לשקם יש קול, ליובלו ה־60, 11 שירים ג) 5 שירים למקהלה אקפלה — רון לו
ירון יהודי:	„רינות" שירים וריקודים לקול ולפסנתר שירי מקהלה לשניים, שלושה וארבעה קולות ליובלו ה־50, 92 ע'
לברי מרק:	שירים נבחרים ליובלו ה־60 לקול ולפסנתר — למקהלה 94 ע'
מלמד נ.ב.:	„רנינים" מבחר שירים
פרטוש עדן:	100 שירים לפי הנושאים: שבת, מועד, שירי אהבה, שירי רועים, שירי נוף ולילות כנען, שירי ילדים וכו', 85 ע'
שלם מתתיהו:	ששה שירי מקהלה — משירי עבודה, שירים ספרדיים ושירים תימניים. 68 ע' „זמרים" לקול יחיד, למקהלה ולכלים עממיים, הפרקים: שדות, רועים, כלולות, אפרים, לצעוד קול צעות. 157 ע' ארבעה שירי נעמי שמר למקהלה: ג. אלדמע

וכן מבחר גדול של ספרי לימוד לסולפג', אמנות המוסיקה, לאקורדיון, במנדולינה, גיטרה, חליל, קבצים נבחרים להב ולמרכה. „שירו שיר", בשני חלקים לבתי ספר, מחולות־עם שונים וכו'.

בקרוב יופיעו:

1. שיחות על מוסיקה — פרנק פלג
2. „זמר חג" — קובץ שירי־עם ליחיד ולצבור מעובדו על עבואל זמיר

להשיג בכתי מסחר המוסיקה

המו"מ עם השוק מחייב שינוי היערכות

השבוע נערך שלב נוסף במו"מ בין ישראל והשוק המשותף. המו"מ עם השוק מחייב שינוי היערכות. במסגרת מו"מ זה, שהחל באמצע השנה, מציע „השוק" לישראל הסכם סחר חפשי. פירוש הדבר ביטול הדדי תוך מספר שנים של מכסים על יצוא לארצות־השוק ועל יבוא מהן, תהליך שמשמעותו הצטרפות מלאה כמעט ל„שוק" מבחינת סחר־החוץ של ישראל.

בהתאם להצעת השוק תוארך הפחתת המכסים לגבי מוצרי תעשיה עד 1980 ובמשך אותה תקופה יופחתו גם המכסים על יצוא מוצרי החקלאות הישראליים ל„שוק".

חילוקי־הדעות העיקריים שהתגלעו במו"מ עד כה אינם לגבי עצם ההסכם — שישראל כבר חותרת להשיגו שנים רבות — אלא לגבי קצב ביצועו. ישראל מבקשת להאריך את תקופת הביצוע של הפחתות המכסים עד 1985, ובחלק מן המוצרים אף למועד מאוחר יותר, שכן התעשיה המקומית אינה מסוגלת לעמוד בקצב כה מהיר של הפחתות במכסים ויש להתיר לה תקופה הסתגלות.

הדעה נותנת שבסופו של המו"מ, האמור להסתיים בחדשים הקרובים, תימצא פשרה בין עמדות שני הצדדים ותקופת הפחתות המכסים תוארך גם אחרי 1980. אולם יהיה ההסכם שיושג אשר יהיה — כבר עתה ברור שהתעשיה הישראלית תיאלץ להסתגל לעידן חדש שבמהלכו תידרש להתחרות בסחורות יבוא שפער המחירים בינן לבין המחיר המקומי ילך ויקטן. סביר להניח שבמסגרת זו ייאלצו מפעלים רבים — ויתכן שאף ענפים שלמים — לעבור שינויים משמעותיים ואולי אף להתחסל כליל. אך תהליך הסתגלות זה, עד כמה שיהיה מכאיב מבחינת המפעל הבודד והעובדים בו, יהיה לטובת המשק בכללו. שכן הוא יחייב ייעול, השקעות נוספות במחקר, הכנסת שיטות ייצור מתקדמות ובסופו של דבר יגביר את כושר התחרות ואת היקף היצוא. ישראל מייצאת לשוק המשותף חלק ניכר מהיקף היצוא הכולל ובתקופה של קשיים במאזן התשלומים יש חשיבות מיוחדת להסדר שיגביר את יצואה ל„שוק" ויקל על השתלבותה בו.

תוספת ריאלית בגבולות סבירים

נתוני הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה, שלפיהם היה השנה השכר החדשי לשכיר גבוה ב־22 אחוז יותר מאשתקד, מלמדים כי השכר אינו מפגר אחר ההתייקרות. אשתקד הובע החשש, כי עליות המחירים היו מהירות מהגידול בשכר, באופן שההכנסה הריאלית של השכיר ירדה. המדידות הראו, כי הדברים צעדו פחות או יותר יד ביד, אך כאשר כהשנה היו צפויות העלאות רטרואקטיביות, ברור היה כי גם ביחס ל־1972 לא הקדים ההתייקרות את ההכנסה.

עתה הוברר שאכן כך זה היה. ההעלאות של 22 אחוז מבטיחות תוספת ריאלית ביחס לאשתקד, כיסוי ההתייקרויות הניכרות בשנה זו — וגם משהו כעל זה. נתונים אלה מלמדים, כי אכן לא חלה נסיגה בהכנסה הריאלית, אולם השכר עצמו לא היה הגורם האינפלאציוני העיקרי.

יש גם לבחון את התפלגות התוספות הממוצעות. בשירותים ציבוריים, התחבורה וחקלאות היו התוספות גדולות מהממוצע הכללי של 22 אחוז, בעוד שבתעשיה ובמספר ענפים אחרים — נמוך יותר. מכאן ניתן ללמוד, כי התפארות התעשיינים שהם הם הגורמים העיקריים בגשל המשקי יש חסרת כל יסוד. בשום תחום אין התרעות מקופחת והשלומי השכר אינם יוצאים מכלל זה.

קשיין של וילי בראנדט

השבוע שבו הסתבך הקנצלר האוסטרי בפימות עם ישראל היה שבוע קשה, על רקע שונה לחלוטין, גם למנהיג סוציאל־דמוקרטי בכיר אחר, הוא ידידו של קרייסקי — וילי בראנדט. עם שובו מארה"ב כצא בראנדט עצמו נתון למיתקפה מחודשת של האופוזיציה הנוצרית־נוצרית באשר „האוסטפוליטיק", בעקבות הביקורת שמתח מנהיג הסיעה הפרלמנטרית של הס.פ.ד. הרברט והנר על נוקשותה של בון בשאלת ברלין במו"מ עם ארצות מזרח־אירופה. מיתקפה זו מסוכנת לקנצלר בעיקר הואיל והיא מיועדת לזרוע פירוד בין הליבראלים, השותף הזוטר בקואליציה, לבין הסוציאל־דמוקרטים.

למען האמת, נסתמנו בחדשים האחרונים הבדלי השקפות בין שר־החוץ הליברלי שאל לבין חלקים במפלגה הסוציאל־דמוקרטית ובאיגודים המקצועיים שחייבו העמקת האוסטפוליטיק. משרד־החוץ הגרמני נקט עמדה תקיפה יותר בשאלת ייצוג ברלין המערבית במו"מ עם צ'כוסלובקיה, הונגריה ובולגריה, דבר שגרם להקפאה כינון היחסים הדיפלומטיים עם ארצות אלו. מתוך אחריות להמשך הקואליציה הזדהה בראנדט עצמו עם מיניסטר־החוץ שלו, בה שהעלה את חמתו של והנר. עם זאת נראה שבביקוריו הקרובים בוארשה ובמוסקוה ינסה שאל להסיר את המכשולים מהמכשך האוסטפוליטיק. יש גם סבורים, שהדבר יהיה תלוי במידה רבה בהסכמתה של ממשלת בון להעניק לסובייטים את האשראי הזול המבוקש ולדרבן את התעשיינים הגרמניים ההססנים לתכניות שיתוף־פעולה, שהציע ברז'ניב בעת ביקורו במאי.

אולם דומה, כי לטווח ארוך גדולה יותר הסכנה האורבת לבראנדט דווקא בחזית הפנים־מפלגתית. סגן יו"ר המפלגה קיהן הזהיר השבוע מפני מגמות הראדיקליזציה מצד היונים השמאליים המרקסיסטים, העלולות לסכן את כל הישגי המפלגה כמפלגת עם רחבה ב־20 השנים האחרונות והגלומות בתוכן אף סכנת פילוג. לפי סקרי דעת־הקהל, אין למפלגה ברגע סיכוי לזכות בבחירות לאותם ההישגים שבהם זכתה אשתקד; ואכן אושרו תחזיות אלו בבחירות עירוניות באחד ממעוזי המפלגה בדרום־המערב שם הובסה.

גולדה מאיר בראיון ל„דבר"

„ממשלת ישראל לא תחדל מתביעתה כלפי אוסטריה"

מאת דן פתיר

בנושא האוסטרי אין לטפל מתוך התחשבות בטעמי יוקרה. — עקרונות למדיניות הממשלה ב־4 השנים הקרובות. — המערך לא קיבל את תורת „אף שעל". — לא הוחמצה שום הזדמנות להידברות עם הערבים. — על ה„סימטריה" בין השאלה היהודית ובעיית הערבים. — יש ויכוח רעיוני במערך ועל כך יש לברך.

„הנושא הוא כה יקר שיש לטפל בו בלי התחשבות בטעמים של יוקרה" — כך רואה ראש הממשלה את כורח נסיעתה באמצע השבוע לוינה כדי לקיים שיחה עם הקאנצלר האוסטרי ד"ר ברונו קרייסקי.

הראיון עם ראש הממשלה החל לפני נסיעתה לשטרסבורג, בעקבות בהיותה כמועמדת המערך לקדנציית ארבע השנים הבאות לראשות הממשלה, ונמשך אחרי שובה ממסעה לשטראסבורג ולוינה.

שאלה: בשובך מוינה הגדרת את שיחתך עם הקאנצלר האוסטרי כבוללת גם דברים חיוביים וגם דברים די קשים. כיצד היית מסכמת שיחה זו, ומה הם הדברים החיוביים שמצאו את ביטויים בה?

ראש הממשלה: אין לי סיבה להצטער, או להתחרט, על נסיעתי משטראסבורג לפגישה עם ראש ממשלת אוסטריה. הנושא הוא כה יקר שיש ליטפל בו בלי התחשבות בטעמים של יוקרה. חשובה לי ההרגשה, כי עשינו כל שאפשר, שהבהרתי למר קרייסקי את יחסנו להחלטתו החמורה, משתי הבחינות אלה: ההבטחה שניתנה למחבלים וסכנה הפגיעה בעליה מברה"מ. השיחה היתה רצינית וגלויה. מר קרייסקי אמר בה, כי כל יהודי יקבל אשרת מעבר, כמו עד כה. אני רואה בקיום אמירה זו דבר מאד חיובי. אגב, יקרה לי מאד הנסיעה עם השלום מוינה לישראל.

שאלה: לאור החלטת הממשלה, בישיבתה המיוחדת שלשום לאחר שובך מוינה, הממשיכה לתבוע מממשלת אוסטריה את המשך המעבר החפשי ללא הגבלות, כפי שהיה עד כה, לעולים מברה"מ, ולאור הקביעה כי הסברי הקאנצלר האוסטרי אינם מספקים אותה — כיצד ניתן לצפות מצעדיה הבאים של ממשלת ישראל, ולמה את היית מצפה מתגובותיהם של מדינאים, ממשלות וגורמים אחרים בעולם החפשי והארגונים היהודיים הראשיים?

ראש הממשלה: נמשיך להסביר את עמדתנו ולתבוע שלא יהיה שינוי לרעה בתנאים הניתנים ליהודים העוברים את וינה בדרכם לישראל. אין לצפות שממשלת ישראל תחדל מתביעתה זו. טבעי הדבר, שקיבוצי היהודים בעולם מודאגים, ואינם אדישים. אני שמחה, כי תביעתנו זכתה לתמיכה גם במועצת אירופה בשטראסבורג וגם בממשלות, גורמים מדיניים, אנשי צבור ועתונות בעולם. ערך רב נודע לעובדה שנשיא ארה"ב הצהיר כי אסור לה למדינה גדולה או קטנה להיכנע לסחוט. יהיה טבעי אם קולות כנים וצודקים אלה ישיגו את מבוקשם והשפעתם.

שאלה: לפני כמה ימים בחר בך מרכז מפלגת העבודה כמועמדת המפלגה והמערך לראשות הממשלה הבאה. מה הן המשימות הראשיות שהצבת ל־4 השנים הבאות בכהונה זו — בחזית הפנים ובחזית החוץ?

ראש הממשלה: אני חושבת, שהמדיניות ל־4 השנים הקרובות בודאי תנוסח ותפורט במצע של המערך לבחירות. אבל אין לי ספק, שיש דברים אחדים שללא כל ספק יהיו בתוך המצע. למשל, הדבר הגדול והעיקרי שאנחנו ראינו אותו כדבר מרכזי בעבר — ובודאי גם לעתיד — הוא לעשות כל מאמץ אפשרי להגיע לשלום עם שכנינו. וכפי שאנחנו אומרים תמיד, שלום לא מדומה כי אם שלום אמת. פירוש הדבר, לפתוח באמת פרק חדש לגמרי ביחסים בין שכנינו ובינינו, — לשיתוף פעולה, להפוש פעולה מצד לצד, כמו שחיות מדינות אחרות, כאשר הן מגיעות לשלום אחרי מלחמות. זה הדבר העיקרי.

הדבר השני: כל עוד אין שלום לדאוג לבטחון, לכוחה של מדינת ישראל בכל המובנים. במובן הצבאי, בצבא, בכוכר; במובן הכלכלי — בפיתוחה של המדינה; בהעלאת רמת־החיים של אוכלוסייתה, בעיקר מאותה השכבה הזקוקה מאד להעלאה של רמת־החיים. בעצם, מעולם לא אמרנו שבטחון המדינה פירושו רק צבא. אלא צבא וחברה גם יחד. עלינו להמשיך ולנהל את המאבק המדיני. הוא איננו קל. המאבק הזה לא מתנהל על־פי כללים של מאבק צבאי. פה זה ענין של הסברה ושכנוע ומה שבאמת עומד להסברה הוא זכות קיומה של המדינה, כאשר יש לה הרגשה ותנאים לבטחון.

הייתי אומרת, שאנחנו צריכים לעשות שני דברים: א. להשקיע מאמצים רבים כדי לרכוש תמיכה ידידותית לעמדתנו; ב. לא להתלות את המדיניות שלנו בכך שמישהו מבחוץ מרוצה מהמדיניות שלנו או לא, כי המדיניות שלנו צריכה להתקבל רק מתוך בחינת האינטרסים החיוניים של המדינה.

אין ספק שהממשלה ל־4 השנים הבאות, בתקוה שלא תיפתח אש מחדש, צריכה להשקיע גם מאמצים כספיים גדולים. גם מאמצים חברתיים, ציבוריים כדי להשתדל שנוכל בסוף הקדנציה הבאה לעמוד בפני מצב, שייפתר לפחות החלק המכריע של הבעיות של אותה השכבה שסובלת מחוסר שיכון, מחוסר שילוב שלם בתוך האוכלוסיה הוותיקה. — נדמה לי שזוהי מטלה מספר 1 אחרי בטחון, ובעצם חלק מהבטחון.

עוד דבר. אני מקווה שהעליה שאנחנו זכינו לה עכשיו תימשך ותגדל, גם מברית־המועצות, גם ממערב. אני מקווה שנצליח ונזכה לכך ששרידי האוכלוסיה היהודית במדינות המוסלמיות גם הם יבואו אתנו. לזה נחוצים מאמצים כספיים. אחת המשימות שלנו היא לשתף את הציבור במידה הרבה יותר גדולה מאשר כיום בפתרון הבעיות האלה. פה נוצרה תנופה חברתית גדולה של נוער, של ארגונים וולונטאריים שונים. דרוש שחלק גדול של תושבי המדינה יראו זאת כבעייתם.

שאלה: האם יש מקום, לדעתך, לרגשות של בדידות בגלל מצבים לאומיים שיש לנו בפורומים בינלאומיים, או כתוצאה, למשל, מניתוק יחסים של כמה מדינות אפריקאיות?

רה"מ: מישהו שרוצה איכשהו להתקרב לאמת אינו יכול לומר, שזה לא איכפת לו. זה בהחלט איכפת. זה איכפת שבפורומים בינלאומיים ההחלטות מתקבלות נגדנו בלי שמץ של צדק בהן. אם נעשה חשבון, נראה, שחלק גדול מההחלטות האלה מתקבל משום שכל העוינים למדינת ישראל מגובשים בגוש אחד שתמיד נמצאים ותמיד אקטיביים בהצבעה. יש אחר־כך גוש של ידידי ישראל שנמנעים. ואז מתקבלות ההחלטות בהיעדרם של הנוכחים. אבל זה בהחלט לא נעים, והרבה יותר נעים, כאשר יש החלטות לטובתנו.

ניתוק היחסים של כמה מדינות אפריקאיות מכאיב לא רק מבחינה פוליטית. אולי יש לי סיבה מיוחדת שזה יכאיב לי. הייתי שותפת קצת בהתרקמות היחסים בינינו ובין מדינות אפריקה. מדינת־ישראל יכולה לעמוד בפני כל ועדה ולהוכיח שהיא הלכה לשיתוף־פעולה עם עמי אפריקה בלב טהור. מה שעשינו היה ממש דבר אינטרסיבי. כי כמונו ידענו להפריד, שעם מדוכא יוצא לעצמאות.

היינו ברוב מדינות אפריקה עוד בטרם הגיעו לעצמאות. עשינו עבודה שבהחלט יש להתפאר בה. וזה מכאיב שמתוך חשבונות, בודאי שלא לענין, הגיעו נשיאים אותים למסקנה, שיש לנתק את היחסים אתנו ולעבור למחנה לצד השני, כאשר המאבק בין מדינות־ערב ובינינו אין לו כל שייכות למדינות האפריקאיות האלה.

אינני מוכנה להתייאש. אני בטוחה שיבוא יום והם יחזרו לידידות עם ישראל. אני לא חושבת שיש להם ידיד יותר נאמן.

שאלה: חוגים מגיבים מתקיפים לא אחת את הממשלה כאילו היא עומדת להפקיר שטחים. חוגים בשמאל ובשמאל הקיצוני טוענים שהמערך כאילו שואף לסיפוחים ואינו מוכן לוותר על שטחים תמורת שלום. מהי העמדה האמיתית?

רה"מ: העמדה היא, שבמצע של המערך לפני 4 שנים — וזה יגיע לביטוי גם עכשיו. וזו מדיניות שאושרה על־ידי הכנסת — לא אושרה תכנית של „אף שעל". בכנסת נתקבלה העמדה שאיננו חוזרים לגבול 67; שהגבול צריך להיות בין הגבול הקודם 67 ובין קווי הפסקת האש; שאיננו זזים מקווים של הפסקת־האש כל עוד אין שלום; שנקים היאחזויות והתנחלויות גם בכפר וגם בעיר במידת הצורך הבטחוני ובמידת הצורך של פיתוח הארץ. המדיניות הזאת קיבלה פעם, פעמיים ואף יותר את הסכמת רוב הכנסת.

ואשר לטענה, שאנחנו מוכנים להפקיר שטחים. אם המדובר בהיענה מהמדיניות הזאת. — אין זה סוד שהמערך לא קיבל את הפילוסופיה של „אף שעל".

ובנוגע לאשמה מהשמאל. אמרתי בעבר — ואני אומרת את זה עכשיו, לפתיחת המערכה לבחירות לכנסת. יקום איש אחד ויגיד מתי, איפה היתה אפשרות — אני כבר לא אומרת לשלום, — להידברות עם מישהו ממנהיגי ערב והממשלה לא ניצלה את ההזדמנות הזאת.

והאמת היא בדיוק הפוכה. לא היתה הזדמנות. וגם כאשר נראתה כדבר לגמרי לא־ריאלי ולא היה לכך שום סימן, — לא אמרנו „לא" לשום דבר. אני מציינת בצער רב שלא נמצא מישהו ממנהיגי ערב שהיה מוכן להיפגש אתנו לא על תכנית שלנו, כי אם על נוסחה פשוטה: בואו ונדבר. תניחו אתם על השולחן כל מה שאתם רוצים. אין ואנו על אף־אחת מהדרישות שלהם. תגידו את הכל. תדרשו כל מה שאתם רוצים ואנחנו נגיד כל מה שאנחנו חושבים להזדקק לבטחונה ולקיומה של המדינה, ונדבר ונתווכח ונגיע למשא־ומתן.

אני מבינה שיש מדיניות של השמאל האומרת לחזור ל־67, זה לכל השטחים דיבור ברור. אני מבורר, כפי שהוכח בעבר — יוכח גם בעתיד: הרוב המכריע של העם.

(המשך בעמוד 16)

נפגע עקרון יסודי

נאום ראש הממשלה במועצת אירופה

להלן, תוך קיצורים, נאום גולדה מאיר במועצת אירופה בשטראסבורג.

כנהוג בפורום כזה עשיתי גם אני כנואמים אחרים והכינותי בכתב את נאומי לפני המועצה הנכבדה, אך בגלל מה שקרה בשנים־שלושה הימים האחרונים באוסטריה ראיתי הכרח לסטות מהכתוב עמי. שכן בעיני מקפלת במעשה וינה כל הבעיה כולה שביקשתי להביא לפניכם. בעיה זו מהי?

מדינת ישראל היא בת 25 שנים, אבל עד כה לא היתה לה אף שנה רצופה אחת של שלום גמור. ארצות אירופה ידעו מלחמות, אך דבר רחוק מן הדעת הוא, כי אומה כלשהי באירופה תחושש מהתקפה עליה מצד מדינה שכנה רק משום שסכנה זו כבר התקיפה אותה בעבר. כולנו יודעים יפה, כי מלחמות אינן פותרות בעיות, ואת מחירה של מלחמה משלם לא רק העם המנוצח — גם המנצח חייב לשלם מחיר יקר בעד נצחונו.

אנו ניצחנו בכל מלחמותינו ושילמנו את המחיר — חייהם של הרבה אלפי בנים ובנות שצריכים היו היום לחיות ולהשתתף בבניין ארצם. אלפים אלה נפלו ואינם. שילמו את המחיר גם בני הצד האחר, בני הצד הערבי, שאלפים מבניו שצריכים היו היום להיות ולבנות את ארצותיהם אינם עוד בחיים.

אולי אין זה אלא חלום, שאני מקווה, כי מה שקרה באירופה יקרה גם באיזור שבו יושבת ישראל, אבל הרבה מחלומותינו נתאמתו, ובכל מקום אי־אפשר לנו שלא לצפות ליום, שבו נשב עם שכנינו ליד שולחן אחד ונטכס עצה, איך להביא שגשוג ושלום־אמת לכל האיזור שלנו.

יתכן, כי עיקר ההבדל שבין ישראל וארצות אחרות הוא זה, שעל אף 25 שנות קיומה חייבים אנו איכשהו תמיד להסביר את עצמנו, להתנצל לפני העולם. כדי פעם בשנה באלנו לעשות זאת באיים. הדבר שהתרחש עתה באוסטריה זורע אור שלא על מצוקה של ישראל בין שכנותיה. בשואה שכלנו שליש מעמנו, ואלה ששרדו מרוכזים בשלושה מרכזים גדולים — ארה"ב, ברה"מ וישראל. בשנת 1948 היינו בישראל 650,000 נפש, היום קרוב מספרנו לשלושה מיליון. אבל לקיומה של ישראל יש רק טעם יחיד, והוא מגולם בחוק־השבות שלנו: כל יהודי באשר הוא שם יש לו חלק בישראל, והוא יכול לבוא ולשבת בה בכל עת ובכל שעה.

יהודי בארץ מערבית רשאי להחליט בעצמו, אם רצונו לבוא אלינו או לא. אבל לגבי היהודים בברית־המועצות יש בעיה. מביניהם שם כשלושה מיליון, ויש אומרים 3.5 או אף ארבעה מיליון. המיספר הרשמי של ברה"מ מגיע יותר מ־2.5 מיליון יהודים, הדבר ידוע הוא, שיהודים רבים העלימו את זהותם מתוך תקוה, שכך ייקל להם לחיות ברוסיה. רבים מאותם יהודים מבקשים לעלות לישראל, ולא משום שיש בלבם טינה על רוסיה, או מטעמים אידיאולוגיים כשלהם. שוב ושוב חוזרים הם על אותה הטענה: אנו יהודים — כל עם יש לו ארץ שלו, ואנו רוצים ללכת לארצנו ולעזור בבנייתה. ואני איני צריכה לפרש את הדברים כאן; די לי לומר רק זאת, שאם כיום עולים לישראל יותר יהודים רוסים, חייבים אנו על כך להחזיק טובה למועצה זו של אירופה.

אין לנו גבול משותף עם ברית־המועצות, ורוב היהודים העולים לישראל חייבים גם הם בדרכם אלינו לחצות ארצות זרות. הזכות הזאת לעבור בארץ אחרת היא זכות אלמנטרית, כמעט כזכותו של אדם לחיות. ואין זכות־קיום לאנשים שאינם יכולים להגן על עצמם בשעת סכנה. הגנה עצמית מול סכנת־הקיום אף היא זכות־יסוד היא לכל בני־האדם, לרבות היהודים.

כמובן, כי ארץ הנותנת מעבר למהגרים יש לה בעיה. אבל לא היהודים יוצרים את הבעיה הזאת — עושים זאת המבקשים את נפשם. ואין אתה רשאי לומר, כי הבא על חיי זולתו וזה המבקש להתגונן כזה, שניהם אנשים שוים הם. קל לומר: זה לא עסק שלי, האתם לכו שניכם לכל הרוחות — גם בעל הסכין וגם המתגונן מפניו. לאמיתו של דבר הדבר אף חמור יותר: הסחטאי מודיע במקרה שלנו, שאם לא ייעשה רצונו לגבי האחר, הוא אפילו לא יתולק. כלומר, הוא מכתיב לך את התנאים להתנהגותך. ואיני מתכוונת דווקא למה שקרה בוינה בימים אלה, אלא לעצם הבעיה.

מלחמת 1967 היתה המלחמה השלישית באזורנו. מבקשת אני להזכיר למועצה, כי אנו, העקשנים קשי־העורף, קיבלנו את החלטת או"ם בשנת 1947, ושכנינו הם שהפכו אותה ללא־כלום. ואחרי, מועצת־הבטחון גינתה את ישראל פעמים רבות, אבל תמיד גינו אותנו על מעשי־תגמול — מעשים על תגובות שלנו על מעשים שעשו שכנינו. איני באה אליכם בשם עם של מלאכים. אנו עושים כמיטב יכולתנו להיות כאנשים הגונים, ואיננו יכולים להבטיח לעולם, כי נבקש הסכם ששכנינו יקבלוהו מתוך מחשבה, שאנו עם של מלאכים. דומים אנו פחות או יותר לכל שאר בני־תמותה.

מיד לנצחון במלחמת 1967 הציע קודמי, אשכול המנוח, לארצות־ערב בשם ממשלת ישראל: הבה נשב ונשא־ונתן ליד השולחן כשווים, לא כמנצחים ומנוצחים — נברר את ענינינו ונעשה שלום. על כך באה התשובה של לאו משולש: לא משא־ומתן, לא הכרה, לא שלום. ובעקבות הכשלון בשדה־הקרב באו מעשי־טרור — בתוך גבולות ישראל, בשטחים הכבושים ומעבר לגבולות. גם כל הנסיונות האלה נכשלו, ואתם יודעים, שנפסקו כל מעשי־הטרור בגדה המערבית, בעזה, בגבולות. המעברים והגשרים פתוחים. אנשים באים לישראל, נוסעים לכל מקום, הורים לארצותיהם, באים מירדן ומארצות אחרות ללמוד או לעשות חופשה בישראל. עושים זאת אלפים, ויש זרם־תמיד של ערבים מארצות־אויב לישראל ומהנה.

עם כשלון הטרור בישראל הוא הורחק לרחוקים, והוא מתקיים בעזרתן של ממשלות ערב המציידות את הטרוריסטים בנשק ובכל השאר. מובן, שאני תופסת את כוונתו של ראש־הממשלה האוסטרי, כי כל העסק הזה אינו נוגע לו ולארצו, ומשום כך הוא בא לכלל מסקנה, כי ייפטר מכאב־הראש רק אם ירחיק מגבולות ארצו יהודים (ישראלים על אחת כמה וכמה) — או טרוריסטים.

אני יודעת, מה זה תפיסת כסוס. אזכיר רק את המעשה בתאילאנד, כאשר הודענו והודענו שוב ושוב, כי לא ניכנע לטרור. לא בלב קל אמרנו זאת. אבל הוריה של איש צעיר בין החטופים והוריה של אשה צעירה כאשר תם החטופים באו אלי ואמרו: אסור לכם להיכנע (הרשו לי להוסיף, אגב, כי אותו בחור צעיר ואותה צעירה הם עתה בעל ואשתו.) אבל כלום החלטנו לא להיכנע? כלום משום שלבנו הוא לב־אבן? ושני זוגות ההורים ההם, כלום לא היה להם לב?

אלא שלמדנו את הלקח המר. היום אתה מציל נפש, אבל בעצם מעשה־ההצלה הזה מסכן אתה הרבה נפשות כאחר. אסור להיכנס במעשי־מקח־וממכר עם טרוריסטים. ומה קרה בוינה? אם לא נעשתה שם עיסקה כזו, איני יודעת מה קרה שם. הבה נקרא לזה הסכם. איזה הסכם? שטרוריסטים יתנו לאותם שלושת היהודים ולאזרח האוסטרי ללכת, ותמורת זאת תבטיח אוסטריה שיהודים מן היהודים העוברים דרכה לישראל לאחר צאתם מרוסיה — או לפי הנוסח המעודן יותר, אוסטריה תבטל מהם שרותים בשיעורים שבמגנה קודם.

עכשיו חוגגים ארגוני הטרור והנהגת־השידור בארצות־ערב נצחון גדול — ובמחשבתם, בצדק. זו הפעם הראשונה באה ממשלה לכלל הסכם כזה עם טרוריסטים. קודם נמתחה ביקורת על מעשים חמורים הרבה יותר. דובר אז על מעשי־שחרור ה־..., על אי־העמדת פושעים לדין — על שחרור טרוריסטים שיכלו בקלות לכבוד לשורש. לא כך עתה. נפגע עקרון יסודי — נפגעה חירות־התנועה של אנשים, ובכל מקום נפגע עקרון זה ביחס ליהודים. ממשלת אוסטריה ביקשה דבר טוב: "שלא יהרגו ארבעה אנשים חפים־מפשע". עתה הם בני־חורין, האנשים האלה. אבל בלי שממשלת אוסטריה התכוונה לכך, מה שקרה בוינה נתן את העידוד הגדול ביותר לטרור בכל רחבי העולם.

מטוס „אל־על" היה המטוס הראשון שנחטף על נוסעיו והוטס לאלג'יריה. היו כמה מאמרים שגינו את המעשה וגם כמה נאומים, אבל מה קרה מאז? עצם הטיסה נעשתה למעשה מסוכן, ואין נוסע יודע, אם אמנם יגיע לבית־חפצו. אנו מבינים את החששות של ממשלת אוסטריה, שמחנה העולים שבאו גורם לה טרדה — טרדות של בטחון בעיקר, ועל ידי הסגירה מבקשת היא להיפטר מאותן דאגות. לא יהיו יהודים — לא יהיה מי שירצה לפרוץ את המחנה; לא יהיו יהודים, לא יהיו טרוריסטים. אבל לאן תוליך הכרעה כזאת?

ישראל קמה לאחר ששישה מיליון מבני העם היהודי הושמדו, שישה מיליון ובכללם מיליון ילדים. אבל חשבון זה אינו שלם: דורות של עתיד מתו עוד לפני היוולדם. וזה היה המניע למשפחת העמים בשנת 1947 — משפחת העמים, לרבות ברית־המועצות ופולין — לדרוש צדק לעם היהודי, שגם ליהודים תהיה להם ליבנות שלהם בארץ של עצמם, בחלוקה קונסטנצית של כדור־הארץ. ובמשך 25 השנים שעברו מאז גם עשינו משהו בישראל. מצד עמי העולם באה לנו מידה גדולה של ידידות והבנה, וגם הרבה תוספת הבנה. כל אחד מכם יכול לומר, כי זה „לא העניין של ארצי".

אבל אני מבקשת להשיב על כך, שאין בימינו בעיה בעולם, שהיא בעייתו של עם אחד. שני הטרוריסטים בוינה עוררו בכוח האקדחים שהחזיקו את הספק, אם צריכה ארץ כלשהי לשמש מקום־מעבר ליהודים, ורק ליהודים. אם הטעם למניעת שירותים ליהודים הבאים מברית־המועצות הוא לשמור על בטחונם, תישאל השאלה הפשוטה, האם נוגע הדבר רק באוסטריה? מדוע לא יאמרו גם אומות אחרות, כי מה שנכון לגבי אוסטריה נכון גם לגביהן.

אזכיר עוד אפיזודה עגומה אחת. לכם, חברי המועצה של אירופה, אין זה סוד, כי בעולם מתארים אותי כאשה זקנה אכולת חששות רבים וזכרונות. אכן, בדברי־הימים הארוכים של עמי היו פוגרומים (וזכרונותי הראשונים קשורים בפוגרום ברוסיה), היתה השואה, והיום יש לנו טרור. כל זאת אני זוכרת, ולא אני לבדי. אני גם זוכרת מה שהיה בשנת 1938, כאשר רוזוולט, אחד מגדולי נשיאיה של אמריקה, כינס באוויאן ועידה להציע פתרון לבעייתם של היהודים שנמלטו מגרמניה. דיברו הרבה נגד הנאציזם וכיו"ב והביעו הרבה אהדה ליהודים הסובלים. אבל אחד המשתתפים באותה ועידה אמר: „אין ארצי יכולה לקבל פליטים יהודים. בעולם לא היתה שאלת־יהודים בארצי, וכדי שלא ליצור שאלה כזאת, חייבים אנו לאסור את כניסתם של יהודים."

הד"ם באוסטריה ובישראל להחלטת קרייסקי

הווינאי האדיש לפוליטיקה מרוצה מעמדת ממשלתו

מאת ז'אק מוריס, שליח „דבר" לווינה

איש בטחון אוסטרי עם היוד על פניו עיין היטב על גופי כבשה שבעדו לשלוה לבסוס „קרייסקי" בדרכי לעירך כמוך לאוי בתמונה במפה של הגברת מאיר מבבל האוויר שראש. איש הבטחון פלט אנחה והתה ואמר: „תודה לאל, הוא נבטה כבר יתכן ובקוה שלא נראה עוד כאן רבים מבני עמה". איש הבטחון ביטא בוודאי את דעתם של מרבית האוסטרים על החלטתו של הקאנצלר ברונו קרייסקי להפסיק את הסידורים לטוליב היהודים בברה"מ, העוברים את וינה בדרכם לישראל ותיבים ובני ניה בארצות שיבאו שבקירבתה וינה.

שעות בפחות לפני כן, שעה שהתערבתי בין קהל הווינאים הי מרים שהתכנסו לפני בניין ה משרד של משרד ראש הממשלה, שם הכבו הבונדסקאנצלר לשיחה רצינית עם ראש ממשלת ישראל, נזדמן לי לקלוט כמה מתגובות הציבור. הדיבך האפור, כמודים צייר למספרים, אמר לי: „נראה לי שהישראלים הם המסכימים. הי דיו קרייסקי נהגה בתבונה מכי רעת של עצבו בדרך כיפולי ב פרשת שנאי".

אך האורח הבוהה להקיר בכבי לוות את הווינאי האדיש בטבעו ובתגובה מעצמה, כגלוה עד מהרה שהלביבית רצונם מממשלתם, שי קיארדה אותם מהמיכרה, אינה מוצאת בעדם בלתחייכים בהצדעה אל הגברת גולדה כאיר הקשרי שה, שהרוה לצאת בכיסה המר זה כתוך דאגה לשלום בני עמה. „לגולדה יש אומץ", אמר זקן ווינאי תוך כדי כביצת ה' כיקרות שעה לעקוב אחר המבר בית שהטיפה את הגברת מאיר כלישכת הקאנצלר לאחר ויכוח ערי עם ממה, שאורך שעתיים.

בלוכו קרייסקי נתון עתה במי צב שאינו ראוי לקנאה. לטעמן ויזנטאל, מנהל המכון היהודי לי דוקומנטציה בווינה, האחראי לי הבאתם לדין של כמאות נאצים פושעי המלחמה, בוודאי אינו נמ נה עם מעריציו הגדולים של קרייסקי. דעתו של ויזנטאל היא, כמובן, רואקה כמרחק שבויים מן הארץ מזו של הווינאי המצוי. ר' ויזנטאל מה שאמר לי מי שיצאו לו מוניטין של „הצייד המקצועי של ראשי הנאצים": „אין איש שי

אינו מבין שקרייסקי בוגל מטבי ביר אבטריאליזם, משום שהוא יהודי. בשלום לא היה נכון לו קבל החלטה לטובת הגם היהודי או כדינת ישראל להקריב את זהו עתה בישראל. עד לפני שי קרייסקי נצמצה לסמכות עד הי היק של אוסטריה, הכונה אתה במבלת ישראל לירושלים, אף קרייסקי כידם להציבה להחבבה את שלמה ביתור לצאת לביקור בשארש ולהיפגש עם נאצר. כדי להבין את אשר התרחש בימים האחרונים, עליך להבין לצבוע הי נפשי (של קרייסקי). בכשך הי צפיה הדראמאתית של כושבים האחרון, כאשר הנהגל הכו"ב של שהרור בני הערובה בנמל האוויר בווינאבס, היה זה לקרייסקי צעד שהציע להכבית את במי הגים של החוטפים בהצלחתי בפי גיהם את ההצעה לסגור את כה נה שנאו ולשים קץ לסידורי הי כעבר דרך אוסטריה."

בדיבה לאוסטרים רבים, כסובי נה שכשון ויזנטאל כי באמר שי קרייסקי לא קבע מדבר פומי לי פעולת הכחבה בשנאו, הרי שסום דבר לא ישתנה, לפחות עד לי התקפה הבאה של המחבלים הי פלסטינאים שתבוצע על אדמת אוסטריה או על דריסה כחוץ לי אוסטריה.

אומר ויזנטאל: „יכול אתה להי יות סמוך ובטוח שהפלסתינים שוב יתקפו באוסטריה או יתנקשו במוסדותיה בחו"ל. כאשר הי קאנצלר בטפל בגשרי המתפכה בשיחה עם שווים, הוא יצר תקי דים ביש וכסתכן בהפיכתו לקרבן הראשון."

אלא שהשקפתו של ויזנטאל היא בכל זאת השקפה קיצונית כאן. ביגוי בינלאומי לכניעתו של קרייסקי נחשב כאן כתוצאה מצד המדינות, אשר נכשו בעצמן לי תביעות המחבלים הערבים, או לפחות נתנו להם לצאת בבטחון כגבולותיהן. האוסטרים סבורים שאין הם חייבים לכבוד לקח בי נידון זה אף מאיש. ולכן יכול הי קאנצלר קרייסקי לצפות לבחירות המקומיות העומדות להיערך בי עוד שבועיים, תוך בטחון שמי צבתו הפוליטי אינו עומד להתי ערער.

האוסטרים סבורים שהואיל ו' ארצם משמשת גמל מבטחים לי פליטים ממזרח אירופה עוד זמן

רב לפני שברה"מ פתחה שערית בפני היהודים השולים לישראל, לא בגיע להם שיתקפו ויגבברו עי ליהם כשר הביקרת. רק לפני זמן קצר הגיע האפיפיור פול הו6 את אוסטריה ב„אי האחריות בשלום אבלל זה. והנה התבמעי דיבור זה בנמל האוויר שווכאט.

האוסטרים מוצאים את עצמם הנוגעים בעירוה, בכיוון שהכבוסי יה שתפסה את העולים היהודים יחד עם בני ערובה אוסטריים על גבול צ'כוסלובאקיה, היא יחידת הקומאנדו הראשונה שבשבעת פי ליטה מערבית במרכז אירופה.

ההסכנה שבפעילות כגבר שלי מכות צ'כוסלובאקיה — בפי שהוסדים — בעדורה הרזה בלב האוסטרים. הם הבחים אם הי צ'כים, אשר על הבצעם הבי ריבץ הרצה של בנהל בית כפי „אוכ", ביקודים צנה ניפסיהם. האוסטרים בקורים שאוי היב או או"ם יהלכו איתם בי מצבם הנבוך. הם מקיימים שהנבי יות באייר כילהה יתור בכמה בי אכר אכרת הכבוד בשטראסבורג. שהאמריקאים כחפשים דרך אלי טרנאטיבית לזו העוברת את אוסטריה. האוסטרים לגבו גם לב להצרת הגבי באיר באמגי הבער לאים בכמה כורצת אירופה. הי „האמריקאים רגישים יאאדו לי בעיית ההגירה מברה"מ, „הם צי עיים לעשות משהו לפתרון הי בעיה, ויתכן שמשהו כבר הולך ונעשה".

כן מגלים האוסטרים עניין בי אפשרות שהצורה הבוא להם מי צד הולנד, המייצגת את האינטי רסים של ישראל בברה"מ מאז ניתוק היחסים עם ישראל ב־1967. פקידים הולנדיים בשגרירותם בווינה אמרו, כי ממשלתם איננה להטיל את הצעה כזו בפומבי, „מי כיוון שזה עשוי להקל יותר על המיזה על הקאנצלר האוסטרי".

ביבי סופשבוע זה נמשך איפוא המאבק בוינה ומחוצה לה על גורל העולים היהודים מברה"מ. אולם הרכבות המביאות את הי פליטים, מוסיפות לעצור בגבול שבין צ'כוסלובאקיה ואוסטריה ו' שם הן פורקות את מטענן האי נושי. בארגון שבאו מתנהלים הי עניינים כסדרם, והיהודים מוסי פים להגיע לכאן — בתחנת־הי ביניים האחרונה לפני צלותם לי ישראל.

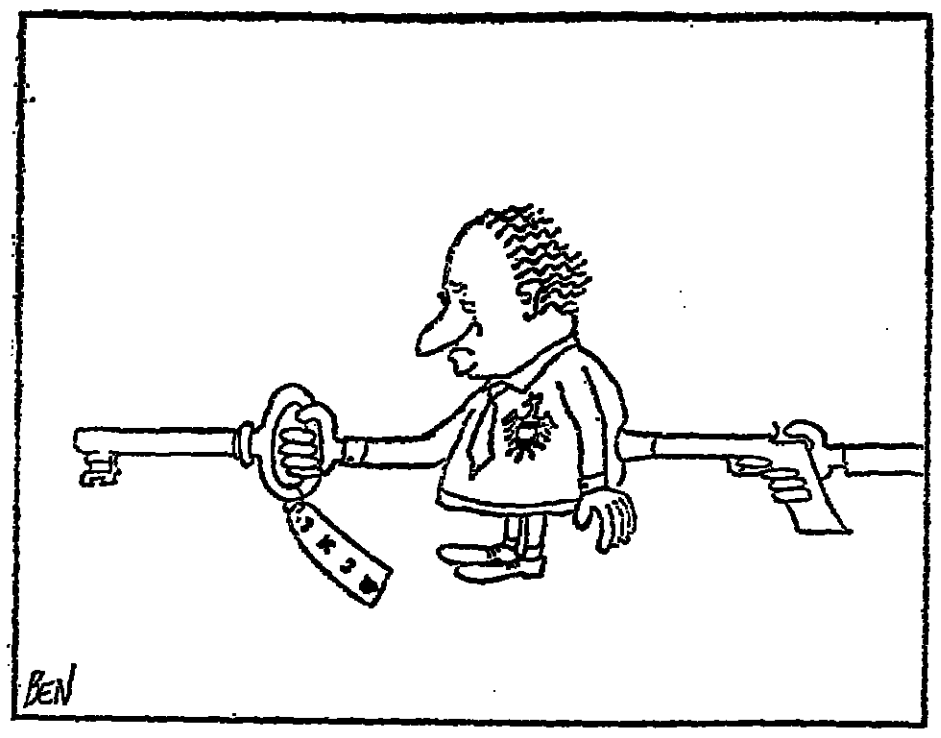

„ידיעות אחרונות"

המאבק נגד הכניעה

מאת חגי אשד

החבר האוסטרי של האינטרנציונל הסוציאליסטי דווקא, הוסבר החבי דל בין כעשי הכניעה הבי־פצבים לטרור הערבי שבצעו כדינות אי רופה אחרות, שהיתרו טרור ריסטים בלי בשפט — מצבים שי ההייתה לעבר אם כי גם להם היתה הגלכה עקיפה לגבי הצביר — לבין הכניעה האוסטרית שהיא כולה בגדר הסכם־קבע לגבי הבי דיניות בעתיד.

באור חמור ביותר בירוח נראה הכניעה האוסטרי בעיני ארה"ב, שעמדה בצמצום במבחן הכים כאי שר בהרגו הדיפלומטים שלה בי חארטום עקב אי־כניעה לכהוד הי תובעאת בנגל מדיני וכספי לאי בבוטל להבכחת צליותם של יהודי ברה"מ לישראל. ובכלל זה — התהפכות בהצצאות האמוקה של כמגה־המעבר בארמון שנאו, שי אותו רוצה קרייסקי להגור. כאשר הטיח הקאנצלר האוסטרי מוסר לי ארה"ב דווקא על אי־ההתחשבות בי גמל צליית יהודי ברה"מ הוא הציב שיא נוסף של התנהגות פרובוקטיבית ללא כל צורך.

הדיפלומטיה האמריקאית רואה בטרור הערבי ובכניעה לו מכי שול למאמצי השלום במזרח הי תיכון. מנקודת־ראות זאת הכי ניעה האוסטרית היא פרס לאויבי השלום באזור והיא תכביד על הי כמשלת הערבית הספורות שרצו להצר את רגלי הטרור ונסו לגלות נכונות להחילת בשא־ומתן של הסדר מדיני. כאילו לא די בי שכרון הנפש של שליטי ערב, אשר יש בו כדי לסחרר את ראשם בהצגת תביעות בלתי־מציאותיות כלפי ארה"ב ביחס לישראל, נוספה לכך עתה ההצלחה הבלתי־משוי

ערת של הטרוריסטים הערבים. לא ייפלא, איפוא, שהדיפלומטיה הי אמריקאית נוקטה לכערכה נגד הי מעשה האוסטרי האחרון והיא כני סה להבפיע ככל יכולתה לביטול ההבכחת המזיקה שניתנה לכחבי לים.

מותר להניח כי בימים הקרובים יתנהל מאבק נמרץ נגד הצרה רגלי העולים היהודים מברה"מ וני גד הכניעה לטרור הערבי. הבעיה העיקרית העומדת עתה על הפי רק היא, איך לנהל מאבק זה בי אורח יעיל. אין עתה טעם רב בחיכות, אם היטיבה ראש הממי שלה גולדה מאיר לעשות כאשר החליטה לנסוע לוינה לפגישה עם קרייסקי אי לא. הדבר נעשה ובי דיעבד — אין ספק שהוא כול להועיל להצלחת המאבק. הפגישה ותוצאותיה הוסיפו להומרת הפי גיעה שפגע הקאנצלר האוסטרי בי ישראל ובראש הממשלה שלה, אך בכך נחשפה הצורה הגסה המפרי בקטיבית, שבה הצטיינו כל צעי דיו האחרים בפרשה זאת. בכך כפה על ישראל עימות בלתי־נמי נע. המסרה האקטית ההכרחית עתה היא ליצור כשקל־שכנגד לטי רור הערבי על־ידי הפעלת כוח התגובה התמורה היהודי — לא על־ידי טרור, כמובן, אין מנוס בלנסות להוכיח על־ידי פעולות מדיניות, כלכליות ותעמולתיות, כי יש מחיר לכניעה לטרור הערבי, וכי הברירה הניצבת לפני מדי נות כמו אוסטריה, השוקלות אין הן להיכנע לטרור הערבי, איננה רק ברירה בין הצלת למוסר, אלא גם בין נזק בסוג אחד לנזק מסוג אחר. זהו המבחן הבלתי־נמנע שי נכפה על ישראל ועל העם היהודי ויש לקוות שיצליחו לעמוד בו.

ההחלטה האוסטרית להיכנע למי חבלים הערבים ולהצר את רגליהם של היהודים נרדפים בדרכם לעו לה ניצבה את ישראל יותר בכל כמה אחרת שהנהגתה צליית בדירת הבדינית בעת האחרונה — יותר מהחלטת הצינון בוסוסה ביתוק היחסים בצד כמה מדינות ואף יותר מעצבי הכניעה לטרור הי ערבי בצד בממשלות אירופיות אחרות, אשר על אף חומרתם לא הינו את ישראל בתדהמה, כמו הכעשה האוסטרי.

יותר מאי־פעם באחרונה הוי גשה בישראל התמוטת־דעים מן הקצה אל הקצה, כי עם מעשה כזה אי־אפשר להשלים בשום פנים ואופן. יותר מאי־פעם היתה בי ישראל אחדות־דעות, כי כל הנבנה לא תוכל להיות חמורה כדי. לא היה ישראלי יהודי שלא הוקפץ במקומו על־ידי המיגבה חסרת הי תקדים של מורך־לב ותבצעות, כרדות־לב וצרות־עין, שגילה הי קאנצלר האוסטרי־יהודי. ועצם הי עובדה שהוא לא היה מסוגל להוש את עוצמת המכה שהוא מנחית על עם ישראל ולא היה מסוגל לאמוד את עוצמת המכה ההוזרת הבלתי־נמנעת, עובדה זאת כשלי עצמה היא אולי כשלונו הגדול ביותר כמדינאי וכאדם. של מנהיג בינה ובמה מאמרא באה בצד יהודי, שאפשר היה לצפות שיצליח להבין מה תהיה התגובה האינסטינקי טיבית של העם היהודי כולו על כעשה כניעה כה חמור.

שהרי לאחר הכניעה האוסטרית לבעשה־הכיפה פלילי ואיום בוצה של אנשים חסרי־מצפון, לאחר הי הסכם בין ראש ממשלה דימוקרטית לבין שני אקדוחנים ערבים לפי גוע בעליה של יהודי ברה"מ דוי קא, שכל העולם נחצר סביב זכי הם לעלות ושארה"ב מעלה זכות זאת על ראש כאמצי ההפשרה עלה עם ברה"מ — לאחר כל אלה לא נשאר שום מחסום של פגיעה בישראל ובעם היהודי שאי־אפשר יהיה לעבור אותו. לאחר הצלחה זאת, אם תיהגאר בעינה, יוכלו המחבלים להציג למדינות אחרות תביעות דומות ואף גרועות מהן ולצפות להיענות. ניתן לומר בלי הפרזה, כי הפעם הועמדה ישראל עם הגב אל הקיר המדיני.

הנקרופיל מבגדד

שיטות זוועה של מאבק פוליטי

מאת אהוד יערי

הרוצח מבגדאד נוהג לאגום את גופות קרבנותיו לא רק לשם ההנאה המפוקפקת שבדי בר. אלא גם כדי להטיל אימה בליבות מתנגדיו הפוליטיים. ייתכן מאוד, שגר שיטה זי כאגרדוקן במקצת, אבל בעי ראוק של היום גם זה אפשרי. ובכל מקום „האיש החזק" כדאם חסיין אינו מהסס לומר בפומבי, שהוא רואה בבקור כפיל לייב עליוני ללא פשע פלילי. „הסאדיזם שלך", אומר חוסיין, „הוא מכשיר המהות. מפעילים נגדנו שיטות מסויי לגיות חדשות".

בשבוע שעבר הפילו השלי טונות שוד של 26 שנות של בגדאד ובבריה. אלפי חיילים ושוטרים פרקו את הבתים. אבל התאבה המקווה לא הוש גה. שר הפנים בגדאל סעדון לידאן הודיע, כי בעצבו „השדי דים", אך פשרת אנשי הכבר שה אינם בחוכת.

היצאוד של הנקרופיל שבי ראש הבנופיה כבר מגמל בידי השלטונות. מעדרות עקידה ועיבולה היחידה משרשרת בי שיטות הסוגה סיפרה, כי בי בית אחוזה הוסיף גבר בבהי קומה, בעל שיער ארוך, בלי ויות שני אנשים מוזיינים, הם מבחר את כל הנמצאים. המי שרתת נפצעה קשה, אך היה גיצלה תאיל השלושה האמינה כי נהרגה. לדבריה, קיים בבי תיב התבורת פגע מילי עם רכב הגופות לחוץ בוודר. אחר כך הפשיט את הגברים מבגדיהם יתקע את גופותיהם על סיפור דים. במקרים אחרים בילו הי שוטרים, כי גופות הקרבנות קוצצו באכזריות בגרון.

עד כה נרצחו כ־20 אנשים. הלק מן הגופות הושלכו מן הי היקל. רוב הרציחות נעשו בי שעות הלילה בבתים פרטיים בשלווה לבעים של הבירה העיראקית — מנסור, כרית בבים ואליערפה.

בתחילה סברו, שמדובר בי פושע כישה, אך במדרגה גאמי טו ראיות, כי יש הגיון במי דופי: לאוהות חלק מן הקרי בנות היו קשורים במעמד של ראש שירותי הבטחון לשעבר נאזם כזאר. כזאר הוצא להורג לאחר שנכשל התהפיכה שלו בי יולי. כזכור, ב־30 ביוני. הוא ביקש להתנקש בחיי מנהיגי המשטר בטקס קבלת הפנים

לנשיא בכר, שחזר מפולין. אך התכנית התפוררה בגלל עיי כוב של שעתיים בנחיתת הבי טוס. כזאר המבוהל נטל כבה בני ערובה ונמלט בכיוון לגי בול האיראני. אך, לבסוף, כוי הר ונלכד. לפני שנתפס הסי פיק כזאר להרוג את שר ההגי נה בגראל חמאד שיהאב ולפי צוע את שר הפנים הנוכחי גי ראל רידאן.

הרוצחים פגעו, בין היתר, באביו של המובנע הצבאי בי משפטו של כזאר ובבני משפי חה אחרים של אישים, שהיו מעורבים בפרשה. כבאן הסיקו כדאם הוסיין לשהבהיר, כי גל בעשי הרבה משמש רק אקדי מה לפעולות נוספות. הוצע פרס של 10.000 דינאר לבי שיספק ידיעה, אשר יביאו לתפיסת הרוצחים. לשווא.

דאגתו של חוסיין נובעת מן הידיעה, שהקשר על כזאר ביצע את הגרעין הצבאי של „הבעת" העיראקי. לא היה זה נסיון הפיכה של הוגים מחוץ לשלטון, אלא בקרב הבור בתוך הקבוצה המצומצמת השולטת בעיראק מאז יולי 1968. שהרי יחד עם כזאר הוצאו להורג עוד כ־30 כראשי כוחות הבי טחון ובבכנין הפיקוד הבלבלגי בצבא. נוסף לכך נפסק מאסר עולם ל„איש מבפר שלוש" בי בכרות — עבד אל חאלק סאי מאראי. בן למשפחה גדולה ר' חשובה. תחיהודים שנצרמו אחר כך בבקורות הקבוצה הי קאודרים המפלגתיים אינם יכי לים לתת להוסיין ערובה מפני הישנות הקשר.

גל הרציחות נתפרש, איפוא, כסכנה פוליטית במדרגה ראי שונה. הדבר שיהוק את פעולת שיקום המבנה הפנימי הנוכחי, שאורית ההנהגה ההרופפה מי אוד. נוצרה אווירה של בהלה בבירה וזו לא תשוב, כן הסי הם, עד שגופות הרוצחים יוחי לו בכיכר הגדולה. סדאם הוי סיין יודע זאת היטב. לפיכך הוא מחפש בבורק. בינתיים עלה בידו להשיב רק אכזבה ובא בגל מעשי ההרג. הרוצי חים יודע, כנראה, לנהלת עד שיבצעו אבעשי נהרית הביוחדים והתחרוף קרנות בטי חות הבטחון. ואז ישובו ויכי הוסיין בנצפה למהלומה הבאה, כנאומו האחרון ברוח, שהוא יהיה לחיי. „לא אהיה איטה בביי", אמר.

סימני־שאלה באוסטריה אחרי פגישת קרייסקי־גולדה

מאת א. קן, סופר „דבר" באוסטריה

לאחר הנאום של קרייסקי בי פני כאות הכתבים של עתונאי אוסטריה והעולם וכתבי רשתות הרדיו והטלוויזיה, ולאחר פגי שתו הנערה עם הגברת מאיר, היתה כאן ההרגשה שהפגישה בי דרג העליון לא טיבה מאומה בהשקפות שהתגבשו לפני הפגי שה. נראה כי הפצתו של קרייסקי, שנוכחה לביכוי מלא כבר אכי צעי התקשורת, לא הרשיבה במי יוחד, ואולי נכון לומר שקרייסקי גרם בנובה לציבור המזויחם אי ליו בדרך כלל באהדה. כדאי לי ציין שהציבור האוסטרי ברובו הי גדול לא ידע למעשה על עצם קיומם של סידורי המעבר יהוי דים מברה"מ, ובוודאי שלא ידע על היקפם. מלכתחילה ניתן לי מיבצע פירסום מיוחד, והה כי הוך החשש שהדבר עלול לעורר את חמתן של מדינות ערב ועלי ידי כך לגרום ללחץ ערבי על שלטונות ברה"מ, שישימו קץ לי הגירת היהודים. היה גם החשש מפעולות הטרוריסטים הערבים. ההדרגה שבאה לאחר ככן על

„הקלות" או „סירותים" שיתנו גם להבא עזרה תמיהה ועזרה בתמיהה, שכן לא ברור כמנה לי בה הכוונה. כדי להוסיף על המבוכה, מכרה סוכנות הידיעות האוסטרית את הודעת הממשלה לא בשלמותה. כן נוספה מבוכה עקב הבדלים הרשמי הבלתי־מדויק של „הקלות" ו„סידורים" (בגרמנית — „ארלייכטרונגן").

כאשר קרייסקי הצהיר כי הי יהודים המוכייפים יוכלו גם להבא לעבור את תחומה של אוסטריה, בדומה לכל שאר בני־ארצם המהי גרים באפשרות כעבר, עשוי הי אדם הפשוט ברחוב לשאול — היכן, אם כן, נעוצה הבעיה? ר' מדוע יש להעניק ליהודים טיפול מיוחד? אין ספק שהמחיה זו עי לולה לעורר תרהורים אנטישמיים רדומים, ואילו חוגים העויינים לי קרייסקי עלולים אף לחשוד בי קאנצלר שהוא נוהג בטכסיסים „מאקיאווליסטיים". מדוע אותנו להשוף את אוסטריה לסכנות? מדוע מגנים אותנו?

כוהוי בכל מקום נצימת הי מכתבים למערכות בימים אלה, כשהכותבים שואלים בתרעומת — מדוע אין המדינות האחרות מוכי נות לסייע ליהודים?

כן נשמעים הערות ודברי פי שנה בשבחו של קרייסקי, ואלו הפוליטיקאים מהאופוזיציה הלי קים בדעותיהם לגבי התועלת שי יוכלו להפיק מהעניין נשען בו יוכי להכות את קרייסקי זאת בפי לגתו הסוציאליסטית.

אך בחוגים המתמצאים בענייני העולם, מביעים צער על הפרשה האומללה. כך מגיב, למשל, עורי כו של השבועון „והכברפאסט", הי אומר: „דווקא ביום השנה הי שלושים וחמש להסכם מינכן נגרי סה הדמיתה של אוסטריה כמדי נה הומאנית, לאחר שעמלה למעי לה מימי דור עד אשר זכתה לי הכרה בתדמית זו, וזה קרה תוך לילה אחד במעשה הפיוס כלפי טרוריסטים. הממשלה איבדה עשי תונותיה ואף עוררה רוגז מצד ארה"ב, ועתה היא השעיר גם זכי מם של הערבים, אם תוסיף לשי מור על היהודים בדרכם מברי הימי".

הקאנצלר האוסטרי־יהודי ספג גם בהערכת הנובחן של כל מהדי בות התרבות ובעיקר של ארה"ב. כולן ניצבות לפני האיום המי דרגי של תנועות טרור וגרילה צירוניות מגוזני השמאל והימין הי שונים, אשר הטרור הערבי הוא רק אחד ממרכיביו. אינטרנציונל הפי שע הזה של מעשי חטיפה וסחטנות קיבל זריקת עידוד עצומה על־ידי

בהקשר זה מן הראוי להזכיר שהיהודים מברה"מ מוסיפים עדיין להגיע, וההערות והמחלוקת אינן פוגעות בהם. עובדה זו נראית, כי מעודדת גם בחוגים הישראליים בוינה.

משרד החנוך והתרבות
אגף הנוער
הלשכה להדרכה וחכת אדם

המכון להדריך הנוער
מיסודו של פנחס רוזנבאום

נמשכת ההרשמה לבית המדרש הארצי להכשרת מדריכים מרכזיים לנוער

תנאי הקבלה: השכלה תיכונית (י"ב כיתות לפחות), נסיון בעבודה עם נוער, אחרי שירות צבאי.

- הלימודים בתנאי פנימיה מלאים במכון להדריך הנוער מיסודו של פנחס רוזנבאום, הר הכרמל חיפה.
- בית המדרש מקנה תעודה של מדריך מוסמך — שוות ערך לתואר מוסמך.
- אפשרות להשלים בחינות הבגרות תוך הלימודים.
- מלגה למדריכי כוחות מוסמכים.
- לנזקקים — אפשרות למלגה.
- למסיימים בהצלחה — עבודה מובטחת.
- המעוניינים לקבל פרטים נוספים ימלאו את התלוש הבא:

לכבוד
המכון להדריך הנוער
מיסודו של פנחס רוזנבאום
ת. ד. 6015, חיפה
(טל. 04—88597 או 04—80861).

השם ____________
הכתובת ____________
טל. ____________

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

כנס ארצי — פלמ"ח
הוועדה המארגנת

כנס ארצי - פלמ"ח

יערך ביום שלישי, 16.10.73 באמפיתיאטרון בפארק הירקון מול גני התערוכה בתל־אביב.

מוזמנים ותיקי הפלמ"ח, אנשי המחלקות המיוחדות, הפלוגות הראשונות, המועצה, חטיבות הראל, יפתח הנגב, ישובי הפלמ"ח ובני משפחותיהם והמשפחות השכולות.

בתכנית הכנס: מפגשי יחידות, גדודים וחטיבות ועצרת מרכזית.

דמי הרשמה בסך —.20 ל"י למשפחה יש להעביר לאחת הלשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:

ירושלים: בנין משרד ראש הממשלה, הקריה
תל־אביב: רחוב אחד העם 13
חיפה: רח' אחד העם 5
באר־שבע: בנין מרכז הנגב

לנרשמים יוענק בוליון מיוחד של הפלמ"ח ועלון הפלמ"ח.

רק"ח גשר אל העולם הסוציאליסטי והעמים השכנים

האינטרס הלאומי של ישראל מחייב שינוי יסודי במדיניות הרשמית, מעבר למדיניות של שלום ועצמאות לאומית, שתוציא את ישראל מן הבידוד בזירה הבינלאומית והאזורית, ההולך וגובר בעקבות המדיניות התוקפנית וההרפתקנית של הממשלה: המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח מראה את הדרך לכך.

הודות לפרוגרמה שלה לשלום, לעצמאות לאומית, לדמוקראטיה ולסוציאליזם, מקיימת המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח, יחסי אחווה וידידות עם המפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות, עם המפלגות הקומוניסטיות והפועליות בעולם, ובכלל זה עם המפלגות הקומוניסטיות של הארצות הערביות, אתן יש למפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח, בסיס משותף לכינון שלום צודק ויציב במזרח־התיכון.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח היא גשר והקשר עם התנועה הקומוניסטית והפועלית הבינלאומית, עם הכוחות האנטי־אימפריאליסטיים בעולם הערבי.

רק"ח מראה לעם בישראל את הדרך לחיים בטוחים ומאושרים לחיי שלום וידידות עם העמים הערביים.

חיזוק רק"ח בבחירות הוא אינטרס הפועלים, אינטרס כל העמלים היהודים והערבים בעיר ובכפר.

כל פטריוט ישראלי, כל איש עמל, כל שוחר שלום, שוויון ואחווה יהודית־ערבית, צריך להיות מעוניין בחיזוקה של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, שרשימתה — רק"ח.

(קטע ממצע רק"ח לבחירות לכנסת השמינית)

הצבע ו

למען השלום והעתיד
חזקו את רק"ח

הרשימה הקומוניסטית החדשה בישראל
רק"ח

ספטמבר, 1973
ה"א, ת. ד. 26205

אנשים שאיכפת להם (2)

טיפול שורש

מאת אריה ל. אבנרי

„אילו היתה לי אמא כזאת — הייתי אוהב אותה", אמר הילד בעיניים חולמות אל החונכת שלו, כשסיפרה לו סיפור על אם טובה, השורדת למען ילדיה מבוקר עד ערב.

הילד — נקרא לו עמרם — גדל בבית עם 11 ילדים, באחת משכונות פתח תקוה. ובשבילו אם אוהבת היא חלום רחוק, המתגשם רק בסיפורים. ואין צריך לומר, שבתוכו אין מצטרפות המלים אהבה ואבא, משום שאבא נראה רק לעתים רחוקות בבית. וכשהוא חוזר ממשחק קלפים בשעה מאוחרת, לעולם אין לדעת אם הוא מפוכח.

זמן רב עבר עד שהצליחו מתנדבים ופסיכולוגים להחדיר את ההכרה בקרב מבקשי פתרונות למצוקה, כי בעיית הנשירה בחינוך ובאוניברסיטאות מקורה בגן-הילדים ועוד לפני זה. ובעיקר בבית ההורים. אירגוני הנשים הבינו בתחילה, כי אחד ממרכיביה החמורים של המצוקה היא בעיית החינוך בגיל הרך ומקומה של האשה במשפחה.

אלפי מתנדבות. חברות שלושת ארגוני הנשים הגדולים בארץ, פועלות בתחום זה, ככל ארגון ייחד לו במרוצת הזמן שיטות מיוחדות של הדגשים משלו.

נעיף עתה מבט לפעולות חוגי החונכות בבני הילדים, שמארגנים סניפי ארגון אמהות עובדות במקומות, בהדרכה ובהכוונה של מועצת הפועלות.

החונכת היא מתנדבת העוזרת לגננת בטיפולה בילדים שאינם מסוגלים להשתלב בחברת הילדים. החונכת באה לגן פעם בשבוע לשעתיים-שלוש, עוסקת באופן אינדיווידואלי בילדים הבעייתיים, קושרת אתם קשר, ולפעמים גם עם ההורים, מעניקה אהבה ותשומת לב לאלה שהעיסוקים הרגילים בגן אינם מספקים אותם.

עם קבוצה קטנה של חונכות — מתוך עשרות חוגי החונכות של מועצת הפועלות ברחבי הארץ — נפגשתי בימים אלה בביתה של חנה הוכמן בפתח-תקוה, ושם סיפרה החונכת, איך באחת משעות הפעילות שלה אמר לה עמרם מה שאמר.

חנה הוכמן היא גננת בעלת וותק ונסיון רב שחדלה לעבוד במקצועה. כעת עבודתה (בשכר) היא הדרכת חיילות, גננות בלתי מוסמכות הנכונות לקראת סמינר להשתלמות, ואילו עבודתה ההתנדבותית של חנה הוכמן — מרכזת קבוצת חונכות בפתח-תקוה, המונה 16 חברות, הפועלות ב-16 גנים בעיר. מתוך היכרות אישית עם רבות מגננות פ"ת היא יודעת על קשייהן עם ילדים בעייתיים. היא מגייסת חונכות לגנים, המתמסרות במיוחד לילדים הזקוקים לטיפול אינדיווידואלי. החונכת איננה צריכה להיות גננת לשעבר, כי עיקר כישוריה הם תכונותיה: תכונה של אשה המסוגלת להעניק אהבה וחום לילד. ועם זאת אין פירוש הדבר שאפשר בלי הדרכה מקצועית וייעוץ. לכן אין פעולתה של חנה הוכמן מסתיימת ברכישת המתנדבות. היא מקיימת אתן קשר קבוע — כל שבועיים התכנסות

קורס הכנה למתנדבות

בפגישות, מספרות על אירועי השבועיים, מבררות את הבעיות שהתעוררו, מקבלות עצה והדרכה מפי חנה הוכמן.

לפגישה שהשתתפתי בה הוזמנו הגננת חנה קליינמן ושתי חונכות, ברכה פוזנר ורות פוטרמן.

„הפוגע בנפש הילד" — אומרת חנה קליינמן, גננת העובדת זו השנה השלישית באחת משכונות המצוקה בפתח-תקוה — „הוא לא כל כך המחסור, כמו חוסר החמימות והיחס האנושי אליו בבית. ילד כזה לפעמים לגמרי לא מפריע לי. הוא אדיש, סגור, חסר בטחון עצמי עד כדי כך שאינו מעז לקחת חלק בפעולות הגן. אבל אז אני יודעת, שמצבו קשה ביותר. יש, כמובן, שזה ההיפך: שהילד הוא תוקפני — אבל זה בעצם אותו ביטוי למצוקה האחת.

ברכה פוזנר, פועלת ותיקה בפ"ת שהיתה פעם אורגת מצטיינת ועכשיו עקרת בית, היא חונכת המטפלת בגנה של חנה בארבעה ילדים. היא יודעת לספר רבות על הגילויים המרגשים של ילדים שגדלו בבתים „קרים". לא קל להבקיע את הקרח, ולפעמים, אחרי שרוכשים את אמון הילד מתעוררים רגשי קנאה. שכן כל אחד רוצה שהחונכת תהיה שלו, בלעדית.

קורה שאחרי שהילד הפשיר, הוא מנסה להשתלב בחברת הילדים בגן שלו. כך אירע שילד אחד שאביו ישב בכלא, הכניס את משחק בית הסוהר לגן הילדים...

רות פוטרמן, עקרת-בית צעירה, גננת לשעבר, אף היא נמשכה בסופו של דבר לצד הקשה של המקצוע — הפעם בהתנדבות. היא מספרת מה היא עושה כדי להרחיב קצת את אופקו של ילד שעולם המושגים שלו דל להחריד. לבד מהענקת אהבה וחום יש לקדם ילדים אלה, שהם בגיל 4—5, מדרגה שנמצאים בה בני שנתיים ומשהו.

הנשים הללו, העובדות בהתנדבות, נוגעות בנקודה הרגישה ביותר בחייו של האזרח לעתיד: הן שואפות לקרב את נקודת הזינוק של ילדי המצוקה לזו של הילד המצוי בישראל. שכן אם ילד מפגר בנקודת המוצא, לא יוכל להשיג את עמיתו המתקדם, יהיו מאמצי המירוץ שלו ככל שיהיו.

צעד נוסף בכיוון זה עושה מועצת הפועלות בארגון חוגי הורים לא רק באזורי מצוקה. כי בעיית חינוך קיימת גם באזורי רווחה, אולם פעולתם החיונית ביותר היא באזורי מצוקה.

בחוגי ההורים מפעילים כוח מקצועי שאי אפשר שלא לשלם לו בעד עבודתו, כמו עובדות סוציאליות, רופאים, מחנכים, פסיכולוגים וכיו"ב. אולם „שכרם של רבים מהם" — אומרת ניצה חבור, מרכזת דור המשך במועצת הפועלות — „הוא לרוב סמלי בלבד. רופא הנוסע שלוש שעות להרצאה ומקבל תמורתה כמה עשרות לירות נטו, אינו עושה זאת למען המשכורת אלא למען העניין הקרוב ללבו".

„שום פסיכולוג או רופא" — מציינת שולמית בן-מאיר, מרכזת חוגי ההורים במועצ"פ — „לא יצליח לדובב חוג אמהות באיזור מצוקה, אם לא ישתתפו בו כמנחים וכהורים מתנדבים ומתנדבות המעוניינים לקחת חלק בחוגים אלה מתוך רצון ללבן במשותף בעיות החינוך והמשפחה. המתנדבים תורמים בנוכחותם ובהשתתפותם לכך, שהחוגים אינם רק על בסיס של מדריכים ומודרכים, אלא גם על בסיס של שוויון, תוך בירור בעיות משותפות. במפגש משותף, בשיחה גלויה נפתחים הלבבות ונעלמת הדיעה הקדומה ש„אף אחד לא יתן לי עצות איך לחנך את הילד שלי".

השנה קיימה מועצ"פ 130 חוגי הורים, מספרת שולמית, ובהם השתתפו 3000—3500 איש ואשה. המתנדבים לא רק תרמו מזמנם ומנסיונם ופתחו לאחרים מבט אחר על חיי משפחה וחינוך ילדים. הם וודאי גם למדו משהו על תרבות-חיים אחרת, שיש בה ערכים החסרים להם.

ריינה דוהן, מזכירת מועצת הפועלות, סקרה לפני בתמציתיות מה עושה מועצת הפועלות בשאר שטחים לקידום המשפחה ולצמצום הפערים בישראל. הפעולה היא ענפה מאוד וממוזגים בה פעולה ציבורית, גיוס הון, הקמת מוסדות והחזקתם עם עבודה התנדבותית של נשים רבות. המוסדות שעובדים בהם אלפי אנשים מקצועיים בשכר, תחילתם ביוזמה התנדבותית של שליחי ציבור והמשך קיומם מותנה בליווי מתמיד של התנדבות. הקמת מעונות-יום ליותר מעשרים אלף ילד (ב-75 מקומות), בתי ספר חקלאיים (4), בתי ספר מקצועיים (עם כ-3000 תלמידות), קורסים להכשרה מקצועית, מועדונים לנשים וכו' וכו'. כל אלה אין לתאר בלי „ועדות ציבוריות" של חברות הארגון, הדואגות לקיומם, להרחבתם ולהתאמתם לתנאים המשתנים. אציין רק אחד מן המפעלים שבהם השתתפו עשרות חברות הארגון השנה, בהתנדבות מלאה, ושהיה בו ביטוי מובהק של רצון לעזור אישית לזולת — מפעל הקייטנות לאמהות מרובות ילדים.

ב-34 מקומות בארץ נפשו השנה 5000 אמהות כאלה, אשר פעם ראשונה בחייהן הגיש להן מישהו ארוחה, הן יכלו לשבת לסעודה במנוחה, כאשר מישהי אחרת מטפלת בילדים. ולא זאת בלבד — אחרי הארוחה היה מי שידאג להוציא אותן לים, לטיול, לביקור במוזיאון וכיו"ב. את האמהות האלה שירתו בהתנדבות חברות א. א. ע. אשה לפי תורה ובשעות שהתנדבה להן.

לא זה העיקר שאותן מתנדבות חסכו למועצת הפועלות כמה אלפי ל"י. העניין הוא בכך, שנפגשו כאן שני צידי המתרס של החברה, אנשים שביטאו אלה לאלה יחס אנושי, בלתי אמצעי, קרוב — ללא גינונים. שכן, מציינת ריינה דוהן, ברוב המקרים מוסיפים הקשרים להתקיים ובשנה הבאה — אם יהיה תקציב — אנו נוכל בעזרתן לקיים קייטנות.

— ומתנדבות יהיו?

— לזאת אינני דואגת. יהיו — יהיו. שיהיה תקציב!

בעיית המצוקה היא תוצאה ישירה של כשלון קליטת העליה לפני שנים. זאת הוכיחה לנו המציאות בארץ מעל לכל ספק. הטוען להרפות ממאמצי הקליטה ולהפנות את כל המאמצים למצוקה, כאילו תובע להרוס אגף אחד של בית כדי לשפץ אגף שני.

בצד הפעולה הענפה למען האשה והילד, למען הכשרה מקצועית והחינוך לנערה ושאר פעולות לקידום המשפחה מפעילה מועצת הפועלות מאות מתנדבות לקליטת עליה.

שולמית גורדון, העוסקת במפעלות תרבות, קליטה והסברה במועצת הפועלות יודעת לספר על 1500 מתנדבות העוסקות בקליטת העליה בארץ — במרכזי קליטה ובשיכונים. פעולת המתנדבות שונה במידה מסויימת מן הפעולה שתיארתי ברשימתי הראשונה בזאת, שהמתנדבות מטעם א. א. ע. משלבות את עבודתן בפעולות אחרות, החצי התנדבותיות והאדמיניסטרטיביות, של מועצת הפועלות. למתנדבות יש מוסדות מוגדרים המוחזקים או מנוהלים על ידי מועצת הפועלות, והבאים לעזרת העולים — אם להפניית ילדים למעונות-היום של מועצ"פ, אם להפניית הנערה להכשרה מקצועית, או להבאת האם לחוג הורים או לקורס לכלכלת-בית.

השילוב של פעולה התנדבותית עם פעולה מסודרת (שגם היא סוף סוף תוצר של ארגון התנדבותי) מביא לאט לאט להבקעת סגירותה ודחייתה של משפחת העולה מפני „מוסדות", „בירוקרטיה" וכו'.

המתנדבות אינן פועלות בחלל ריק ואין סומכים על חובבנות ורוח-לב. המחלקה במועצ"פ מדריכה את המתנדבות בקרב העולים בעזרת כוח מקצועי ומקבלת דו"חות על טיב הפעולה.

מה קרה ל„תודעה היהודית"

מאת אהרן גבע

„עוד תתגעגעו לאפיקורסים במוני" — אמר פעם דוד רמז המנוח לאחד ממנהיגי הדתיים. כוונתו היתה לומר, שבניגוד לאפיקורסים נוסח דוד רמז, שהכירו את התרבות היהודית ואהבו אותה, יקום דור חדש של אפיקורסים שיהיה בור ועם-הארץ וישלול, בלי לדעת מה הוא שולל. ייתכן שלא היתה ברירה. ייתכן שהציונות יכלה להשיג את מטרתה רק על-ידי שלילה כמעט טוטאלית של הקיים, כדי להמריד את הנוער היהודי, כדי להניע אותו לנטוש את בית הוריו, לנדוד אלפי קילומטרים ולהתחיל חיים חדשים וקשים. היה חייבים לתאר את הקיים בצבעים קודרים ביותר. ותוך כדי שלילת הקיים הגענו לתופעות קיצוניות, שטוב נעשה אם לא נגדירן.

לימדנו את בנינו לבוז ליהודי הגלותי. מול היהודי הגלותי המתכופף המסתגל, העוסק במסחר, הסופג עלבונות ואינו מגיב — העמדנו את הצבר זקוף-הקומה. בבתי הספר לימדנו את מגדלי, ההיסטוריה היהודית נתפסה כרצף של דמעות וסבל. כאן גירשו, שם שרפו, והיהודי הנודד נטל את מקלו, והיו הגויים למואק אלפים. שנות היסטוריה ומחשבה יהודית רבות לראות אותנו כממשיכים יקיריו של יהושע בן-נון. התרבות לא איחרה לבוא. צברים דיברו בבוז על היהודים שהלכו באירופה כצאן לטבח. נוער ישראלי שהגיע לאירופה, ביקר במוזיאונים ובכנסיות והקפיד שלא לקשור קשרים עם יהודים. בעבר בא יהודי מרוסיה לליטא, לפולין או אפילו לגרמניה והרגיש את עצמו בבית בקהילה היהודית. הישראלי של אתמול היה בא כזר.

ייתכן, כאמור, שהשלילה הטוטאלית של הגולה היתה הכרחית ושבלעדיה לא יכלה לקום התנועה הציונית ולהפוך לתנועה של מיליונים. אך באותה המידה אפשר היה גם לצפות לתגובה של התנכרות „הצבר המטוהר" לבני עמו. היה זה ז. ארן שהרים את קולו. לא ייתכן, אמר, כי היהודים יגדלו כזרים לעמם. עלינו לשנות מצב, שבו צעיר יהודי יתנכר למורשת עמו. ביזמתו של ארן הונהג מקצוע חדש הנלמד בבתי-הספר: „תודעה יהודית". הרוב הסכים לדברי שר החינוך המנוח. אך הרעיון נתקל בקשיי ביצוע.

תודעה יהודית. מה פירושה? תודעה יהודית. כיצד היא נלמדת? המתבטאת התודעה היהודית בכך שצעיר מכיר מנהגים דתיים? או בכך שיודע כיצד עולים לתורה, מברכים על היין, מתי אומרים סליחות ומה זה תשליך? או שמא מתבטאת התודעה היהודית בהכרה עמוקה יותר של מורשת

בנאומו בכנסת תמצת יגאל אלון את התודעה היהודית בארבעה עיקרים:

א.) הכרה באחדותו הכלל-עולמית של העם היהודי כעם אחד ומיוחד ובשותפות גורלו.

ב.) ערבות הדדית בין כל חלקי העם, המחייבת ערבות חברתית לבנין חברה כאן ותבנית-מופת צודקת, כפי שחלמו עליה נביאים ומתקני עולם;

ג.) מרכזיותה של ארץ ישראל וירושלים בתולדותיו וחייו של העם;

ד.) יניקה מכל מקורות הרוח והתרבות של העם לדורותיו.

אפשר, כמובן, להוסיף על עיקרים אלה. אך ספק, אם אפשר לגרוע מהם. חשובה מהוויכוח על יסוד העיקרים היא התשובה על השאלה: כיצד מקנים כל אלה? כיצד מחדירים את ההכרה באחדות הכלל-עולמית של העם? כיצד מחנכים לערבות הדדית? והאם חייבים להנהיג לשם כך מקצוע מיוחד, או שמא אנו מצווים לכוון את מערכת הלימודים להחדרת העיקרים שעליהם הצביע יגאל אלון?

ניקח לדוגמא את לימוד ההיסטוריה היהודית. אפשר ללמדה כ„סיפור כרונולוגי" ואפשר ללמד אותה גם בצורה אחרת. אפשר להסביר את התנאים המיוחדים, שבהם חי העם בגולה ואיזה כלים יצר כדי לשמור קיומו ואחדותו: חוקות הקהילות, בתי הדין ומשמעותם. מהו מספר בוגרי התיכון המבין מה היה כוחם של בתי הדין היהודים המפוזרים על פני התבל ופוסקים על-פי ספר חוקים אחד, בעוד בתי הדין של הגויים פוסקים בכל עיר בצורה אחרת?

„ערבות הדדית של בני כל חלקי העם"? ספר לנערים על המוסדות לעזרה הדדית בין הקהילות ובתוך הקהילות, הצבע על שאיפת היהודים להקים חברה למופת, המלווה אותם לאורך כל ההיסטוריה. מהנביאים ועד מארקס והחסידים — אז לא תיראה עוד הציונות כתנועה העומדת, כביכול, בסתירה לאלפיים שנות היסטוריה ואנו לא נראה כממשיכי יהושע בן-נון. היא תיראה כהמשך טבעי, כיורשת טבעית של תרבות רצופה עתיקת-ימים. אז יובן שהציונות לא רק החזירה לעם את הותר המדיני. ראשוני החלוצים ביטאו גם את השאיפה הישנה נושנה לצדק סוציאלי. הם המשיכו את מסורת „מרכזיותה של ארץ ישראל וירושלים" ותם גם ינקו „מכל מקורות הרוח והתרבות של העם לדורותיו".

בדבריו בכנסת אמר יגאל אלון: „אנו פועלים להעמקת הידיעה וההבנה הן של המורשה היהודית לדורותיה והן של תולדות היישוב... יותר מאשר בעבר יילמדו שניהם במערכת החינוך כחלק אינטגרלי של ההיסטוריה, הפילוסופיה, הספרות והגיאוגרפיה".

זוהי מגמה רצויה ואנו מקווים שתתורגם לשפת המציאות.

„יום כיפור — ציורו הידוע של מאוריצי גוטליב במוזיאון תל-אביב

יהדות על שום מה?

מאת ק. שבתאי

יהדות על שום מה? או בצורה ... אלה יותר שכיחה ופחות מד... ה: יהדות — מה מהותה? ... ואלה שלכאורה היא פשוטה, ... יא למעשה סבוך של תסבוכות. ... אשית כל מזדקרים לפניו שני ... יהודיה של השאלה. שעה שאדם ... ציא מפיו את המלה „נצרות", ... ין שום אדם, בן לשום אומה, ... צטייר בכחו. הוא הדין כאשר ... ום מבטא את המלה „צרפתי". ... לה יכול להיות פרוטסטנטי, ... אתאולי. ואפילו בן לדת אחרת ... לשהי. אחר לגמרי הוא המצב ... בנושא יהודים — יהדות. שעה ש... ום מוציא מפיו את המלה ... „יהדות", מיד מתייצבת לפניו ... ימותו של יהודי. והוא הדין כ... אשר אדם מבטא את המלה „יהו... די". ה„יהדות" עומדת מאחורי ... המלה העם. מכאן „שעם ישראל" ... יהדות הם, להלכה ולמעשה, ... מות נרדפים. בין שדבר זה מ... צא חן בעינינו ובין שאנו מקר... צים בידינו וברגלינו ומוחים כנג... ד. השאלה „יהדות — מה מהו... תה?" היא איפוא, בעת ובעונה ... אחת גם שאלה: „היהודים — עם ... ישראל, מה מהותם?" והיהודי ה... שני — השאלה היא אקטואלית ... לא פחות משהיתה במשך ... כל אלפי שנים מיום היות עם יש... ראל יחידה עצמית, בעלת פרצוף ... מיוחד משלה. כמו לפני אלפי ... שנים שואלים שאלה זו היום יהו... דים ולא יהודים, זקנים וצעירים. ... כיום נשאלת השאלה במקום ש... לא נשאלה מעולם: במדינת הי... הודים. והיא נשאלת בעולם על... ידי ידידים ואויבים כאחד. התנו... פה האחרונה של השאלה הם ... שני ספרים חדשים — בצרפתית ... ובאנגלית. מחברו של אחד מהם ... חבר האקדמיה הצרפתית ל... יהודים („הכבוד להיות יהודי" — ... ואצ'ה שיאה מלניא ורוילבר פרי... דמן) והמחבר השני איננו רואה ... כבוד בעובדה, כי אדם הוא ... יהודי („העם הנבחר — המיתוס ... בכושף" — כאת ב.ן ס. אלגרי). ... אחר אין שום נחמה בקביעה, ... שפותח בה בין ס. אלגרי את ... ספרו: „שום גזע בעולם לא זכה ... לגידה כל כך גדולה של קיטור... ב מצדם של ההיסטוריונים, פילו... סופים ותיאולוגים, ככו שזכו ל... היהודים".

עם ישראל — והיהדות — הם ... רק „עם עולם" בשני מובנים ... של המלה: במקום ובזמן. אלא ... הוא „עם של היהדות. היהדות ... זו היא-היא הקו האו... פייני ביותר והמרכזי ביותר בכל ... אין כל אפשרות להבנות ... כל מרכיבי היהודיות הזאת, ... אין כל אפשרות להגיע ל... פתרון הבעיה שלפנינו: היהדות ... על שום מה? בלי לתת את ה... דעת לכל הבאות על כמה מאותם ... מרכיבים.

כל אומה היא אומה כל עוד ... היא יושבת בארצה שלה, מדברת ... בשפתה ונוהגת מנהגי תרבות ... של ארצה שלה. כאשר נסיבות ... לחיצה שלה, כאשר נסיבות ... חייה ... את המסגרת ההכ... רחית להיות באומה, אומה נוטל... ת ... כל אותם האטריבוטים ... את יהודה הלאומי ... אתה שעה מתחיל תהליך ... של היהדות ובילולה הסו... פי ... אינו אלא שאלה של זמן. ... שנים כמורדים עתוני הפולי... טיקה בתמונות על הדור הצעיר ... להם, השטח מלון בתהליך ה... תנתקות מן הפולניות, והוא אינו ... מבין, על שום מה ולמה עליו ... לשמור על המסגרת הלאומית של... ה שאינה אומרת לו כלום. ... תרם עברו שלושים שנה ... בחייו של הדור הצעיר ... בארצם? ניתן לומר: אומות ... הן אומות על תנאי. — ... כל עוד תנאי הקיום הלאומי ה... טריטוריאלי נתקיים להן.

שונה מכל וכל הוא עם ישראל. ... הוא אומה ללא כל תנאים. אל... פיים שנה, בערך, היה עם יש... ראל תלוש מארצו. בפי רובו ה... גדול היהודי לשונות לועז; ... את חיי הגביע אשר לשונו ... גלה: לא רק בהליכה אלא ... גם בתרבות ובחברה. וללא כל ... ה... שהם הכרח לקיומה של ... אומה. נשארה אומה זו יחידה ארגנית נבדלת ושונה מכל אשר סביבה (כל עוד לא יצא בן שלה מתחומה, תחום היהדות, ולא נכנס לתוך תחום של אמונה אחרת). היכן פתרונה של חידה זו — של קיום לאומי ללא אביזרי קיום? ומה חלקה של היהדות בקיום זה?

חידה זו ועוד אחרת כמותה. קיומה של האומה בין האומות במהלך כאלפיים שנה היה קיום תחת לחצים בלתי פוסקים, חמורים, מסובכים. לפעמים — איומים מכל אימה: כלכליים, תרבותיים, חברתיים והעיקר — גופניים. אלפיים שנה עמדו יהודים בכל הרדיפות, השמדות, הפוגרומים. ועד לתאי הגאז ועד בכלל. ואף-על-פי-כן רק מעטים יצאו מתחומה של היהדות. מהיכן שאבו את הכח להגיע בתחילתם עד הנה? ומה חלקה של היהדות בכוח זה.

וחידת החידות של ימינו. האומה הגיעה עד לשפל מצבה. היא איבדה שליש מן הסובסטאנץ הלאומי שלה. עם אירופי, מרובה אוכלוסין ועתיר יכולת מעשה, ראשון לארגון ולביצוע, מצא לו שותפים רבים לבצע את הפשע הגדול בהיסטוריה — הפשע כלפי עם ישראל. ונדמה היה, כי האומה נמצאת כבר באפיסת כוחות מוחלטת, שאין תקווה לה לקום לתחיה. ידידים ואוהבים כאחד חרדו בהרגשה, כי הגיע קצה של אומה זו. ואף היא עצמה תהתה על עצמה ושאלה: האם לא נתקיים בה חזונו הנוגה של ראש מטוריה בדורות האחרונים, כי „אכן חציר העם, „יבשה כעץ", ואין לה תקנה אלא התולין? והנה פלא הפלאים וחידת החידות. חזונו של נביא קדום, מרביח ללא רחמים, ועם זה, המנחם הגדול, קם והיה לנגד העולם כולו. אל העצמות היבשות בא רוח חיים. וקרה בדיוק כמו שניבא אותו חוזה קדום. המצב שהעם קם לתחיה. אלא שהוא התחיל את קיומו מחדש, כאילו אך זה נולד. מלא רצון חיים וכוח חיים. וכל העולם כולו משתאה ומשתהר כם לאון הנשורים שלו. היכן פשרה של חידה זו? מה חלקה של היהדות ברוח החיים שהרבה להנך העצמות?

זאת ועוד. העם הזה לא ידע מנוחה מאז צעדיו הראשונים בשבילי ההיסטוריה. שנאה וקנאה מלוות כל צעד שלו. לא רק מאז נעשה קיבוץ אתני, עם. אלא עוד מלפני כן. לפי האגדה היה זה לבן „שביקש לעקור את הכל", ואילו פרעה גזר „רק" על הזכרים. למעשה, התחילה מלחמת העולם הגויי בעם ישראל עוד לפני לבן, לפחות דור אחד לפני כן. היה זה אבימלך מלך גרר, שגירש את יצחק בטענה: „לך מאתנו כי עצמת ממנו מאוד". יש בהוכחו אנשים המבקשים לדחוס את כל מה שהגויים עוללו לעם ישראל, לתוך מיטת-סדום של יחס הרוב אל המיעוט. כל הכבאה לזה. זוהי דרך קלה ביותר, נוחה ביותר להיפטר מבעיה כאובה. אולם הסבר זה לא ייתכן. מעולם לא היתה שנאת-עולם לעם אחד כמו שהיתה ונשארה לישראל. ומעולם לא עוללו גויים אלו לאלו מה שעוללו לנו. קדמונים בישראל, שכבר נתלבטו בנושא, קבעו שני כללים גדולים: „כל האומות שונאות זו את זו ומלך שונאות את ישראל". „הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב". למעשה, אין אנו צריכים לדברי אגדה של חכמי התלמוד. ספר תהלים כבר חש מכל וכל את התיאוריה, ששנאת העולם לעם העולם איננה אלא חלק מן השנאה לזרים. מזמור פ"ג בספר תהלים אומר: „אלוהים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקט אל. כי הנה אויביך יהמיון ומשנאיך נשאו ראש. על עמך יערימו סוד ויתייעצו על צפוניך. אמרו: לכו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד. כי נועצו לב יחדו, עליך ברית יכרתו: אהלי אדום וישמעאלים, מואב והגרים, גבל ועמון ועמלק, פלשת עם יושבי צור, גם אשור נלוה עמם היו זרוע לבני לוט. סלה..." שום מיעוט אתני בעולם ושום זרים בעולם לא „זכו" לקואליציה כזאת נגדם. כמו שלא זכו לקואליציה של צמאי-דם יהודי בתקופת היטלר, שנשאו את נפשם לעשות בנו כלה על שום „הקומוניזם שלנו", כמו שלא זכו לקואליציה של צמאי-דם יהודי בימינו, של גויים הקוראים לעצמם מהפכנים, מיפאן עד תורכיה ומגרמניה המזרחית ועד לויאטנאם הצפונית, הנושאים את נפשם לסיים את מלאכתו של היטלר בשל ה„נאציזם האימפריאליסטי" שלנו. מה פתרון החידה הגדולה של השנאה הנצחית? ומה חלקה של היהדות בשנאה זו לעם היהודי?

השאלה: היהדות — מה מהותה? היא בחינת שאלת-אם, שהרבה בנות כרוכות אחריה. אנו חייבים לשאול: האם היהדות היא דת? ורק דת? ושמא היא דת, ולאומיות כרוכה בה? ושמא היא לאומיות במעטפה של דת? ואם היא דת, האם מצותה תורה שבכתב? או שמא היא בנויה על התורה שבעל פה? או שמא שתי התורות יחד הנשמר כסך לה? ושמא היא דת ולאומיות בתוספת משהו, שיש להגדירו? האם נשתנתה היא, היהדות, מדורות-תורות אחרות? והיכן נבעץ השכוי? מה חלקה בעיצוב נשמתה של האומה? ומה חלקה בעיצוב גורלו? והיהדות שיזה רב לה בהשפעה על האנושות — דרך הנצרות, האיסלם והסוציאליזם, האם גם ליהודה אינה אלא תרבות מאובנת, שאינה נושאת כל בשורה לעולם? ושמא כתה היום בכחות או ואין הקולר תלוי אלא במימוש ההנהגה והדיעה, שהיא מנת חלקה בין העמים? ולבסוף, האם היהדות אחרי כשלושת אלפי שנות קיום יש בה עדיין משום חיות לגבי הדור הזה בעם ישראל — הדור של שלהי המאה העשרים?

רשות שמורות הטבע

מודיעה לציבור
ששמורת עין פשחה תהיה
סגורה לקהל

מערב יום כיפור ה-5 באוקטובר משעה 14.00
עד למוצאי יום כיפור ה-6 באוקטובר.

חוג בית־ או מפלגה פוליטית

אנו מקנאים במקצת ברשימות ה"שמאל".
שם הכל ביתי. חברי. אינטימי
מתוך רצון לשמור על החברות - היו כל מנהיגי
הרשימות מוכנים לפיצול הכוחות ולהופעה
בשש רשימות. תוך בזבוז עשרות אלפי קולות.
אצלנו לא כל כך "נעים".
המערך הוא גוף פוליטי גדול ואחראי.
יש בו חברים בעלי גישות שונות זו מזו.
אצלנו יש ויכוח.
מה שמלכד את המערך הוא תכנית פעולה.
אם רצונך במפלגות המתווכחות בלבד -
הצבע עבור השמאל
אם רצונך במפלגות העושות דברים -
הצבע "אמת".

תן להם את קולך וחזק את קולם
הצבע אמת
המערך/מפלגת העבודה הישראלית·מפ"ם

מותר לומר „ארץ ישראל"?

מאת עזריה אלון

הראשון, פרט לכותבי התנ"ך, שאמר „ארץ ישראל" היה אויב: נעמן, שר צבאו של מלך ארם בימי יהורם מלך ישראל. כמדומה שבמובנים מסויימים, גם במפלגת העבודה, ייראה כיום כי שאומר „ארץ ישראל" כמו אויב. זהו ביטוי המייחד, כביכול, לרב כהנא, ל„חירות" ולשאר סיעות-אחרות.

לשם הזכורה אבקש לזכור, כמובן קיבלנו אני ובכוחותי את המונח ארץ-ישראל (בלי שום תוספת של „אף שעל", „השלמה" וכיוצא באלה): לא מז'בוטינסקי, לא מבגין, ואף לא מן הקבוצה הקרויה „אנשי תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה" בנהיל המורחב. את התורה הזו למדנו בילדותנו אצלנו בבית. אולי זכור עוד מי כותב, כי הגדולה בין המפלגות שיצרו את מפלגת העבודה נקראה עוד לפני שנים בשמות „מפלגת פועלי ארץ-ישראל"? מי שהכרתו אינו מגיע לימים הרחוקים כל כך יהפוך את הגליון הזה של העתון לעמוד הראשון שלו, ויקרא פעמיים בראשו: „ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל" „דבר" — עתון פועלי ארץ-ישראל.

למה כל ההקדמה הארוכה הזאת? קיים אינטרס של קבוצות מסויימות בתנועת העבודה להציג את ישראל שבתחומי הקו הירוק, עם תוספות קטנות כרצון איש ואיש, כשיא באווייתנו, ואת הקשר לארץ ישראל — כנכס זר, שמקורו בתפיסות עולם שמחוץ לנו. זהו סילוף ועיוות גמור של האמת.

נכון, העקרונות הללו התגבשו עוד בתקופה שקדמה לחלוקת הארץ ולהקמת מדינת ישראל, אבל הנה הגיע אלי חבר אל „יסודות הליכוד הרעיוני של הקיבוץ המאוחד", שנקבעו באמצע שנות החמישים, ושם כתוב: „הציונות הסוציאליסטית במלוא הבנה והיקפה אינה ניתנת להגשם בארץ ישראל כחולקה, אלא אך ורק בארץ ישראל השלמה, במדינה העברית הסוציאליסטית של העם היהודי, המתקבץ מגלויותיו, ושל הערבים היושבים בארץ. אין הציונות הסוציאליסטית ניתנת להגשם במשטר דו-לאומי. זכות העם היהודי למדינה עצמאית ריבונית היתה ערך יסודי במסכת הערכים האידיאולוגיים והמדיניים של הציונות הסוציאליסטית-המהפכנית. בתיכון השלום ובעיצוב יחסי גומלין של שלום עם עמי ערב ועם אומות העולם" (ציטוט מלא, כדי שלא ייאמר שקטעתי דברים מתוך ההקשר שלהם).

חבר צעיר שהדברים הללו נקראו באוזניו שאל: מתי זה נכתב, ב-1955? מדוע זה צריך לחייב אותי היום? הוא צודק, כל דור ודור רשאי לעצב לעצמו את האידיאולוגיה שלו — אבל גם אני צודק: כאשר נתקבלו העקרונות הללו בקיבוץ המאוחד הייתי כבר אדם מבוגר, במלוא הכרתי הרעיונית, וזו היתה האידיאולוגיה שלי, שצמחה מתוך הקיבוץ. אין לי שום יסוד להתבייש בה, או לראות בה תמורת זר.

יש לזכור, כי יסודות הליכוד הרעיוני נתקבלו כבר במדינת ישראל, שבע שנים לאחר שכבר היתה קיימת, ואי אפשר למצוא לגביהם כוונות מגוחכות, כגון „השתלטות", „לקיימם" על ערבים, בארץ", „נסיבות של הקמה אחרת" וכו'. כל אחד זכאי לחשוב, כי כאן השתנו התנאים הנגדיים, וכי הניסיונות הללו אינם תואמים עוד מצבנו. ייתכן כי אני וחבריי כנים כשאנו נצמדים אליהם, והכבורים, כי עוד כוחם יפה, כמו בעבר. אפשר, איפוא, להאשים אותנו באירגציה תפרידות, אבל אי אפשר להטיל עלינו שנים זרים. כל הגורמים שלנו הם מן הבית.

*

לאחרונה שמעתי מפי שולים בבריה-ההכוונה את הכינוי לארץ ישראל שהיה מקובל בעבר רחוק יותר בין החלוצים: „ארץ". הכל יודעים שכבר 25 שנה קיימת מדינת ישראל, אבל שם הקיצור, המבטא את היחס הפנימי, עודו שייך לארץ-ישראל. ואל נא תהא כוונה: אין זה קיצור של „ארץ הצבי", או „ארץ שבעים-עשר השבטים", או איזה כינוי בחוכם אחר.

אנחנו איננו יכולים לחפש את ארץ ישראל עלינו אצל גדיאל, או בליכוד, או בצירופים דרכים להם, ולא משום שאין אנו מאמינים ברצונם להחזיק בארץ ישראל במלוא שטחה. אם יצטרכו להילחם עליה, הם יעשו זאת לא יותר רע מכל איש אחר בישראל, אבל הבעיה איננה, איך להילחם על ארץ-ישראל אלא איך להחזיק בה.

בארץ ישראל צריך להתיישב, כי כל אחיזה צבאית בה, בלי התיישבות, אין בה ממש. טוב או רע — ביובל האחרון נעשתה כמעט כל התיישבות כפרית ועירונית שמחוץ לאיזור החוף — או בידיה על-ידי תנועת הפועלים, או באמצעות המוסדות והמשרדים הממשלתיים שבראשן תנ. גם לאחר מלחמת ששת הימים לא נשתנה התהליך ביסודו (פרט לכוקמה המיוחד של ההנחלות הדתית בגוש עציון, בקרית-ארבע ובגולן).

לכולנו יחד אין סיבה להתפאר בהישגים ההתיישבותיים של שש השנים האחרונות: אם אנו משווים, למשל, את מה שנעשה במשך פחות משש שנים בתקופת „חומה ומגדל", בלי מדינה, בימי מאורעות ודמים, תוך עקיפת שלטון בריטי עוין, עם מה שעשינו עכשיו — המאזן איננו לטובת הימים האלה. אבל בתוך המועט הזה חלקם של אלה המצויים תחת כנפי ה„ליכוד" כמוהו כאין. ההתנחלויות-ראוה אמנם היו, אבל אפילו עליהן אפשר לשפוט לפי מה שמתרחש בהתנחלויות ה„ליגליות". שתי נקודות — אירגון ודיקלה — מצויות בידי התנועה ההתיישבותית של „חירות". מי צופה באמת להתיישבות, ולא כל כך איכפת לו איזה זרם מבצע אותה, בודאי לא ישמח לאוזן של שתי הנקודות האמוללות הללו, אבל גם להתלהב לא יוכל. אמנם, הארץ הזו כלומדת בנסים, אבל אפילו נסים אי אפשר להוליד בתנועת שפתיים בלבד. כאשר תנועה מחנכת שני דורות נגד התיישבות באידיאולוגיה, במעש, בלעג, אי אפשר לקום יום אחד ולהפוך את הקערה. התיישבות בארץ, גם בתנאי „הדלוקס", דורשת הרבה מאוד מן האדם, דורשת תנופה התיישבותית, כלים, מסורת, כבוד נגה לעזור ובכוונה להיבור, וכל אלה כיצד יבואו למי שאין לו?

אני מאלה הסוברים, כי ממשלת ישראל ותנועת העבודה לא עשו די במשך שש השנים כדי להגביר ולהצמיח את אחיזתנו בארץ בדרך העיקרית שיש בה פתרון לזמן ארוך — דרך ההתיישבות בכל חלקי הארץ. זרם התיישבותי אחד — הקיבוץ המאוחד — כמעט בכל לעצמו הוכה בנוה מהתיישבות, והוא משלם היטלה ביוקר על כך. בעצב, כולנו משלמים השלם הרבה בגלל מיעוט ההתיישבות. אבל כאן, לפחות, יש כוחי להדרים, יש מי שיודע איך לעשות זאת, יוכל לעיישב, יכול עוד להקן את הדבר ולהביא אנשים להתיישבות כפרית ועירונית.

מה היה יכול לעשות ה„ליכוד", גם אילו קרה לו גם נצחון לו להקים ממשלה? איזה צבא אנשים היה עומד לרשותו לכבישת הישה והאחזות של התיישבות?

בעיקר: אני מוצא את עצמי בבית ואחר שהיה לי בא, כי בתנו באתי, כן אני חי כל עבודתי. רק בתנו אני יכול להודות, רק בתנו אני יכול לקוות — בית תנועת העבודה. היא נתנה לי את ארץ-ישראל, ובידה אורישנה.

*

לא אעלים — לפני כמה שנה עמדתי בשאלתי את עצמי האם עדיין זהו אותה התנועה ואם יש לי כה לצבות בה. אז היה לובה אליאב בשיא פעילותו למען „ארץ-הצבי" שלו וכמה משרי הממשלה, ובראשם שר החוץ ושר האוצר, פיתחו השקפת-עולם, שבה היתה חלוקת הארץ לא רע הכרחי, אלא כשאלת-חלב. בן הצד השני לא נשמע אפילו קול צבות חלושה. „המשמרת הצעירה" (גוף שעד איננו להזהר ולדבר בו) מהבאה כלה בקול אחד — קולה של ישראל הקבוצה כאחד. מה כתוב ב„דברי יהודה" לקוראה. כה היה מקבלה של ארץ-ישראל בכל אלה, וכה היה הקוצר עם?

„מיסמך גלילי" הוא שהוא את התקף, אפשר לפרש אותו בדרכים שונות ובוודאי אף יפרשוהו כך. הוא רחוק עדיין מלהביע את כה שאני רוצה שיאמר. ייתכן שאי אפשר אחרת בתנועה שיש בה כצוות רחוקים כל כך, תנועה שאינה רוצה להתפלג לאלף רסיסים צדוקים, אלא להמשיך ולהתקיים כגוף המנהיג את המדינה. אני יודע, כי גם את המיסמך הזה אפשר לתנוק עיגב „הוסר בידיך", „הוסר בהיישבים", „צרכי הציבור" וכיוצא באלה. אני יודע, כי גם היא מותר בינתים בארץ-ישראל שטחים שהם מחוץ לתחום להתיישבות היהודית, אבל יש בו דבר מהותי: הוא נותן סיכוי, אם יהיו אנשים נמרצים אשר ילכו להגשימו, והוא איננו מתכחש לארץ-ישראל.

אינני מאמין, כי אנחנו קרובים ליום שבו יצטרכו להחליט בהרמת אצבעות בכנסת על תורה מחודשת של ארץ-ישראל. הוא עתיד לא יוכרע בדיונים — לא באוים, ואפילו לא בכנסת. כמו בעבר, הוא יוכרע בשדה, ואני מקווה — לא בשדה קרב, אלא בשדה המעשה ההתיישבותי. יקבע בו מי שיש לו פוטנציאל של התיישבות, והוא יהיה מוכן להשתמש בו.

עד שלא יבוא מישהו ויוכיח את ההיפך (ובזה יוציא אותי אל מחוץ למחנה) — ארץ-ישראל היא חלק אורגני של תנועת העבודה הישראלית. בשמה של ארץ-ישראל היא קמה בימי העליה השניה, בשמה פעלו „השומר", הסתדרות הפועלים החקלאים, הפלוגות, ההסתדרות המגובים, „ההגנה", הזרמים ההתיישבותיים, מערכת החינוך, הספרות והשירה — כל מה שהיה לבנ.

מותר לומר „א.ר ישראל". לא רק מותר, אלא חובה — בפה מלא, דווקא בתנועת העבודה.

דור המשך בלי מנהיגות

מאת חיים ליפשיץ

בעוד להיווכח שבבחירות לבחירות מתחדשת הנציגות לכנסת השמינית זו או אחרת. תקופה בינקה היא חיונית לשמירת האיזון בין התחדשות לרציפות שלטונית. בלעדיה אין להאר במשל דמוקרטי תקין.

המכאובים הנלוים לתהליך הירפוי המשמרת במספר הפוליטי שלנו בלמודים, כמה ההיצמדות לכסא מהפכה לייעד עליך וכיצד עסקנות ציבורית נעשתה לבעלה-ידי ולמקצוע. ביגויים מגבה בצורה „ועדה מסדרת", יכולים להגביל רק לשיבוש התהליך הדמוקרטי הבריא של תחלופה בייצוג. „בחירה" מסוג זה מנציחה את העסקנות הביורוקרטית והבריחה כחזות כעולים, להוציא מצמיתים, מן הזירה הפוליטית.

על רקע זה ראויים לזוקרה מיוחדת אותם אישים ספורים שפרשו-מרצון לאחר שנים רבות ופינו דרכם לעתודה חדשה בזמן הפרלמנט. פרישתם עשויה להעיד על ביזה נאה של רגישות לגבי כושרם ויכולת תרומתם בשליחות שעשו תקופה ארוכה. מכל מקום, הזה מגיע לפרישה הציבורית אשר יהיה — ראוי להעריך בתודה צעד זה, בפיזור במציאות הישראלית.

לעומתם, קיימים שליחי ציבור ותיקים שהכל יודעים (חוץ מהם עצמם) כי חלפה שעתם. הם מיצו את עצמם. שנות השירות הארוכות התישו אותם פיזית ורוחנית וסימני העייפות הנפשית ניכרים היטב בפניהם. ואף-על-פי-כן הם נלחמים בחירוק-שיניים על הכללתם ברשימה. הללו ראויים להרבה רחמים.

אפשר שהמחזה „קורדי הלבי" הי גבלים לפנינו באחרונה מסמכים ראשיתו של מיפנה חיובי. אולי בעתיד ירשום לפניו ההיסטוריון, כי בסוף שנות השבעים נעשתה התחלופה בפוליטיקה הישראלית מהלך מבובד, שבלי דבריא שאין יראת בו, הלילה ביצה או אף נגה כבה.

התחלופה כשלעצמה היא תנאי הכרחי, אך לא מספיק לגיבוש הנהגה מדינית הברבה, שיהיה בכוחה לעמוד למשימה העיקרית של המדינה והחברה הישראלית. נושא זה מתקשר ישירות לבעיה, ולהתעלות ההנהגה עליהם כבר כיום: מי תהיה הנהגת העתיד של מדינת ישראל, בשנות השמונים? מה יהיה דמותה, מה יהיו שרשיה?

בתקופה שבה דור המייסדים יורד מן הבמה „לדור הממשיכים עומד בשלבי סיום, יש משמעות כירוע לסוג ההתחדשות הייצוגית, ואין זה מובן מאליו שכל התחדשות היא חיובית בהכרח.

קיים הבדל מהותי, אם „המחליף" מייצג עמדות פוליטיות הרשומות לשאלות הקיום המדיני והבטחוני ולשאלות האיכות והדמות החברתית של העם — אם הוא שואף לכנסת אך ורק בכוחות באמבוזו או שירותיו „למישהו"; קיים הבדל, אם „המחליף" הוא אישיות פוליטית, במובן הרחב של המושג, איש המסוגל להפעיל שיקול-דעת, נושא חזון וערכים חברתיים או סתם „בחור נחמד" שפתרון כלשהו רצה ביקרב מסיבות הידועות רק לו בעצמו.

בכל פקה תחלופה „פמורטית" היא עלילית ביתר. כאשר פתלוים אליה כניצים קאריריסטים, אישיים ותועלתיים בלבד. ייצוג מסוג זה מחבל באשיות הדמוקרטיה ומבזה את החיים הפוליטיים — ובוודאי אין בו כדי להצמיח את הנהגת העתיד. הדהקות לצמרת בכוחן של תכונות „הרמיות" כמו קאפנות אגביה, סתגלנות ציניות, גיבוי התחנפות וליקוק-פנכים עלולה רק להמיט אסונות בלתי משוערים לעתיד החברה הישראלית ובטחונה.

הסימנים המסתמנים בעת הזאת בבחירים, לדעתי, אופק קודר בכל הנוגע למנהיגות העתיד בתנועת הפועלים. תקופת מנהיגותם של אישים בגודל בן-גוריונים בדמותם של ברל כצנלסון, ד. בן-גוריון, יצחק טבנקין ואחרים — חלפה. אף שייצגו בוגים יונים בהשקפותיהם — היו אלה בעלי חזון גדול, אישים עם סמכות ועוצמה פוליטית, רעיונית וחברתית.

מי יהיה הדור שיתפוס את מקומם? נראה כי יהיה זה דור של „מהפכת המנהלים", שהעדין הטכנולוגי כבר הספיק לסחרר אותו. דור שסוגד לטכניקה, למחשב, למודרניזציה ולרווחיות. אלה אצלו חזות הכל: מטרה וחזון כאחד. יהיה זה דור ההנהגה שיראה בעצמה ובהישגים הכלכליים את התגלמות ערכי הצדק, השיתוף והשויון החברתי.

גם אם אין מקום לדבר בהכללה על דור המנהיגות של העתיד, הרי ברור דבר אחד: ההנהגות „ההיסטוריות" של תנועת העבודה לקו בעבר ולוקות עוד יותר כיום בחוסר אנוכיי בכל הנוגע לחלקו באי-הצמחת הנהגה של העתיד. לעתים נדמה, כי מנהיגים רואים עצמם בברכה היקום, ואולי יש בהם האומרים לעצמם: „אחרי המבול". שאם לא כן — כיצד זה ייתכן שעד היום לא זכתה מפלגת העבודה, מתוך עצמה, גרעין של מנהיגות, בעל שיעור קומה. מה היה קורה אילמלא הצטרפו למפלגה זו רמטכ"לים ואלופים-לשעבר?

מנהיגות אינה נולדת מאליה — היא פרי תהליך ממושך של בירור, טיפוח והתנסות בדרגי העשייה וההכרעה השונים. כך התהליך הזה נמלטים זה שנים מן הטובים שבתנועת העבודה הולכים לרעות בשדות אחרים: בכלכלה, בעסק, בצבא וכו'. ולעת חילופי משמרות הבחירה — אם אמנם בחירה היא — איננה בין הטובים ביותר.

וכאשר מדובר בבחירות לכנסת השמינית, לא די בכך שאלמוני ייצג מחוז מסויים ופלמוני עדה מסויימת. חשוב לא פחות מכך, שכל הנציגים המופיעים בשמה של הרשימה ייצגו את מצעה ותכניות פעולתה לארבע השנים הקרובות.

הנה ספק גדול בעיני, אם כל המועמדים ברשימת המערך אמנם מזדהים בכוונה עם המצע המדיני בטחוני, עם מה שקרוי „מסמך גלילי", עם מה שקרוי „מסמך גלילי". ואם לא כן — בשם איזו הבנה או מצע יקראו לציבור הבוחרים להצביע בעד המערך? בעד „ארץ הצבי", בעד „הארץ המובטחת", בעד מה?

מצויים מועמדים שמרוב להיטותם לזכות במקום בכנסת, גזרו על עצמם „אלם" כאשר מוסדות מפלגת העבודה דנו בסוגיות אלה. מעניין יהיה לדעת, אם כל אותם מועמדים המתנגדים למסמך גלילי או למצע המדיני-בטחוני שנתקבל ב-1969, יתפטרו ממועמדותם, אם יאושרו מחדש מצעים אלה ב„פורומים הפנימיים". אדרבה, לפי שיטת „סידור העבודה" מי שמסכים פחות למצע מקומו גבוה יותר ברשימה... (ראה פרשת לובה אליאב).

עקרונית אין להעלות על הדעת (בעשית — זה ייתכן גם ייתכן) שיוכל מישהו לשמש כחבר כנסת או כשר בממשלה מטעם מפלגת העבודה, שעה שאינו תמים-דעים עם הקונסנסוס הרחב שנתקבל בועידת מפלגת העבודה — המוסד העליון — בעניני מדיניות ובטחון, כפי שנוסחו במצע לבחירות ב-1969. או שמא ראוי לכנס עוד ועידה של מפלגת העבודה שתעניק תוקף מחדש למצע הזה, שבגללו הכל משבחים את מדיניותה של ממשלת ישראל בנושאי מדיניות ובטחון המכבדים אף כבקשים „לנצל" ההישגים בתחומים אלה במערכת ההסברה.

היסודות שיחדו בעבר את תנועת הפועלים משאר המפלגות בישראל, ושבשלהם זכו לשמש בהנהגת העם שנים כה רבות, מתרופפים הולכים, ובכך במכבים לסוזה ארוך את מה שקרוי „ההגמוניה הפועלית".

השילוב המכולש הבלתי-נפרד של אקטיביזם-ביטחוני, אקטיביזם פועלי ואקטיביזם-מפלגתי נחלש בשנים האחרונות. איני בטוח, שחיזוק הייצוג של „המחנה היוני" בתוספת מצאי לעצבר שברשימת המערך, היה בא לביטוי כה בולט, אילו היו כל הנציגים לרשימה נבחרים בשיטה כלשהי שהיתה מונעת אופי של מינוי.

אחד הפיתוחים הקשים והמנוגעים, פרי השיטה הנוכחית של „ועדה מסדרת", הוא שנציג ערבי יהודי ימוקם במקום הנחשב לבלתי-ריאלי, וזאת חדשים ספורים לאחר שמפלגת העבודה החליטה לפתוח את שעריה לפני חברים ערביים.

עיוות אחר נגע לאפשרויות הריאליות העומדות לפני חבר(ה) במפלגת העבודה, הרשאי בהתאם לחוקה להציג עצמו לבחירה. להלכה אולי יוכל למצוא פורום כלשהו להציג את מועמדותו (בסניף, במחוז וכו'), אך למעשה דינו ייגזר ב„ועדה המסדרת". הליקוי במקרה של שולמית אלוני אינו בעצם העובדה שלא „הוכנסה" למקום ריאלי ברשימה — אלא ברושם שנגזר מלמעלה שלא תיבחר. אילו היתה נופלת בבחירות או בהצבעה חשאית, למשל, לא היתה יכולה לטעון לקיפוח או לחשבון וכו'... אבל משלא נתקיים הליך זה — הסיקה את המסקנה שאינה ערבה, ככל הנראה, למפלגת העבודה.

*

בשנה האחרונה פקדו את מפלגת העבודה מספר נסיגות בתחום המדיני, הרעיוני והארגוני. תהליכי הליכוד שנראה היה, כי הם בשלב של התקדמות נעצרו ונסוגו. אחד הביטויים הבולטים לכך היה בהיערכות הלקויה של המפלגה למערכת הבחירות להסתדרות ובפרשת בן-אהרן. דרושים הרבה מאמצים ורצון טוב כדי להחזירה לנקודת-המוצא. היש עוד כוי שירים כעסקה זו?

לקראת בחירות אזוריות ב־1977

מריענון הרשימות לתמורה בתשתית

מאת גד יעקבי

בכנסת הבאה, ככל הנראה, יהיו כארבעים חברים שלא היו חברים בכנסת היוצאת. זהו שיעור גבוה וברציס. הוא כאילו מעיד, על רבבות רבה בחילוף החברים הנבחרים בישראל. הוא מצביע, לכאורה, על נטיה ברורה להתחדשות ולהתרעננות כמעט בכל המפלגות הפוליטיות ובמיוחד בשתי הרשימות הגדולות ביותר. המערך, בביחוד, והמזיחתה גם הליכוד, נקשו מהלכים אלה באוירה מכוונת לכת. ונרמשמת זו יש לה על מה לסמוך. מרכי המיצוג של דבדים שהבבירו משקלם הציבורי, הקטנון של מסגרת פעליסות הדימה, ופרישתם של חברי-כנסת ותיקים איפשרו תהליך זה. בעיקרה תופעה זו היא חיובית, שכן הנטיה ליציבות היא איבת הכנסת, כשם שהיא אויבה מוסדות ציבוריים, משק וכל סוגי ארגון אחרים.

גם לגבי ההרכב ניתן לראות שיפור-מה. כשם שבין היוצאים מצויים אישים שאישותם גבוהה ותרומתם לחיים הציבוריים והפרלמנטריים היתה חשובה, כך ניתן לאבחן בין הנכנסים אישים שבבות גדולים כבעלי סגולות המבטחות כאלה. אישים שבישוריהם, נסיונם ויכולתם — מעוררים תקוות היורבית. אולם תוך ציון עובדות אלה אין לטשטש את התופעה שבה נתקלה בבחירות אלה: הרשימות השינויים בהן נעשו בדרך כלל על פי הכרעותיהם של ועדות מינויים או במקרים הטובים יותר על-פי הכרעותיהם של מוסדות מפלגתיים מצומצמים. מוסדות אלה אף הכריעו לעתים בדרך של הצבעה חשאית-אישית. בכך המצימו. אבל גם את הדירוגיות שבקביעת המעמדים. אולם עדיין נשארה גם במקרים אלה ההכרעה בידי קבוצה מצומצמת, שלא תמיד גבוהה למטרה זו. ויותר מכך. לא אחת אין היא יכולה לייצג באורח אמין את רצון בחוריה שלה לגבי סדר הקדימויות של הנבחרים.

כאשר המעמדים נקבעים על-ידי ועדות מינויים, תופעות אלה הן מובהקות אף יותר. גם אם אלה יעשו את מלאכתן באחריות ובשיקול דעת מרובה — אין ביכולתן לשמש ביטוי הולם דיו של ציבור הבוחרים, או אף של המוסדות הנבחרים הרחבים של אותה מפלגה.

מצב זה יכול להשתנות על-ידי הנהגת בחירות מוקדמות („פריימריס"), לכל תפקידי הייצוג הציבוריים במפלגות עצמן. אילו היו המפלגות מנהיגות שיטה זו, הרי יוצרים תהליכי השתתפות של ממש בקביעת מרכזיהם. זה היו מאפשרות זיקה ישירה יותר בין הבוחר והנציג ומעמידות את השירותיות שבמצב הקיים. בחירת הנציגים במחוזות ובסקטורים באורח ישיר על-ידי חברי המפלגה היו יוצרות עצם להשתתפות פעילה בחיים הפוליטיים של צעירים ואחרים, שאינם רואים סיכוי לביטויים העצמי במסגרת הצליכים המפלגתיים הקיימים. בבחירתו של הציבור ורצונו יחויבו, כמדומני, את המפלגות העיקריות להיערך להנהגת בחירות מוקדמות בתקופה הקרובה ביותר.

*

עם זאת סיכוי התמורה בהשתתפות של הדמוקרטיה בישראל נעוץ בהנהגת שיטות בחירה חדשות לכנסת ולרשויות המקומיות שימירו את הבחירה יחסית-מפלגתית בבחירה ישירה-אישית ברשויות המקומיות; ואת השיטה הארצית-יחסית בבחירה אזורית-יחסית לכנסת.

שינוי שיטת הבחירות לכנסת אינו נושא ראשון — במעלה. יש בו כדי להביא תהליכים חדשים בחברה הישראלית ובדרך בישורה הפרלמנטרית. הצעת החוק הפרטית בנושא זה שהוגשה לכנסת בראשית 1972, זכתה ברוב מוחלט בקריאה הטרומית וכן להמלצה של ועדת החוקה. חוק שבמעמד של הכנסת. על פי ההצעה 90 מחברי הכנסת ייבחרו ב-18 אזורי בחירה, 5 בכל אזור, ו-30 מהם ייבחרו בבחירות כלליות ארציות ויחסיות.

גם עתה אני סבור, כי עדיפה שיטה שכליקה לא תגביר הכנסת ייבחרו באזורים. שכן היא תגביר אבחנה בין חברי-הכנסת „אזוריים" „כלליים" לבין חבר הכנסת „אזוריים". לאבחנה זו אין צורך מבטאת גם טעם שהמצוהה. שכל אחד הם יבחרו 5 היכים. יהיו, על פי השיטה המבוצעת את הרוב בבחירות הבאות. בכי כמאת אלף בעלי זכות בחירה כל אחד. מבחינה, לא יהיו בבחירים נציגי אינטרסים מקומיים מוגבלים. הם ייצגו בירקם חברתי מגוון ואלקטורלי רבה. יהיה עליהם להיות מזוהים עם הנושאים הלאומיים ולזכות בהסכמה רחבה באזור. שכן אם לא כך, לא ייבחרו באזורי הבחירה הרחבים כולהם.

עם זאת הרכבתה של רשימת מועמדים אזורית, המצומצמת במספר מרצבה, תגביר השפעת הציבור על הרכבה. לא ניתן יהיה לסמוך יותר על המפלגתיות של מספר אישים מרכזיים שתגרוף אחריה את הרשימה כולה, במלים אחרות: יהיה אפשר ייצוג ישיר ומשמעותי יותר של הבוחרים. חברי הכנסת שייבחרו בבחירות אלה יחושו עצמם עצמאיים יותר בשיקוליהם ובהתנהגותם, ועם זאת יהיו נציגיה של מפלגה ארצית ונשאו פרלמנטרית בדיונים המקבלות החלטות בחייבים בנושאים עיקריים. אותם של הנבחרים יוכל להתנהגות מלכתחילה בביזוז של עצמאות ומידת יוזמתיות רבה יותר.

מספר הרשימות יצטמצם והבחירה תהיה בין אלטרנטיבות שליטיות מצומצמות יותר מאשר עתה. ההסכמים הקואליציוניים — אם יתקיימו — ישתחררו מפיצויים פשלבניים ויושתתו על עיקרי מדיניות. מפלגה גדולה באופוזיציה תוכל להראות גם כאלטרנטיבה לקואליציה הבבסיליות. ואילו הסבנה הארגוני של הכפילה ייתכן שיכול לצמור תהליך של שינוי המתבקש זה מכבר על רקע מערכת הגורמים והתפקידים של המדינה והחברה לעתיד.

מפלגת העבודה יזמה הצעת חוק זו במהלך כהונתה של הכנסת היוצאת, היא התחייבה במצעה לבחירות אלה, כי תמשיך ליזום רפורמה זאת, ולצדד בה, דוכה, שעם השינויים שחלו במערך הפוליטי בישראל, ייתכן שייוצר סיכוי מניטר להרב פרלמנטרי לכל שלבי החקיקה של חוק זה. אם אותם גורמים המצהירים על נכונותם לתמוך בה, יתמידו בכך. אם כך יהיה, עתידות בחירות 1977 להיערך על-פי שיטת הבחירות האזוריות. לכך תהיה לא רק השפעה על המבנה הפוליטי של ישראל, אלא גם על אורח החיים במפלגות עצמן. אולי יהיה בכך כדי להביא לאיחוד מלא של מפלגת העבודה. איחוד שבמסגרתו תוכלנה להתחזות בעיקר ההלכודיות סביב נושאים מהותיים ועמודות מדיניות.

להסתדרות ולחבריה
לאזרחי ישראל
ולעם ישראל בתפוצות
לציבור העובדים בעירנו

ברכה שנה טובה
שנת שלום בריאות שגשוג ופיתוח

מועצת פועלי בת-ים
אגודת פועלי בנין וקרן ביטוח
פועלי בנין בת-ים

כור מתכת בע"מ
מפעלי הנדסה רמים

לידיעת קבלני-הבנין!
הרינו להביא לידיעה שהחל מ-5.10.73 אפשר יהיה לקבל במפעל בקרית שמונה ברזל בנין מכל הסוגים.
נשמח לקבל הזמנות ולבצען לשביעת-רצון.
אפשר לפנות בכל יום משעה 06.00—15.00 ליפרח שלום.
טלפון: 6-067-41355.

הליכוד
גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה
למען ארץ ישראל השלמה

חל
טעם

רשות שמורות הטבע
מודיעה לציבור
ששמורת עין גדי
תהיה סגורה
לקהל
מערב יום כיפור ה-5 באוקטובר משעה 14.00
עד למוצאי יום כיפור ה-6 באוקטובר.

הצבע
חל
טעם
הליכוד
גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה
למען ארץ ישראל השלמה

ביה"ס להנדסאים
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה – משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על סיום
ההרשמה לקראת שנה"ל תשל"ד

1) למגמות ותת המגמות
אלקטרוניקה, בניה, מכונות, כימיה, חשמל, אדריכלות, מיכון חקלאי, פלסטיקה, פיזיקה, דרכים, אוירונוטיקה, מזון, ביו הנדסה, מדידות (גיאודזיה), תעשיה וניהול, הנדסאים מורים, מחשבים

משך הלמודים:
א) למודי יום הנדסאים – שתי שנים 40 שעות בשבוע.
ב) למודי ערב הנדסאים – ארבע שנים.
ג) למודי צבירה – פעם פעמים בשבוע לפי בחירה.
ד) למודי יום טכנאים – שנה מוגברת.
ה) למודי ערב טכנאים – שנתיים מוגברות.

הערות:
א) מתקבלים/ות בוגרי/ות י"ב תיכון לרבות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר תיכוניים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב) תלמידים/ות המשתתפים/ות בלמודי יום נהנים/ות מהלוואות מטעם משרד העבודה.
ג) חיילים/ות בשרות הבא הלומדים בכתות הערב מקבלים הנחה משכר לימוד בשעור 50%.

2) לכתות קדם הנדסאים
כתות ערב חד שנתיות לבוגרי י"א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.

3) לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:
חיפה – (למודי יום וערב) מרכז ביה"ס בקמפוס בקרית-הטכניון טל. 225111-347 קבלת קהל כל יום בין 8.00—12.00 ובימים א', ג', ה' בין 16.00—18.00.
„אוהל שרה" – (עמק יזרעאל) (למודי אחה"צ וערב) מר י. להב, המועצה האזורית יזרעאל, אוהל שרה, דואר נע יזרעאל טלפון 7—065/22956.
מדרשת רופין – (למודי יום בלבד) כלפק כפר יונה 053/98383.
אילת – (למודי ערב בלבד במגמות הבנה) מהנדס א. באום, תבנה, מכרות הנחושת, טל' 059/2121/2.
נצרת – (למודי יום וערב בניה ומכונות וכן הנדסה ערב) מהנדס סרוכי, רח' 10/316 טל' 065-54831.
עמק הירדן (צמח) – (למודי אחרי הצהרים) מכללה אזורית עמק הירדן, צמח טל' 067/50421.
צפת – מר צ. כבודי, ביה"ס עמל ע"ש בלאומילד. טלפון 067/30284.
תל חי – מר ב. שפכטר, המכללה האזורית טלפון 067/40969.
עכו – (יד נתן) – אינג' ה. לוין, ביה"ס להנדסאים חקלאים דואר נע אשרת טלפון 04/910042.

4) לתשומת לב
בחינות המיון לכתות ההנדסאים תתקיימנה כלהלן: (הודעות נשלחו למועמדים):
מתמטיקה 8/10/73
פיזיקה 9/10/73

איש מוסר יהודי מליטא

מאת אברהם ביק (שאולי)

כתבי ר' ישראל סאלאנטר, דרושים, מאמרים, איגרות. החדיר והוסיף מבוא והערות מרדכי פכטר. ספריית דורות, מוסד ביאליק, ירושלים תשל"ג.

לפני יותר ממאה שנה קמה בליטא תנועה דתית יהודית ש־הציבה לה למטרה להכניס ער־כי־מוסר חדשים בבית־מדרשה של המחשבה הדתית. תנועה זו הקיפה חוגים מצומצמים, בעיקר לומדי תורה ובני־ישיבות, וחו־ללה מהפכה במחשבתם ובסדרי חייהם; ובאמצעות חוגים אלה השפיעה במישרין או בעקיפין על יהדות ליטא.

מייסד התנועה, רבי ישראל סאלאנטר, למד בנעורותו בקוב־נה ובגיל שלושים נתמנה לראש ישיבה בווילנא שם ייסד קבוצות להשתלמות במידות ובמוסר. הוא ליעד את תלמידיו לנחל משא־ומתן באנוונה, ללמוד מקצוע ו־לחיות חיי צדק. שיטתו בהשתל־מות הנפש היתה על דרך „התבו־ננות של ביקורת".

לכאורה לא הוסיף ערכים רו־חניים חדשים למחשבה הישרא־לית. כל מה שכתב באגרותיו ו־תטיף ודרש לשומעי־לקחו מרומז בתלמוד ובספרות המוסר של ימי הביניים, „חובות הלבבות", „ספר חסידים", ובתקופה יותר מאוח־רת בדברי ר' משה חיים לוצאטו, בהקדמתו לספרו „מסילת יש־רים" על „חובתו של האדם בעו־למו". השתלמות הנפש חלויה לא בדינים והלכות או בלימודים עיוניים בפילוסופיה או תכונה, אלא בשלכות מוסרית. בעקבותי־הם ליכד ר' ישראל איש סאלא־נט את האדם למשול במידותיו „עד כדי שיהא מסוגל לעקור מן השורש כל ניצן של מידה רעה", הוא נלחם נגד הירידה המוסרית שהיתה בדורו גם ביהדות הדו־תית, ונגד „מקיימי מצוות למח־צה, בין אדם למקום, ולא מצוות שבין אדם לחברו", ואירגן קבו־צות לחינוך עצמי לתיקון ה־מידות, ביקר בברלין ובפאריס והשתדל לקשור קשרים עם ה־סטודנטים היהודים „כדי להחדיר בלבותם את ליכוד המוסר ברגש וברצון".

ואף־על־פי־כן „אין בית מדרש בלא חידוש". מעקדי־מחשבתו של סאלאנטר מזכירים את השיטות האקזיסטנציאליסטית ואת השק־פתה על התודעה, החרות והאח־ריות. סאלאנטר מבאר את ה־ניגוד בעמדת האדם כתוך חי־קום. מבחינה ביולוגית הוא הלש. יחסית ומשימתו הרוחנית, מצד שני הוא בעל בחירה, והיא מ־רוממת אותו מכל יצורי הטבע. לפי תורת היידיגר וסארטר ה־אדם הוא בעל בחירה ובעל אח־ריות ולא תתכן כל תפיסת דטר־מיניסטית התולה את מעשיו ב־איזה כוח מחוצה לו. סארטר אמר כי מאחר שעל האדם לחישען על עצמו בהכרעותיו, אין הוא יכול להשתמט מן האחריות ל־מעשיו והוא „נדון לחירות" הוא מתמלא „פחד ואימה", ומנסה ב־דרכים שונות להימלט מהחרות ומהאחריות. דרך הבריחה ה־רווחת ביותר היא „ההונאה העצ־מית". האדם מעדיף לומר לעצ־מו כי הוא „נאלץ לעשות כן", הוא מחפש מנוס מחופש ההכר־עה. בדומה לכך כותב בעל המו־סר הליטאי ב„איגרת המוסר" ש־לו, כאנטיסט המוסריים הלי־טאים:

„האדם חופשי בדמיונו ואסיר במושכלו. דמיונו מוליכו שובב בל יחת מהעתיד הוודאי כי הוא בשבטים קשים ייוסר; הוא לבדו ישא פרי חטאו. אחד הוא עושה העבירה והנענש".

אלא, שלפי סארטר אין דין ו־אין דיין, אין שום כוח שאפשר לסמוך עליו מחוץ לאדם. וסאלאנ־טר מאמין בזיק המקשר את האדם לבוראו. שלפניו הוא עתיד ליתן את הדין. אבל יש צד שווה בי־ניהם: שניהם קורעים את הצעיף של ההונאה העצמית, מוציאים את האדם מתודעת השיקרית כדי להביאו למיצוי קיומו, הווה או־מר: להיות מודע לחירותו ול־אחריותו.

דרשותיו הערות של סאלאנ־טר על „מידות הנפש" נוגעות גם במושגים פסיכולוגיים, אמנם ב־ניסוח דתי. הרי כמה מימרות:

האדם נר עם עצמו שבעים שנה ואינו מכיר את עצמו.

מעט השכל מובע בים של רצונות ותשוקות.

האדם הוא תמיד בבחינת נער שזה עתה מתחיל את חייו.

כשהתחלתי ללמוד מוסר חייב־תי את כל העולם וזיכיתי את עצמי. כשלמדתי מוסר חייבתי את עצמי וגם את העולם. לבסוף חייבתי רק את עצמי, ואת כל העולם דנתי לכף זכות.

המבוא בספר סוקר את תול־דות כת המוסר, מאבקיה עם ה־התבוללות וההשכלה ברוסיה ו־בגרמניה, ומתאר במידת־מה את מעמדה הרוחני של יהדות ליטא שבו חי מייסד התנועה. מבוא זה פופולארי ושווה לכל נפש בסגנונו ובכל מבנהו.

לקראת החגים

הגש ספר שי לבני משפחתך ולידידיך

עיר ומלואה

מאת ש"י עגנון

ספרו הגדול של חתן פרס נובל המתאר בשרשרת סיפורים ארוכה את תולדות יהודי פולין ואת אורח חייהם על כל הפכים הקטנים שבהם. בספר זה מעלה עגנון את דמותם של עשרות רבות של אנשים ונשים בכל שכבות החברה, ומתוך תיאור הדמויות נפרשת לעיני הקורא יריעת התקופה כולה.

ש

הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

הופיע:

„הקיבוץ"

במה בין־תחומית לחקר החברה הקיבוצית מס' 1, בהשתתפות חוקרים חברי קיבוץ וחוקרים מחוץ לתנועה הקיבוצית, במאמרים מקוריים על תחומים שונים בחיי הקיבוץ. עוד בספר — סקירות וביבליוגרפיה של ספרים ומאמרים בעברית ובלועזית בנושא הקיבוץ.

מחיר הספר: 11.50 ל"י.

בהזמנות נא לפנות אל: הרשות להשכלה וחקר — ברית התנועה הקיבוצית, ת.ד. 303, תל־אביב, 61000.

מכתבים ותגובות

חילופי אישים ולא חילופי גברי

הפרס לספרות צבאית

הוצאת הקיבוץ המאוחד

רח' סוטין 27 תל־אביב, טל. 246194

הופיעו

גרשון שקד / ללא מוצא

על י. ח. ברנר, מ. י. ברדיצ'בסקי, ג. שופמן וא. נ. גנסין

תמר מני, עליזה פלק/הילד המוגבל ביכולתו

ספרית פועלים

ענת פיינברג

צל הימים

יעקב בסר

שדה סקולה

דוד הורוביץ

חידת הצמיחה הכלכלית

מחקר הדוגמה הישראלית

מרדכי אמיתי

צוואתו של ד"ר טוריה

נעמי וישניצר

חרוז כחול של מזל

שלום חולבסקי

עיר ויער במצור

דוד יוכידוביץ'־כהני

גלגול מחילות

מרכז ההסברה

שירות הפרסומים

* המיעוטים בישראל
* דע את ישראל
* יחסי החוץ של ישראל
* אותו, הם וארץ ישראל
* חוקים להגנת הדייר

בלה של החורשה

סיפור מאת אמנון שמוש

מעט הרהורים בענייני תפילה

אהרן צייטלין

עניים

נִשְׁעָנִים אֶל הַקִּיר בִּדְמִי פַּרְוָרִים
אֶנָּיִים זְקֵנִים שְׁקֵטִים וַעֲנָוִים,
וְאוֹר כָּאוֹר הַנּוֹפֵל מִכּוֹכָבִים
עַל פְּנֵיהֶם הַנִּשְׁכָּחִים וְהַקָּרִים.

כְּשׁוֹמְרֵי שַׁלְוַת־סָבִיב הֵם נִצָּבִים —
וּכְנִיצַּ עִשְׂבֵּי־קַיִץ עֲלֵי־גַּרִים
רַק שְׂפָתָם תָּנַע, תְּסַף חֲצָאֵי־דְבָרִים
וּתְפִלָּה תַּעֲרֹךְ נֹכַח פְּנֵי־הָעוֹבְרִים.

כְּפַרְחֵי־בָצִיר קְמֵלִים אֶצְבְּעוֹתָם
הַצְּהֻבָּה. קוּפְאֵי־תַחְתָּם הֵם מְצַפִּים
לֹא אֶל נִדְבָתְךָ: מְחַכִּים הֵם לְבוֹתָם.

יֵשׁ נִדְמֶה לְךָ, כִּי שְׁלָחוּ מֵעֲרָבוֹת,
כִּי הֵם נִסְתָּרִים חֲטוּשִׁים בִּשְׂרָעָפִים
נְגִידֵי אַרְצוֹת־זָר בִּכְלוּבֵי־סְתָבוֹת.

אהרן צייטלין

נרודה

מאת יורם ברונובסקי

[illegible]

...הדרומית כדי להילחם בילידים — שבטי הארא־קאנים — ולכתוב פואמה על גבורת הכובשים (הקונקויסטאדורים), אך אירע בו כעיבה בלעם: גבורתם של בני הארא־קאנים הפליאה אותו עד כדי כך שהפואמה שכתב („לא אראוקאנה") הילּלה את גבורת האינדיאנים הנלחמים בעוז נגד הכובשים. כך היה לגיבורם של אויבי האימפריאליזם. נרודה הקדיש לו שיר קצר בפרק השלישי של „השירה הכללית" הקרוי „קונקויסטאדורים".

פאבלו נרודה

ארסיליה

אַבְנֵי־אָרָאוּקוֹ, וַרְדֵי־נָהָר קְצִיעִים
מִשְׁתּוֹלְלִים, מֶרְחֲבֵי הַשָּׁרָשִׁים.
פָּגְשׁוּ בְּאִישׁ שֶׁהִגִּיעַ מִסְּפָרַד
וְהֵחֵלּוּ לֶאֱכֹל אֶת שִׁרְיוֹנוֹ בְּמַלְתְּעוֹתֵיהֶם —
שִׂיחֵי הַשַּׂרְקָנִים מְצַלִּים עַל חַרְבּוֹ
וְאֵזוֹב קַדְמוֹנִי מֵנִיחַ אֶת יָדָיו הַקֵּהוֹת
עַל הַשְּׁתִיקָה שֶׁרַק עַכְשָׁו נָפְלָה עַל כּוֹכַב־הַלֶּכֶת.
בֶּן אָדָם, אֶרְסִילְיָה הַצָּלוּל, אֲנִי שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל דֹּפֶק הַמַּיִם
בְּעֵת הַשַּׁחַר הָרִאשׁוֹן שֶׁלְּךָ, טֵרוּף הַצִּפֳּרִים
וְרַעַם בַּעֲלָוָה.

הַנַּח, הַנַּח אֶת נֵס
הַנֶּשֶׁר הָאִלֵּם שֶׁלְּךָ, קְרַע אֶת לְחָיֶיךָ
בְּתִירָס בָּר
הָאֲדָמָה תִּטְרֹף הַכֹּל.
צְלוּל־הַקּוֹל, אַתָּה הַיָּחִיד שֶׁלֹּא יִגְמַע אֶת כּוֹס הַדָּם
רַק הַזֹּהַר הַמָּהִיר שֶׁנּוֹלַד מִמְּךָ
יַגִּיעַ — לַשָּׁוְא — בִּשְׂפָתֵי הַזְּמַן הַנִּסְתָּרוֹת
וְיַחְזֹר אֵלֶיךָ לוֹמַר לְךָ: לַשָּׁוְא.

לַשָּׁוְא, לַשָּׁוְא
דָּם עַל הָעֲנָפִים זְרוּעֵי־הָאַלְגַּבִּישׁ
לַשָּׁוְא בְּלֵילוֹת נְמֵרִים
צַעֲדוֹ הָעַז שֶׁל הַחַיִל
פְּקֻדּוֹת,
צַעֲדֵי
[illegible]
הַכֹּל חוֹזֵר אֶל הַקַּרְקָעָה עֲטוּרַת־הַנּוֹצוֹת
בָּהּ מֶלֶךְ רָחוֹק עוֹרֵךְ אֶת מִצְעָדָיו.

תירגם: י. ב.

פאבלו נרודה

המתנגד למוסכמות

ו. ה. אודן

[illegible]

ו. ה. אודן

מתוך „בזמן הישועה"

הוֹ אִיזִיקוֹרְן בֵּין הָאֲרָזִים,
עָדֶיךָ שׁוּם כִּשּׁוּף לֹא יַגִּיעֵנוּ,
יַלְדוּת בְּרֵרָה נְעָה בַּאֲנָחָה
בְּעַד יַעֲרֵי־יָרֹק בְּלֹא־מְחוֹם
בְּתְמִימוּתְךָ הַמִּסְכֶּנֶת
לִקְרֹא אֲהוּבָתְךָ אֶל הָרִקּוּד;
הוֹ יוֹנַת מַדָּע וָאוֹר
עֲלֵי עַנְפֵי הַלַּיִל;
הוֹ דָּג שׁוֹבֵב בְּעֹמֶק
מְעוֹנוֹת הַיָּם לְעַד שׁוֹמְרִים
סוֹד רְגוּשָׁם סָמוּי.
הוֹ רוּחַ פֶּתַע לֹא פְּקוּדָה
פּוֹלֶטֶת בְּקָנִים רוֹגְעִים; הוֹ קוֹל
בְּתוֹךְ מְבוֹךְ בְּחִירָה
יִשָּׁמַע רַק מֵאֹזֶן דּוֹמֵם;
הוֹ שָׁעוֹן, שׁוֹמֵר שָׁנִים;
הוֹ מְקוֹר יֹשֶׁר וּמְנוּחָה
*Quando non Fuerit, non est,
אִם בְּלֹא דְּמוּת, מוֹפֵת
שֶׁל חֹמֶר וּתְנוּעָה, מִסְפָּר וּזְמַן,
גֵּא־הֲגוּם נִתְכָּנִי. גִּבְעַת
וְנוּס וְגֹרֶם־מַעֲלוֹת רָצוֹן
יַפְרִיעוּ רַשְׁלָנוּת, צִנָּה,
יַרְשִׁיעוּ גְּאוֹנֵנוּ בִּפְגִיעָתוֹ
בַּכֹּל, אֲפִילוּ חֲרָטָה,
הוֹרֵינוּ אֶת הָאֻמָּנוּת הָאֶזְרָחִית
שֶׁל הֲפִיכַת לֵב מְקַבֵּל
לְעִיר, מִדְבָּר, מָקוֹם
שָׁם מַחְשָׁבוֹת בְּעֶמְקָן
תִּמְצֶאנָה הַמָּקוֹם וְהַשַּׁלְוָה
וְהַרְגָּשׁוֹת הָעֲצוּרִים אֶת חֵרוּתָם.
שְׁלַח דֵּי כֹּחַ לְיוֹמֵנוּ
וְהוֹרֵה יְדִיעָתֵנוּ בְּדַרְכָּהּ
**O da quod jubes, Domine.

* מה שלא יהיה, אינו,
** הו איזו שמחה, אלי.

מאנגלית: רחל גיורא

סיכום עונת תשל"ג בתערוכות

אמנות, מסחר וחינוך הקהל

מאת אריאלה הראל

[illegible]

מתערוכת יחודי מארוקו · פרח חלוטוס · טובית בארי

(שתי התערוכות התקיימו במוזיאון ישראל, ירושלים)

[illegible]

סוציולוגיה ותיאטרון

מאת גדעון עפרת

[illegible]

חידת הסופר 92

[illegible]

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

יום שבת

* 20.00 — „המבדיל" — „כשלג ילבינו". זמירות, תפילות ופזמונים למוצאי יום הכיפורים בפי מקהלת הנוער „רן בונים" בלוויית ... בהדרכת יגאל צליג.

* 20.55 — „הכיפור המצולם" — (בשידור חוזר).

* 21.05 — „איירונסייד" — „מהדור 57".

* 21.55 — „מבט ספורט".

רדיו

ראדיו

* 12.05 — „כל נדרי" — „כל נדרי" באת ארנולד שנברג — מקהלת קול-ציון לגולה בהדרכת אברהם קפלן ותזמורת רשות השידור בניצוח רנה ליבוביץ; „מעשה בחליל" מאת בציון ארגוב — בהשתתפות כרים לוין, רמה סמסונוב, אברהם סלומון וחילי הפרנס; לקחת שש זמורות מתוך מקהלת האקדמיה למוסיקה בירושלים ולהקת נגנים בתוך תזמורת רשות השידור בניצוחו של גבריאל רהן (א).

שבת

* 19.10 — „בלב שמחה" — זמירות בצליל קליל למוצאי יום כיפור, ובהן מפי הרב הראשי לישראל הרב חיים דוד הלוי (א).

* 21.05 — „חיפושים, אתרים וגילויים" — סכום של שש שנים של חפירות ארכיאולוגיות בירושלים ובסביבתם. משתתפים: ד"ר בדעון פרסטר, יורם צפריר, בנן ברושי, עמיהי מזר, אהוד נצר.

שמריה גוטמן ודן אולמן (שידור שני) (א).

* 22.06 — „יפתח" — אורטוריה מאת הנדל. משתתפים: גלוריה מייזינגר, רפאל אריה, הלן חסט, של אסתר ויגודה, לורנץ, עם המקהלות המאוחדות. התזמורת הסימפונית של רשות השידור בניצוח גארי ברטיני (א).

קולנוע

ירושלים:

* „המיטה המעופפת" (הבירה) — חלם דיסני — לאחר מיתו, בידי ממשיכיו — בסיון נבחים גם את נובלה, לנוער על מהות „מרי פופינס".

* „פרשת ביירות" (תן) — מתח ללא מוקה, אבל תיאור חברתי צנייני מרתק של פרשת-ריגול ובירה ב„תצלה" במזרח התיכון.

* „אבריאל-בבת" (רון) — סרט „בארוק" המתרחש בחלל ריק של תקופה. אין השלמות הברתיות מבשיות, אך יש אירוה כביכול-מתוקה כשלצמה (משתק מעולה) של שי אופיר ויוסף שילוח.

* „הגנב שבא לסעוד" ארצנו — סרט ביזור נוים ובלתי-מחייב. המתאפשר עם מאטירה חברתית. דראמה של מתח ומלודראמה של אהבה מבלי להיות מציגית. אך בשאר בתחום הטעם הטוב והמנוח הנאת. יש בו כמה רגעים נהדרים. (בייחוד משחק השחן) והפצה כשבי נבת של ריאן אוניל. ווהן אוטס יאוסיה סגולסון.

* „ביזה ודהדאלי" (ארנולד) — קומדיה דראמטית מרירה-מתוקה על שני גברים ואשה אחת. הדראמה עצמה נושאת אך צבעה בקרבי. מרוב באנאליות מעורבת בר הוסר-דרך. אולם ביצוע הרגיש של קלוד סוטא יוצר אווירה דקה ומוחשית ואין סנטים מתגלה כ"ח פווד בתנאי הבשחק הקולנועי.

* „נשיא על הכוונת" (עדן) — סרט זויה, מהיר, כדוש יעשר נגע בוחק בצורה לאדריגלה. הד מתפלים כמעט לנמרי. מתרקע ומוד צומק של כניסי נסיון לרצח פרלישי מבוסס על רב-מכר של פרדריק פורסייה על קשר לרצוח את הה-גול היה לסרט רב-מכר מצד יין של ביקור בלתי-מחייב.

* „מאנו אחרון בפאריס" (ממרד) — הגרסוסת הרעשנית עשתה עוד דב. סרט מצמיק בעל אוירה נפלאה וביצוע אישי בל תי-רגיל. סרט על בדידות, על אהבה על מין, על בלבול מושגים. סרט עליתמפות ועל-ראציונקי על המבוי הסתום של האגרסיות הבורגנית. קפת עיקר מני קיצוניות סמלית בכל הסיקורים ובסוף הכל — סרט חשוב, מלוק, וסותר — גם את אלה שיולינו כי הוא „מבלי" — יהיה כאלה.

* „שחק אותה, סם" (המלח) — קומדיה כמעט אבסורדית, אישית, בעלת משקע אישי כבד, על ארם שסבל מתסביכים. מומלץ במיוחד לאוהדי הקולנוע — ועוד יותר לאוהדי תולדות הקולנוע. דומני שגם הצופים ואינטליגנציים האוהדים לא יתאכזבו.

* „הדיזה האמריקאית" (אורון), סרטו האוטוביוגרפי של סרופו על הפראמות של עשיית-קולנוע סרט מריר ומשעשע ועצוב ומהנה ומפש משגע. כל מה שחשבנו על עשיית קולנוע — בראי עקום, אך אוהב. פרט מבוריון.

* „זעקות ולחישות" (צפון) — סרטו האחרון של איגמר ברגמן. הנושא: יחסים סבוכים בין שלוש אחיות ומשרתת נאמנה. משחק נפלא של אינגריד טולין, הארייט אנדרסון, ליב אולמן וקארי סילואן. צילומים פנטסטיים.

* „נשיא על הכוונת" (אלנבי) — ראה „עדן", רים.

* „אבריאל-בבת" (סינמה 1) — ראה „רון", רים.

* „תקף עם הרוח" (אורלי) — הסרט האלילוגרי הנצחי (נוצר ב־1939). הגדול ומוקיץ בפני כל דור חדש. סרט ריאקציוני מבחינה סי ליטית-חברתית, שיש בו הוותר הר באקספלואטי של „עיר הגלוסות" דיל. שכנראה תופס יתופס תמיד.

* „הדדהדילי" (פאר) — כמיהתם של שני נודדים אמריקאים לבטש את חלום ההצלחה והאושר. שבאת מחם להלאה. המיכאניזם המגיע את הסרט הוא בשול — התנגשות בין החיזון לבין המציאות וריקם יחסי ידידות פתורה. הצליל הוא אוסף של „סלאו-אודיה" בלתי-מאורגנים וכוחו של הסרט הוא באישי הצילומי הנדיר שלו ובמשחק הדוברי-לצול של גיק באופמן ואל פאצ'ינו.

* „הליידי שרה בכחול" (חן) — הופעה נהדרת, בעלת עוצמה דראמאטית ויושר מוסיקלי-קולנועי של דייאנה רוס בתפקיד בילי הולידיי זמרת הבלוז האגדית שמתה בגיל 44 משימוש-יתר בסמים. אולם סמביב — „מיתוס-אוירה" בנוסח סילוף הוליבודי מסיבל גלופות ערופות, פשטנות מחירה.

* „עד שהגשם יפריד בינינו" („רמת-ר") — קומדיות בהגנים מכ-סכרת ואורכות לפני של הבמאי האוסלקי פיליפ' ביהט. השולה הרצוי הטבם לא רק למוסד הגישר אין האוסלקי אלא גם אל המוסד החדש באוסליה של הגורדשית. גם ראוסטן הזמנו.

* „מה תאמר לעבודת עד רומה" (מוגרבי) — מה באמת לומר לעבודת עירונה שצצה ועולה מבקומות בלתי אפשריים כמו בכנ־ לינה בבניני משרדים או תאי טלי-פון ציבוריים ברחוב. זהו כנראה בנייה המוסיקה את אלן מאגס הד ריק הנגזר של סדרת הטלוויזיה האמריקאית „קאמרה קאמרה". בה אומרים הגברים לנשים ערומות ובת הנשים לגברים ערודים. מרגלית במלכות הנסתרות של מא-גס. משעשע אך לא מגלה ולא סורר.

* „אבריאל-בבאות" (צפון) — ראה „רון", ירושלים.

תיאטרון ובידור

* „כתוב בקיבוצים", תל-אביב (התאטרון הקאמרי) — עירוב אינטימני ומבריק של בגאי אגלי ציוד לבחינה של שייקספיר הבי־לים את הרציונה האוניברסאליים והתל-תקופתיים שבו. משחק יפה באר של צוזי תאומי, יוסי בנבר.

* „תתולת על גג פח לוהט" בה מרתקת על אף ארבה.

* „חתולה על גג פח לוהט" תל-אביב („הבימה") — אחד הבי־ זוות הטובות שבים אך היותר אחר בים על טוני היליאמס, שכתב אר־ תו. בלהדראמה מתפוצצת כרוב רגשות: אהבה, קנאה, שנאה ותאר ווה. השבעת המבנים וויליאמסים אמריקאיים. בייקל מינים בנה הצגה ריאליסטית והכה באוד. על אף משחק טוב של אלי כהן, יעל דרור יאנוב, זליה פרידלנד ובכעות מירי קל.

* „סיפורי פני — הקוף כחזרה" — תל-אביב (התיאטרון העממי) — להקת ה„בודת" בניצוח ערב נפלא של הומור כהר־בקטים טובים ובגניזות מצויינות של דני סנדרסון, מבוצעים להפ־ליא על ידי שבחה כמהנגי בוהרים.

* „אנשים קשיבי" (הוכה) (בבה 2 תיאטרון הוכה) — קומדיה בנוסטה, תכמה ונוגעת ללב של יוסף בריוסף, מחזה מע־לה בעל נשמה יהודית, מבוים בעיקרון ומבוצע להפליא עליידי רות סגל, אבנר מסקין, אילן הורן ואריה הרשקוביץ.

* „פריץ החתול" (אורדון) —

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

דבר ספורט

רמת-עמידר — נחליאל 1—1

בזכות נצחונה במשחק הראשון (1:2) תתמודד רמת-עמידר בשלב שמינית הגמר נגד מכבי תל-אביב

קבוצת הדרגה ב' של מכבי רמת-עמידר תארה במשחק הראשון את קבוצת מכבי ת"א בשלב שמינית הגמר במשחקי גביע המדינה לאחר שהצליחה לסיים בתי־ קו 1:1 את משחקה בחוזר נגד הפועל נחליאל.

במשחק הראשון ניצחה רמת-עמידר בתוצאה 2:1.

שחקני נחליאל פתחו את הד משחק בסערה התקפותיהם הרבות נהדפו בהגנה המגובשת של רמת-עמידר בראשות הבלמים רותם וכהן.

בדקה העשירית בעט יאיר לוי הנחליאלי כדור צונחין מ־20 מ' היישר לראשו של כמהארי אשר נגח כמל השער.

בדקה הי"ב נפסקה ההתקפה הראשונה של רמת-עמידר. קוני סטלוצובסקי כדרר בינון, עבר את הגנת נחליאל המקרוב כשם הוחיז, בדקה ה־60, בעיצומן של התקפות נחליאל, פרץ פרנסטון בתעוזה רבה, שלח בעיטת כמעט חזקה. הכדור הוטס עיי כבן נחליאלי לשלוש מ"מ בדקה ה־0:1 — ל' עמידר.

בדקה ה־88 נגע בלם עמידר אלי כהן בכדור בידו המוטס כבתוך בעיטת 11 מ' אותה ניצל כהלכה והשים 1:1.

שבה שבירותו לצ"ני 200 צופים באצטדיון הפועל בחדרה.

ב. שפירא

שידור ישיר של משחם הגמר באליפות אירופה

משחק הגמר באליפות אי־רופה בכדורסל שייערך בב־ רלונה בברצלונה-ספרד. ישודר בשידור ישיר בטלויזיה.

את המשחק (שיתחיל ב־23.00) יתאר דן שילון. לי אוהבי הספורט צפויות איפוא 3 שעות של ספורט וכדורסל שכן השידור יחל בסיום הגב־ נית „מבט לספורט".

גבעת-חיים — הפועל ת"א 3:5

קבוצת הכדורסל של הפועל גב־ עת חיים עשתה אתמול צעד גדול לקראת זכיה נוספת באליפות הלי־ גה לאחר שגברה בגבעת חיים על יריבתה המרכזית הפועל ת"א בתוצאה 3:5. הפועל ת"א ניצחה בשבת את גבעת חיים 3:4 כך שי־ יתכן שגורל האליפות ייקבע על ידי הפרש השערים.

ערב מיקוט בבמשחק לבו הת 2000 צופים היה בעיתונו של נמר רוד דריינסון, הדנייס המזמזם בכ־ דורגלן בהפועל ת"א הנדון להזוק את שורות קבוצה בדם שלו (כבי לל הנדוד של יואל סמואל) נגד נציגת אחרות ההחצבות.

שחקני גבעת חיים הוליכו 0:1 ברבע הראשון. הפועל ת"א השוו־ תה ל־1:1 ברבע השני אך ברבע השלישי הגדילו שחקני גבעת חיים ל־1:3 ויתרון שנשמר עד לסיום — 3:5.

שערים לגבעת חיים: דרוזברג (2), דרייפוס (1), שמש (1), קריץ (1). שערים לת"א: רוזנפלד (2), שמואל עפר בילדכן.

המתאבקים הוזמנו לאיראן ולארה"ב

שתי הזמנות נתקבלו לאחרונה אצל איגוד ההיאבקות.

הראשונה, מאיראן, בהתייחסת לי־ תחרות על גביע הזה בסוף התיכון הראשון.

הזמנה אחרת הגיעה מארה"ב כי מתאחדות הבינלאומית להאבקות. ההתאחדות זו הזמינה 10 מתאבקים שישתתפו בתחרויות מדי חוף אל חוף שיחל בתחילת שנת 1974. ככל כן הדגישו האמרי־ קאים כי הם ישאו בכל ההוצאות הכרוכות במסיבה הנבחרת לאר־ ראות בארה"ב.

טורניר בין-לאומי בכדורגל לנוער ייערך בפברואר

מאת אליעזר מסרן

טורניר בין-לאומי בכדורגל לנב־ חרות נוער עד גיל 20 ייערך בארץ בחודש פברואר הבא — על כך החליט בישיבת ועדת הנבחרות הה־ לשנים הבין לאומיות של ההתאחדות לכדורגל.

הוחלט קבוצה את הנבחרות שי־ יוזמנו לטורניר ואבד יהיו שוויץ, ברזיליה, הולנד וישראל. כמספר כי כל הנבחרות המוזמנות הביעו לה־ רנותה נכונות להשתתף בטורניר.

נבחרת הכדורגל החלה אתמול באימונים תחת שרביט של זהר שחייב. 18 השחקנים התייצבו ל־ אימון ודק שניים — וייסיכר ויטי פרץ — נעדרו.

מנצ'סטר-יונייטד — אייאקס 0:1

במשחק הוקיה לכדורגלן הב־ קבוע הבין-לאומי דניס לאו בן ה־33, שנערך ב„אולד-טרפורד" לפני 48,000 צופים, ניצחה מנצ' סטר את האלופה האירופית, אייאקס אמסטרדם 0:1. את שער הנצחון הבקיע המגן אלק פור סייט.

במשחק זה שיתף האירי ג'ורג' בסט, לראשונה במדי קבוצתו, לאחר 9 חודשי פרישה.

שחקני המחוזי הי"ט בליגה האנגלית

במשחקי המחוזי הי"ט בליגה האנגלית בכדורגל לא יהיה כתר משחק מרכזי.

קבוצת הלבם תארח את מנ־ צ'סטר-יונייטד; לידס — סטוק סיטי; קוינס-פארק-ריינג'רס — צ'לסי; ארסנל — בירמינגהאם; קובנטרי — אברטון; דרבי — נוריץ'; איפסוויץ' — סאוטהמפטון; ליברפול — ניוקאסל; מנצ'סטר סיטי — טוטנהאם; שפילד־ יונייטד — לסטר; וסטהאם — ברנלי.

אליהו מחלוף, החלוץ המרכזי של הפועל בת"ים מצפה להשמטה של אליהו בניש, שוער הפועל חיפה

(צילום: א' אוסלבין)

כ"ה שנים למדינת ישראל — מרכז ההסברה

כנס גולני — הועדה המארגנת

כנס גולני

יערך ביום ג', י"ג תשרי תשל"ד (9-10-73) בפארק הירקון מול מגרשי התערוכה בתל-אביב.

משתתפים בכנס כל התיילים והמפקדים אשר שירתו בגולני מ־1948 עד היום ובני משפחותיהם ובני המשפחות השכולות.

מוזמנים אנשי ההגנה המרחבית ומגיני הישובים במרחב גולני מתש"ח.

דמי הרשמה לכיסוי הוצאות הכנס והמדליון בסך 20.— ל"י לפקודת „מרכז ההסברה — כנס גולני" יש לשלוח עם התלוש המצ"ב ללשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:

ירושלים, בנין משרד ראש הממשלה, הקריה.
תל-אביב, רח' אחד העם 15.
חיפה, רח' אחד העם 5.
באר-שבע, מרכז הנגב.

— — — גזור ושלח — — —

הנני מאשר את השתתפותי בכנס גולני.

שם ושם משפחה ____ כתובת ____

טלפון ____ מס' המלווים ____

יחידה/גדוד ____ השנים בהן שירתתי ____

חתימה ____

סידורי הסעה:

יהיה כיוון של אוטובוסים „דן" ויוצאו מהתחנה המרכזית בתל-אביב באמצעי קו 43 ... 14.00 ... לאחר הכנס ...

בתום הכנס יעמדו האוטובוסים ליד מגרשי התערוכה.

— נא להעביר כלוח זה —

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

הננו מביאים לידיעת הצבור כי

שלוחת מחלקת הבחינות

במחוז תל-אביב והמרכז

עברה מבנין הדר-דפנה בת"א לרמת-גן

רחוב ז'בוטינסקי 71, טלפון 5—799141—03.

בתי-מרקחת

בתל-אביב

ששי

פרקליט, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223721.

יאני, רח' יהודה הלוי 76, טל. 612474.

כפור

נורדאו, רח' בן-יהודה 183, טל. 242673.

אל קצה, רח' יפת 65 יפו, טל. 823361.

מוצאי הכ — 6.10

הבריאות, רח' המלך ג'ורג' 21, טל. 286740.

התקוה, רח' דיזנגוף 210, טל. 233488.

בת-ים

ששי — 5

צבאות, בת-ים, בלפור 73.

שבת — כפור

גני בת-ים, בת-ים, הנביאים 3, (קרוב לבנין דוד).

בני-ברק, רמת-גן

ששי —

הלפירין, רמה גן, אבא הלל 30.

שבת כפור

המכבן רמה גן, ביאליק 30.

בני-ברק, רמת-גן

ששי 5.10

הלפירין, אבא הלל 30, רמת-גן

שבת 6.10

ירושלים, ירושלים 62, בני-ברק

חולון

ששי 5

באות שיכונים, חולון, סוקולוב 44.

כפור

בריאות, חולון, קראוזה 46.

פתח תקוה

ששי

רסל, רוטשילד 83.

שבת

בריאות, חובבי ציון 13.

שבריהו, מה השרון, רעננה, כפר-סבא והרצליה

ששי

ריבר, הרצליה, רחוב סירני לוב 18.

כפור—6

קרמר, הרצליה, רחוב סוקולוב 8.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח-תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 ניתנת בזה הודעה כי הגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה פ"ת בקשה לתמן הקלה בניה על חלקה 578 בגוש 6355 ברח' שטמפר פ"ת.

לפי הבנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב' בי מותר לבנות 3 קומות בעל קומת עמודים.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם לבנות בשטח כמוזכר בחלק כמהפלשה הנות בבקום העמודים הקיימת.

כל מי שיש לו התנגדות כאיזו שהיא סיבה לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מי פרסום הודעה זו.

לאחר המועד הנ"ל תועבר הבקשה לועדה המחוזית לתכנון ובניה ברכלה והיא תחליט בדבר.

י. שרבזרם
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה פ"ת

האופרה הישראלית

בהנהלת „מיכאל אדיס דהרקוב"
עונת 1974—1973

ההצגה האחרונה של העונה

ה"א: 11.10, 8.10

מלכת שבא

אופרה הבבלית
מאת קארל גולדמרק

ת"א: 6.10, 13.10, 18.10, 23.10

פלדרמאוס

אופרטה מאת שטראוס

ת"א: 14.10
חיפה: 23.10

הנזל וגרטל

ת"א: 7.10
ירושלים: 12.10

לה טרוויאטה

16.10
דיזה מוסיקלית

תל. 59232
כרטיסים: אלנבי 1

תרופה חדשה נגד כאבים

[illegible] PROXOL [illegible]

בולים

מאת אריה לינדנבאום

האומנם, אפיזודה בלבד...

בעקבות הידיעה על ניתוק היחסים הדיפלומאטיים בין טוגו לבין ישראל, ידיעה שלכאורה אין בה קשורה בבולאות, החלטתי להזכיר המעט במודור את יחסי ישראל-טוגו, כפי שבאו לידי ביטוי במסך הפקס בנושא הבולאי.

הבולאות היא דוקומנטציה מאלפת מאד ומי שמעיין בבולי טוגו, למשל, ימצא בהם הפגנת ידידות בהלך רגילה של ממשלת טוגו לישראל ולעמה. בולי טוגו צוירו ואף הודפסו בישראל. ב־1964, כאשר ביקר הנשיא גרוניצקי בארץ, נתבקשו ציירי הבולים להכין בשביל טוגו, לפי הזמנת ממשלת טוגו, סידרת בולים שתפגין את הידידות שבין שני העמים ושתי הממשלות. סידרת הבולים שצויירה אז נקראת „ידידות ישראל-טוגו". בבולים אלה מתואר ביקורו של נשיא טוגו במקומות הקדושים בארץ, מופיעים עליהם סימלי שתי המדינות — סמל ר ישראל ואף בית דפוס ישראלי. בעת הדפסת בולי טוגו (לאולימפיאדת מקין).

בולת הטתות בסידרה ידידות טוגו—ישראל היא גלפון זכרון מי יוחד, שבו ארבעת בולים מתוך הסידרה — ארבעתם נושאים סימלי שתי המדינות.

גם על מעטפת „היום הראשון" של טוגו שהוכנה לסידרת בולי הידידות, מופיעים סמלי שתי הבר־ דיגות וכתובת בצרפתית ובעברית — „ידידות טוגו". אכן היו זמנים...

כ"ה למגילת זכויות האדם

ה־16 בספטמבר צוין ליום השנה ה־25 למגילת זכויות האדם של או"ם.

דואר או"ם הנפיק לכבוד המאורע בולים מיוחדים וגלויה זכרון, שעליה צילומי כל בולי או"ם שהוקדשו לזכויות האדם.

גלויית הזכרון הבינוונית עלה דולאר אחד. היא הודפסה במהדורה של שבקנדה, במהדורה של 350,000 עותקים. נוסף על צילומי בולי או"ם (10) שהוקדשו לזכויות האדם, הודפסה על המעטפה גם הקדשה של מזכיר או"ם — קורט ואלדהיים. אותה גלויה תתווה בתו בול בן 8 סנט תעלה 1.13 דולאר.

6 הנפקות ב־1974

דואר או"ם פירסם את תכנית הוצאת הבולים שלו ב־1974, שכוללות בה שש הנפקות:

* בינואר 1974 — אירגון הד בודה הבין-לאומי;

* במארס — אירגון הדואר הע־ לומי (גם גלויית-זכרון);

* במאי — פרסקו „שלום" בראזילאי;

* ביוני — סידרה קבועה מן המניין;

* באוקטובר — שנת „אוכלוסיית העולם" (גם גלוית זכרון);

* בנובמבר — „אמנת הים".

קפיל עם בולי 1973

בהתאם למסורת יוציא דואר או"ם גם השנה קפיל בולאי ובו כל בולי 1973. הקפיל יעלה 1.75 דולאר (עם בולי או"ם בשוויצריה ו־1.40 דולאר (עם בולי או"ם בי ניו-יורק).

עשרה פריטים מוצאים מן המכירה

מן השרות הבולאי נמסר לנו שי ב־19 באוקטובר תופסק באשכביו מכירת עשרה פריטים. ואלה הם:

* סימלי צדים בערכים של: 0.05 ל"י, 0.40 ל"י, 0.50 ל"י, 0.55 ל"י, 0.70 ל"י.

* בולי דואר אויר (ייצוא) בערכים של: 0.30 ל"י, 0.40 ל"י, 1.50, ו־3.00 ל"י.

* סמל שנת הכ"ה לפדיונה;

* ציורי ילדים;

* בול השואה;

* בול יום העצמאות תשל"ג;

* יום הזכרון תשל"ג;

* קונסרטי בולים בערכים של: 1.00 ל"י, 2.04 ל"י, ו־2.16 ל"י;

* בולי בולים בערכים של: 0.01 ל"י, 0.05 ל"י, 0.10 ל"י.

מכירת בולים אלה, תופסק, כאמור, בתום העבודה ביום ששי ה־19.10.73.

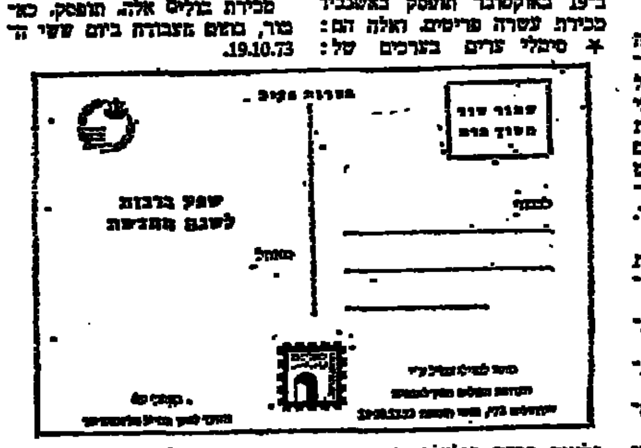

גלויית ברכה בולאית מנוף סידרה בת שמונה גלויות שהוצאה ע"י המערכת „ירושלים בני בשתיים" עם הוועד לשנו והזיל. בגוון השני של הגלויה הודפסו יצירות 8 אמנים ישראליים: אבא פנוכל, שמואל שהראל, דוד משולם, יוסף ברגנר, דאם טלה, פוליה לור, רפאל מגור שוזילי ואז אולך.

שחמט

בעריכת אליהו שחף

רוח חדשה לשנה החדשה

מקובל אצלנו לערוך בערב ראש-השנה „מאזנים" — לסכם את השנה החולפת ולהביע משאלות לגבי השנה החדשה. הכל עושים זאת, גם אם אין לכך כל הצדקה אובייקטיבית מבחינת הציתוני. מסרים נדמה לך שרואים בכך מעין הזנה קדושה החק בל יעבור, בדומה לחוק הציתוני המקודש על ה־31 בדצמבר לגבי מאזני בנקים. אנשים שהבחים כי חיי התרבות הספורט אינם מוסרות פינאנסיים, שמעשיהם הפיסקאליים בבנים על הבנן פגימה. בבחינת האוריונים, מוצדק אולי לערוך מאזן לחמסיר ערב האסיפה הכללית הדו-שנתית או לאחריה. אולם אם נבחון את הלוח השנתי של אירועי השחמט ניווכח, כי אנו עומדים באמצעם של כמה מהם (כמו תחרויות חצי הגמר לאליפות הארץ), או לפני התחלתם של אחרים (משחקי הליגה, הנמצאים עתה בשלב של הרכבת הקבוצות). אם יש בריק הצדקה אובייקטיבית לציוק ביצוא „המבוך והרצוי", הרי זה רק בסום לפעולתה המבצעית של ההנהלה החדשה מתחילה בי עצם בשנה החדשה.

בהלה כסדרת יש ברייני לחסר תמך על פעולות שונות שנעשו כבר על-ידי חברי ההנהלה החדשה, בנין השיפור הבעלי בבניינו של רב-האבן ולהזמיל ליברון (בי ביקור שיכון לפסבגרות תעסוקתית באותה, שתאפשר לו להקדיש לפני הגת חלק מוגבל לתהמה כשחקן וכשאבן). היכנות אליפות הארץ לי נישום, בפעולת הבנה להפעלת קרן האנבמנות ועוד. בימים אלה עוסקים ישבי-ראש הועדה באיכון ... לקחת כי הידיעות לועדות המינויים, יתאפשר את כל מלאכת הרבבת העבודות. מעשה הדבר המצב ברך מסודרת ומבוזבת יותר (אולי. אירוע של תפקידים אחרים — בציק קביצ בפדי"א ורדי"ר ועדת הקומפוזיציה — יקבע סלעית רק בתאריך כאחזר יותר. ועדה הד קומפוזיציה תיקבע סופית רק לי אחר האסיפה הכללית (או ה„כנס", כפי שהפורבלמאים נוהגים לומר) הצפוית של איגוד הפורבלמאים, שיתקיים בנובמבר.

מקאלותי העיקריות לגבי הד שחמט הישראלי ידועות זה שנים ואין צורך לצמוד עליהן בכדי פעם כוזרים. איני יכול אלא להצטרף להרגשת הכל, כי רוח חדשה החלה נושבת במערכת השחמט ומי בי עתיד הלא-רחוק נראה את פירותיה הראשונים של פעולת ההנהלה הדי חדשה. ביותר שארץ אני מגבלים בי תקנות נוילות כלכלות. באפשרותנו לתת אקראי בלתי מוגבל כמעט לאבורי ההנהלה החדשה לאחל להם דרך צלחה ומוריה.

חצי גמר אליפות ישראל

ארבע כתוך שטח תחרויות חצי הגמר לאליפות ישראל 1973/74 בהקריבות לסיומן.

בירושלים היו בראש לפני הסיבוב האחרון: בנייבייך 7, דובקין ומידז'דר 6.5 (1). הדקוב 6.5 הקרב בנייבייך — דובקין בסיבוב האחרון יקבע את השולה לגמר.

בחיפה מבליך בלימן להת־ זיק בהוצאה האבסולוטית הטובה ביותר — 9 נקודות ב־9 משחקים. אחריה קייגולד 4.5 מ־7, רום ד אורך 4 כ־6, פוססמן 3.5 מ־5.

„לסקר" ת"א, לירדן, עם 9 (1) נקודות הלוכה סיבובים לפני הסיום, הבטיח מעשית את עליתו לגמר. שני המדסבים האחדרים הם צייטקוב עם 8.5 (2) והלדר 8.5.

בר-בר-בן בצפופים לא מגזת ב־7 שחקנים בגמרה 4 סיבובים לפני הסיום: בךציון 7.5 (1), קלודר 7 (1), פרחי 6.5 (2), דד שקנביץ 6.5 (1), עמר 6.5, כוצב ב' 6 (2), משיאן 6 (1).

בין המשתתפים בבתים הד מרכזים שיתתר בשבוע הבא בפסבוץ רמת-גן, ואמנים פרידמן, כרמל, ברנשטיין, בלפאר הפועים. במועדון זה תיפתח ב־9 באוקטובר תחרות הצד-גבר לבעיים עם 10 משתתפים.

ספאסקי — בירן בתחרויות המועמדים

הגרלת המקומות של שמונת המועמדים לאליפות העולם נערכה ב־23 בספטמבר במוסקבה ע"י

דאוויש פורטיש
גם בשחמט יש גרגן

מ. סמים מהולנד „מבל לייסבת הדי פיד"א. התוצאה: ספאסקי—בירן, פטרוסיאן — פורטיש, באקוב — קורצ'נוי, קרפוב — פולוגייבסקי.

אחדשי „העלים ישעבר", מיכאיל טאל ובוריס ספאסקי, נטלו את שני המקומות הראשונים בי תחרות לזכר ציגורין שנערכה בי סוצ'י, כל צבר 11 נקודות ב־15. ואילו ספאסקי פיגר אחרי עמיתו בנקודה אחת. אחריהם: קלגנים וטבייקל 9; אנדרסון והיבנר 8.5; סאקין והורט 8. בלשוב 7.5, פילס 7; רשקובסקי, סאבו, הש־ ביגנבוי 6.5; רוקאבינה, ספירידונוב 5, קוזנצקי 4.

ליגה 1974. הרשמה לשתקני הליגה 1974 תסתיים ב־10 באוקטובר. לא ברור עדיין מרה של קבוצת אס"א ירושלים הטעונה לעיתיים בהתמודדות בין קבוצות „הפועל" עבר-הנהר/גבעה „הנוער" ... אחר כתוצאה מצב נבנע בהירושלמים להישאר בליגה הלאומית.

וויליאם מרדית

„דובוק בי"ס דורבלי" 1886

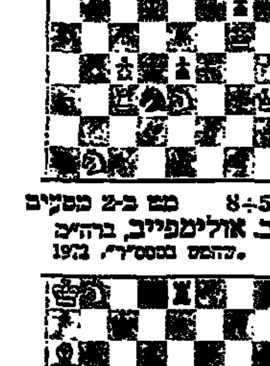

מט ב־2 מסעים — 8÷5

ב. אולימפייב, ברוה"מ

„שחמט בסססר"", 1972

תיקו — 4÷4

פתרונים

פאוליי: 1. בג אוגה 2. ופכה, 3. כחא8! 1. — אוצ 2. זא8 3. צ6 ... 1. — אוב8 2. 3. 8ס ... את ההכרעה המלאה — ארבע הכתרות הד דיות האפשרות — לא תגלית עדיין איש לבנע בבעיה הבי לה. הכרעא בנצע בבעית סבר להיות ליודי בשם „אבסמן שאסקי", ציש המחבר האמרי קאי ג'. ג. באצמן.

קוכאי: 1. מגד+ צגה (צ5: 1. — פהג5! יבאא 2. פה8! ! זמול התמבן: 3. כה ... — 2. כה8 — זה, זהדר חמר-אונים). 2. ה5! רג5, ורי לא: 2. — כתה5? 3. הד צג8. 4. ופיכה! צג8. 5. כה2, תיק).

3. הד צג8 4. מהד1 (ולא: 4. ... 5. צג8 6. ... 7. מכה כ8! ... אילו נסע זוהר בכבת הד יבי: 3. — הה? ! זהה בא: 3. הד צג8 4. ופיכה! צג8. 5. כה2 צג8. 6. ה6! ! הנדכה „הד" הנמכה!) 4. — רה8+. 5. פס רהה (לא: 5. — רה6 6. ופיכה! צג8 7. הפיכה! צג8 — פט! עתה משיב לבן את בנוקעד — הסיכת „הד"). 6. ופיכה! (ולא שוב: 6. כה?! סגה. 7. הפיכה רה6+). 6. — צבה 7. מה צג8 8. ה6! (8. כה8! פה, עם: מ8, וכם). 8. — ראה 9. מכה מה. 10. +6ה פה. 11 ה7+ רהה — פט! — היש מחוץ של הד מכבר בן ה־16.

בבסון: 1. א14: 1. א3! בנכהא!

פורטורוז' 1973

הלהיתקרב בפורטורוזה, קבע את שני המולים לתחרויות המועמדים: רב-האבן המוגבר לאליפות פורטיש (5.5 נקודות מ־8, ללא הפסד) ורב-האבן המוביזי לב פולוגייבסקי (3.5 נק'). ישם גלר נשאר בתוך להמכה עם 3 נקודות.

גמביט המלכה
פורטיש — גלר

[illegible]

ההכרה, בדרישת יעקב-ראט

והחזה האיחוד בשבחה ועדה הד בעשבה בראשונו של צבי בר־ דירה.

גולדה מאיר בראיון ל„דבר"

על תפקידי הנוער

(המשך מעמוד 11)

אינו מקבל את המדיניות הזאת. א־בל אז צריך להגיד את זה בגנות: זוהי התכנית שלנו. נרד מהגולן. נקווה שוב את שארם־א־שייך. נחזור לגבול עם הירדן של 18 ק״מ בין נתניה ובין הגבול. יגידו שזו התכנית ומי שרוצה לקבל זאת, רק יצביע. אבל אל ידברו על אופציות שנסגרו. אופציות שלא היו מעולם.

שאלה: איך נראית לך בפרספקטיבה של שלוש השנים שחלפו פרישת גח״ל מממשלת הליכוד ב־1970?

רה״מ: אני באמת שמחה לשאלה הזאת, מפני שפה יש הוכחה עובדתית, עד־כמה גח״ל עשה טעות חמורה באשר במדיניות לצורכי בדיגיות המערך.

מה היה ב־70? היינו בתוך מלחמת התשה. באה ממשלת ארה״ב והציעה לנו „יוזמת רוג׳רס" של קבלת הסעיפים הבאים: הפסקת אש (במסמך שרוג׳רס הציע לנו. היה כתוב „לכל הפחות ל־90 יום". אך לו היו שואלים אותי „את בטוחה שזה יימשך 90 יום?" — לא הייתי מוכנה להבטיח). והליכה לבד״ם לא ישיר, בתיווכו של יארינג. כאשר כתוב במסמך הזה: מובן כאילו שבאיזה מקום יצטרכו הצדדים להיפגש לכשא־ומתן ישיר. פירוש המסמך היה, שאם נקבל אותו, תהיה דרכנו פתוחה להסכם ביוד שהיה מאוד־מאוד נוח לנו באותם הימים. אם נאמר זאת ב„אנדר־סטייטמנט" בריטי.

גח״ל היה מוכן לקבל את עניין הפסקת־האש. אבל לא זו היתה ההצעה כולה. גח״ל הטיל עלינו אימים. גם בממשלה וגם בכנסת אחרי שהם פרשו. שקבלת ההצעה האמריקאית כולה, פירושה שאנחנו מפקירים את שטחי הארץ ואנחנו נוח ולא יעבור הרבה זמן ומי יודע איפה נהיה. יש נאום גדול של הה״כ בגין, שאני פעם ציטטתי אותו בכנסת. מובן מאליו שאף אחת מהנבואות השחורות לא נתקיימה. לעומת זאת, נתקיים דבר שכל ילד בישראל יודע שהוא עובדה. אין כל השוואה לכוחו של צה״ל אז ולכוחו של צה״ל עכשיו. בכלל. הגענו ליחסים כאלה עם ארצות־הברית, שמעולם לא יכולנו לחלום עליהם ושיש להם ביטוי ממשי מאוד גם בציוד, גם בעזרה כלכלית, גם בידידות ובתמיכה מדינית.

אל נשכח. כאשר נכנסתי לתפקידי, הדבר הראשון שהיה מונח על שולחן הממשלה, היו השיחות של ארבעת הגדולים. ואחר־כך ב־69 רוג׳רס א׳, רוג׳רס ב׳ — והנה עכשיו זכינו לשמוע את מר רוג׳רס, כאשר הוא עזב את תפקידו, מדבר על משא־ומתן בין הצדדים. ולא על מדיניות כפויה מבחוץ, ואומר שהיחסים בין ישראל ובין ארה״ב הגיעו למצב שאף־פעם זה לא היה כמוהו.

כי שרואה את הדברים בעין פקוחה — חובה אפילו על אופוזיציה לראות עובדות. איני יכול להתכחש לאמת שגח״ל הוכיח אז. שבין מדיניות ריאליסטית ובין דיבור יש מרחק שאי־אפשר לגשר עליו.

שאלה: אולי קצת מבט פנימה. לפני כמה ימים טענת נגד מה שהגדרת כ„חולשת־הדעת מבפנים". למה התכוונת?

רה״מ: אני התכוונתי לכך: מעולם לא עמדנו בסכנה שבימי מבחן גדולים — נמצא את עצמנו נתונים בספק או לא במאמץ המקסימלי. הראיה: תמיד היה ליכוד והתוצאות היו כפי שהיו.

כיום נדמה לי, יש אנשים — צעירים. לא כל הצעירים. גם לא רק הצעירים — שמתחילים לשאול את עצמם בקול רם. האם באמת כל הציון הזה הנקרא ציונות. מיוסד על כל תוקף הכבוד, האם אנחנו לא עושים עוול לעם אחר?

יש לי דרך־ארץ רב לכל הקפדה מוסרית בכל צעד שאנחנו עושים. אבל אני מצווה להגיד: הדבר המוסרי הקובע הוא. אם נקבל לרגע את הטענה על סימטריה בין בעיית הערבים ובין בעיית היהודים, — אינו יכול להתעלם מהתוצאות של התעוררות לאומית של האומה הערבית ושל תנועת התחיה של העם היהודי. התוצאות הן כעבר ערב תלשים על 18 מדינות. — על מה שהוא בערך 8% משטח כל העולם כולו. ולעומת זאת יש מדינה קטנה לעם היהודי. זוהי הסימטריה.

אני יודעת, שמכיון שבאנו וב־צאנו מה לא מדינה ריקה בארץ. אולי המושבים היו צריכים לזה קצת. אני יודעת את העמק. איפה כתוב, שלמען המוסר העליון מוכרחים ערבים בעשים להיות בצבא גדול ולעבד אותו ציבור אקספנסיבי. ולא יהיה מקום ליהודים? במה העוול. אם מצופים הלק כדי שיהיה מקום גם לחלק הכני? כאשר לוקחים את המיעוט הערבי בארץ. אלה שנשארו בארץ. אם הסטרים שלהם. ההתפתחות הכלכלית, התרבותית. הרי אינו דומה מצב האוכלוסיה הערבית בארץ למצבם של הערבים באיזו מדינה ערבית שהיא. אני אומרת חולשת הדעת, מפני שאם מתחילים להטיל ספקות. מגיעים לכפירה בעיקר. ואז באמת אין גבול.

שאלה: הזכרת את הדור הצעיר. הנוער הישראלי כואשם, לפחות בחלקו. באדישות או בחוסר עירנות פוליטית מספקת. האם יכול לדעתך המערך לשמש תשובה לאותו נוער שאיכפת לו, כדי שלא ייסחף לקיצוניות משמאל ומימין?

רה״מ: לולא חשבתי שלמערך יש תשובה בעניינים היסודיים ביותר — לא הייתי במפלגה. אין פירוש הדבר, שאי־אפשר לדרוש יותר. אבל לדרוש יותר מעשים — לא לעמוד מן הצד אלא לדרוש מעשים ולהשתתף בהם. כמו הנוער בעשייה בגולן, בבקעת הירדן, בפיתחת רפיח וגם בשנים האחרות במקומות השונים — ואני מכירה רבים מהם. גם עושים. גם מגשימים. גם מבקרים. בכל־אופן במפלגתי היה כאז ותמיד דרך־ארץ רב לא רק לדעה כי־אם גם למעשה.

שאלה: האם לדעתך יש זרימה מספקת של דם צעירים לתפקידים בכירים במדינה?

רה״מ: מספקת... אינני יודעת. אין לכך גבול. אינני חושבת שב־רשימות המערך לכנסת. יש בני 18 ו־30. אלה הם בכלל בצבא. אבל בין 30 ל־40. בין 40 ל־50 יש רבים.

אם קוראים ביקורת על המערך, אפשר לחשוב שכל מי שנכנס לפני 25 שנים לכנסת, — אם הוא לא הלך לעולם שכולו טוב. — הריהו יושב בכנסת. יש תחלופה גדולה. וכך זה מוכרח להיות. אבל יכול להיות, שאפשר לעשות יותר.

שאלה: טוענים נגד המערך, כי־אילו הוא מעין סופרמרקט של דעות — בחלקן זהות. בחלקן מנוגדות. יש כאלה הטוענים, שיש כאלה שאינן יכולות אפילו לגור יחד.

רה״מ: אינן יכולות לגור יחד? על־פי איזה חוק הם מוכרחים להיות יחד? אמת שיש דעות שונות. לא רק במערך. כשמצד אחד מפ״ם ומצד אחד מפלגת העבודה. יש דעות שונות בתוך מפלגת העבודה ובתוך כל חטיבה של מפלגת העבודה, ואני מברכת על־כך. מי זה רוצה דבר הגמוני כזה. שמישהו אומר איזה דבר וכולם קמים ואומרים אמן. יש ויכוח רעיוני, עניני ויש רק לברך על כך. בכל־אופן. במפלגתי ב„אחדות־העבודה" ההיסטורית דרך מפא״י ההיסטורית — זה תמיד היה. מעולם לא היתה לנו הרגשת נחיתות. מפני שאצלנו יש ויכוחים. תמיד הלכנו לוויכוח ד־חופש דעה ואחדות המעשה. כל זמן שיש אחדות המעשה — הכל בסדר.

איש איננו מכריח בן־אדם להיות במסגרת זו או אחרת. התנאי הוא שיקבל את דעת הרוב. לא יוותר על דעתו. אבל למעשים ולביצוע יקבל את דעת הרוב.

שאלה: העובדה שתנועת העבודה מנהיגה את הישוב היהודי ואת מדינת ישראל זה עשרות שנים. מנוצלת על־ידי אלה שטוענים כי הם רוצים בשינוי לשם שינוי כנגד המערך.

רה״מ: יש חופש דעה וחופש הצבעה בארץ. כל מי שרוצה שינוי — אני מקווה שאינו רוצה בו סתם למען שינוי. אם הוא חושב שמישהו יכול לעשות את הדבר יותר טוב, — זהו חפשי. עובדה שאי־אפשר להגיד את שני הדברים בנשימה אחת. שתנועת־העבודה מנהיגה את הישוב ואת המדינה עשרות בשנים ובכל־זאת רוצים שינוי.

מה פירוש הדבר? יש בחירות. הולכים לעם. והעם מחליט: רוצה שינוי. לא רוצה שינוי. כל 4 שנים עומדת הממשלה לפני העם והיא צריכה לתת את הדין. העם שוקל ומחליט. מה הטענה הזאת על חוסר שינוי? על מי? על העם? ואולי צריך המערך להגיד: אנחנו היינו בשלטון כל־כך הרבה שנים. למען השינוי אנחנו הולכים הביתה ויעלה מישהו אחר. אין בכלל הגיון בטענה הזאת.

אני מקווה שהעם, עם נבון, גם הפעם ישקול את הדברים ויחזיר את המערך. לא לשלטון. אלא לשאת במעמסה כבדה מאוד, יחזיר אותו למעשים. אני מקווה. עוד יותר טובים מאשר עשינו בעבר.

דן פתיר

בסתר המדרגה

מאת מ. בן־אלול

יש גבוה מעל גבוה. וכן להפך.

כשהוותיקים היו צעירים היו מהלכים ברחוב הזה והוא אז בקצה העיר. יהיו בו אך מעט מדרכות. ולא היה כביש. וגמלים חמורים השתרכו בשיירות בחולותיו ונשאו זיפזיף וחמרים לבתים הנבנים — היו אותם „ותיקים־צעירים" אומרים בלבם: „בית זה המוקם — האם יהיה בן קומה אחת או שתים?" מאוד קיוו שיהיה הבית בן קומתיים לפחות, כדי שבניין העיר והארץ יתקדם מהר יותר.

עתה ניצבים משני צדי הכביש בתי־מידות. בני שלוש וארבע. חמש ושש קומות ויותר. באחת הקרנות מתנוסס בניין שקומותיו שבע־עשרה. ובמידרחוקים פה ושם נשקף מרחוק־מה „מגדל־השחקים", הנישא לגובה שלושים ושתים קומה.

הרחוב הומה ורועש. הרחוב נע וגועש. הכל סוער ולוהט — לא רק הקולות. גם הצבעים. אוטובוסים וטרטוסים, מכוניות פרטיות ומוניות מכל הסוגים והגוונים. משאיות, אופנועים ואופניים. הגמלים, הסוסים והחמורים נעלמו זה כבר מן הנוף. הצבים שעל המדרכה האחת גבוהים ועבותים. ואלה שעל המדרכה האחרת גזומים הרבה בגלל חוטי החשמל.

החנויות מלאות קונים. ביחוד אלו של הבדים והשמלות ושל הספרים. וכן המסעדות ובתי־הקפה. תורים מתמשכים ליד כל תחנות האוטובוסים. האנשים טרודים. אצים מאוד. ואך מעט טיילים ותיירים עליזי לבוש מהלכים להנאתם ונעצרים לפני חלונות־הראווה.

בין הבתים ה„מודרניים" עומד לו אחד, המסמל בכל ישותו את „הנוסח הישן". צירוף מוזר של עמודי־כותרות מביטון, חלונות רמים מקושתים ומקורשים באיות ישרות. בעיגולים ובמגיני־דוד. עץ אורן זקן, גבוה ויבש, נוטה אל הבית, תוך נסיון נואש להצל עליו במקצת.

הבית הוא „מקדש מעט". הוא עומד לא־רחוק מבית־הכנסת הגדול, אך היא ותיק ממנו. יש עליו כמה וכמה שלטים. על האחד אנו קוראים: „בית אבות, מושב זקנים וחולים. נוסד בשנת תר״ע — 1910." ועל האחר: „נבנה ע״י אדריכל י. מגידוביץ, תרפ״ח." היינו — בשנת 1928.

מדרגות מימין ומשמאל מוליכות אל הכניסה הראשית, הסגורה תמיד, ומעקה מפורזל מפריד בין המדרגות והרחוב. בימין לשער נצול זה — לוחית־זכרון צבעונית עם סמלים של י״ב שבטי ישראל; ומשמאל — לוחית־זכרון עם סמלים של י״ב המזלות.

מי טרח להקים את הבית? על הקיר השמאלי, בצד הדלת הרחבה, המשמשת כניסה למעשה. ואליה עולים במדרגות אחרות, קבוע לוח המציין לזכר עולם כי מר יצחק ב״ר אברהם ונסיק „הקדיש הונו ואונו ומסר כל ימיו להקמת בנין מושב זקנים ובית הכנסת". אך הונו של אותו נדיב לא הספיק, כנראה, ונתבקשו עוד תורמים. כי הנה על אחת הדלת־כניסה עצמה, מצד ימין, חקוקות אותיות: „הדלת הזאת הקדיש דוד שפירא לזכר נשמת אשתו חיי צרה." אבל הוא לו, לר׳ דוד, שותף בדלת, כי מצד שמאל מופיע שמו של תורם נוסף: „ר׳ אפרים הלוי."

זהו, איפוא, כראה הבית. אשר השנים הרבות טרם הספיקו להאציל עליו חן של „כיעור יפה", כפי שקרה לכמה וכמה בתים של תל־אביב הישנה. אך לא, לא הבית הזה הוא הגיבור של סיפורנו. אלא הזקנה הישנה, היושבת על המדרכה ליד המדרגות החדשות. היא „הגיבורה". והבית אינו אלא רקע, מעין תפאורה לחזיון־חיים בזעיר אנפין.

גופה של הזקנה קטן כשל ילדה, כיסה ירקרקת לראשה. ומעל לכיפה מטפחת אפורה מפוספסת. מתחתה מציצות פנים עדינות עם אף נשרי קטן. השמלה הצהובה מפוספסת גם היא, ומעליה כעין מקטורן חום מצמר. המיכת־בד כחולה מכסה על הברכים. מפני הצינות. נעליים ישנות, בלי שרוכים, מונחות ליד הרגלים היחפות. בצדו של שק קטן עם מעט חפצים. והידים רזות כמקלות, עם אצבעות ארוכות, שכאילו נוצרו לבקש נדבות.

שפופה ומכווצת כולה יושבת לה הזקנה, כצרור של בגדים, כמעט לא תופסת מקום כלשהו. וכך שעות על שעות, לאורך כל היום. היש יצור מסכן ודפה יותר בעולם?..

אך לפתע, מתנערת הזקנה בגבורה, קמה ממקומה וממהרת.. להגיש יד תומכת ליצור, הזקוק לעזרה עוד יותר ממנה. הלא הוא הזקן העיוור, עמיתה למקצוע לשכנה ברחוב. היא אוחזת בידו ישרות לו להתקרב אל מקום מושבו הקבוע, אל הכסא שליד המדרגות הצדדיות, המוליכות אל הכניסה לבית־הכנסת.

גבה־קומה הזקן, וגבו כפוף מרוב שנים וסבל. על ראשו המגודל, האבהתי כומתה פרסית שחורה. פניו המוארכים עטורים זקן ופיאות לבנים. לבוש הוא מכנסים ומקטורן ארוך. נועל נעלים פתוחות על גרביים חומים. על ברכיו מונחת מטפחת לבנה, ועליה קופסת־פח. כל הזמן שפתיו נעות בתפילה או בפסוקי תהלים. מדי פעם ידו הימנית יורדת לקופסה, מוציאה מטבע או שתים ומעבירה אותן לכיס־הזוה.

על מסעד הכסא המרופד, שליד הוא יושב, תלוי מקל ותרמיל־בד עם חפצים. ראשו של הזקן נסוב כלפי מטה, כקורא מן הספר באמרו את הפסוקים.

הזקנה, אחרי שעזרה להושיב ממנה, חוזרת למקומה שליד המדרגות הקדמיות, שמחה על המצוה המזומנת לה יום־יום. מתיישבת שפופה ושבה הושיטה את ידה כלפי העוברים ושבים.

כמה מסכן אותו אדם, הזקוק לעזרתה של האשה הרחלשה, המסכנה במסכנות... ואולם עוברי־אורח יופתעו באחד הימים לראות גבר מגודל־גוף וכסוף־שיער ניגש אל הזקן, משלשל לתוך הקופסה שעל ברכיו מספר מטבעות ומתכופף ולוחש לו משהו באזנו. הזקן אוחז בידו ומתחיל מרעיף עליו ברכות ונחמות. האיש זקף את גופו, עוצם את עיניו ומאזין בכוונה רבה לדברי הזקן...

ויום אחד יראה עובר־האורח נערה צעירה ורעננה ניגשת אל הזקן, כולה בפורחות. למן שערותיה הבהירות, הגולשות על כתפיה ועד שולי השמלה הפרחונית ועד לנעליה הקלות. אף היא שמה מספר מטבעות לתוך קופסת־הפח, מתכופפת ולוחשת באזנו של הקבצן הציור.

לא תמיד יודע המותב מה בלבו של הזולת. שמא מבקשת הנערה רפואה והחלמה לאביה החולה? ואולי מבקשת היא הצלחה בבחינות? שמא אחיה נתון בצרה? שמא תרפת היא על מישהו ומקווה להתקבל ללהקה בתיאטרון צעיר? ואולי, פשוט, מתפללת היא שבחיר־לבה לא יתרחק ממנה ויבין שהיא עשויה להיות לו לאשה טובה. אוהבת ומסורה?.. מי יודע? סוד הוא בינה ובין הזקן. שאפילו אינו יכול לראות כמה נאה היא...

הוא אוחז בידה העדינה ומטתיר עליה שפע ברכות, והנערה עומדת לפניו זקופה כתמירה בתמר. ואזניה וכל כולה קולטים את דברי העצה והעידוד. וברכותיו ותפילותיו של הזקן מפכות בלחש ומתרוממות מעלה־מעלה, עד לגובהי שחקים יעד לפתחי שמים, ונשמעות ומתקבלות שם...

אכן, יש גבוה מעל גבוה — גם בסתר מדרגה.

המערכה על שיבת ציון מברית המועצות

מתוך העקרונות וקווי הפעולה של הליכוד

א. המערכה, המדינית והציבורית, על הבטחת זכות העליה החפשית ליהודים מברית המועצות לארץ ישראל, היא בעלת משמעות הסטורית, להצלת אחים ולהבטחת עתידה של מדינת היהודים.

ב. על מדינת ישראל, והעם היהודי כולו, לנהל מערכה זו בהתמדה ברחבי תבל, גם בעזרת דעת הקהל הנאורה. בארצות החפשיות, עד אשר יינתן לכל דורשי ציון בברית המועצות לשוב למולדת.

ג. אין להשלים עם מכסת עולים, חדשית או שנתית; נעמוד על מימוש הזכות לעליתם של היהודים בברית המועצות, ללא כל הגבלה מספרית, או אחרת.

ד. הצעת התיקון של הסנטור ג׳קסון וחבר הקונגרס ואניק, היא חיונית להבטחת זכות העליה החפשית מברית המועצות; משום כך מוטלת חובה על העם היהודי ועל ישראל לתמוך, ללא סייג, בהצעת החוק הזאת, אשר הרוב המכריע בשני בתי הקונגרס של ארצות הברית מחייבים אותה.

ה. ביום החמישי ביוני 1967, היום בו מדינת ישראל יצאה להגן על עצמאותה וקיומה נגד תוקפנות אויביה, ניתקה ברית המועצות את היחסים הדיפלומטיים עמה.

אם ממשלת ברית המועצות תיזום ותציע חילופי שגרירים בין שתי המדינות, תעמוד ישראל, לפני חידוש היחסים הדיפלומטיים על־כך, כי ישוחררו כל אסירי ציון ותובטח זכותם, ללא מכשול, של היהודים בברית המועצות לשוב לארץ ישראל מולדתו ההסטורית של העם היהודי.

הליכוד

גח״ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

בזור אמנותי

סוכות תשל״ד

בכפר האומנים עין־הוד

בחג הסוכות יתקיים בזאר לאומנות ומלאכת מחשבה

בין התאריכים 10.10.73 — 18.10.73

בכל יום, מהשעה 10.00 עד 23.00

הציבור מוזמן.

פיתוח מזרח ירושלים בע״מ

מודיעה בזה לפירסומה

מיכרז לקבלת זכות שכירות של

4 בתי־מלאכה / חנויות ב„חוצות היוצר" בירושלים

רח׳ חטיבת ירושלים (לשעבר דרך חברון) למרגלות מגדל־דוד.

● פרטים וטופסי השתתפות אפשר לקבל במשרדי החברה: רח׳ ממילא 18, ירושלים. טל. 224403, 224404 בין השעות 10.00—13.00 מדי יום.

המועד האחרון להגשת המכרזים 9.11.73 שעה 12.00.

מדינת ישראל

משרד האוצר / אגף החשב הכללי

מינהל הרכב הממשלתי

מכרז 13/73

מינהל הרכב הממשלתי מכריז בזה על קבלת

הצעות לגרידת רכב ממשלתי באזור תל־אביב ואליו

פרטים נוספים (חומר הקשור במכרז יימסר למבקשים במזכירות מינהל הרכב הממשלתי רח׳ יהודה הימית 31, יפו, החל מ־7.10.73 עד 22.10.73 בין השעות 8.00—13.00.

אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לשימת לב: המכרז הקודם מס׳ 12/72 לגרידת הרכב בוטל.

מנהל הרכב הממשלתי

מרחב תכנון מקומי זמורה

הודעה על הכנת תכנית מפורטת עפ״י סעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה החליטה בישיבתה מס׳ 27 מיום 23.7.73 להכין תוכנית בנין ערים מפורטת זמ/52/571, רח׳ אלי כהן.

מטרת התכנית: הרחבת דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות, חלוקה למגרשים, הפקעה לצרכי ציבור, שינוי יעוד מאזור חצי חקלאי לאזור מגורים, וכל ענין אחר אשר הועדה המקומית תמצא לנכון להסדיר, כמפורט בסעיף 69 לחוק.

ואלה הם השטחים הנכללים בתחום התוכנית המפורטת: גושים 3796, 3820.

מגרשים: 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 90, 89, 88, 87, 86.

צ. כהן

יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה"

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי זמורה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז החליטה באישור של הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי תכנית מפורטת מס׳ זמ/37/571", שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס׳ 1864 תשל״ב, 427.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית ואמור וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

(חתום) א. חיון

יו״ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

ד׳ אלול תשל״ג — 3.9.73

מרחב תכנון מקומי זמורה

הודעה על הכנת תוכנית מפורטת עפ״י סעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965.

ניתנת בזה הודעה, כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה, החליטה בישיבתה מס׳ 27 מיום 23.7.73 להכין תוכנית בנין ערים מפורטת זמ/53/571, רח׳ יאיר שטרן.

מטרת התכנית: הרחבת דרכים קיימות התוויית דרכים חדשות, חלוקה למגרשים, הפקעה לצרכי ציבור, ושינוי יעוד מאזור מגורים לאזור מלאכה, וכן ענין אחר אשר הועדה המקומית תמצא לנכון להסדיר כמפורש בסעיף 69 לחוק.

ואלה הם השטחים הנכללים בתחום התוכנית המפורטת: גושים: 3813. מגרשים: 617—646.

צ. כהן

יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה"